ГЛАСНИК

СРПСКОГА УЧЕНОГ ДРУШТВА

КЊИГА 61

РАЗЛИЧНА НАУЧНА ГРАЂА

У БЕОГРАДУ 1885

У ШТАМПАРИЈИ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

На продају у књижарници В. Валожића

Преглед.

СТРАНА

ТОПОГРАФСКИ РЕЧНИК
ЈАГОДИНСКОГ ОКРУГА.

Неумрли Вук Ст. Караџић још 1821 године рекао је у Давидовићевим новинама, о скупљању народних умотворина, измеђ осталога, и ово:

„Колико се овај посао чини ласан, толико је и још више широк и дугачак. Читав човечији вијек, требао би једноме безбрижном човјеку, да скупи све наше народне пјесме, приповијетке, приповијести, загонетке, обичаје и ријечи.(1) И кад би се мислило на свршетак, не би још ни чему томе било ни почетка, али почињач мисли: само нека се почне, па ће свагда бити лакше додати и наставити, него ли што изнова почети и начињати. А оваке народности треба купити, док се нијесу *просвјештенијем* и новијем *модама* загушиле и искорјениле.“

Ово је своје мњење заслужни старина и после 30 година потписао, приликом издања „Српских народних приповиједака.“

И доиста, ко хоће да скроз упозна какав народ, треба да зна и проучи, не само његову историју, него и

(1) „Кад се говори о *свима* ријечима народнијем, онда треба узети и имена свију српскијех *села, вода, планина, брда,* и свију осталијех мјеста, која само име имају,“ . . . . . .

његов живот, обичаје, умотворе и језик; а у језик несумњиво спадају и сви гео и *топографијски називи.*

Горња изјава Вукова и била је основа и побуда моме прикупљању топографијске грађе, не само за овај округ, него и за целу нашу земљу.

Сем тога, бавећи се географским описима разних крајева наше отаџбине([1]), ја сам се уверио: да су топографски називи корисни у млогом погледу, а нарочито:

1. За *Језик*, јер садрже млого термина, без којих ни један језик не би био потпун; врло често топографски назив означује форму и природу самога места, без и икаквог даљег описивања.

Како пак језик претставља и своју *народност*, то и топографијска имена млого помажу, да се у спорним областима реши питање, којој народности обитаоци припадају, и коме средишту ваља да теже, или какав је народ некад ту живео.

2. За *Историју*. С млогим именима и топографским називима везане су приче, које су од вредности за историју. Сам назив „Градиште“ или „Црквина“ довољно је, да покаже, да је ту била некаква старинска грађевина, и да на то место ваља обратити пажњу и ближе испитати га. Колико је таквих, просто голих имена, објаснило читаве историјске догађаје?! А да се на таквим местима увек налазе остатци каквога градића, замка или цркве, о томе сам се и ја сам у толико прилика уверио, истражујући старине и местне називе.

([1]) Руднички, Књажевачки и Јагодински округ, Хидрографија Србије и Путовање по Србији. (Моји списи).

3. За *војску и свакидашњи живот*. Земљиште без назива и имена тешко је описати; догађаје на каквом месту тешко је изложити, ако се не позива на местне називе.

Па и у свакидашњем животу за пољопривредника и сваког грађанина лакше је за споразум, кад му свако добро има своје засебно име, него да га мора описно објасњивати.

И иначе, потреба знања топографских назива осећа се на сваком кораку код људи, који своје послове раде у пољу — на земљишту, а не само у кући.

С друге опет стране, ови називи — као што Вук Караџић примећује, — нестају све више с млађим нараштајима, и што се више у напред иде, њих све мање има.

Потреба њиховог знања и зебња да неишчезну, држим, да су довољни разлози за прикупљање и штампање топографских имена, као што се и са осталим народним умотворима радило и данас ради. А на овоме најмање се је до сада урадило, и с тога ваља баш настати, да се, до сада неурађено, накнади.

Те су ме мисли руководиле, када сам, приликом разних путовања, прикупљао и разне топографске називе, којих имам велику збирку, сем ових, што се овде прилажу. А то ме је и побудило, те сам и овај, прибрани материјал о Јагодинском округу, уредио и друштву га за штампу поднео.

Кад се тако прикупљени материјал у довољној количини прибрао буде, тада ће се тек моћи приступити општем уређењу и саставу *генералног географског и топографског речника Краљевине Србије*, којом приликом

имало би се користити и свима штампаним делима, у којима буде имало што од материјала ове врсте. Све пак дотле, прилози ове гране били би само грађа, од које би тек у своје време имао да подигне какав стручњак један *српски географско-књижевни споменик.*

Дотле и у тој цељи прилажем и ја ову топографску грађу.

Јов. Мишковић

А.

АДА, с оне стране Мораве, но у атару села Медвеђе, на јужној страни.

АЈДУЧКА ВОДА, више манастира Каленића. Види „Пајсијева чесма.“

АЈДУЧКА ДОЛИНА, на јужној страни манастира Љубостиње, под жирородном гором, атар манастирски.

АЈДУЧКИ ИЗВОР, лепа пијаћа вода, на јужној страни атара Вр. Крчина.

АЈДУЧКИ ИЗВОР, поток са извором у врху; стаче се у десну обалу Дуленке.

АЈДУЧКИ ИЗВОР, врло лепа пијаћа вода на врху планине Црног врха; атар Дуленски.

АЈДУЧКИ ИЗВОР, види „Церовички поток.“

АЈДУЧКИ ПОТОК, на источној страни села Љубаве, у коме има леп извор пијаће воде, под ситном гором.

АЈДУЧКИ РТ, клик или ћулица, на јужној страни села Рашевице.

АЈДУЧКИ ЧУКАР, једна чест од Змајевице. Атар Својиновски.

АЛОВИТИ ПОТОК, долази из Таборишке косе, прима с десна Голаћски поток с Вучковцем, па утиче с лева у Ратковичку реку.

АЛОВИТ ПОТОК, у ком има помало воде, лежи баш испод Сватовског гробља, на северо-западној страни села Парцана; простор мали и под родном земљом и ситном гором.

АЛОВИТА ЧУКА, поотк, долази од Муслина гроба; утиче у леву обалу Доброселичке реке.

АЛОВИТА ЧУКАРА, под забраном и родном земљом у хатару доброселичком.

АЛОВИТА ЧУКАРА, или *Свињчине*, чукар под жпрородном гором, са мало њива, на северној страни села Сиљевице, мали простор.

АЉЕТИН, сув поток под жпрородном гором и утрином, мали простор, на источној страни села Кавадара.

АМБАРИШТЕ, поток са извором, под ситном гором, на северној страни села Орашја.

АНАТЕМА или АНАТЕМСКА БАРА, простор 20—30 плуга, где је била бара а сада родна земља, на југозападној страни села в. Дренове.

АНДРОВАЦ, чука гола, у хатару села Мајура, на источној страни, прозвана отуда, што је ту имао своју појату некакав старац Андрија, за време Турака, па је доста велики простор земље присвојио и по њему то место име добило.

АРНАУТСКА КОСА, простор на источној страни села Рачника под родном земљом, од 30--50 плуга.

АРНАУТСКИ ТОРОВИ, брдо раван на северној страни села Сиљевице, под жпрородном гором и родном земљом.

АРСОВ ГРОБ, место у водомеђи Каленићске и Љубостинске реке. Зове се тако, што је на том месту неки Арсо погинуо.

АЦЕВАЦ, поток, долази из Ацијина брда, а пада с десна у Јарму.

АЦИЈИНО БРДО, лежи између Јарме и Судинског потока, а у врху Орничког потока и Ацевца. Највиша тачка у селу Рајинцу, простор 50—60 плугова.

Б.

БАБА ДМИТРИН поток, у атару Беличком, зове се тако што је у старо време у овом потоку живила нека баба Дмитра.

БАБА ДАНИНА чукара, брдо под младим забранима и утрином, највиша тачка у хатару села Лоћике, простора од 30—40 плуга.

БАБИН ГРОБ, више Радосављеве орнице, узвишено место, на јужној страни села г. Сабанте.

БАБИН ГРОБ, сув потов, на северној страни села Гавеза, с мало утрине.

БАБИН ДОЛ, зове се половина једнога кључа у моравској равници, под родном земљом, на источној страни села Обрежа.

БАБИН ПОТОК, долази из брда Влаовице, а пада с десна у Рековачку реку.

БАВАНСКИ ПОТОК, планина, кршевита и стрмена, под крупном родном гором буковом, на источној страни села Планинице, простор 250—300 плугова.

БАДЕНОВИЦА врлетна страна у планини, на западној страни села Жупањевца, под жиродном гором.

БАЗВА коса, између потока Стражарца и Срњанске реке.

БАИН ПОТОК, сув је поток, на северној страни села Кукљина, до саме Равне шуме.

БАЈИЋ, косо раван по узвишен, под родном земљом и гором жиродном, атара села Течића на западној страни. Под овом косом лежи поток звани „*Бајићски.*“

БАЈИЋСКИ ПОТОК, долази из косе Бајића, у селу Течићу.

БАЈИЋСКО ПОЉЕ, коса измеђ Стражарског потока и Јасења, на десној обали Ратковичке реке.

БАКАРНИ ПОТОК, утиче с лева у Сабаначку реку.

БАКОВА, планина од 15—20 плуга на јужној страни села Беочића.

БАЛТИНАЦ, коса или брдо-раван, на западној страни села под родном земљом и ситном гором — забранима; простор од 40—50 плугова; атар Лазаровачки.

БАЧКИЦА, једна страна на јужном крају села Богаљинаца у кључу, под родном земљом и ситном гором, простор 20—25 плуга.

БАЊСКА МАЛА, засеок села Бунара.

БАЊАНСКЕ ОРНИЦЕ, или *Весков поток*. простор од 40—50 пл. у атару Сабанте, на југо источној страни под старом жиродном гором и родном земљом, до друма Таборишкога.

БАРА, лежи на источној страни села Жупањевца у кључу, под родном земљом.

БАРЕ, село, граничи се: од севера Сиљевачким, од југа Жупањскима и Малешевачким, од истока Комаранским, од запада Богаљинским; сав простор може се обићи за сахат.

Прича се, да је овом селу остало име, због млогих подвораца и пиштољина. Свечара нај више Јовањаца.

Крста носе у недељу по Ђурђевудну; и св. Трифуна слави село као патрона винограда.

БАРИНАЦ, мало језеро или бара, на источној страни села у атару Страгарском, простор 400—600 пл. земље највише под ситном гором, но има и ливада и винограда.

БАСАРЕ, планина из које Срњанска река извире; преко ње води пут Крушевац — Крагујевац.

БАСАТ, страна, на десној обали Пољанске реке, испод састава Благотина и Вучковачког потока (Макве).

БАЧЕВИШТЕ, градине на источној страни села Грабовца, простор 3—4 плуга.

БАЧЕВИШТЕ, долина под забраном, у којој има леп извор пијаће воде; атар Избенички.

БАЧИН, поток, сув, збада у Грабак, зове се и *Дубоки поток*, у атару села Страгара.

БАЧИНА СЕЛО, граничи: се од севера атаром Избеничким и Обрешким, од истека Катунским, Варваринским и Маскарским, од југа Бошњанским, Залгојевачким и Вратарстким од запада Орашанским и Церничким. — Сав прост атара Бачинског може се обићи за 10. сахати.

Бачина одстоји од вароши Јагодине, на јужној страни 7 сах. даљине, од среске канц. Варварина 1, од Мораве 1, од Крушевца 3 сахата.

Највише свечара св. Николаца, па онда Аранђеловаца.

Крста носе на велики Спасов дан, осем тога славе и 26 Марта сваке године.

У Бачини има 3 механе и школа.

БАЧИЈА, простор под родном земљом од 15—20. пл. на северној страни села Мијајловца.

ВАЧИНСКИ ПОТОК, стиче се с лева у Каленићску реку одма изнад манастира.

БАШИНА, коса, једна чест гребена планине Јуора, на источној страни села Беочића.

БЕГАНЛИЈА, простор од 20—30 пл. под родном земљом, у атару Мијаиловачком, на источној страни.

БЕГОВ КЉУЧ, раван у Д. Јовцу, зове се зато што се и данас памти, даје овај простор био некаквог бега турчина својина.

БЕДЕМ, то су опадине негдашњег града у кључу, на јужној страни села Маскара, од 20—25 плугова. Прича се, да су Турци одатле тукли Тодорову кулу, и да је још из времена кнеза Лазара.

БЕДЕН или БЕДЕМ, зове се једна чест кључа на југо западној страни села Шанца, простор од 50—60 пл. под њивама. Ово се место зове тако, што су Турци правили онди прсобране за бој, но донас је све то засуто Моравом и још мало, па му се траг неће ни познати. То је један стари четворострани шанац.

БЕЛА БАРА, страна, на левој обали Каленићске реке; низ њу слази пут из Калудре за Превешт.

БЕЛА ВОДА, речица, тече од села Брајковца, протиче кроз село Белу воду, па се стаче у леву обалу западне Мораве.

БЕЛА ВОДА, село, граничи се: од севера Брајковцам, од југа Моравом, од истока Кукљинским, а од запада коњушким и Брајковачким хатаром.

Сав простор може се обићи за 4 сахата. Бела вода т. ј. крајње куће овог села и Кукљина, скоро су се помешале, те једно село друго додирује, а тако је готово и с Брајковцем. Од Селишта, од Коњуса и од наспна полак сахата, а од Шашиловца један сахат.

Свечара највише Никољаца, па Ђурђеваца; Крста носе на св. Тројице у понедељник; и св. Трипуна славе због винограда.

БЕЛАН, доња мала села Ратковића, између Равног Гаја и Ћиркова извора.

БЕЛАН, извор у дну Беланског потока. Вода му се стаче с десна у Ратковачку реку.

БЕЛАНСКИ ПОТОК, почиње у Равном Гају, а пада с десна у Ратковачку реку.

БЕЛА ПРЉУША, сув поток, мали простор под ситном гором, у хатару села Рабеновца.

БЕЛА РОВИНА, сув поток, на северној страни села Мареновца, простор од 10—15 плуга, под родном земљом и утрином.

БЕЛА СТЕНА, крш у селу Дуленима. Види „Вис.“

БЕЛЕГЕ, простор сав у кључу под родном земљом, 20 до 30 плуга на јужној страни; атар Крвавички.

БЕЛИ КАМЕН, брдо на западној страни села Белушића под виноградима, простор 40—50 плуга; на међи села Брајиновца.

БЕЛИ ПЕСАК, продужење *вел. крша*, на северној страни Опарића, к Белушићу, под родном земљом.

БЕЛИ ПОТОК, на југо-западној страни села Жупањевца, под жирородном гором; утиче у десну обалу Надрљске реке, и на међи је села Надрља.

БЕЛИ ПОТОК, долази из Сладуна, а утиче у леву страну Риљачке реке; у атару села Риљца.

БЕЛИЦА, река. Глава Белице је Таборишка река, која из Дрењака почиње, па пошто се састане са *Бешњавом* и *Вољевицом* (Вољавчом) код бив. фабрике стакла, добије име „Белица“, које и до утока свог у главну Мораву задржава. Белица протиче кроз Јагодину, па се слива у леву обалу Мораве. По реци Белици зове се читав срез „Белички.“

Од извора до увора утичу у Белицу ове речице и потоци: *Бешњâ*, *Вољевица*, *Дубоки поток*, *Врба*, *Изгорели поток*, *Лозовички пот*, *Јошаница*, *Штипљанска река*, *Вољавча* (сад протиче кроз Јагодину), *Рибнички*, *Караулски*, *Каменити* и *Свињаревачки* (Петловац) поток. Види ова имена.

БЕЛИЦА, село, граничи се: до Лозовика и Бунара по $^1/_2$, Мишевића и Ковачевца $^3/_4$, до Сугубине $1^1/_2$, до Врбе $^1/_4$, до Међуреча 1 сахат.

Од Јагодине одстоји на западној страни, и удаљено је $2^1/_2$, а од Крагујевца 4 сахата. Простор његов може се обићи за 3—4 сахата. Крста носе о Малом Спасовудну; а св. Каралимпија славе за здравље људи.

Највише свечара Томинаца.

Белица село има две мале: мања зове се *горња*, а већа *доња мала*.

Село је добило име *Белица* од реке, која кроз-а-њ протиче.

БЕЉАЈКОВАЦ, поток, са лепим извором, под ситном гором, на северној страни атара Орашког.

БЕЛОВИЋСКИ поток, пада у десну обалу Сибничке реке, испод Изгорелог потока.

БЕЛО БРДО, на левој страни Рековачке реке, а између потока Брестовца и Тополске речице.

БЕЛО БРДО, простор од 30—40 пл. под виноградима, на северној страни атара В. Дренове.

БЕЛУТАК, брег између Крушевице и Рековачке реке, изнад Рајкова потока, а према Бубрегу и Равном Гају.

БЕЛУТОВАЦ, долина, или сув поток, на источној страни села под њивама, ливадама и ситном гором, простор 100—120 пл; атар села Превешта, а пружа се и кроз село Лепојевиће.

БЕЛУШИЋ, коса, или брдо раван северно од Ломнице, под крупном и родном гором, простор 40—50 плуга.

БЕЛУШИЋИ, село, граничи се: од севера атаром Течићским, од југа Крчинским, од истока Секуричким и Пајковачким, а од запада Брајиновачким, и може се обићи за 4 сахата.

Белушићи одстоје од Јагодине 6, а тако и од Крагујевца, Крушевца и Трстеника; од Каленића, Рековца и Пуљака по 1, Тољевца 2, Пајковца, г. и д. Крчина по 1½ и од Секурича ¾ сахата.

Највише свечара Аранђеловаца. Крста носе на св. Тројицу другог дана, а св. Трпвуна славе због винограда.

БЕЛУШИЋСКА КОСА, зове се простор под гором на западној страни села Пакјовца од 30—40 плуга.

БЕЛИЧИН ПОТОК, сув је и лежи на источној страни села Љубаве, под ситном гором.

БЕОЧИН, остаци старе цркве у селу Беочићу. Види Селиште."

БЕОЧИЋ, село, граничи се: од севера Лоћичким, истока Ивковачким, Драгошевачким, Поточким и Својиловским, југа Секуричким, а запада Вукмановачким хатаром. Због врлети и планине, хатар овог села не може се обићи пре 5 сахати.

Свечара највише Никољаца. Крста носе по Петровудну на св. Козму и Дамњана.

Ово је село добило име од старе цркве „Беочина" чије се рујине и сада познају у старом селу. Види „Селиште."

БЕШЊА, речица (зове се и Бешњаја, *Бешњава*). Долази из Црног врха. Протиче између Салакова брда и Врова, па утиче у леву обалу Таборишке реке.

БИВОЉСКИ ЗБЕГ, добио је име од села Бивоља окр. крушевачког, за то, што су се ту крили од Турака. Оно лежи близу Мораве, хатара Шаначког; а прави збег био је у једном потоку, повише равнице па се после сав простор, који има 100—150 плуга земље, тако прозвао. Из ранцијих година овуда је била крупна гора и лугови, но данас су туда само њиве и ливаде. Лежи на западној страни села Шанца.

БИРОВЉЕВИЦА, долина на северној страни села Сибнице под ливадама.

БИСЕРАЦ, коса на левој страни Дубичке реке, између Бисерског и Орничког потока.

БИСЕРСКИ ПОТОК, сув је и лежи на источној страни Д. Дубича, утиче с лева у Дубичку реку.

БЛАГОТИН, планина између Каленићске и Кованлучке реке, а у водомеђи западне и главне Мораве. Из Благотина истичу на северу ови потоци: *Чвораја*, *Ински*, *Манастирински*, *Збеговиште* и *Равништа*, а на југу *Пољанска река*. Види ове воде. У Благотину се поједини делови овако зову: *Велики* и *Мали Благотин*, *Чвораја*, *Кушинин до* и *Равница*. Види ове.

БЛАГОТИН, брег, на левој страни Доброселичке реке, а између Благотина потока и Говор воде.

БЛАГОТИН, дугачак поток, почиње из Липе, обилази око брега Благотина, па утиче с лева у Доброселичку реку.

БЛАГОТИН, поток, глава Пољанске реке. Долази из планине истог имена.

БЛАТИНЕ, место под њивама и ливадама у кључу, на источној страни г. Дубича.

БОБОВИШТЕ, једна чест од Кућишта (трњаци); хатар Коњушки.

БОГАЉИНЦИ, село, граничи се: од севера Сињевачким, југа Жупањевачким, од истока Барским, а од запада Доброселичким, и може се обићи за 2 сахата.

Највише свечара Пантелијеваца. Крста носе на св. Тројицу други дан, и слави св. Трипуна.

БОГДАНЧА, брдо испод Буковице, а у врху Црквенског потока. Под овим брдом је Својновска црква. Богданче су две: Горња је *Велика*, а доња *мала Богданча*.

БОГДАЊЕ СЕЛО, граничи: од севера атар Манастирски и Мијаиловачки, од југа Морава, истока Медвеђски, а од запада Манастирски (Љубостиња) хатар. Сав простор може се обићи за три сахата.

БОГДАЊСКИ ПОТОК, протиче кроз село Богдање и утиче у леву обалу западне Мораве.

БОГДАШТИЦА, брдо са ситном гором (забранима), на северној страни села Богдања, простор од 50—60 плуга.

БОГИЋЕВ БРЕГ, на западној страни села Жупањевца под жирородном гором.

БОГОШ, поток с малом водом на јужној страни атара Брајковачког.

БОДА, брдо у врху потока Петловца, а на међи Левачке (Надрљске) реке и Крушевице.

БОЖАНА или ЛОКВА, код Црквишта старог у равници у кључу, атар Сиљевички, на источној страни села, простор под родном земљом.

Старе зидине од цркве ограђене су, и овди се слави св. Трифун, заветина због винограда.

БОЖАЋКОВАЦ, или БОЖИЋКОВАЦ, поток, долази из Венца, а утиче с лева у Надрљску реку; на источној страни села Надрља.

БОЖИНА РУПА, постоји на западној страни села Поточца.

БОЖИНАЦ, поток, долази из водомеђе Мораве и Лугомира, сече крушевачки насип и цеди се у Моравску отоку. Налази се у атару села Остриковца.

БОЖОВЕ ЛИВАДЕ, у горњем кључу, на јужној страни села в. Сугубине, простор 4—5 плуга.

БОЖУРОВАЦ, село граничи се: од севера атаром Г. Дубичким, југа Мијајловачким, истока М. Сугубинским, и Риљачким, а од запада Д. Дубичким, и може се обићи за 2—3 сахата.

Највише свечара Аранђеловаца. Крста носе на мали Спасов дан.

БОЖУРОВАЧКА РЕКА, долази из брда Рова, и врх јој се зове *Ровишки поток*, протиче кроз село *Божуровац*, по коме се и назива, и код места Кованлука састаје се с Рињачком реком. У Божурокачку реку утичу потоци: *Трошићски*, *Ланиште* и *Нектенски*. Види ове.

БОЈИНА ПОЉАНА, место испод Делова, а између Сиљевице и Малешева.

БОИНАЦ, стари луг, на јужној страни села, у кључу, до Мораве, простор од 100—150 пл. под родном земљом. Једна чест овога места припада Коњушанима, а друга Беловођанима.

БОЈИНЧИЋ, место у кључу, на источној страни села под родном земљом, простор 20—30 плуга, хатар Селиштански.

БОШТЕ, зове се једна пољана у планини, атара В. Сугубине, мали простор.

БОЛИЧЕВАЦ, мали простор од 60—70 плугова под родном земљом, на северо-источној страни села Јасике.

БОРАК, поток у атару Бачинском.

БОРЧАНСКА ГРАДИНА, место на источној страни села Раиница, испресецано јаругама, земља под утрином.

БОСТАНИШТЕ, простор на источној страни села Жупањевца, у кључу под родном земљом.

БОШЊАНИ, село, граничи се: од истока реком Моравом, запада Вратарским, севера Бачинским, а југа Шаначким атаром, и може се обићи за 2—3 сахата.

Највише свечара Јовањаца. Крста носе на мали Спасов дан.

БОШЊАНСКА РЕКА. Глава јој је *Залогојевачка река*, у коју упада с лева *Велика Ковчежина*. У селу *Вратарима*, састаје се с *Падежком* реком (Суводолска), а ниже прими с лева потоке: *Малу Ков-*

чежину и *Брестарац*, протиче кроз село Бошњане, по коме се зове, сече крушевачки насип, и утиче у леву обалу западне Мораве.

БРАЈИНОВАЦ, село, граничи се: од севера Пуљачким, од југа Опарићским, истока Белушићским, а запада Пуљачким хатаром, и може се обићи за 1 сахат.

Највише свечара Илијнаца. Крста носе у белу недељу по Тројицама. Друге сеоске славе немају.

БРАЈИН ПОТОК, утиче с лева у Каленићску реку, а у атару села Превешти.

БРАЈКОВАЦ СЕЛО, граничи се: од севера атаром Љубавским, југа Беловодским, истока Шашиловачким и Каменарским, од запада Коњушким, и може се обићи за 2 сахата.

Свечара највише Никољаца. Крста носе на св. Тројице; друге сеоске славе нема.

Брајковац одстоји од Јагодине јужно 10 сахати, од ср. канцел. 4 сахата, од Мораве 1, од Коњуа 1/4 и од Каменара 1/2 сахата.

БРАЈКОВАЦ, поток с мало воде, на северној страни села Брајковца, од 50—60 плуга под родном земљом и ситном гором.

БРАЉИНСКИ КЛАДЕНАЦ, поток, у ком има извор пијаће воде, више села Гавеза.

БРЕЗА, поток у Г. Штипљу; долази из Црног врха.

БРЕЗОВАЧКА РЕКА, долази из Самара, а утиче с десна у Каленићску реку више Манастира.

БРЕЗОВИЦА, планина на југо-западној страни манастира Каленића, између Самара и Неговићске њиве, висока и под жирородном гором, кршевита, простор 150 до 200 плуга; с ње се види Карановац и манастир Жича. — Прави међу Крагујевачком и Јагодинском округу.

БРЕСЈЕ, село на Лугомиру, а у осоју планине Јуора, поред Цариградског (ћупријског) насипа. Граничи се: од севера Јагодинским и Мајурским, од истока Мајурским, југа Главиначким, а од запада Трнавским атаром.

БРЕСТАРАЦ, поток и простор од 80—100 плугова, на северној страни Бошњана, под родном земљом; на међи села Маскара.

БРЕСТОВИ, врло леп и пријатан извор, на јужној страни села Сабанте, под брдом, близу Средњег брега.

БРЕСТОВИ, доњи део Црквенске косе, баш изнад утока црквенског потока у Поточку реку, а на десној обали ове.

БРЕСТОВАЦ, поток, с лева утиче у Рековачку реку.

БРЕСТОВАЦ, јужно од Волујка брдо и косо-раван, под родном земљом, простор 30—40 плуга; на међи села Пуљака.

БРЕСТОВАЦ, поток, утиче с лева у Каленићску реку, спрам планине Благотина.

БРЕСТОВАЦ, брдораван, на северо-источној страни села Калудре, под ситном гором и родном земљом, простор 20—30 плугова.

БРЕСТОВАЦ, сув поточак, на источној страни села Сибнице.

БРЕСТОВАЦ, сув поток под ситном гором и родном земљом, на источној страни села Шанторовца, простор од 40—50 плуга.

БРЂАНА, мала коса, на Јуору, атара Поточког.

БРЂАНСКА МАХАЛА, села Медвеђе. Види ову.

БРЂАНСКИ КЛИК, на западној страни села Поточца, под планином Јуором.

БРОДИЋСКА МАХАЛА, села Медвеђе. Види ову.

БРОЂАНЕ, равница под ливадама на источној страни села Медвеђе.

БРОЂАНСКИ ПОТОК, долази од Голине из Јуорске планине, а утиче с десна у Велики поток.

БРОЂНИ ПОТОК, види „Записни.“

БРЧКОТ, бара, и око ње њиве, свега с баром 20—30 плуга, јужно од села, атар В. Дренове.

БУБАН, извор; види „Бубански поток,“ у чијем је врху.

БУБАН, поток, са странама и равницом под родном земљом и ситном гором, са лепим извором пијаће воде, истог имена, простор од 50—60 плуга земље, у хатару села Д. Штипља.

БУБАН, поље постепено узвишено, под родном земљом на јужној страни села Лозовика између села: Белице, Ковачевца и Бунара. Простор од 150—200 плугова под родном земљом, виноградима и ситном гором.

БУБАН, извор на врху потока Коларца, у хатару Шаначком.

БУБАН, леп извор на северној страни села до самог пута Крагујевачког идући к Белушићу; атар села Тољевца.

БУБАН, коса у хатару села Белице, протеже се од извора Бубана, под виноградима и родном земљом.

БУБАН или СМРДИ БУБИН поток, у селу Белици, у коме се легу неке млоге бубе. — Зове се тако с тога, што је у том потоку погинуо у време устанка некакав турчин звани Смрди буба.

БУБАНСКИ ПОТОК, у врху је „Бубан“ извор, по коме се и зове; тече у леву обалу Дуленке.

БУБАЊСКИ ПОТОК, у коме има два извора лепе пијаће воде, на северној страни села Поточца, на планини Јуору, под житородном гором.

БУБЊИЦ, зове се једно мало брдашце на источној страни манастира Каленића, од кога се најпре угледа манастир. О њему се приповеда, да је деспот Стеван Лазаревић позвао свога оца кнеза Лазара да види каква му је задужбина. Кнез Лазар, кад је дошао на ово брдашце, јашећи на коњу, коњ угледа цркву од чије се сјајности уплаши и скочи, те кнез Лазар падне с коња, и рекне своме сину Стевану: „е мој сине, ову велику сјајност треба калити, т. ј. да толико много не сија, те зато брдашце добије име Бубњиц, (од бупнути) а манастир, Каленић, од „калити."

БУБРЕГ, округло камените брдо у водомеђи Рековачке и Ратковачке реке. Поред њега пролази крагујевачки пут. Има два: *велики* и *мали Бубрег*. Ова брда добила су име од свога округлога вида налик на „бубрег."

БУГАРСКИ ПОТОК, велики је и сув, на северној страни села Рашевице, на Југору.

БУЗДОВАН, већином сува јаруга, пролази кроз село Рибаре, и прибада с лева у Мораву. У горњем крају зове се „Кусак."

БУДАЧЕВИЋА ОРНИЦА, поточак, збада с лева у Сибничку реку.

БУДЕЉСКА МАХАЛА, горња или западна чест села од Будељског потока до Говедаровца к Белој води; атар Кукљински.

БУДИМ, брдо, на левој страни старе Калудре, а између потока Јовина и Гологрејаша.

БУЈИМИР, простор од 20—25 плугова земље под њивама, на северо-источној страни села Бунара, између реке Белице и Изгорелог потока.

БУКВИН ПОТОК, једна чест од мал. Кременца, атар села Рековца.

БУКВИН ПОТОК, сув је, и постоји у Тополици атара В. Дренове, под ситном гором, од 20—30 плугова.

БУКОВ, поток, упада у десну обалу Рековачке реке (Дуленке.)

БУКОВАЦ, коса, брдораван на западној страни села Рупшника под младом гором, њивама, ливадама и виноградима.

БУКОВАЦ, простор од 6 до 800 плуга земље родне и под ситним браницима, на југо-источној страни села М. Сугубине.

БУКОВАЧКИ ПОТОК, утиче с десна у Кованлучку реку.

БУКОВИК, поток, са врло слабом водом, под ситном гором и родном земљом, простор од 20—30 плуга; атар Вратарски и Бошњански.

БУКОВИЦА, коса више Девојачке стене, са врхом на планини Јуору истог имена, под шумом крупном и жирородном, а између Избенице и Секурича. На врху овом, извире вода, која се доцније зове „Избеница“, Види ову.

БУКОР, извор, глава Избеничке реке.

БУКОВЧА, село. На левој обали Белице, 1/2 часа од Јагодине удаљено. Међи се: са севера Рибником, истока Белицом (Рибарима), југа Вољавчом и Јагодинским атаром, а од запада Вољавчом и Доње Штипљем.

БУЛУТОВАЦ, поток, долази из Стрната Лаза, сече га коловоз који из Калудре у Превешт води, и утиче у леву обалу Каленићске реке.

БУНАР, село. Добило је име од неког старог „бунара.“ Атар Бунарски граничи се: од севера атаром Беличким, југа Лукарским, истока Шанторовачким, запада Цикотким и Слатинским, и може се обићи за 2—3 сахата. Старо село било је испод планине Весељака, па је касније сишло ближе реци.

Бунар одстоји од Јагодине југо-западно 2½ сахата, од Белице, Шанторовца и Врбе по полак, а од Лукара, Цикота и Слатине по 1 сахат.

Највише свечара Никољаца. Крста носе на мали Спасов дан. Славе покров Богородични за здравље људи, а св. Трифуна због винограда.

Бунар има три ма́ле: *Миљковачка* (горња), *Јошаничка* (средња,) јер се ту први пут доселиле неке фамилије из Јошанице) и *Бањска* (доња, што су се ту населиле неке фамилије из Бање).

БУНАРАЦ, сув поток на западној страни села, под утрином и забранима, који стиче у сред села у реку; атар села Бошњана.

БУНАРИ, страна испод Загорја, а у врху Каленићске реке. Из ње почиње Јеловичка река. Атар мра Каленића.

БУНТА, планина, висока коса, на западној страни села ка Гружи до Шарановог потока, сва под жирородном гором; атар села Грабовца.

БУЊИШТА, зове се простор на јужној страни села у кључу, под родном земљом 100—120 плуга. Ово се место зове тако, што се врло често при обрађивању земље, находе ствари, које показују да су неке зграде онде биле, а налази се чешће и пара „костадинка“ и др; атар села Обрежа и Катуна.

БУРБУЛЕ, један простор у кључу, од 10—15 плуга, под утрином, на источној страни села Драгоцвета.

БУРДЕЉСКИ ПОТОК, пада у леву обалу западне Мораве, више села Кукљина; долази из Градишта.

БУСИНА РЕКА, врх је Доброселичке реке; почиње из стране Плужишта (Старе бачије).

БУЧЊАК, ливаде и њиве у селу Падежу. Види „Глобарска река.“

БУШТРИН ДО, долина и поток на северној страни ман. Љубостиње, под жирородном гором.

В.

ВАГАНЧИЋ поток, врх Нове Калудре, састаје се са потоком Цвејановцем.

ВАЛОГА, коса између Ратковичке и Рековачке реке, (Дуленке), преко које прелази Крагујевачки друм; у врху потока Валоге.

ВАЛОГА, поток, долази из косе истог имена, а пада у десну обалу Ратковачке реке.

ВАЛОГА, страна у осоју, на северо-западној стани села Кавадара, мали простор, под родном земљом.

ВАЛОГА, брдо, простор од 20—25 пл. под ситном гором, на југо-западној страни М. Сугубине.

ВАЛОШКА, брдо раван на северној страни села Брајиновца под родном земљом, простор 10—15 плуга.

ВАЉАВИЧКИ, поток, утиче с лева у Каленићску реку, а у селу Превешту.

ВАЉАРСКА ГРАДИНА, вис на међи крагујевачког и Јагодинског округа, а вододеоници Груже и Лугомира; налази се у врху Доброселичке реке.

ВАМПИРЛИЈА, брдо под родном земљом од 30—40 пл. на источној страни села Мијајловца.

ВАРАКЛИЈА, брдовито место под родном земљом, простор 24—30. пл. на источној страни села Мијајловца.

ВАРВАРИН село, граничи се: од севера атаром Катунским, јужно Маскарским, источно Моравом, а запада

Бачинским, а од части и Бошњанским. Сав простор може се обићи за 2½ сахата.

У Варварину има црква звана, „црква бела“, среска канцеларија, механа, где се и вашар држи. Највише свечара Никољаца, па Аранђеловаца. Крста носе у суботу у очи поклада петровы. Светкују Екатерину уз божићни пост ради здравља, и 2 маја пољубранију, ради винограда.

Варварин добио је име (1) отуда: кад су Турци под Мусом разорили Сталаћ 1413 године и војвода Тодор од Сталаћа погинуо, тада је жена Тодорова од жалости скочила у Мораву с куле и удавила се.

Турци је тада из воде мртву изваде, поред ватре загреју и над њом су у садањем варварину скотске страсти задољавали „варварски“, одкуда и месту име „варварин“ остане.

ВАТОВИШТЕ, на северо-западној страни села Рибара под родном земљом, простор од 80—100 плуга.

ВЕЛИКА БАРА на источној страни манастира Љубостиње.

ВЕЛИКА БАРА, која никад непресушује, и која лежи на западној страни атара села Орашја.

ВЕЛИКА БАРА, у хатару села Дворице, која је због величине своје име добила, и за коју веле, да је некад корито Мораве било.

ВЕЛИКА ДРЕНОВА, село, има још и кључ преко Мораве у крушевачком округу, који зову *велики кључ*, и кога је Морава пре 20—30 год. пресекла и онамо оставила; било је 70—80 плуга, но досада је испродаван и нема више од 30—40. плугова.

(1) Годишњица III, стр. 321.

Атар в. дреновски граничи: северно М. Дреновским, Милутовачким и Страгарским, јужно реком Моравом и Селиштанским, источно Коњушким и Селиштанским, западно Медвеђским.

Сав простор атара овог села неможе се обићи пре једног целог дана.

В. Дренова одстоји јужно од Јагодине 10—11 с. од Крушевца 5; од р. Мораве пола, од ман. Љубостиње и Медвеђе по 3, Милутовца 1, од Страгара 2. сахата, од Коњуара 1 1/2 и од Селишта 1/2 сахата. Крста носе на мали Спасовдан. Највише свечара Николаћа. Славе св. Трифуна као патрона винограда и Св. Илију код Црквишта.

ВЕЛИКА КОСА, пружа се са Савине Чукаре на левој обали Поточке речице. На њој се налазе остаци северне стражаре Момчилова града. Атар села Поточца.

ВЕЛИКА КОВЧЕЖИНА, поток; види „Бошњанска река“

ВЕЛИКА КРУШЕВИЦА, село, у Темнићском срезу. Границу своју управ нема, јер се незна докле је баш његов атар, а докле села Срња и тако ова два села имају једар хатар. Само пак село в. Крушевица може се обићи за 2 сахата.

В. Крушевица постоји од Јагодине јужно 10 с. од села Гавеза 1/4, а тако и од Вратара.

Највише свечара Аранђеловаца. Крста носе на св. Тројицу у Понедеоник. Сеоска слава св. Василије, нова година. —

ВЕЛИКА КРУШЕВИЦА, село у Левачком срезу. Лежи у реци Крушевици, под Белутком, западно од села Рековца. Грничи се: северно Рековцем, источно Рековцем и Кавадаром, јужно Комаранима, а западно Сиљевицом.

ВЕЛИКА ЛИВАДА, на северној страни села Пчелица, под родном земљом, простор 30—40 плуга.

ВЕЛИКА ЛИВАДА, простор под родном земљом од 60—80 плугова, на јужној страни села Мијајловца.

ВЕЛИКА ЛИСА, вел. коса под гором и родном земљом, на северној страни села Дулена, а под самим Црним врхом, простор мали.

ВЕЛИКА НЕРЕЗИНА, сув поток под забранима и жирородном гором, у атару Шаначком, на западној страни села.

ВЕЛИКА ЊИВА, место од 5—6 плуга под утрином и пољем, источни атар села Грабовца.

ВЕЛИКА ОБРШИНА, поток, почиње из брда Трновице, а упада с десна у Сибничку реку.

ВЕЛ. И МАЛА ПАПРАДНА, брдораван, крш, под утрином и планином, једна до друге и састављене, простор 250—300 пл., на западној страни села Планинице.

ВЕЛИКА ПОЉАНА, на северној страни атара Поточког, мали простор.

ВЕЛИКА РЕКА, под гором до Бусине реке, која неколико мањих потока у себе прима, на источној страни села Доброселице.

ВЕЛИКА РЕКА, долази из Тикве, а тече с лева у Надрљску реку. Прима с лева *Гомилски поток.*

ВЕЛИКА РОВИНА, сув поток, на северној страни села Бунара.

ВЕЛИКА СТЕНА, камен на источној страни села Брајковачког.

ВЕЛИКА СТРАНА, коса између Пчеличке реке и потока Змајевца; у атару села Пчелица.

ВЕЛИКА СУГУБИНА, село граничи се: од севера Букуровачким (окр. крагујевачког) и Д. Сабаначким, југа

Ратковићким и Слатинским, источно Мишевачким, а од запада г. п. д. Сабаначким атаром, и може се обићи за 7—8 сахати. Највише свечара Никољаца. Крста носе на мали Спасовдан, друге сеоске славе немају.

ВЕЛИКА ЧУКАРА, голо брдо и кршевито, лежи на северној страни села Лоћике, простор од 40—50 пл. земље.

ВЕЛИКА ЧУКАРА брдо на западној страни села Орашја.

ВЕЛИКЕ БАСАРЕ, поток. Глава Срњанске реке. Види ову.

ВЕЛИКЕ БАСАРЕ, планина, кршевито место на јужној страни села Срња, под старом жирородном буковом, а помало и растовом гором; простор од 80—100 пл.

ВЕЛИКЕ ЛИВАДЕ, Види „Липар“ поток.

ВЕЛ. ЦАРИНЕ, долина у кључу под родном земљом, на западној страни села Комарана, простор 30 до 40 плуга земље.

ВЕЛИКИ БЛАГОТИН, лежи између Пољне и Опарића, висока планина негда под старом гором и густом, но сад је већ проређена. Земља је скоро сва каменита и није за обделавање никакво. Пола овог простора је Пољанско, а пола Опарићско.

ВЕЛИКИ ВЕПРУЉАК, на западној страни села под крупном и жирородном горои, простор 100—150 плугова, атар Грабовачки.

ВЕЛИКИ ВИС, између Бусине реке и потока Усовине; у врху Доброселичке рреке.

ВЕЛИКИ ГАЈ, На мећи села Мотрића, Пуљака и Течића. Види „Корената“.

ВЕЛИКИ ГУШЕВАЦ, поток; види „Гушевац“.

ВЕЛИКИ ГУШЕВАЦ, планина, под крупном жирородном гором, на западној страни села Превешта, простор од 30—40. плуга.

ВЕЛИКИ И МАЛИ ЈЕЛАК, две планине једна до друге под јелама и другом гором, на југо западној страни села Планинице, простор 150—200 плуга.

ВЕЛИКИ КЉУЧ, равница прекрасна и плодна поред Мораве, на источној страни села; простор 300—400 плугова: атар Катунски.

ВЕЛИКИ КЉУЧ, њиве на десној обали западне Мораве у Крушевачком округу, које припадају селу Вел. Дренови, а Морава их је тамо одсекла.

ВЕЛИКИ и МАЛИ КОВАНЛУК, родна земља у селу Коњусима. Види „Кованлук“.

ВЕЛ. КРЕМЕНАЦ, планина између Левачке и Рековачке реке, под родном гором по гдекоја њива, простор преко 300 плуга. Ова је планина заједничка између села Пчелица, Сиљевице, Крушевице и Рековца. Види „Кременац“.

ВЕЛИКИ КРШ, вис између Церовичкот потока и Усовине, у врху Доброселице.

ВЕЛИКИ КРШ, каменито и кршевито брдо, на северној страни сала Жупањевца, које је сасвим неспособно за икакво обделавање.

ВЕЛИКИ ЛАЗ, цростор од 7—10 плугова земље под њивама, ливадама и жиророднoм гором, на западној страни села Бунара.

ВЕЛИКИ ПОТОК, врх Поточке реке. Види ову.

ВЕЛИКИ ПОТОК, који истиче од Јаворице, састаје се са оним од Змајевице, и теку кроз село Својиново. Врх Својновске реке; види ову.

ВЕЛИКИ ПОТОК, део планине Кременца, у хатару села Рековца, под жиродном гором.

ВЕЛИКИ ПОТОК, из Оскоруше долази, а пада с лева у р. Јарму.

ВЕЛИКИ ПОТОК, долази из Медвеђе Главице, а стиче се с десна у Лугомир. У њ утиче у врху Мали поток, с леве стране.

ВЕЛИКИ ПОТОК, долази из Равног Гаја, а стаче се у десну обалу Ратковачке реке.

ВЕЛИКИ ПОТОК, сув је, на западној страни села, под ситном гором и родном земљом, простор од 10—15 плуга, атар Падешки.

ВЕЛИКИ РОПИН, поток, с десна утиче у Дуленку.

ВЕЛИКИ СМРДАН, поток са извором, на северној страни села Избенице, под забраном и ситном гором.

ВЕЛИКО БРДО, у хатару села Медвеђе, сад под виноградима.

ВЕЛИКО БРДО, које се зове и „*Рашиновац*“ зато, што је ту некад живео некакав човек *Раша*, и ово је била његова својина; лежи на северо западној страни села Д. Јовца, до Гор. Јовца, засађен виноградима.

ВЕЛИКО БОГДАНЧЕ, ћула или чукара шуђураста, пре под гором а сада већ огољена, 20—30 плугова простора, јужно између села Избенице и Својинова.

ВЕЛИКО БРДО, налази се између потока Велике и Мале Обршине, спрам утока Сибничке у Левачку (Haлрљску) реку; у атару села Сибнице.

ВЕЛИКО ВРЕЛО, са врло лепим извором пијаће воде, на јужној страни села Белушића, под родном земљом, простор 150—200 плугова.

ВЕЛИКО ГАЛОВО, поток стиче у Ђурђелину, атар Бачински.

ВЕЛ. ЈЕЛАЧКИ ПОТОК, излази из планине Јелака, под великим Јелаком, а тече с десна у Јелачку реку.

ВЕЛИКО ЈЕЗЕРО, бара, измеђ шуме села Беочића и манастира Ивковића, 5—6 хвати велика, округласта, на источној страни села.

ВЕЛИКО ЈЕЗЕРО, бара, у којој вода не пресушује, велики дан ораће земље, на западној страни села Бунара.

ВЕЛИКО ОСОЈЕ, коса на десној обали Доброселичке реке, а између ње и Мале реке; атар Доброселички и Богаљиначки.

ВЕЛИКО ОСОЈЕ, велика страна, стрмен па онда пружа се равна планина, велика од преко 100 плуга земље, од севера к западу под жирородном гором, гди има њива и ливада; атар Сињевачки.

ВЕЛИКО ОСОЈЕ, планина на западној страни села Рајинца, под жирородном буковом гором, спроћу села Лободера.

ВЕЛИКО ОСОЈЕ, чукара у хатару села Мајура. Ту има један леп кладенац. Прича се, да су хајдуци у старо доба овди закопали две вучије пара; неки су људи копали на том месту, и тражили паре, али се незна, да ли су што нашли.

ВЕЛИКО ПРИСОЈЕ, на источној страни села Дулена под родном земљом, простор 400—500 плуга.

ВЕЛИКО ПРИСОЈЕ, место изнад састава Дубичке и Самарске реке, а ниже Оскоруше.

ВЕЛИКО ПОЉЕ, на западној страни села и атара В. Дренове, равница, сва под родном земљом, простор од 200—250 плугова.

ВЕЛИКО ПОЉЕ, на југо-источној страни села Г. Сабанте до в. Сугубине, простор 20—30 пл. под родном земљом.

ВЕЛИКО ПОЉЕ, одмах до Поточарице, под жирородном гором, на северној страни села Г. Рачника.

ВЕЛИКО РАСЈЕ, коса између потока Гушинца и Клокотовца, на десној обали Дуленске реке.

ВЕЛИКО ЦЕРЈЕ, вис између Црне реке и Дуленске, изнад Малог Церја, а на левој страни Дуленске реке.

ВЕЛИЧКОВЕ КОЗАРЕ, сув поточњак у атару Избеничком.

ВЕЉА ГЛАВА, планински врх на северној страни манастира Љубостиње, под жиророрудном гором.

ВЕНАЦ, голо брдо на источној страни села Надрља, под родном земљом, простор 40—50 плуга.

ВЕСЕЉК, сув поток под крупном и жиророрудном гором на северо-источној страни села Цикота, нека чест под родном земљом. У овом простору има своју половину село Бунар, спаја се са Тополском речицом.

ВЕСЕЉАК, планина у атару бунарском до Цикота; лежи у водомеђи Лугомира и Белице, има старе горе и ливада.

ВЕСКОВ ПОТОК, у Гор. Сабанти. Види „Бањанске орнице.“

ВЕСКОВСКИ БРЕГ, коса што се од Арсовог Гроба пружа левој обали Самарке реке, а између Ливадског и Јазбинског потока.

ВЕСКОВИЦКО БРДО, или ливада, простор под родном земљом, лежи на источној страни села Лободера.

ВЕТЕРНИК, брдашце последњи огранак планинског венца, код утока Љубостинске реке у Мораву.-

ВЕТЕРНИК планина под родном земљом, простор од 10 до 15 плуга, на северној страни села Богдања.

ВЕТРЕЊА, види „Вјетрња.“

БЕТРЕЊСКИ, клик стрменит, под гором, на источној страни села Беочића.

ВЈЕТРЊА, (зове се „Ветрења“ и „Вртња“). То је највише место у целој Јуорској планини. Налази се између села Својнова и Поточца с источне, а Секурича и Беочића са западне стране. Идући на Вје-

трњу од механе Поточке пење се, пошто се пређе поточка речица, читав сахат уз косу до под саму Вјетрњу. Одатле до на врх њен пење се 1/2 часа. Стари пут, којим се пело на Вјетрњу, код ветрењаче, водио је из Својнова, преко Својновске реке, па између Великог и Мининог потока, који се пут још и сада познаје. Вјетрња се дели на *велику и малу Вјетрњу.*

Вјетрња је добила име од неке ветрењаче, која се на њеној јужној страни налазила, и место јој се и сада познаје. У то време — за кнеза Лазара — прича се, да је на Вјетрњи само 12 букава било; а сада је сва обрасла и то понајвише буковом, а по боковима у присоју и грмовом (бељик) гором.

Са Вјетрње види се: Ртањ и Ћупријске планине до Параћина, Сталаћ, Јастребац и један део југоисточног краја Србије; на остале стране, а нарочито на северо-запад и север шума недозвољава поглед на далеко.

Прича се, кад се је кнез Лазар попео некад на Јуор да гледи неке своје рудокопње, па погледао на Моравску долину, коју је магла притисла била, узвикнуо је: „Ала је Тамнић." И од тада кажу, да је тај крај прозван „Темнић," које име сада цео један срез носи (Темнићски).

Клик Вјетрња у геолошком погледу састоји се из трахита и гранита.

ВЕШАЛА, брдо на граници Јагодинског и Крагујевачког округа, а у врху Дуленске реке.

ВЕШАЛА, место у селу Божуровцу. Види „Збеговиште."

ВЕШАЛСКИ ПОТОК, долази из брда Вешала, а утиче с лева у Коленски поток. О имену види „Коленски поток."

ВИДОЈЕВ поток, постоји у селу Белици; прича се, да је некакав Видоје с плугом забраздио онди, и од тога се поток после направио.

ВИДРЕНАЦ, простор од 100—120 плуга у кључу под родном земљом, атар Маскарски.

ВИЛИНО КОЛО, у кључу на северној страни села Рупшника, под родном земљом, простор 10—15 пл.

ВИНОГРАДИ, страна спрам тока Сибничке, а на левој обали Левачке реке.

ВИНОГРАДСКА КОСА, између Свињаревачког и Каменитог потока, а на левој обали реке Белице; засејана је стрмнином.

ВИНОГРАДСКИ ПОТОК, утиче с лева у Ждраљицу (Сабаначку реку).

ВИНОРАЧА, село, лежи западно од Јагодине на Штипљанској реци. Граничи се: од севера Вољавчом, истока Трнавом, југа Драгоцветом, а од запада Деоницом.

ВИЊЕВИ, коса из које почиње речица Вољевица.

ВИРИНА, место зове се зато, што по ниском положају и равници Моравској, чим река Морава мало придође, излива се; на јужно источној је страни хатара Варваринског, и земља се обрађује.

ВИРИНЕ, простор мали, у Сувом долу, атара Бачинског.

ВИРОВИ, зове се простор у атару села Обрежа, на брду под ситном гором, забранима и утрином, на западно-северној страни села, велики 100—150 плугова; зове се тако, што онди вода извире, која отиче и нигда не пресушује.

ВИС, коса гола, на којој тешко што родити може, на источној страни села Дулена, на коме постоји и један крш, камен звани „*Бела стена.*"

ВИС, брдо у врху потока Клокотовца, а између Дуленске и Добраселичке реке.

ВИС, брдо на западној страни села Д. Штипља, под родном земљом и ситном гором, простор од 50—60 пл.

ВИТЛОВА ПОЉАНА, у селу Брајковцу, види „Витлош."

ВИТЛОВИЦА или ВИТЛОВ ПОТОК, сув је и лежи на западној страни села Лоћике, под утрином и крупном жирородном гором, простор од 130—150 пл.

ВИТЛОВ ПОТОК, види „Витловица."

ВИТОРОВИЦА, вир у селу Белој Води. Види „Виторовиште."

ВИТОРОВИШТЕ, или ВИТОРОВИЦА, вир лежеће воде, или старо Моравиште, а кад Морава надође, ондасе и ова бара напуни; на јужној страни села Беле воде.

ВИТЛОШ или ВИТЛОВА ПОЉАНА, на јужној страни села Брајковца, под родном земљом од 15 до20 пл.

ВЛАОВИЦА, брег између Левачке (Надрљске) и Рековачке (Дуленуше) реке, изнад њихног састава; дели им воде, атар села Лоћике.

ВЛАШКА ДОЛИНА, у селу Волујку. Види „Корената."

ВЛАШКА КОСА, налази се у атару Избеничком, на јужној страни села, под ситном гором и забранима.

ВЛАШКИ ПОТОК, мали простор под родном земљом, на источној страни села Пољне.

ВОДЕЊАК, коса између састава Левачке (Надрљске) и Дуленске реке, код њихног састава.

ВОДЕНИЧКИ КЉУЧ, поред Мораве, скоро све родна земља, а има мало и луга, простор од 100—120 пл. на источној страни села Рибара.

ВОДИЦА, мали извор, у сред планине Липака, атар Лазаровачки.

ВОДИЦА, извор на врху Зеремског потока, хатар села Коњуса.

ВОДИЦА, извор у потоку старом Пајковцу; атар села Пајковца.

ВОДИЦА, леп извор пијаће воде, на југо-источној страни села Пуљака, гди се налази и један камен налик на гробницу. Стари људи казују, да се ондн неко време причешћивао народ, а и данас иде народ на ону водицу кад је слаб, ради здравља.

ВОДИЦЕ, леп извор пијаће воде у селу Падежу.

ВОЉАВЧА, село више Јагодине на западној страни, у плитком потоку истог имена. Граничи се: северно Буковчом, источно Јагодином, јужно Трнавом и Винорачом, а западно Винорачом и Драгоцветом.

ВОЉАВЧА, поток, долази од села Вољавче, па рони с лева у Белицу изнад Јагодине.

ВОЉАВЧА, речица, што у Белицу тече с лева. Зове се и „Вољевица“. Види ову.

ВОЉЕВАЦ, страна северно од села Богаљинаца, под родном земљом и ситном гором од 10—15 плуга.

ВОЉЕВИЦА, (Вољавча) речица долази из (Вињева) Црног врха; протиче између брда Врова и Шареника, па се састаје с Таборишком реком, одакле се вода почне звати „Белица“.

ВОЛУЈАК, село, граничи се: од југа атаром Калудранским од истока Пуљцима, од севера Мотричким и Течићским, а од запада Малошевским и Сибничким хатаром. Цео простор овог села може се обићи за 2—3 сахата.

Све село што се зове Волујак неслави једну селску славу. Тако, половина села доњег краја слави св. Тројицу и виноградског патрона св. Трифуна. Она друга пак половина слави св. Марка и такође виноградског патрона св. Трифуна. Понајвише свечара Ђурђеваца и Аранђеловаца.

ВРАЊЕВАЦ, брдо у водомеђи Мораве и Лугомира у планинском венцу, што се са Јуора на Гиље пружа.

Лежи у врху потока Врањевца. Атар села Д. Јовца Име је добило од неког „Врањанца“, који се ту доселио, живео и умро.

ВРАЊЕВАЦ, (и Врановац) сув поток, на западној страни села Слатине, простор 200—250 пл, сав под жиро-родном гором. Утиче с десна у Врбу. Прима с лева *Липовити поток.*

ВРАЊЕВАЦ, поток излази из планинског венца што дели воде Морави и Лугомиру, сече крушевачки насип и утиче у леву обалу Мораве. Налази се у атару села Д, Јовца и Мајура. Тече једној бари која се зове „Пљошта“.

ВРАНОВАЦ И Г. РАЧНИК, села нису никад дељена, него им је поље и имање смешано, нити се зна докле је граница између њих, већ шуму и утрину подједнако уживају. Ова су села тако једно уз друго, да изгледа као једно село.

Хатар Врановачко — Г. Рачнички граничи се: од севера и запада хатаром Ловачким и Комаричким (окр. краг.) и доњо и горњо Штипљанским, — а истока и југа Лапиштанским, Буковачким и Рибничким хатаром. Удаљени од д. и горњег Штипља по $^1|_4$, — а од Јагодине леже на западној страни, 2 сахата далеко.

И у Врановцу и г. Рачнику, свечара је највише Николаца.

Врановац носи крста на в. Спасовдан, а г. Рачник на св. Тројице.

У Врановцу славе Савине Верижице због здравља људи, а у г. Рачнику други дан по Крстовудне, 15 Септембра, ради говеди.

ВРАЊКОВО, простор раван у кључу, на западној страни села, под родном земљом, 100—120 пл. атара Катунског.

ВРАТАРИ (ВРАТАРНИЦА) село, граничи се: од севера атаром Бачинским и Залогојевачки, југа Крушевичким, Гавешким и Шаначким, истока Бошњанским, а запада Падешким, и може се обићи за 1—1½ сахат.

Највише свечара Аранђеловаца, па Петковчана. Крста носе на св. Тројицу првог дана. Друге селске славе немају.

Прича се, да је ово село добило име отуда, што су Срби ту некакве Турке у теснацу оптекли, те их потукли као на „врата."

ВРАЧАР, простор од 10- 15 пл. под родном земљом, на северној страни г. Сабанте.

ВРБА, речица. Долази из брда Јелеча, па јој се и врх тако зове; прима с десна потоке: *Врановац*, *Грабак* и *Слатински*, па утиче у десну обалу Белице, изнад бунарске механе. Тако се зове и село кроз које протиче.

ВРБА село. Граничи се: од севера Беличким, југа Слатинским, истока Бунарски, а запада в. Сугубинским, хатаром и може се обићи за 2½ сахата.

Највише свечара Никољаца.

Крста носе у тројички петак, т. ј. по мал. Спасовудну сутра-дан.

Селска је слава, због здравља, у петак пред св. Саву.

Ово село лежи од Јагодине на западној страни, за добра 2½ часа.

ВРБАВАЦ, поток у коме увек по мало има воде, мали простор под њивама и ливадама, на источној страни села Пчелица; утиче с лева у Пчеличку реку.

ВРДУНОВАЦ, брдо доста дуго и голо, ниже Богданче и Девојачке стене, а више крушевачког пута.

ВРЕЛА, планина до Кременца. на северној страни атара Сиљевичког; под жиродродном гором и њивама, простор 50—60 плуга.

ВРЕЛО, леп и јак извор, на Дугачкој коси, који силази код Копривнице у реку копривничку, хатара г. Рачничког.

ВРЕЛО, извор у потоку више горњег Штипља, са лепом пијаћом и јаком водом.

ВРЛЕТНА СТРАНА, пружа се између Брезовачке и Јеловичке реке, на десној страни Каленићске реке.

ВРЛЕТНА СТРАНА, чукара у хатару села Дворице, који је због своје врлети име добила.

ВРЛЕТНИЦА, суви поток на западној страни села Јасике, мали простор 5—6 плугова.

ВРЛЕТНИЦА или *Суви извор* на подножју вел. Кременца; на северо-источној страни села Сиљевице, простор од 30—40 плугова земље, под крупном гором и родном земљом.

ВРЉАК, простор од 20—30 плуга, северо-источно у атару в. Дренове, под родном земљом.

ВРЉАК, поток у селу Коњусима. Види „Куси поток“.

ВРОВИ, брдо између Бешњаве и речице Вољевице, а на левој страни Таборишке реке.

ВРТРЕЊА, поток у страни, под утрином, на источној страни села Тољевца.

ВРТЊА, види „Вјетрња“.

ВРХ ДУБОКОГ ПОТОКА, на северној страни села Жупањевца, под њивама и ливадама.

ВРХ МАРЕНОВА, коса на северној страни села под ситном гором, хатара села Маренова.

ВУКМАНОВАЦ, село граничи се: од истока Беочићским и Лоћичким, севера Урсуљачким и Кавадарским, запада Рабеновачким, од југа Секуричким атаром, и може се обићи за 3—3½ сахата.

Вукмановац лежи од Јагодине на југу, 4 сахата далеко, од ср. канцеларије 1⅓ сахат, од Лоћике,

Беочића, Секурича и Кавадара по полак сахата, а са Рабеновцем тако је састављено, да изгледа једно село.

Највише свечара Никољаца. Крста носе у бели петак по Тројицама. — Св. Ану, уз Петров пост, и св. Трифуна слави сеоски.

ВУКОВ ПОТОК, лежи на источној страни села Беочића, каменит простор под жиroродном гором.

ВУКОВАЦ, поток,или већа чест в. Благотина, на јужној страни села Опарића, под ситном гором и родном земљом простор 50—60 пл.

ВУКОВАЦ, простор под утрином, на северо западној страни села Богдања, под младом гором.

ВУКОВАЧКИ ПОТОК или *Маква*. Долази из Сладуна, а упада с десна у Пољанску реку. Атар села Риљаца и Пољне.

ВУКОВЕ ЛИВАДЕ, простор од 5—6 плуга родне а пола камените земље, лежи на источној страни села Беочића.

ВУКСАНОВА ВОДА, врло леп извор за пијће на источстрани Лазаровачког атара.

ВУКСАНОВО ПОЉЕ, брдо-раван, стоји под родном земљом од 20—25 плугова атара села Лазаровца.

ВУЛИН ПОТОК, сув је, стиче у Ђерђелин, а под ситном гором и утрином, атара Бачинског.

ВУЧАК, сув поток под крупном и жирородном гором, мали простор, и лежи на северној странииатара села Пајковца.

ВУЧИН поток, на спрам Прњавора, у коме има добре текуће и пијаће воде, под гором, у хатару села Беочића, но својина је цркве Ивковачке.

ВУЧИЈИ (ВУЧИН) БРЕГ, коса на десној обали Дубичке реке, између Јаворског и Кусог потока, атар села Раинца.

ВУЧКОВАЦ, брдо на источној страни села Ратковића, под гором, њивама и ливадама, простор 200—250 плуга.

ВУЧКОВАЦ, извор и поток у врху Голаћског потока.

Г.

ГАВЕЗ, село, нема за себе хатар одвојен, него му је овај у заједници са селом Јасиком.

Гавез одстоји од Јагодине јужно 10 сахати, а од Варварина где је ср. канц. 3. — Источно је село Шанац, а северно Вратари. Највише свечара св. Ђурђеваца. Крста носе на св. Тројицу у недељу, без да другу заветину имају.

ГАВЕШКИ ПОТОК, протиче кроз село Гавез, по коме се и зове; утиче у леву обалу Западне Мораве.

ГАВРАНОВА СТЕНА или ЛИСИЧИ КАМЕН, рупа у камену на источној страни села. Тако се зове што су се овде лисице и гаврани легли, где и данас гаврани радо падају; у атару Беле воде; простор од 20—30 плугова под ситном гором.

ГАВРАНСКИ ПОТОК, сув, под ситном гором и утрином, западно од села Бачине, 20—30 плугова.

ГАЈ, коса између потока Саринца и Врбавца, на левој страни Пчеличке реке.

ГАЈ, страна, где је негда био гај, но сад је простор насељен, на јужном крају села Жупањевца.

ГАЈИН КЛАДЕНАЦ, извор у селу Рињцу, а у Рињачкој реци.

ГАЈИН ПОТОК, 4 пл. земље простор, пола чистина и пола под гором, на источној страни села Беочића.

ГАЈЧИЋ, простор под њивама и ливадама, хатар Медвеђски.

ГАЛИЋКА ЧУКА, брдо под гором, на северној страни села Д. Дубича, под жирородном гором, место кршевито.

ГАРЕВАЦ, коса између Велике и Надрљске реке.

ГАРЕВИТЊАК или ГАРЕВИШТЕ, коса под крупном и жироодном гором, на северној страни села, од 15 до 20 плуга; атар Грабовачки.

ГАРЕВИШТЕ, шума у селу Грабовцу. Види „Гаревитњак."

ГАРИНА, брдашце на Камиџору, под утрином и кршом, атар Планинички.

ГАРИНЕ, коса у врху Дубоког потока, на левој страни Надрљске реке.

ГАШИНАЦ, простор на југо-западној страни села В. Дренове, од 50—60 пл. земље.

ГИЉЕ, крајњи огранак планине Јуора на северу, код раскршћа насипа за Јагодину, Ћуприју и Варварин-Крушевац. Обрастао је шумарцима и доста каменит. Северна и источна страна стрме су, западна блага, а на југу везан је с планинским венцом Јуора. На њему се налазе остатци шанца српског и турског из првог и другог устанка.

ГЛАВАЈ, брдо. Види „Главеја."

ГЛАВЕЈА, каменито брдо између Рековачке и Ратковачке реке. Поред њега пролази насип Крагујевац-Крушевац. Прича се, да је на овом брду била некад кула Филипа Маџарина ([1]), али се сад још само познаје траг од некаквога пута. Неки га зову и „Главај", а неки и „Главаја."

ГЛАВИНЦИ, село на Лугомиру, а у осоју планине Јуора. Граничи се: од севера Бресјем, истока Остриковцем, југа Коларима, а од запада Шуљковцем и Драгоцветом.

([1]) Кнежевина Србија, М. Ђ. Милићева стр. 181.

ГЛАВИЧИЦА, ћуласто брдо, више села Бачине на јужној страни, 60—100 плугова, под виноградима, шљиварима и забранима; у селу Бачини.

ГЛЕНОВАЧКИ ПОТОК, чест м. Кременца; атар села Рековца.

ГЛИБОВИ, простор од 30—40 плуга родне земље, у атару села Кукљина, источно.

ГЛИГОРАЦ, поток, утиче с лева у Штипљанску реку.

ГЛИГОРАЦ, коса на западној страни Д. Штипља, под родном земљом и ситном гором, простор од 150 до 200 плуга. У овој коси извире лепа пијаћа вода, која се такође зове „Глигорац."

ГЛОБАРИ, село, граничи се: од севера атар Парцански, од југа Крвавички и Шашиловачки, од истока Падешки и Залогојевачки, а од запада Парцански и Каменарски.

Сав простор може се обићи за 2 сахата. Глобаре лежи на јужној страни Јагодине, 8 сах. далеко; од Варварина 3, до Парцана, Шашиловца, Крвавице, Падежа, Залогојевца по полак сахата.

Највише свечара Јовањаца. Крста носе у белу суботу по Тројицама; и Краљев дан славе ради говеди.

ГЛОБАРСКА РЕКА, зове се општи кључ на западној страни села Падежа, у којој постоји и *Петров поток, Сув поток, Бучњак,* ливаде и њиве, и једна чесма са врло лепом пијаћом водом.

ГЛОБАРСКИ ПОТОК, сув је, и води кроз средину села Глобара, простор 50—60 плугова под родном земљом.

ГЛОГОВАЦ, сув поток на јужној страни села М. Дренове, у кључу под родном земљом, од 50—60 пл.

ГЛУВАЈА, поточак, састаје се с лева са Думницом; атар села Волујка.

ГЛУВАЈА, брдо-раван, на јужној страни села Волујка од 15—20 плуга, под родном земљом и шумом; до села Калудре.

ГЛУВАЋ, поток са врло лепом водом за пиће, у коме има рака и риба, на источној страни села Беочића, у планини Драгошевачкој, јужно од Јуора.

ГОВЕДАРИШТЕ, брдо на атару села Мајура.

ГОВЕДАРНИЦА, иза Чвораје, планина висока, скоро већа од Чвораје, сва под жирородном гором највише буковом; простор 100—150 плугова, и у опште кршевито; атар ман. Каленића и села Надрља.

ГОВЕДАРОВАЦ, сув поток, у атару Кукљинском, на северо-западној страни измеђ Кукљина и Беле воде; простор 100—150 плугова, место каменито, где има неколико винограда.

ГОВЕЂА КОСА, благо пружа се између Црквенског потока и Својновске реке, а изнад крушевачког насипа; атар села Поточца.

ГОВЕЂЕ БРДО, подножје Главаја, на северо-западној страни села Рековца.

ГОВОР ВОДА, почиње из брега Благотина, а утиче с лева у Доброселичку реку.

ГОЛАЋ, коса између Голаћског и Аловитог потока, у врху села Ратковића.

ГОЛАЋСКИ ПОТОК, долази из косе Голаћа; прима с десна поток Вучковац, па упада с десна у Аловити поток.

ГОЛА ЧУКА, простор под утрином, брдераван, на којој је многа гора исечена у време устанка, да би се Турцима бољи одпор дати могао; атар села Врбе и Белице.

ГОЛА ЧУКАРА, сва је гола и под каменом, у атару села Лозовика.

ГОЛА ЧУКАРА, постоји на јужној страни атара села Поточца.

ГОЛИНА, вис-пољана, између Вјетрње и Добре воде, у планинском Јуорском венцу, што дели воде Морави и Лугомиру, а у врху Поточке реке; атар Поточки.

ГОЛИ БРЕГ, узвишено место у присоју сво под виноградима, 15—20 плугова, атара Јасичког.

ГОЛИЋСКИ ПОТОК, долази од Голићског брда; утиче с лева у Малу реку.

ГОЛО БРДО, на јужној страни села Пчелица, високо брдо као и Кременац, простор 30—40 плугова.

ГОЛО БРДО, под утрином и ситном гором, на јужној страни села В. Сугубине, простор 8—10 плуга.

ГОЛО БРДО, до Ђорином брда; поред њега води пут Крушевац-Крагујевац.

ГОЛО БРДО, на левој обали Лугомира и Ресника потока.

ГОЛО БРДО, постоји на јужној страни села Орашја.

ГОЛО БРДО, под родном земљом на северо-источној страни села Брајиновца, простор од 30—40 плуга.

ГОЛО БРДО или МУСЛИЈА, простор узвишен, но без икакве горе и родне земље, већ само папрад расте, које одваја села: Пчелице, Дулене, Добраселицу и Сиљевицу, куда му се простор и рачуна.

ГОЛОГРЕЈАШ, поток, утиче с лева у стару Калудру, испод брда Будима.

ГОМИЛЕ, коса у селу Дуленима, а на међи Надрљској. Види „Колена.“

ГОМИЛСКИ ПОТОК, тече с лева у Велику реку, између Церовика и Леске.

ГОРЕЛА КОСА, брдо стрмено и кршевито од 150—200 плугова земље, под жиророднoм гором и утрином, на западној страни села Обрежа. У овој коси има и *Качарски клик* или *Качарска коса*, звана.

ГОРИЦА, дубрава или коса на западној страни села под ситном но жирородном гором, простор од 50—60 плугова; атар села Доњ. Крчина и Мале Крушевице.

ГОРИЦА, коса, која се са планине Благотина десној обали Каленићске реке пружа, између Инског и Манастиринског потока.

ГОРЊА ВОДА, извор и лепа пијаћа вода, на северозападној страни села близу Погледског друма, на шуми Парцанској.

Г. ЛИПНИЦА, на јужној страни села Лепојевића, до језера, под њивама и младом гором.

ГОРЊА и ДОЊА МАЛА. Види „Мајур."

Г. САБАНТА, село, граничи се: од севера Д. Сабаначким, од југа Пчеличким и Ратковачким, од истока В. Сугубинским и Ратковачким, а од запада Пчеличким и Д. Сабаначким, и може се обићи тек за 3—4 сахата. Свечара највише Лучинаца, па онда Аранђеловаца. Крста носе на мали Спасовдан. Преслављује село још и св. Јанићија, који пада уз Божићни пост, по св. Андрији 3-ћи дан.

У Г. Сабанти има школа и црква. Махале: Орашје и Ровине.

ГОРЊЕ и ДОЊЕ ШТИПЉЕ, села, оба су једно до другог. и атар један имају. Она се граниче: од севера Врановачким и Г. Рачничким, југа Црнчанским и Каленовачким, истока Вољавачким и Ман. Јошаничким, а од запада Комаричким атаром, и сав простор може се обићи за 5—6 сахати.

Оба ова села удаљена су од Јагодине 2 сахата, на западној страни, и баш под планином „Црни Врх," на друму, који води из Јагодине Крагујевцу. Удаљена су пак: од Врановца и Г. Рачника по $\frac{1}{4}$, Црнче $\frac{1}{2}$, Вољавче 1 и Ман. Јошанице $1\frac{1}{2}$ сах.

У оба села има највише свечара Аранђеловаца.

Доње Штипље носи крста у Понедеоник по Тројицама, а Горње на свете Тројице.

ГОРЊИ ВРДОНОВАЦ, коса под ситном гором, забранима, утрином и редном земљом од 100 до 120 плуга, на јужној страни села Обрежа.

ГОРЊИ ДУБИЧ, село, граничи се: од севера Шљивичким, од југа Рапначким, од истока Превештким, а од запада Рапначким атаром, и може се обићи пешице тек за 5—6 сахати, због врлетног места.

Г. Дубич одстоји југо-западно од Јагодине 9, од ср. канцел. Рековца 5, од Љубостиње 2, М. Каленића, Рапица и Превешта по 1, а од Шљивице полак сах.

Највише свечара Ђурђеваца.

Крста носе на св. Тројице други дан, и св. Трипуна славе због винограда.

ГОР. ЈАСИЧКИ поток, долази из Брезовице, а пада у десну обалу Самарске реке.

ГОРЊИ ЈОВАЦ, село граничи се: од југа Д. Јовцем, истока Моравом, запада Коларима, а севера Остриковцем; и може се обићи за 6 сахата.

Постоји одма изнад села Доњег Јевца од кога име носи. Некад су оба села била уједно, и само су *Горњу* и *Доњу* мáлу села Јовца правили; али су се касније поделили, па свака мáла засебно село образовала.

Свечара има највише Никољаца.

Крста носе други дан св. Тројице. Удаљен је Гор. Јовац од Јагодине два, од Колара 3 и од Остриковца 1/4 сахата.

ГОРЊИ КЉУЧ, лежи на источној страни села Рибара поред Мораве, простор од 150 плуга, све под родном земљом.

ГОР. КРЧИН, село, граничи се: од севера атаром Белушићким, од југа Д. Крчинским, истока Тољевачким, а запада Опарићским. Сав простор овог села може се обићи за један сахат.

Највише свечара Лазареваца, па онда Николаца. Крста носе у белу суботу по св. Тројицама.

ГОРЊИ РАЧНИК, село. Види „Врановац."

ГРАБАД, чука, која се зове отуда, што су ту по причању Турци разграбили српске девојке, које су стоку чувале, и што ту има млого дрвета грабовог; у хатару села Мајура.

ГРАБАК, сув поток, лежи на северној страни села Слатине, велики 100—110 плуга под жи664 родном гором и њивама; долази из планине истог имена, а збада у Врбу с десне стране.

ГРАБАК, једно брдашце до Пазаришта, атар села Волујака.

ГРАБАК, планина у атару села Слатине, а у врху потока истог имена; има старе горе.

ГРАБАК, коса или пристранак на западној страни села Коњуса, простор од 400—500 плуга земље, под забранима, родном земљом и утрином.

ГРАБАК, сув поток, на источној страни села Страгара, мали простор 20—30 плугова земље, под родном земљом.

ГРАБОВИТА ГЛАВИЦА, у Црном врху, на атару села Штипља.

ГРАБОВИТИ КЛИК, у Поточцу. Види „Ћирков клик."

ГРАБОВАЦ, брдовито место, велико 2—300 плугова, под виноградима, шљиварима и забранима, на југо-источној страни села Бачине, у коме месту има и једна чесма са врло јаком и лепом водом.

ГРАБОВАЦ, извор, под страном Солилом; вода му се стаче у десну обалу Каленићске реке.

ГРАБОВАЦ, село, граничи се: од севера атаром Планиничким, од југа реком Моравом, истока Манастирским, а запада Лозањским атаром (Гружом.) Због врлетног положаја, сав простор не може се обићи пре 6 сахати.

Највише свечара Никољаца. Крста носе на св. Тројице у понедеоник. Селска заветина св. Трифун.

ГРАД, поток, с лева пада у Дубичку реку.

ГРАД, шумовито и шиљасто брдо на десној обали Каленићске реке, баш код утока потока Гушавца у њу. Ово је брдо добило име од рујина некаква града, који је некада на њему постојао. Ту се често налазе новци и друге старине; атар села Превешти.

ГРАД, брдо и на њему остатци од некаква града; налази се на десној обали Таборишке реке. Прича се да је некакви Турчин Салак тукао овај град са Салаковог брда, преко Таборишке реке, и отуд је и њему име остало.

ГРАД, брдо тако звано, на коме се наоде и данас опадине негдашњег града незнано чијег, на источној страни села Д. Дубича.

ГРАД, на врху једнога брега, у атару села Жупањевца, стоје зидине у развађеном и опалом стању некаквог града старинског, за кога се незна, ко га је зидао.

ГРАД, на западној страни села Сибнице, а на врху брда Стражевице, која је равна и висока, налази се неки старински град у развалинама, гди и кречана има, и на јужној страни града има један леп извор пијаће воде (Зговор вода).

ГРАДАЦ, стрми и обрасли језик на десној обали Караулског потока, а на левој страни Белице.

ГРАДИНА, види „Момчилов град."

ГРАДИШКИ КЛИК, коса, која се са Вјетрње спушта између Градишког и Броћанског потока, и у дну које налазе се рујине „Момчилова града" или зване „Градине." Види ова имена.

ГРАДИШКИ ПОТОК, почиње из Вјетрње, протиче поред Момчилова града и код Стражаре утиче с десна у Поточку речицу.

ГРАДИШТЕ, више Девојзчке стене на врху чукаре, неке развалине старога града; атар Орашки и Пајковачки.

ГРАДИШТЕ, старе опадине неког старог града, за који онај народ каже, да је био Јеринин, на југо-источној страни села В. Сугубине.

ГРАДИШТЕ, каменита планина и стари некадањи град но данас под савршеном развалином. — Простор каменит 400—500 плуга; само нека чест има винограда који најбоље вино дају; остало је утрина; атар Кукљински и Беловодски.

ГРАДИШТЕ, место у селу Мајуру, за које се прича, да је онди био почет да се зида некакав град, па остао недовршен; ту се већ никаквих знакова не види од развалине.

ГРАДСКА коса, осоје, под гором измеђ села Беочина и Секурича, на источној страни. На овом месту налазе се остатци некаква зида — града, од куда је и име добило.

ГРАДСКИ ПОТОК, види „Зговор вода."

ГРАОВИШКА КОСА, водомеђа Мале и Надрљске реке, атар села Надрља и Жупањевца.

ГРА̏ЧА БЕЛА, лепа текућа вода, толико јака, да меље један витао воденице, у хатару села Беочића.

ГРАЧАНИЦА, поток, извире у Јуору, а утиче с десна у Левачку реку, изнад састава њеног са Рековачком реком. У селу Драгошевцу.

ГРОБЉАНСКИ ПОТОК, долази од гробља и пада с десна у Дубичку реку.

ГРОБЉАНСКО ПРИСОЈЕ, коса на десној обали Дубичке реке, а између Гробљанског и Рајиначког потока.

ГРОБЉАНЦИ, у Смрдану на једној чукари, старо гробље; за које се држи да је још од Римљана; атар Парцански.

ГРОБОВИ, коса, пружа се на десној обали Кованлучке реке, а између Ропоча и Буковачког потока.

ГРОБОВИ или ЈОЦИН и ЖИВАДИНОВ ГРОБ, налазе се један до другог у атару села Белеводе. Приповеда се, да су се неки Јоца и Живадин удавили у бару Виторовицу, па после нађени и овде сарањени у два гроба.

ГРОБСКИ ПОТОК, сув је и лежи на источној страни Парцана, под ситном гором и алијом.

ГРОТ, поток у селу Штиплу; долази из Црног врха.

ГРЧКИ ГРОБ, у врху Слепчева и Механског потока; преко овог места води пут Крагујевац — Крушевац.

ГРЧКИ ПОТОК, сув је на јужној страни села Бошњана, под ситном гором и утрином, простор мали; на овом потоку има камена зидана ћуприја. Сече Крушевачки насип и утиче у леву обалу Западне Мораве. Овај поток зове се још и *Дибоки*.

ГРЧКО ГРОБЉЕ, постоји у хатару Рековачком к шуми Ломничкој.

ГУБЕРИНА, простор од 150—200 плугова земље под родном земљом у кључу, на јужној страни села Рибара.

ГУВНИНА, коса, на десној страни Самарске реке, а између Николина потока и Змај воде.

ГУВНИШТА, брдо на граници Крагујевачког и Јагодинског округа. Из њега тече Кртинска река.

ГУДУРЕ, простор у кључу на јужној страни села, под родном земљом од 15—20 плугова; атар Крвавички.

ГУЗИЋСКИ ПОТОК, сув је и лежи на западној страни села Жупањевца, под крупном жирородном гором и урвинама великим; пада у леву обалу Надрљске реке. Пре 20 година, неки Стеван Гузић из Залогојевца, ајдуковао је више година, па је погинуо у овом потоку, и после је околни народ дао његово име овом потоку.

ГУМНИШТЕ, пољана на коси, северно од села Грабовца, у планини, простор 3—4 плуга.

ГУТОВАЦ, планина на једној коси атара Срњског; на северној страни, са утрином, простор од 30—35 плуга, гди постоји и једно мало место *„Табориште.“*

ГУТОВАЦ, зове се коса на јужној страни села Падежа, под ситном гором, забранима и родном земљом; простор од 15—20 плугова, на самом атару измеђ Падежа и Срња.

ГУТОВАЦ, коса на северо-западној страни села, под ситном гором и утрином, простор од 60—80 плуга; атар В. Крушевице.

ГУШЕВАЦ, велики поток, што под Градом у десну обалу Каленићске реке утиче. Глава је Гушевцу поток *Велики Гушевац*, у који с десна иде *Чунтрук*, ниже

Мали Гушевац с лева, и на послетку *Цветковица* с десне стране.

ГУШИНАЦ, поток, долази из Голог брда, а стиче се с десна у Дуленску реку.

Д.

ДАБИНА ПОЉАНА, мали простор 3—4 плуга, у атару Шаначком, на северној страни села.

ДАБРОВ КЉУЧ или РАСТОКА, мали простор у атару Кукљинском.

ДАКИЋЕВ ПОТОК, под младом жирородном гором на западној страни села Варварина, од 15—20 плуга.

ДАМЊАНОВ ГРОБ, гола чука, у хатару села Мајура, прозвано место за то, што је ту некакав Филип убио у време збега, некаквог човека Дамњана, што је насилно и преко воље, био повукао једну девојку Босиљку, да се са њим венча.

ДАЧИНА ПОЉАНА, простор на северо-западној страни атара в. Дренове, од 50—60 плугова, под њивама, ливадама и забранима.

ДВОРИЦА, поток на јужној страни села, у коме има по мало воде, у Д. Јовцу.

ДВОРИЦА, село добило је назив отуда, што су за време Турака онди постојали неки њихови двори.

Прича се, да је за време Турака, пре неколико стотина година, у овом селу постојала црква, коју су Турци спалили и од које се само још темељ распознаје; и да је у Дворици за време Турака млого дућана било.

Дворица село граничи се: од истока Моравом, запада Коларским, југа Сињи-вирским, а севера хатаром Д. Јовца, и може се обићи за 4 сахата. Највише

свечара има Николаца. Крста носе на свете Тројице; друге селске заветине немају.

Дворица село удаљено је од Јагодине 2, а тако и од Колара, а од Јовца и Сињег Вира по ½ сах.

ДВОРИЧКА КОСА, у хатару овога села, под гором је.

ДВОРИЧКО БРДО, у хатару села Дворице, под виноградима.

ДЕБЕЛА КОСА, на западној страни села Дулена, мали простор.

ДЕБЕЛА КОСА, планина између Дубичке реке с једне, а Божуровачке и Praванлучке реке с друге стране. Један део припада манастиру Љубостињи; под жирородном гором.

ДЕБЕЉАК, простор на источној страни села Медвеђе под ливадама.

ДЕБЕЛИ ЛУГ, под њивама и ливадама, на јужној страни села Пчелица.

ДЕБЕЛО ДРВО, место у Сињем виру тако по неком дрвету прозвано. На овом месту сукобили су се Срби, под управом Милете Радојковића и Николе Мандрде, с Турцима, који су 1815 године из Ћуприје нагли били у Јуор планину, да збегове робе.

ДЕБЕЛО ОСОЈЕ, планина под крупном и жирородном гором, но место кршевито и стрмено, југо-западно од села Пчелице.

ДЕВЕРСИЛОВИЦА, брдо раван у Д. Јовцу, под гором.

ДЕВОЈАЧКА СТЕНА, каменити врх од 20 метара релативне висине, изнад села Избенице. О имену овога крша народ прича ово: Турци јурили неку девојку, да је по своме зверском адету осрамоте, па кад је ова видела, да их се избавити не може, скочи са врха ове стене у провалу, и сва се раздроби. Имена се, на жалост, не зна овој честитој Српкињи, иначе

би се слободно могла записати поред Рајића, Синђелића и других наших јунака.

ДЕЛОВИ, тако се зове једно узвишено брдо, као четврт од полу-круга, од 30—40 плуга, под родном земљом. Ово брдо лежи у врху потока Дубочара, а на левој страни Левачке реке, између села: Богаљинаца, Жупањевца, Малешева и Бара.

ДЕЛОВИ, брдо, види „Капетановац.

ДЕЊКОВАЦ, развалине некаква Манастира, у селу Пчелицама. О њему више види у М. Ђ. Милићевића „Кнежевина Србија,“ стр. 182.

ДЕОНИЦА, село. Лежи у Штипљанској реци, на утоку потока Липара. Граничи се: од севера Вољавчом, истока Винорачом, југа Међуречом, а од запада Сијоковцем.

ДИБОКИ ПОТОК, види „Грчки поток.“

ДИВЉЕ ВЕЛИКО или ПИСКОВО ПОЉЕ, ниско у пољу и кључу на југо-источној страни села, простор од 150 200 плуга родне земље; у хатару села Богдања.

ДИМИТРИЈЕВ РОВ, сув поток у селу Божуровцу.

ДИМЊАК, засеок на јужној страни села Пуљака, у једном потоку, у коме се налазе неколико кућа.

ДИНКОВ ГАЈ, зове се лепа равница на западној страни села Обрежа, у кључу од 150—200 пл. под родном земљом.

ДМИТРОВ КЛАДЕНАЦ, врло пријатна и здрава вода, лежи на источној страни села Беочића.

ДМИТРОВ клик од 4—5 пл. земље родне, на источној страни села Беочића.

ДНО-ПОЉЕ, равница до реке у атару села Превешта, од 20—30 плуга, под њивама и ливадама, на источној страни.

ДОБРА ВОДА, врх у планинском Јуорском венцу, што дели воде Мо́рави и Лугомиру, а између Кучкина рта и Голине.

ДОБРА ВОДА, извор са врло лепом водом, близу шуме селске, на источној страни села Беочића. Види „Церјак.“

ДОБРА ВОДА, врло леп извор на планини Јуору, на западној страни атара Рашевице.

ДОБРИ ПОТОК, на источној страни села Беочића, од 4 пл. земље под гором.

ДОБРОСЕЛИЦА, село граничи се: од севера Дуленским, Пчеличким и Сиљевачким, од југа Жупањевачким, истока Богаљинским, а од запада Надрлским и Дуленским атаром. Атар Доброселички велики је и може се обићи за 3 сахата.

Доброселица одстоји југо — западно од Јагодине 8 сахати, од Крагујевца 5 сахати, од ман Каленића и Пчелица по 2, од Дулена, Надрља, Богаљинаца по 1, а од Жупањевца 1½ сахат. Свечара подједнако има: Аранђеловаца, Петковчана и Јовањаца. Крста носе у бели четвртак по Тројцама.

ДОБРОСЕЛИЧКА РЕКА или ДОБРОСЕЛИЦА, почиње из планинског венца, што дели воде Гружи и Јагодинским рекама, и гради међу Крагујевачком и Јагодинском округу, а поименце из брда Чкољаче и зове се у врху *Бусина река.* Текући на ниже, од извора па до састава с Надрљском реком, прима у се, с обе стране, ове воде редом: *Усовина, Стојанов, Церовички, Аловити, Липски поток, Говор вода, Мала река, Липарски поток, Дубоки долови, Благотин пот, Лазови, Дубоки долови, и Дубочар.* Више о овим потомцима види код њихових имена. Ова река протиче кроз село Доброселицу, с тога се тако и зове.

Под брдом Циганком састаје се с Надрљском реком, која с десне руке дотиче, па даље зове се просто „Левачка река."

ДЕЛОВИ, на северној страни села Богаљнца, родна земља 6—8 плуга.

ДОЊА КОСА, између Премовог и Осредског потока, на десној страни Надрљске реке.

ДОЊА ЛИПНИЦА, брдораван на јужној страни села Лепојевића, под жирородним забранима и њивама.

ДОЊА САБАНТА, село граничи се: од севера Букоровачким и Трмбаским, (крагуј.), југа Пчеличким, истока Г. Сабаначким и В. Сугубинским, а запада Баљковачким атаром (окр. Крагуј.) и може се обићи за 5—6 сахати.

Највише свечара Никољаца. Крста носе на мали Спасов дан.

ДОЊЕ БРДО, коса која се са Јагодњака, а између Крушевачког и потока Ржишта, пружа Морави, до изнад Крушевачког пута.

ДОЊИ БРОД, то је место — прелаз у кључу, преко реке Белице, у хатару Бунарском, на источној страни.

ДОЊИ ВРДОНОВАЦ, простор у кључу од 80—100 пл. равница, у атару села Обрежа, на јужној страни.

ДОЊИ ДУБИЧ, село граничи се: од севера Раиначким и Г. Дубичким, од југа манастирским (Љубостиње) од истока Риљачким, Божурачким и Мијаиловачким, а од запада Раиновачким хатаром, и може се обићи за 4—5 сахати.

Д. Дубич лежи од Јагодине на југозападној страни 10 сахати, од Рековца (ср. канцел.) 5 сахати, од Љубостиње 1, Каленића, 2, Трстеника и Мораве по 1½ сахат.

Славе највише св. Агатона.

Крста носе на св. Тројицу други дан ; а св. Трипуна славе као патрона винограда.

ДОЊИ ЈОВАЦ, село. Добило је име од неког човека *Јована*, који се први у њему настанио.

Граничи се : од истока Моравом, од запада атаром Коларским и Гр. Јовачким, од севера Остриковачким, од југа Дворичким ; сав простор може се обићи за 4 часа.

Од Јагодине лежи на југоисточној страни поред Мораве, на друму Крушевачком.

Има цркву, школу и механу.

Село доњи Јовац подељено је на махале : *Ужарска* прозвана зато, што су се у истој, давно још, били населили и живили неки ужари, и ту своје занате радили ; *Плањанска*, што су се у ову махалу населили били неки из Плане дошавши ; и *Некрштена*, прозвана зато, што су ту некад живили људи, који су имали обичај, да се крштавају кад већ одрасту, а не одмах чим се дете роди.

Д. Јовац удаљен је од Остриковца $^1/_4$ с., од Колара 2 с., а од Гор. Јовца и Дворице по 10 минута, са којима се селима и граничи. Свечара има највише Никољаца. Селска је слава Младенци, коју су изодавна установили, због престанка неке заразне болести, која је јако у људма и стоци беснила.

Крста носе други дан св. Тројица.

ДОЊ ЈАСИЧКИ ПОТОК, долази из косе Неловићске њиве, а тече у десну обалу Самарске реке.

ДОЊИ КЉУЧ, лежи на северној страни села Рибара поред Мораве, под равном земљом, простор 200 250 плуга.

ДОЊИ КЉУЧ, простор на источној страни преко Мораве до Кошевачког кључа, под родном земљом, од 100 до 150 плугова. Овај је кључ оставила река Морава са оне стране, пресекавши га пре 60—70 година тако, да је направила острво, јер са обе стране дели се Морава и тече; у атару Катунском.

ДОЊИ КРЧИН, село граничи се: од севера атаром Тољевачким, југа Карановачким, истока Тољевачким, а запада Опарићским.

Сав простор може се обићи за 2 сахата.

Највише свечара Никољаца.

Крста носе по св. Тројицама. Друге селске славе нема.

ДОЊИ РАЧНИК, село Види „Копривница."

ДУГАЧКИ КЛИК, место кршевито, под ситном гором и утрином, на јужној страни села Г. Дубича.

ДРАГИЋЕВ КЛИК, до Драгићевог поточка, под ситном гором и утрином, у атару Избеничком.

ДРАГИЋЕВА, коса, лежи на западној страни села г. Рачника од 30—40 пл. под буковом и растовом крупном родном гором.

ДРАГИЋЕВО ПОТОЧЕ, под ситном гором, забранима и утрином; атар Избенички.

ДРАГОЦВЕТ, село лежи на југо-западној страни од Јагодине, удаљено 1½ сахат; од Винораче, Трнаве, Бресја, Колара, Шуљковца по 1, од Мећуреча и Ковачевца по ¼ сахата; граничи се: од севера Мећуречким и Винорачким, југа Шуљковачким и Коларским, истока Трнавским и Бресјанским, а запада Ковачевачким хатаром, и може се обићи за 2—3 сахата.

Највише свечара Никољаца.

Крста носе у белу среду, по Тројцима.

Сеоска слава нова година, због чуме.

ДРАГОШЕВАЦ, село на Лугомиру, код самог састава Леваčке и Рековачке реке, а у Осоју Јуора планине. Граничи се: од севера Коларима, истока Трешњевицом и Сињим виром, југа Ивковачким Прњавором, а од запада Тополом.

ДРА̀ЧА, голо неродно брдашце на левој обали Каленићске реке, а између Милошевог и Старинског потока; атар села Превешта.

ДРЕНИК, раван простор с оне стране Мораве, под њивама; хатар села Богдања.

ДРЕЊАК, место, на уго-источној страни села г. Сабанте, простор 100—160 пл; под њивама и ливадама у врху Таборишке, Букуровачке реке и Ждралице.

ДРЕЊАК, брдо на северној страни села у атару Жупањевачком, под гором жирородном, простор 20—30 плугова.

ДРЕЊАК, мали простор у низини под ситном гором, на југо-западној страни села Богдања, од 10 плуга велики.

ДРЕЊАК, коса, испод Криве косе, а између Самарске реке и Дрењачког потока.

ДРЕЊАК, припет је за дугачку косу и под утрином; атар Избеничкп.

ДРЕЊАК, поток, упада с лева у пот. *Пријековац*.

ДРЕЊАК, узвишена равница, на северној страни села оба Штипља, под родном земљом и ситном гором, простор од 80—100 плуга.

ДРЕЊАК, брдо под родном земљом и ситним забранима, од 20—20 пл.; на јужној страни села М. Сугубине, а на међи села Рујишника.

ДРЕЊАЧКА КОСА, каменита је но под гором, простор од 5—6 плуга, у селу Беочићу, на источној страни.

ДРЕЊАЧКИ ПОТОК, долази из косе Дрењака, а упада с десна у Самарску реку.

ДРЕНСКА КОСА, зове се једно место под Градиштем; атар Пајковачки.

ДРУМ, зове се она планина, идући од Божуровца к северној страни села Д. Дубича, под жиroродном гором и њивама; она се пружа на левој страни Дубичке реке, а између Петрова потока и Града.

ДРПИНА ЛИВАДА, налази се на јужној страни села Избенице, мали простор.

ДУБ, зове се место, на врху планине Стражаре, атар д. Сабаначки.

ДУБЕЉ, поток, пада с лева у Рековачку реку, баш где коловоз из Јагодине реци слази.

ДУБИЧКА РЕКА, почетак свој има под дугим брдом Самаром, где се зове *Смрдан*, прочите кроз села Гор. и Доњ. Дубич, и под Вел. Присојем састаје се са Самарском реком. Од врха до састава прима ове потоке са обе обале редом: Од *дугачке греде, Студена вода, Копалишта, Рајиначки, Орнички, Гробљански, Петров, Град, Записни* (*Брокин*), *Бисерски, Минин, Орнички, Товарњачки, Јаворски, Кривајски, Куси*, и поток *Максовац*. Више о њима види код ових имена.

ДУБЉЕ, простор под родном земљом, ливадама и шумом, од 30—40 пл. између потока, на југо-источној страни села Пуљака.

ДУБНИЦА, поток у селу Волујаку, у који спада с лева Глувајски (Глуваја) поток, па утиче у леву обалу Левачке реке, испод Мртваје. С обе стране потока је страна, но под родном земљом. Стари људи кажу, да је Дубница добила име отуда: што је онди деспотица

Јерина наморала људе, те су једну целу ноћ стајали на коњима (дубили). Дубница зове се још и „Думница“ и „Ружин поток“.

ДУБОВА, брег у вододеоници Западне Мораве и Калениćске реке, а у врху Коњушке реке, и изнад села Лазаровца.

ДУБОВАЦ, леп извор, на југо-источној страни села Парцана, у кључу.

ДУБОКА УРВИНА у селу Богдању. Види Дубоки поток.

ДУБОКИ БУК, зове се оно место на источној страни села Вратара, ѓди се састављају реке: Залогојевачка и Падежко-Вратарска.

ДУБИН ДО̑, поток на за западној страни села Превешта, под жиıрородном буковом гором у Осоју, простор од 20—30 плуга. Утиче с десна у Калениćску реку.

ДУБОКИ ДОЛОВИ, јаруга, с лева у Доброселичку реку.

ДУБОКИ ПОТОК, види „Бачин.“

ДУБОКИ ПОТОК, на западној страни села, врлетни и каменити простор (осоје), под родном земљом и гором; атар Жупањевачки. Долази из косе Гарине, а пада у леву обалу Надрљске реке.

ДУБОКИ ПОТОК, сув је, на северној страни села Вукмановца, до села Рабеновца.

ДУБОКИ ПОТОК сув, но има по мало воде, и води кроз сред села Вукомановца.

ДУБОКИ ПОТОК или ДУБОКА УРВИНА, простор под ситном гором и кршом, на западној страни села Богдања; до атара манастира Љубостиње.

ДУБОКИ ПОТОК, утиче с лева у Дуленку (Дуленушу).

ДУБОКИ ПОТОК, сув је и лежи на северној страни села Маренова, простор од 10—15 плуга под утрином и родном земљом.

ДУБОКИ ПОТОК, сув је, постоји у Тополици атара в. Дренове, од 40—50 пл. под ситном гором.

ДУБОКИ ПОТОК, од 3—4 плуга земље под родном гором, у хатару села Беочића.

ДУБОКИ ПОТОК, сув је под забранима и утрином на јужстрани села Бошњана.

ДУБОКИ ПОТОК, сув је, на јужној страни села Пчелице, до друма, под крупном родном гором и утрином.

ДУБОКИ ПОТОК, сув под ситном гором, на јужној страни села Орашја.

ДУБОЧАР, сув поток под жиродродном гором, на јужној страни села Комарана, од 20—25 плуга. Протиче кроз село Волујак; види „Корената."

ДУБОЧАР, долина или коритасти поток, са извором лепе пијаће воде, под родном земљом; простор 20—30. плуга, на источној страни села Богаљинаца. Овај поток долази из брда Делов*а*, а пада с лева у Добраселичку реку.

ДУБОЧАЦ, поток у Г. Сабанти, састаје се са Липарским потоком, баш испод Сабаначке цркве.

ДУБРАВА, брдораван, лежи на северо-источној страни села, под родном земљом, атар Барски.

ДУБРАВА, засеок села Пчелица, у реци испод састава Пчеличке реке са Кртинском.

ДУВАНИШТЕ, поток, врх Ратковачке реке; почиње под Крагујевачким насипом.

ДУГА ПОЉАНА на источној страни села Крвавице у кључу, од 15—20 плугова под родном земљом.

ДУГАЧКА ГРЕДА, коса у врху Дубичке реке.

ДУГАЧКА КОСА, под ситном гором и забранима, на северо-источној страни села Избенице.

ДУГАЧКА КОСА, под гором је, и тако се зове отуда, што је много дужа од осталих коса. У Гор. Јовцу.

ДУГАЧАКА КОСА, простор под крупном и родном гором, на северној страни села Дулена; од 300—400 плуга.

ДУГАЧКА КОСА, на западној страни села г. Рачника, под крупном и жиродном гором, простор од 40—50 плуга.

ДУГАЧКА КОСА, брдо-раван под жиродном гором и њивама, на северној страни хатара Сиљевичког, простор од 80—100 плуга.

ДУГАЧКИ КЛИК, зове се коса и гребен између два потока, од Јаворовице, под буквом жиродном, у атару Својиновском.

ДУГАЧКИ КЛИК или гребен између Медвеђег и Тодоровог клика, на јужној страни села Рашевице.

ДУГАЧКИ ЛАЗ, изнад Гаревца, а између Велике реке и Надрљске.

ДУГАЧКИ ПОТОК, јужно од села Бачине, суви поток, који силази у Суви Дол.

ДУГАЧКИ ПОТОК на северо источној страни села, сув, под младом гором; атар села Богдања.

ДУГАЧКИ ПОТОК долази из брда Чокљаче, а стаче се с лева у Дуленску реку.

ДУГАЧКИ ПОТОК (од Дугачке косе), утиче с десна у Јеловичку реку.

ДУГАЧКО ПРИСОЈЕ, коса између Папрадне и Вел. Јелачког потока; пружа се са Јелака десној обали Јелачке реке.

ДУГАЧКО ПОЉЕ, у Сиљевици. Види „Мало поље.“

ДУЖАРСКИ ПОТОК, јужно од села Избенице.

ДУЖНИ ПОТОК, сув је на северној страни села Љубаве, под ситном гором.

ДУЛЕНИ, село, граничи се: од севера и истока хатаром Пчеличким, југа Надрљским, а запада Бајчетин-

ским и Грошничким (окр. крагујев.), и због врлетног места једва се за један дан може обићи.

Највише свечара Лучинаца, па Ђурђеваца.

Крста носе у Бели Четвртак по Тројицама

ДУЛЕНСКА РЕКА извире из брда Тикве, на граници Јагодинског и крагујевачког округа и ту се зове *Коленски поток.* Текући кроз село Дулени зове се „Дуленска река", и до састава са Пчеличком реком прима с обе стране редом: *Вешалски поток, Дугачки поток, Клокотавац, Кушинац, Кртинац, Гушинац, Селски поток, Капетановац, Црну реку и Милојев поток.* Види о њима више код њихових имена.

ДУЛЕНКА или ДУЛЕНУША, зове се река, пошто се Дуленска и Пчеличка река саставе, па док се са Левачком (Надрљском) не састане. Од кад Дуленка уђе у атар села Рековца зове се и *Рековачка река.*

У Дуленку — од састава Дуленске са Пчеличком па до састава Дуленске са Левачком (Надрлском) реком — стачу се ови потоци и воде редом: *Заринац, Ралетинац, Дубоки пот, Бубански п, Ајдучки извор, Шибовити п, Вел. Ропин, Мали Ропин, Слепчев, Буков поток, Стублина* (корита), *Равногајски, Рајков пот, Крушевица, Ратковачка* река, *Тополска реч. Брестовац, Бабин пот, Језерник, Дубељ и Ресник.* Више о овим потоцима и речицама види код тих имена.

ДУЛЕНУША види „Дуленка.

ДУШИЋЕВА ЛИВАДА или СВРАЧИЊАК, простор од 50 до 60 пл. брдораван и у долини, на источној страни села Сиљевице. У овом месту стоји једно старинско гробље, за које околни народ рачуна да је римско.

Већа чест овога гробља — плоче — однешене су нешто за цркву и школу, а узимају и поједини за кућевну потребу.

Ђ.

ЂАВОЛСКИ ПОТОК, утиче с лева у Каленићску реку, на атару села Крчина.

ЂАКОЛСКА МАЛА. Види „Мајур."

ЂЕРЂЕЛИН, поток велики, на јужној страни села Церницe, под ситном и одвећ густом шумом, где има и градина; простор од 500—600 плуга, који је заједнички са селом Бачином као општином.

ЂИП, раван простор на јужној страни села, 40—50 плуга велики, све под родном земљом; хатар Коњушки.

ЂОКОВСКО БРДО, лежи у водомеђи Рековачке и Ратковачке реке, а у врху Пријаворског потока; поред њега води пут из Крагујевца за Крушевац.

ЂОРИНО БРДО, у врху потока Стражарца, а изнад Базве; преко њега води пут Крушевац — Крагујевац. На северној страни села Јасике, место у присоју под виноградима, 60—70 пл. земље.

ЂОРИН ПОТОК, у коме целог лета воде има, југо-источно од села Својинова.

ЂОТИНАЦ, голо брдо, чукара у Д. Јовцу, било је некад својина неког Турчина Ђоте, па се тако прозвало.

ЂУЛА, једна чукара у Г. Јовцу

ЂУЛА, врх од планине, која стоји на југо-источној страни манастира Љубостиње, под жирородном гором.

ЂУШИН КЛИК, под гором је, лежи на источној страни села Беочића, простор 2 до 3 плуга, силази у Црну Грачу.

ЂУШИН ПОТОК, сув је, и лежи на источној страни села Беочића.

ЂУРЂЕВО БРДО. Северни крај венца планинског, који дели воде Белици и Лугомиру. У подини његовој води насип из Јагодине за Ћуприју. Ђурђево брдо све је засађено виноградима. Прича се, да је на овом брду имао деспод Ђурђе Бранковић своје дворе, па се по њему и оно назвало.

И ово је брдо орошено српском крвљу за ослобођење у првом устанку, и то 10 марта 1804 године. Левачка војска под управом својих старешина а главном командом Карађорђа, одбила је Турке Јагодинце, који су их ту напали били; али су после доста страдали, кад су се у терању Турака по пољу растурили и у јагодинске куће почели улазити. (Гласник срп. уч. др. књига IV стр. 147).

ЂУРЂИЈАНОВА чукара, место камените, под ситном гором, лежи на источној страни села Беочића.

ЂУРОВАЧА или ЂУРОВА КОСА, брдо раван на северној страни села, под њивама и ливадама, простор 20 до 30 плугова; атар Богдањски.

ЂУРОВА КОСА, у селу Богдању. Види „Ђуровача.“

Е.

ЕРСКЕ ЛИВАДЕ, мали простор од 40 до 50 плугова, на северној страни села Јасике, под родном земљом. Изнад потока Одинца, а на десној страни Срњанске реке.

ЕРСКА ДОЛИНА, коса од 30 до 40 плуга, под родном земљом и ситном гором, на југо-западној страни Карановчића.

Ж.

ЖАБЉАК, југо-источно од села Кукљина, с оне стране Мораве, под родном земљом, простор 50—60 плугова.

ЖДРАЉИЦА, речица, извире из Левачких планина (Дрењака и других), и врх јој је *Липарски поток*; тече

северо-западу и изнад Крагујевца стаче се у десну обалу Лепенице. Од извора до изнад састава са *Медном,* зове се *Сабаначка река*, што кроз села Гор. и Д. Сабанту протиче, а оданде добија назив „Ждраљица.“ С тога, што је долина Ждраљице уска а стрма, као и све приточице планинске, ова је вода врло опасна у време плаовитих киша и топења снега, што Крагујевац увек добро осети. У Ждраљицу, од извора до увора, утичу ове воде редом: *Дубочац, Виноградски, Козарички, Бакарни, Радовански* (Радованац), *Лукин, Изворачки* и *Медна.* Види ове потоке.

ЖЕЖЕЉ, високо брдо, планина под гором и родном земљом, на северној страни села Д. Сабанте; простор 100—150 плуга, у коме половину има село Трнбас (Крагујев.) Овде има камена од кога се креч прави.

ЖЕЖЉИКАР, простор од 30—40 плугова под родном земљом и забранима, на северо-западној страни атара В. Дренове.

ЖЕЖЕВАЦ, сув поток на северној страни села, под родном земљом, ситном гором и утрином; хатар села Каменара.

ЖИВИН ПОГЛЕД, део или чукара од Змајевице, у атару Својиловском.

На овом простору Змајевице има један врло леп извор воде, који се зове *Змајевица.* Ондашњи народ приповеда то сујевјерије: да кад би син мезимац, или најмлађи, дошо те почистио и замутио ту воду, мора онај дан пасти киша, па ако ништа више бар око оне воде.

ЖИТНА РУПА, коса на северо-западној страни села, простор од 15 до 20 плуга, све под њивама; хатар Залогојевачки.

ЖУПАЊЕВАЦ, (зове се и Жупањево) село, граничи се: од севера Богаљинским и Доброселичким, од југа Сиб-

ничким и Каленићским, од истока Малешевским, а од запада Надрљским и Каленићским атаром.

Простор овог села може се обићи тек за 4 до 5 сахати. Свечара највише има Ђурђеваца па Митроваца. Крста носе на велики Спасов дан. Општинска слава св. Илија, коју је славила и она стара црква у селу.

ЖУПАЊСКА КОСА, у водомеђи Левачке реке и Дуленске (Рековачке) реке; ниже Крша.

ЖУТА ВОДИЦА, поток, долази из Криве косе,а пада с лева у Јелачку реку.

З.

ЗАБОЈЕ ВЕЛИКО, извор и поток у врху потока „старе Калудре.“

ЗАБОЈЕ МАЛО, извор и поток у врху потока „Старе Калудре.“ састаје се с Великим Забојем.

ЗАБОЈ, сув поток с мало воде, на северној страни села, под родном земљом и забранима са ситном шумом. Простор 40 до 50 плугова, атар Милутовачки.

ЗАГОРЈЕ, планинска страна, на међи Крагујевачког и Јагодинског округа, из које извире Каленићска река.

ЗАЈЕЧИЦЕ, простор под родном земљом, на северо-источној страни Селишта, од 100 до 150 пл.

ЗАЛОГОЈЕВАЦ, село, граничи се: од севера хатаром Мареновским, од југа Вратарским и Падежким, истока Бачинским, а од запада Парцанским и Глобарским, и може се обићи за 2 сахата.

Залогојевац постоји од Јагодине јужно 8 сах., од Варварина гди је ср. канцеларија 2, од Бачине 1½, од Глобара и Парцана ½, и од Падежа 1 сахат. Мареново село ништа друго није, но као једна махала овог села.

Крста носе на Врачеве по Петровудну. Највише свечара славе св. Мину, па онда св. Аранђела.

ЗАЛОГОЈЕВАЧКА РЕКА, глава Бошњанске реке; протиче кроз село Залогојевац, зато се тако зове.

ЗАПАДНА МОРАВА. Од Шаранова потока па до Сталаћа, где се са Јужном Моравом састаје, прави међу Јагодинском и Крушевачком округу, и на том простору утичу из Јагодинског округа у њену леву обалу ове воде редом, почев од Трстеника: *Шаранов поток, Мала река, Љубостинска река, Богдањски поток, Медвеђа, Топољак, Кованлучка река, Коњушка река, Бела вода, Бурдељски поток, Коњак, Церовац, Млатавац, Оцинац, Срњанска река, Крушевички пот, Урвине, Гавешки пот, Нерезине, Штубељски, Макршанац, Ћупријце, Коларац, Грчки (Дибоки), Бошњанска река* и *Коњуар*. Види више о њима код ових назива.

ЗАПИС, простор под њивама и ливадама, на северној страни села Г. Дубича.

ЗАПИСНИ или БРОЋНИ поток, долази од Записа и тече с десна у Дубичку реку.

ЗБЕГ, део косе, лежи на северној страни села Превешта, под родном земљом и ситном гором, простор 10 до 15 плуга.

ЗБЕГОВИШТЕ, долина или падина, на јужној страни села Комарана, у кључу под родном земљом, простор 35—45 плуга земље.

ЗБЕГОВИШТЕ, брдо, на крају самог села Лободера, где су негда збегови били, на северној страни; простор под гором и родном земљом.

ЗБЕГОВИШТЕ, равна коса под жирородном гором и утрином, на источној страни манастира Љубостиње.

ЗБЕГОВИШТЕ. Зове се простор на западној страни села, под утрином и жирородним забранима, 20—30 плугова, атара Варваринског.

ЗБЕГОВИШТЕ, брег у водомеђи Каленићске и Љубостинске реке, а у врху Судинског потока.

ЗБЕГОВИШТЕ, високо брдо на северо-западној страни села Белушића, под родном земљом и ситном гором.

ЗБЕГОВИШТЕ или ВЕШАЛА, место на једној коси, на западној страни села Божуровца, под родном гором.

ЗБЕГОВИШТЕ, простор под родном земљом, на западној страни Мијајловца, од 100—150 плуга.

ЗБЕГОВИШТЕ, поток, почиње у планини Благотину, а утиче с десна у Каленићску реку. Име је добио од „Збегова," који су се у њему крили од Турака, за време првих устанака.

ЗБЕГОВИШТЕ, последњи поток, који у десну обалу Лугомира утиче.

ЗБЕГОВИЧКИ ПОТОК, сув је, у планини тополичкој; простор од 50 до 60 плугова све под виноградима, атара В. Дренове.

ЗБЕГОВИШКИ ПОТОК, види „Судински поток."

ЗГОВОР ВОДА или ЗГОВОРСКИ ПОТОК, а зове се још и *Градски поток*, долази од Града на брегу Стражевици, а утиче с лева у Сибничку реку. Овај је поток добио име од млогог жуборења (говора).

ЗГОВОРСКИ ПОТОК, види „Зговор вода."

ЗЕЛЕНИК, сув поток, под ситном гором и утрином на западној страни села Бачине, од 50—60 плугова, и стиче у Ђерђелин.

ЗЕЛЕНСКИ БРЕГ, један део од планине на југо-западној страни села Жупањевца, под жирородном гором.

ЗЕЉАНСКА ПОЉАНА, простор под утрином од 7 до 8 плуга на планини Јуору, на северо-источној страни села Избенице.

ЗЕРЕМЕНАЦ или ЗЕРЕМЕНСКИ ПОТОК, лежи на северо-источној страни села Коњуса, под родном земљом и ситном гором, простор, 50—60 пл.

ЗЕРЕМЕНСКИ ПОТОК, види „Зеременац“ у Коњусима.

ЗИМОВНИК ГАИЋСКИ, лежи на источној страни села, к шуми Мијаиловачкој 50 до 60 пл. од чести кршевито место, под ситном и крупном гором, а од чести под њивама; хатар Д. Дубички.

ЗИМОВНИК МАРИНАЧКИ, на источној страни села Д. Дубича, кршевит, под ситном и крупном гором, и њивама. простор 50 до 60 плугова.

ЗЛА ВОДА, на врху „Голог брда,“ извире врло лепа пијаћа вода, прозвана, „Зла вода“, и која тече даље и силази у реку Пчеличку.

Приповеда се, да су овди ајдуци чекали Турке онуд пролазеће; а старац Стојадин Веселиновић, из Сибнице, каже, да су хајдуци онди убили неког Муслију Турчина, коме се гроб и данас лепо види, и од туда је целом брду име остало; у атару Сиљевичком.

ЗЛА ВОДА, коса висока и гола, на северној страни села Дулена, к атару Пчеличком и Доброселичком.

ЗЛАТОЈКИН ПОТОК, у коме увек воде има, на северној страни села Орашја.

ЗЛИ ПОТОК, сув је, на западној страни села М. Дренове, под родном земљом, простор 40—50 плуга.

ЗМАЈ ВОДА, поток, тече у десну обалу Самарске реке.

ЗМАЈЕВАЦ, поток, упада с лева у Пчеличку реку.

ЗМАЈЕВАЦ, поток, долази из Криве косе, а утиче с десна у Рињачку реку.

ЗМАЈЕВАЦ, простор под родном земљом, где има и извор Змајевац, где се веле купао Змај, па се отуд тако прозвао.

ЗМАЈЕВИЦА, извор. Види „Живин поглед.“

ЗМАЈЕВИЦА. Један врх од највиших врхова Јуора, камените простор под жиродном буквом. Лежи између Буковице и Јаворовице. Под врхом Змајевицом је, на западној страни, извор истог имена. Змајевица је на Јуору, простор 200 до 300 плугова земље, која припада Својинову, Обрежу и Секуричу.

ЗМАЈЕВИЦА, извор, у осоју виса истог имена. Глава је потока Црне Граче; вода тече у Лугомир.

ЗМИЈЊАК, југо-западно од Волујка, под родном земљом и равном.

ЗМИЈАРНИК, мали сув поток, у атару Шаначком на источној страни села, до самога друма, (насипа.)

ЗУКОВ ТОР, поток, с лева здада у Малу реку.

ЗУРКОВАЦ, врх, из кога почиње поток истог имена.

ЗУРКОВАЦ, поток, долази из брда Зурковца, а пада с лева у Пољанску реку.

И.

ИВАНАЦ, простор под жиродном гором и родном земљом; на западној страни села Сињевице.

ИВАЋА, лежи на источној страни села Медвеђе, под њивама.

ИВАНКИН ПОТОК, сув је под ситном гором (шумом), између Крвавице и Шашиловца, но није дубок; на северној страни Шашиловца.

ИВИНАЦ, сув поток, у коме но мало воде увек има; на источној страни села, у атару Милутовачком; простор 100—150 плугова, под њивама и ливадама.

ИВЕРАК, коса између Аловитог и Церовитог потока, на левој страни Доброселичке реке.

ИВКОВАЧКИ ПРЊАВОР, од 9. домова, који живе на Манастирској земљи; лежи на источној страни села Беочића.

ИВКОВИЋИ, црква у селу Беочићу, на источној страни, која је негда у развалинама била, но, у време Кочиног рата, оправљена заузимањем једног калуђера а прилозима народа.

Приповеда се, да је неки Ивко Ковачија, у време кнеза Лазара, овди држао пчеле и себи био направио капелу, а после молио кнеза Лазара, те овај направио цркву, и по имену Ивковом, прозвана Ивковиће.

ИВЉЕ, мала бара и око ње камените простор с једним сувим потоком, сав каменит; лежи на северо источној страни села Беле воде, простор 100—150 плугова.

ИЗБЕНИЦА село, граничи: од севера атар Секурички, југа Орашански, источно Обрешки, западно Секуричким, и може се обићи за 3—5 сахата. Свечара највише св. Николаца. Крста носе у понедеоник на св. Тројице; Богородични покров од старине слава.

ИЗБЕНИЧКА РЕКА. Глава јој је извор *Букор*, који је под врхом Буковицом. Текући кроз село Избеницу прими с десна поток Сувају, и утиче у леву обалу Каленићске реке.

ИЗВОРАЧКИ ПОТОК, утиче с лева у Сабаначку реку.

ИЗГОРЕЛИ ПОТОК, утиче с лева у Белицу, код Камаришта. У том је потоку некада изгорела гора, па је зато тако прозван.

ИЗГОРЕЛИ ПОТОК, упада с десна у Сибничку реку, испод Зговор воде или Градског потока.

ИЗЕРСКИ ПОТОК, у коме има по мало воде, мали простор, под родном земљом, на северо-источној страни атара Парцана.

ИЛИЈНЕ КОЗАРЕ, осоје под гором буковом, од 5—6 плуга, на источној страни села Беочића.

ИНСКИ ПОТОК, почиње у планини Благотину, а утиче с десна у Каленићску реку.

ИСАКОВАЦ, извор и поток, састаје се с потоком Змајевцем, па стиче у Пчеличку реку.

ИСАКОВАЦ ПИПЕРСКИ, простор преко реке до г. Сабанте, на северној страни Пчелица, под њивама, ливадама и забранима, има 30—40 плуга.

Ј.

ЈАВОРИЦА, или *Јаворски клик*, врх јужно до Вјетрње, једна од највиших тачака планине Јуора; лежи између Вјетрње и Змајевице.

ЈАВОРСКИ КЛИК, види „Јаворица.“

ЈАВОРСКИ ПОТОК, пада с десна у Дубичку реку.

ЈАГАНСКИ ПОТОК, утиче с лева у Каленићску реку, а у селу Превешту.

ЈАГЛИН, пољана, лежи на јужној страни села Беочића, под родном земљом и жирородном гором, од 4—5 пл.

ЈАГЛИН, поток, од 3—4 плуга земље под гором, у хатару села Беочића.

ЈАГЛИЧИЋА ГРОБ, шума у селу Доброселици. Види „Равни Извор.“

ЈАГЊИШТЕ ВЕЛИКО, одмах до малог Јагњишта у осоју, под њивама и ситном гором; атар Сибнички.

ЈАГОДИНА, варош. Седиште окружних власти (Начелства и Суда) и канцеларије среза Беличког. Има мушку и женску основну школу и нижу реалку.

Лежи на реци Белици у подини ко́са̂, што се поред Белице с обе стране пружају. Окружена овим ниским косама, заклоњена је од ветрометине, и ако је на самоме тлу долине Моравине постављена, опет је здраво место.

Кроз Јагодину протиче река Белица, на којој се 3 моста од дрвета налазе, за саобраћај једне обале с другом. Због бујности Белице, која од нагле кише кад што доста придође, југо-источни крај Јагодине пати по некад мало од поплаве.

У Јагодини налазе се остатци једне велике џамије и неких грађевина, по свој прилици, турских амама,

Из Јагодине виде се, у кругу од истока северу (с десна у лево), ове планине: Ртањ, ћупријске планине (Баба, Стрмостен Бељаница), Маћија, Пасторак Омољске планине, Липар, Црни врх, Шареник, Градина, Левачке планине, Ђурђево брдо и Гиље.

Јагодину зову неки и „Јагодна“ како се обично звала у XVI веку.

Име јој је дошло од „јагоде“, па с тога се Јагодна и звала.

Кроз Јагодину пролази Цариградски друм; осем тога, у њој се стичу насипи: из Крагујевца, Крушевца, Свилајенца и Трстеника.

Око Јагодине ова су најближа села: Праћина, Ракитово, Рибари, Буковча, Винорача, Трнава и Бресје, ни једно више од часа удаљено није.

У XVI веку Јагодина је била највеће и најлепше место на целом путу између Ниша и Београда, по причању тадањих путника Бузбека и Герлаха. Тада је Јагодина имала 4 каравансераја, 2 мошеје са мра-

морним чесмама и лепе баште (¹). 1533 године у кући Дервиш-бега нађена је узидана мраморна плоча са две слике из средњега века и овим натписом: „Magnificus dominus Joannes de Alschan et uxoris nomen Clara. A. 1430."(²)

У то време било је у Јагодини мало Срба, а доста спахија и Јаничара. У њеној околини у 3 села обитававаху сами Маџари. (Види оба горња извора).

Јагодина је играла важну улогу у новим борбама за ослобођење.

Нема сумње да је у Кочиној Крајини имала ма каквога учешћа, кад је чувени капетан Коча, био из њене околине, — из села Пањевца.

У првом устанку 1804 год. уз велике посте, било је крвавог боја између Срба и Турака у и око Јагодине. Види „Ђурђево брдо."

Јагодина у трговачком погледу опада, али ће је жељезница опоравити.

ЈАГОДАРАЦ, пољана мала под утрином на брду, са мало ситне горе, на северо-источној страни села Избенице.

ЈАГОДЊАК, брдо, мало обрасло и родно место, у врху Крушевичког потока, на атару Јасичком, а на левој обали западне Мораве.

На овом брду имали су Срби логор 1810 године, када су се с Турцима били.

ЈАГЊИЛИШТЕ МАЛО, на јужној страни у атару Сибничком, у осоју, под ситном гором и шљиварима.

ЈАЗБИНСКИ ПОТОК, Долази од брега Збеговишта, а утиче с лева у Самарску реку.

(¹) Гласник срп. ученог друштва књ. XXXVI. стр. 205.

(²) Die heerstrasse von Belgrad nach Constantinopel, von Const. Jos. Jireček. 1877, стр. 125.

ЈАЗБОВАЧКИ ПОТОК, сув је и под ситном гором; постоји на јужнеј страни села Орашја.

ЈАЗВИНСКИ ПОТОК, с врло лепим извором пијаће воде, атара Орашког.

ЈАЗВИНЕ, мали простор на источној страни села Вукмановца, под ситном гором.

ЈАЗВИНЕ, планина на јужној страни села под жиропородном гором и кршом, где се млого лисице легу; атар д. Дубички. Лежи на левој обали Дубичке реке, између потока Орничког и Копалишта.

ЈАЛОВИК на западној страни манастира Каленића, висока планина као и Чвораја, родна гора, простор 80—100 плуга.

ЈАНКОВ ГРОБ, шума Избеничка и Орашка, на северу атара Орашког.

ЈАНКОВ ИЗВОР, лепа вода у малом Присоју; атар Дуленски.

ЈАРМА речица. Почиње у Селишту, и утиче у леву обалу Љубостинске (Самарске) реке. Од врха до утока прима ове потоке: *Ацевац, Таљиговачки, Кобиљачки и Велики.* Види ова имена.

ЈАРУГА, сув поток на северној страни села Тољевца, под утрином и ситном гором.

ЈАСЕН, поток, утиче с десна у Кованлучку реку, а долази из брда Јасена, па се по њему и зове.

ЈАСЕН, брдо у врху Нектинског потока, а у водомеђи Љубостинске и Кованлучке реке.

ЈАСЕН, долина под родном земљом и ситним забранима 40—50 пл. северо-западно од м. Сугубине.

ЈАСЕЊАК, страна или осоје, на западној страни села Вратара под родном земљом, забранима и утрином простор од 20—30 плугова.

ЈАСЕЊАК, долина, или коритасти поток, на источној страни села Рупшника до В. Дренове, под родном земљом, кроз који тече поток Рупшник, простор 100 до 150 плуга.

ЈАСЕЊЕ, равница у реци ниже села Рибца, у г. кључу под њивама и ливадама, простор 60—80 плуга.

ЈАСЕЊЕ, поток долази из брда Ровине, а тече у десну обалу Ратковичке реке.

ЈАСЕНОВА ГЛАВИЦА, лежи на јужној страни села Течића, велико брдо од 30—40 пл. под родном земљом; граничи село ово са Белушићем, Рабеновцем и Пуљцима.

ЈАСЕНОВИТИ ПОТОК, долази из Грабака, прима с лева поток Трску, па утиче с лева у Ратковачку реку.

ЈАСЕНСКА КОСА, пружа се са брда Јасена Кованлучкој реци, а између Божуровачке реке и потока Јасена.

ЈАСЕЊСКА РЕКА, тако се зове врх Ратковачке реке. Види ову.

ЈАСИК, коса, која се на десној страни Самарске реке пружа, између Гор. Јасичког и Доњ. Јасичког потока.

ЈАСИК, доњи део косе Ровишта, баш код утока Судинског потока у Самареку реку.

ЈАСИК, простор, на источној страни села Беочића од 8 до 10. плуга, под гором и каменитом земљом.

ЈАСИК, простор под родном земљом, на јужној страни села Сибнице.

ЈАСИКА село, има свој кључ (земљу) преко Мораве у окр. Крушевачком, који мери више од 4—500 пл.

Атар Јасички граничи се: од севера атаром в. Крушевичким, од југа реком Моравом, од истока Гавеским, а од запада Кукљинским.

Сав простор земље може се обићи за 4. сахата.

Јаспка лежи јужно од Јагодине 10 сати, баш на самој обали Мораве, на полак сахата према Крушевцу, далеко од Варварина (ср. канц.) 3. сахата, од Крушевца 1½, од Кукљина сахат, в. Крушевице ¼, а од Гавеза ½ сахата.

Крста носе на св. Тројицу. Највише свечара Никољаца.

ЈЕЗДИМИРОВ РОВ, сув поток у селу Божуровцу.

ЈЕЗЕРО, на истоној страни манас. Љубостиње, где вечно вода лежи.

ЈЕЗЕРО, место у водомеђи западне Мораве и Каленићске реке, а у врху Кованлучке реке и Малетинског потока. Зове се тако по некој бари — језеру, које се на томе месту налази. Ово језеро никад не пресушује и у њему има рибе. На атару села Превешта.

ЈЕЗЕРНИК, поток, с лева пада у Рековачку (Дуленку) реку.

ЈЕЛАК, планина; лежи у западној међи Крагујевачког и Јагодинског округа, између Крстате букве и Папрадне, а у врху Јелачког потока. Ова планина има два врха; северни зове се *велики*, а јужни *мали Јелак*. Дели воде Гружи и Љубостинској реци.

ЈЕЛАЧКА РЕКА, долази из Криве косе. Зове се по планини Јелаку, одакле извире њена најглавнија уточица *вел. Јелачки поток*. У Јелачку реку, од врха до утока, падају ове воде редом: *Лалошев, Цренбошњак, Лазовички, Симин, Папрадна, вел. Јелачки пот* и *Жута водица*. Види имена ових потока.

ЈЕЛАЧКИ ПОТОК, зове се, који из в. и м. Јелака тече у реку Планиничку.

ЈЕЛЕЧ, поток, дугачак по сахата, све под жиророднoм гором, простор 300—400 пл. продужујући се на

северној страни до чувеног места „Таборишта;“ атар села Слатине. Овај поток долази из брда Јелеча и глава је речице Врбе.

ЈЕЛЕЧ, планина, у врху речице Врбе, а између Сугубине Слатине, Ратковића, Врбе и Белице. Има горе као и у Грабаку. Из Јелеча истиче поток истог имена, глава р. Врбе.

ЈЕЛЕЊИ РТАЊ, брдо, на левој обали Мале реке, над саму Мораву наднешено; то је последњи огранак планинског венца, што се са Црног врха и Самара пружа Морави. На овом вису налазе се остатци некаква града, који мештани зову „Јеринин град.“ Лежи на атару села Грабовца.

ЈЕЛИЦКА ТРШЕВИНА, место у м. Басари, под ситном гором и родном земљом, простор од 20—30 плуга; атар Срњански.

ЈЕЛИЧИН ПОТОК, са извором и под ситном гором, на јужној страни села Оращја.

ЈАЛОВИК коса, која се од Загорја пружа између Удраговe воде и Јеловичке реке.

ЈЕЛОВИЧКА РЕКА, извире из Бунара, и пошто прими с десне стране поток Од дугачке косе, састаје се с Удраговом водом, с десна.

ЈЕРИНИН ГРАД, постоји на Јелењем ртњу, старе опадине некога града, за који ондашњи народ каже, да је „Јеринин“.

ЈЕЧМИКАТИ БРЕГ, на левој обали Удрагове воде.

ЈЕЧМИШТЕ, место у планини атара села д. Дубича, на источној страни, од 20—30 плугова.

ЈЕШЕКОВАЦ, поток, утиче с лева у Штипљанску реку.

ЈОВАНЧЕВИЋСКИ ПОТОК, пада у десну обалу Надрљске реке.

ЈОВАНОВ БРЕГ, брдо постоји на северној страни села Жупањевца, под родном земљом, простор од 15—20 плуга.

ЈОВИН ПОТОК, с лева утиче у Стару Калудру, више брда Будима.

ЈОВИНА ЛИВАДА, постоји близу реке Жупањевске, на источној страни села, под родном земљом, простор 25 до 30 плугова.

ЈОВИЧИН ПОТОК, у селу Коњусима. Види „Јовичњак.„

ЈОВИЧЊАК или ЈОВИЧИН ПОТОК, на источној страни села Коњуса, простор 30—40 плугова, под родном земљом.

ЈОЦИН И ЖИВАДИНОВ ГРОБ, у селу Белој-води. Види „Гробови“.

ЈОШЈЕ, простор на северној страни села Пчелица, у реци Пчеличкој, под њивама, ливадама и забранима.

ЈОШАНИЦА, речица, извире у Црном Врху, протиче поред манастира Јошанице, где с лева прими поток Сре́бро̑, и после дужег тока, стаче се у леву обалу Белице.

ЈОШАНИЦА, манастир, у присоју планине Црног Врха, а у подини планине Шареника, у дубокој јарузи, где се поток Сребро састаје с Јошаницом. Милићевић вели, да народ верује о овој цркви, да ју је цар Лазар подигао и у њој се с царицом Милицом венчао.(¹)

На једној каменој плочи размера: ширине 0·65, висине 0·64 и дебљине 0·09,ᵐ стоји урезан овај натпис: **Исволенїемъ оц҃а и поспѣшенїемъ сн҃а | и совершенїем ст҃гѡ дх҃а ѡбновися сїа | ст҃а ѡбытелъ Їѡшаница храм иже восїы | оц҃а нашегѡ Ни-колаа: трудѡм иждивенїе їеро | игумена Алеѯїа Ѳе-**

(¹) Манастири у Србији. Гласник XXI, стр. 51.

одоровичꙋ: и сродиніи брата | его протопрезѵтеръ Їѡаннъ Поповичъ ѿ | места Іагодине: и ктитори кнаꙁьаа Добр|осавъ и Бошко: при митрополитꙋ Діонисію | белиградцком; оунꙋжное време при тꙋрецком | цр҃ю. Є. Абдꙋлъ Ахмидь: Ѿрожде|ства п. | 1786 ҂аѱпѕ: ӥндікта. д҃ мц҃а апрілл а к҃ъ крꙋгъ сꙋлнца ді҃ лꙋне; ꙁі — (у 12 редова).

На трокатној звонари од древета има 3 мала звона, која је књаз Милош дао у спомен закључења мира с Марашли Али пашом. Црква је сва изнова оправљана. Само у трулу (кубету) у главној цркви виде се живописи (један круг светаца), више нигде. Црква има 2 кубета.

Овај је манастир био главни штаб и збориште српске војске, која се је 1815 године из источних нахија шумадијских била искупила, да стане на пут Марашлијној силној војсци, што једнако у Ћуприју долазаше. Ту је био први састанак преговора између Милоша и Марашлије. На овом састанку били су од српске стране: Јован, брат књаза Милоша, Димитрије његов писар, кнез и војвода Милоје Теодоровић из Црниче и Неофит из манастира Никоља. От турске стране пак дођу: Хаџи — Јордан Кајсарлија, тајни саветник Марашлијев Ћурчибаша, Нишки владика с два три агалара Турчина.(¹) Овај је састанак утишао мало јарост турску и придобио благог Марашлију, те је Милош добио времена, да на Дрину оде и босанском везиру Рушиду паши, лично претстане и умири га. За то време остао је у Јошаници Вуица Вуличевић војвода, с Јованом и осталим вој-

(¹) Тројегодишња Историја Србије од Симе Милутиновића, стр. 346.

водама, да Марашлију заваравају, који је рад срећно по Србију испао.

Код цркве у Јошаници сарањен је војвода Милоје Теодоровић 1832 године.

ЈОШАНИЧКА мала. Види „Бунар."

ЈОШАНИЧКИ ПРЊАВОР сеоце, на земљишту манастира Јошанице. Лежи на утоку потока Сребро у Јошаницу, а између села: Црнче, Сијоковца и Лозовика.

ЈУВОР, један врх од планине, баш над самим Манастиром Љубостињом, под жиродном гором.

ЈУНЕЋА ДОЛИНА, лежи на југо-западној страни села Избенице, под шумом, забранима и утрином.

ЈУОР(¹) планина. То је општи назив целог оног планинског венца, што се с југа на север, између Главне Мораве и Лугомира пружа. Протеже се у дужину на 20, а у дебљину (преко Вјетрње) на 10 километара. На северу његовом подином пролази насип из Јагодине у Ћуприју; на истоку пере му благе изданке валовима Морава, а подином сече Крушевачки насип; на југу Клисуром пробија Каленићска река; на западу благе косе облива му Лугомир.

Крајња тачка на северу му је *Гиље*, а на југу *Девојачка стена.*

Сâм планински гребен, што дели воде Морави и Лугомиру, с југа на север прелази преко ових места: са Девојачке стене, изнад села Избенице, пење се на врх *Буковицу*, па даље на *Змајевицу*, *Јаворовицу* или *Јаворски клик*, а с ње на највиши врх *Вјетрњу.* Са Вјетрње слази на *Голину*, па даље води преко *Добре воде*, *Кучкиног рта*, или *врха*, *Остре Главице*, *Медвеђе Главице*, *Врањевца*,

(¹) Неки зову га „Јувор" и „Јухор."

Тупанца, па завршује стрмим језиком Гиљем, изнад раскршћа наспа Ћупријског, Јагодинског и Крушевачког. Види горња имена.

У *присоју* овог планинског венца — источној подгорини Јуора, леже ова села, почињући са севера: Мајур, Остриковац, Д. Јовац, Г. Јовац, Дворица, Трешњевица, Сињивир; Рашевица, Поточац, Својново, Обреж, Катун, Варварин, Бачина, Церница, Избеница, Орашје и Пајковац. Првих 7 села припадају Беличком, а других 11 села Темнићском срезу.

О *осоју* пак — западној подгорини Јуора — налазе се ова села: Бресје, Главинци, Колари, Драгошевац, Ивковачки Прњавор, Беочић и Секурич. Првих 6 села долазе у Белички, а последње у Темнићски срез.

Јуор у ужем, правом значају зове се планина, од Девојачке стене до Медвеђе Главице, дакле од изнад Избенице на југу, па до изнад села Дворице, на северу.

Цео Јуор обрастао је гором а особито горњи део бокова; у присоју је већином грм, а у осоју буква. Његова је највећа апсолутна висина око 1000^{m}.

К.

КАВАДАР, село, граничи се: од севера Урсуличким и Ломничким, југа Течићским, истока Вукмановачким хатаром, и може се обићи за 2 сахата. Ово село стоји баш уз само село Течиће, само што их раздваја река, и по томе и ово село одстоји од Јагодине јужно 4, и од ср. канцел. 1 сахат.

Највише свечара Јовањаца, па Никољаца. Крста носе на св. Јована, пред млади Никољдан пролетњи,

и св. Недеље, по Пантелијевудну. *Кавадар је*, кажу, добио име отуда, што је некад на том месту кнез Лазар „каву“ пио, кад је из Крушевца у Крагујевац пшао. Људи говоре, да је у оно време увелико вредио пут кроз Левач, који је сада просечен за свезу Крагујевца и Крушевца, у главном старим постојећим путом, преко Кавадара, Рековца и т. д.

КАЗАНЛИЈА, сув поток, под родном земљом, у кључу, на јужној страни села Комарана, простор 20 до 30 плуга, утиче с десна у Комаранску речицу.

КАЗАНИШТЕ, простор од 20 до 30 плуга земље, под родном земљом, у кључу, на јужној страни села Међуреча.

КАЗАНСКИ ПОТОК, сув је и лежи на северној страни села Д. Крчина, под утрином.

КАЗАНСКИ ПОТОК, на источној страни села Тољевца и силази у Церницу.

КАЗАНЏИНИЦА, брдо-раван, лежи на северо-западној страни села Волујка, под родном земљом.

КАЛЕНОВАЦ, село, на потоку Каленовачком врелу, под Црним врхом, са источне стране. Граничи се: са севера Гор. Штипљем, југа Црнчом, а од запада Крагујевачким округом.

КАЛЕНОВАЧКО ВРЀЛО, десни извор Штипљанске реке. Види ову.

КАЛЕМИ, простор од 4 до 5 пл. под родном земљом, на северо-западној страни села М. Сугубине.

КАЛИМАН, простор на источној страни атара В. Дренове, од 50 до 60 пл.; до Селишта.

КАЛЕНИЋ, манастир у Левчу, у врху Каленићске реке. Зидао га је Деспот Стеван Лазаревић 1407 год. У овом манастиру лежале су кости светога краља од

28 декембра 1815, кад су донете из Аустрије, па до 20 августа 1839 године, кад су враћене у Студеницу.

Каленићу је храм Ваведење, а сабор се купи о Петровудне и на Велику Госпођу. О постанку имена овог манастира, види назив „Бубњиц“, а више о њему читај Гласник срп. ученог друштва књига XXI, стр. 45 до 51.

Каленић манастир граничи се: од севера Надрљским, Жупањевским и Сибничким, од југа Г. Дубичким, Рајиначким и Лободерским, од истока Превешким а од запада Раваничким и Годачичким хатаром (округа крагујев). Због врлетни места, хатар ман. Каленића може се обићи једва за 6 сахати.

Манастир Каленић одстоји од Јагодине југо-западно 8 сахати далеко, од ср. канц. Рековца 4, од Мораве, Љубостиње и Трстеника по 4, од Крагујевца и Крушевца по 8, од Карановца 6, од Раванице и Годачице по 3, а од Превешта, Сибнице, Г. Дубича, и Лободера по 1 сахат.

На манастирском хатару, а на источној страни истога, налази се село: „*Прњавор Каленићски*.“

КАЛЕНИЋСКИ ПРЊАВОР, на атару манастира Каленића. Види овај.

КАЛЕНИЋСКИ, поток, утиче с десна у Надрљску реку, а долази из планине манастира Каленића.

КАЛЕНИЋСКА РЕКА. Извире више манастира Каленића из планинског венца, који се Загорје зове. Глава јој је *Удрагова вода*, у коју с лева тече *Крушкин поток*. До манастира прима још *Јеловичку* и *Брезовачку* реку с десна, а *Бачински поток* с леве стране. Одатле добије од манастира име „Каленићска река,“ које име

све до утока у Мораву код Варварина, задржава. Текући све у источном правцу протиче кроз и поред села: Превешт, Лепојевићи, Опарићи, Горњи и Доњи Крчин, Карановчић, Тољевац, Пајковац, Орашје, Церницу, Бачину и Варварин. Од манастира Каленића, па до утока у своме то̂ку прима са обе обале ове воде редом: *Прњаворски*, *Цигански*, *Кречански*, *Кривељски*, *Ваљавички поток*, *Дубоки до̂*, *Крстачки*, *Јагански*, *Брајин*, *Милошев*, *Старински поток*, *Гушевац*, *Крачин*, *Булутовац*, *Малетински*, *Пругојевац (Слатина)*, *Чвораја*, *Калудра*, *Ински*, *Брестовац*, *Манастирински*, *Студенац*, *Збеговиште*, *Равништа*, *Равњански*, *Ђаволски*, *Пајковачки*, *Церница* и *Избеничка река*. Види ова имена на своме месту.

КАЛУДРА село, граничи се: од севера Сибничким, Волујским и Пуљачким, од југа Лепојевачким и Превешким, од истока Опарићским, од запада Сибничким и Манастирским (Каленић) атаром, и може се обићи за 3—4 сахата.

Село Калудра одстоји од Јагодине на јужној страни 8 сах. далеко, од ср. канцел. 4, од Каленића 1 сах., од Превешта и Лепојевића по 1, а од Пуљака, Волијака и Сибнице по полак сахата.

Свечара највише Јовањаца. Крста носе у Бели Четвртак по Тројицама.

КАЛУДРА НОВА, поток, у коме је ново село Калудра. Врх му је поток Ваганчић, а ниже се у њу стачу с лева потоци: *Цвејановац* и *Стојановац*. Стара и Нова Калудра састају се у селу испод цркве Прерадовца.

КАЛУДРА СТАРА, велики поток, у коме је пре било старо село „Калудра." Врх и извор старој Калудри су потоци: Велико (десни) и мало (леви) Забоје, испод

чијег састава утичу с лева: *Средњи поток, Јовин поток* и *Гологрејаш.*

Стара и нова Калудра састају се у селу испод цркве „Прерадовца."

КАЛУЂЕРИЦА или КАЛУЂЕРСКИ поток, сув је, и лежи на западној страни села Лоћике у кључу, под њивама и ливадама, простор од 200 до 250 плуга.

КАЛУЂЕРСКИ ПОТОК. Види „Калуђерица."

КАМАРА, на северној страни села Г. Сабанте, од 15 до 20 пл., простор под родном земљом.

КАМАРИШТЕ, поље у атару Шанторовачком до Белице све саме њиве.

КАМЕНАРИ село, граничи: од севера хатар Парцански, од југа Шашиловачки, истока Глобарски, а од запада Коњушки.

Сав простор може се обићи за 2 сах.

Највише свечара Никољаца. Крста носе у Бели Петак, по Тројицама.

КАМЕНАЦ, брдо мало под виноградима, на западној страни села Богдања.

КАМЕНАЦ, планина под крупном и жирородном гором, на источној страни села Д. Сабанте, простор 50 до 60 плуга.

КАМЕНИТА БАРА, то је највиша чука, више гробља Риљачког и потока Вуковца, зове се по једној бари онде стојећој, у којој вода нигда непресушује. Ова чука припада пола Г. Дубичу.

КАМЕНИТА ГЛАВИЦА, брдо на десној обали Дуленке реке и потока Стублине.

КАМЕНИТА ТРАВИЦА, мали простор у планини М. Кремецу; атар Рековачки.

КАМЕНИТИ ВРХ, чукара, под крупном и ситном гором, на јужној страни села В. Сугубине, простор 50 до 60 плуга.

КАМЕНИТИ ПОТОК, утиче с лева у Белицу; обрастао је ситном шумом.

КАМИЛСКА КОСА, продужење од планине Благотина, Вуковца и Чвораје, југо-источно од села Опарића до атара М. Крушевица; простор велики око 1000 пл. земље, већа чест под крупном жирородном гором, а остало под њивама, ливадама и виноградима.

КАМИЏАРА, брдо изнад манастира Љубостиње, а према саставу Самарске и Дубичке реке.

КАМИЏОР, кључ или поље, на јужној страни села Раинца, под кршом, ситном гором и нешто родном земљом.

КАМИЏОР, врх од планине, на северној страни у атару манастира Љубостиње, под жирородном гором, између Дубичке и Планиничке реке.

КАМИЏОР, на западној страни села, у атару Г. Сабанте, под ситном гором и родном земљом.

КАНДАЛО, чука у атару села Мајура.

КАПЕТАНОВАЦ или ДЕЛОВИ, брдо у врху Коренате и Луњевца потока, код села Мотрића.

КАПЕТАНОВАЦ, сув поток на јужној страни села Милутовца, полак под ситном гором, забранима, а пола под родном земљом, у величини 50 до 60 плугова.

КАПЕТАНОВАЦ, планина под крупном и жирородном буковом гором, где има и вода; простор 10—15 пл. у селу Дуленима.

КАПЕТАНОВАЦ, дугачак поток, долази од Муслина гроба, а утиче у десну обалу Дуленске реке.

КАПЛАРОВА ЛИВАДА, простор под родном земљом; 40 50 плуга, на западној страни села Мијајловца.

КАРАВЛАХ, брдовито место, под родном земљом, простор 15 до 20 плуга, на источној страни села Мијајловца.

КАРАНОВЧИЋ, село, граничи се: од севера Д. Крчинским, од југа Парцанским и Лазаровачким, од истока Тољевачким, а од запада М. Крушевичким.

Сав простор овоѓ села може се обпћи за 3 до 4 сахата.

Карановчић одстоји од Јагодине јужно 7 сахати, од ср. канцел. (Варварина) 4, од планине Јуора 2, од Д. Крчина и М. Крушевице по $^1/_4$, од Милутовца, Лазаровца и Парцана по 1, Тољевца $^1/_2$ сах.

Свечара највише Никољаца; Креста носе на Бели петак по Тројицама, и св. Агатона у јесен.

КАРАУЛА, узвишено брдо, више самог села Медвеђе, где и гробље постоји.

КАРАУЛЕ, зове се узвишено место поред Моравске равнице, као што је код Обрежког прокопа, Јагодинско гробље, куда су Турци страже постављали и чували; на југо-западу села Шанца.

КАРАУЛСКИ поток, утиче с лева у Белицу. Име је добио, што су у његовом врху биле карауле, ради чувања од Турака у првим устанцима 1805, 9 и 1815 године.

КАТАОНИЦА, од 10 до 15 плуга, простор на северној страни атара В. Дренове, под родном земљом и забранима.

КАТОВИЦА, на северној страни села Г. Сабанте, простор 150 до 200 плуга земље, под њивама и ливадама.

КАТУН, село, граничи се: од истока Моравом, запада атаром Бачинским, севера Обрежким, југа Моравом и

атаром Варваринским. Сав простор може се обићи за 2—3 сахата.

Највише свечара Никољаца, па онда Ђурђеваца. Крста носе у понедељак по св. Тројице.

Слава сеоска св. Тома пролетњи за винограде, а за здравље говеди сваког четвртка пред Ђурђев дан.

КАЧАРСКИ КЛИК или КАЧАРСКА КОСА, у атару села Обрежа. Види „Горела коса.“

КАЧАРСКИ ПОТОК, јужно од села Својинова, истиче од Змајевице, а у коме увек воде има.

КЕСЕГА, коса, на левој страни Самарске реке, а између ње и Јарме.

КЕСЕГСКИ ПОТОК, долази из косе Кесеге, по којој се зове, а пада с лева у Самарску реку.

КИСЕЛА ВОДА, зове се један извор киселе воде, на $^1/_4$ сахата северно од села Беле воде. Ова вода кисела је за полак Буковичке киселе воде, и онај поток у који ова вода стиче, зове се *Кисељак*. Да се ова вода лепо оправи и у ред доведе, доста би ползовала околном народу.

КИСЕЉАК, поток, тече од киселе воде у село, на северној страни села Беле воде.

КЛАДЕВЉЕ, равно место југо-западно од села, простор 10—12 плуга, под родном земљом; атар в Дренове и Медвеђе.

КЛАДЕНЧИЋ, извор са лепом пијаћом водом у потоку, на северо — источној страни села Шанца.

КЛЕНОВИЦА, брдо на десној обали Рековачке (Дуленске реке, ниже Камените Главице.

КЛЕНСКИ ПОТОК, сув је, на западној страни села Шанца, без икаквог другог простора.

КЛЕЊАК, забран под ситном гором, на северној страни села Орашја.

КЛЕЊАК, простор у кључу, под родном земљом, од 15 до 20 пл. на северној страни села Драгоцвета.

КЛИК, крш под Белутком, а у врху Рајкова потока; дели воде Крушевици и Рековачкој реци.

КЛИК, коса на јужној страни села, под родном земљом, од 4—5 пл. атар М. Крушевице.

КЛИК, вис у врху Оскорушког потока, а на десној страни Ратковачке реке.

КЛИК, простор између два потока, зашиљаст, на северној страни села Жупањевца, мали простор, под жиро- родном гором.

КЛОКОЧЕВАК, коса, на планини Јуору на северној страни села Избенице, под крупном буковом гором.

КЛОКОТОВАЦ, поток долази из Виса, а утиче с десна у Дуленску реку.

КЉУЧ, велики простор, у хатару села Дворице, под њивама и ливадама, који има разне називе као: *Старо село*, где је некад ово село насељено било, па се после на садање место преместило; *Купусаре*, где су многи купушњаци били; и *Острво* за које једни причају, да је ту било највише траве острике, а други, да је ту у малом обиму постојао островчић од Мораве.

КЉУЧЕВИ, мали простор, под родном земљом и виноградима, на источној страни села Бара.

КОБИЛИН КЛИК, или коса — гребен — на северној страни на Јуору, под крупном родном буковом гором; атар Избенички.

КОБИЛИН ПОТОК, сув, постоји у Тоцолици, под ситном гором, од 30—40 плуга, атар в. Дренове.

КОБИЉАЧКИ ПОТОК, долази из Утиниске Чуке, а пада с лева у Јарму.

КОВАНЛУК, — КОВАНЛУЦИ — или *велики и мали Кованлук* један од другог стоје, на јужној страни

села Коњуса, простор 150—200 плугова, сав под родном земљом, у Кључу.

КОВАНЛУК, поток у селу Љубави. Види „Комарин“ цркву.

КОВАНЛУК, доља или падина, са врло лепим извором (Кладенцом), простор сав под родном земљом, 60 до 80 плугова, у атару Милутовачком. То је место између Божуровачке и Риљачке реке, баш изнад њиног састава. Овде кажу, да су биле трмке цара Лазара, а и касније су на том месту пчеле гајене, с тога је добило име Praванлук.

КОВАНЛУЧКА РЕКА. Рлава јој је *Риљачка река*, која у селу Риљцу, а испод Језера почиње, и врх јој се зове *Недељков поток*. Протичући после кроз села: Риљац, Малу Сугубину, Малу Дрепову, Милутовац, Страгаре и Селиште, утиче у леву обалу западне Мораве. Пошто се Риљачка река састане са Божуровачком, код места Praванлука, добија име „Praванлучка“ река, и ово до утока у Мораву задржава. Од извора до увора прима са обе обале ове воде редом: *Бели поток, Црквиште, Змајевац, Божуровачку реку, Јасен, Ропоч, Буковачки поток и Пољанску реку*. Види ова имена на своме месту.

КОВАНЛУЧКИ ПОТОК, на северо-источној страни села Коњуса, под ситном гором, где има и лепа текућа вода.

КОВАНЛУЧКИ ПОТОК, простор од 5—6 пл. земље у хатару села Беочића.

КОВАЧЕВАЦ, село одстоји од Јагодине на јужној страни 1½ сахат, баш до Драгоцвета; и граничи се: од севера Лозовичким, југа Шуљковачким и Шанторовачким, истока Драгоцветским и Бунарским хатаром, и може се обићи за 2 сахата.

Највише свечара Никољаца.

Крста носе у белу суботу, по св. Тројицама.

Сеоска слава св. Мојсило (Међудневица), ради здравља стоке.

КОВАЧЕВАЦ, поток у Горици, атара Д. Крчинског.

КОВАЧЕВАЦ, коса, која се са планине Благотина пружа десној обали Каленићске реке, а између потока Збеговишта и Равништа.

КОВАЧЕВИЦА, раван у Д. Јовцу, зове се тако што се је ту био настанио некакав ковач.

КОВИЉАЧА, поље једно на источној страни села Копривнице и Д. Рачника, од 100—120 пл. под равном земљом.

КОВЧЕЖИНА, простор од 50—60 пл. под ситном гором и утрином, на северној страни атара Бошњанског.

КОЖУРОВАЦ, сув поток, на јужној страни села Доброселице, сав простор под родном земљом.

КОЗИЈА ГВАВА, брдо у водомеђи Левачке реке (Надрљске) и Дуленке, ниже малог Осоја.

КОЗИЈА ГЛАВА, поточак, с десна у Малу реку пада.

КОЗЈА ГРБА, део косе, на северној страни села Превешта, под родном земљом, простор 10—15 пл.

КОЗАРИЧКИ ПОТОК, долази из Дрењака, а утиче с десна у Сабаничку реку.

КОЗАРСКИ ПОТОК, сув јужно од села Својинова.

КОЈИЋЕ ЛЕТОВИШТЕ, један део Змајевице под жиродном гором. Атар Својиновски, на страни западној.

КОКОТОВАЦ, поток с водом лепом, испод голе косе Виса, у атару Дуленском.

КОКОШИЊА БАРА, налази се на северној страни села Шаваца, на врху Нерећинске косе, к шуми Бошњанској.

КОЛАРАЦ, сув поток, на северо-источној страни атара Шаначког к шуми Шаначко-Бошњанској. Сече Крушевачки насип и утиче у леву обалу западне Мораве.

КОЛАРИ, село на Лугомиру, а у Осоју планине Јуора. Граничи се: од севера Главинцима, истока Јовцем, југа Драгошевцом, а од запада Шуљковцем. У овом селу налази се једна стружница.

КОЛАРКА, страновит предео од 15—20 плуга, под кључом, на западној страни атара Шашиловачког.

КОЛЕНА и ГОМИЛЕ, гола висока коса, на источној страни села Дулена, нека чест под ливадом; простор 300—400 плуга.

КОЛЕНСКИ ПОТОК, врх Дуленске реке; извире из брда Тикве. Прича се, да је проклета Јерина некад заповедила, да се у овом потоку испребијају колена неком човеку, па после наредила, да се у „Вешалском потоку на вешала“ мете. Отуд и имена овим потоцима.

КОЛИБЕ, место у планини хатара Грабовачког, од 20 до 30 плуга, под крупном и жиророднон гором, на северној страни села Грабовца.

КОЛОВОЗ, страна на југо-источној страни села Сибнице, под њивама и ливадама.

КОЛОДЕЉА, Моравиште, један рукав од Мораве, у атару села Рибара.

КОМАРАНИ, село граничи се: од севера Крушевичким, од југа Мотрићским и Барским, од истока Течићским, од запада Сиљевичким атаром, и може се обићи за 2—2½ сахата.

Највише свечара св. Никољаца. Крста носе на св. Тројице други дан.

Светог Тривуна слави село због винограда.

КОМАРАНСКА РЕЧИЦА, почиње из брда Царине. Прима у се с десне стране ове потоке: *Казанлију, Петловац и Луњевац.* Види ове потоке. Комаранска речица пада у Крушевицу с десне стране, а протиче кроз село Комарани, по коме се и зове.

КОМАРИН — црква, на северо источној страни села Љубаве. Ова је црква, веле још од времена кнеза Лазара, но је била порушена и тек у новије доба подигнута. На северној страни ове цркве продужује се један поток, или боље рећи једна подина у Гушћару. Овај поток зове се *Кованлук,* где су веле трмке кнеза Лазара биле. Кад је кнез Лазар зидао цркву у Крушевцу, и ону у Љубостињи, он је онда за настојника копања камена у Мајдану Брајковачком, поставио Милоша Обилића. Овај шиљући на обе стране камен по кнежевој заповести, бирао је најбоље, а оно лошије и изломљена парчад остављао, па је дао сазидати цркву у Подини, код кнежевог конака. Кад је пак доцније Вук Бранковић код кнеза опадао Милоша, он је и то кнезу казао: „ти градиш две, а он гради и трећу цркву,“ продуживши подобна опадања и пребацивања.

Кнез Лазар, да би се сам уверио, појаше коња и сам у Кованлук дође, па кад око цркве обиђе и све види рекне: „ко мари за то,“ т. ј. то није никакова штета, нити терет, ни трошак, а биће народу некад од потребе. Од ове дакле речи „*Ко мари,*“ остане име цркви Љубавској „*Комарин.*“

КОМШИРИШТЕ, брдо у венцу, што дели воде Дулешки и Левачкој (Надрљској) реци, изнад Крша.

КОНАК, вис у врху Коренате, а на левој обали Левачке (Надрљске) реке. Овај вис зове се другим именом *Капетановац.*

КОНАКОВАЦ, место на северо-источној страни села Г. Сабанте, под жиродродном гором, простор 200—300 плугова, а има њива и ливада.

КОНЏИНА ЛИВАДА, брдоравац, на југо-западној страни села Богдања, под родном земљом.

КОЊАК, подужи поток, протиче кроз село Кукљин, на утиче у леву обалу западне Мораве.

КОЊУАР, јаруга (и поље), долази из брда Товарњаче, сече Крушевачки насип, и збада у леву обалу Западне Мораве, баш изнад њеног састава с јужном Моравом. У овој јарузи постројена је била руска кара за време боја с Турцима на Варварину, 6 Септембра 1807 г. (Гласник 48, стр. 165—173). Лежи између Варварина и Маскара.

КОЊУСИ, село, нема синор са селом Љубавом, него су још од старих времена хатари њихови састављени уједно. Ова дакле два хатара (Коњуски и Љубавски) као један, граниче се: од севера Парцанским и Карановачким, од југа Моравом, истока Каменарским, Брајковачким и Беловодским, а од запада Лазаровачким, Страгарским, В. Дреновским и Селиштанским хатаром. Сав простор може се обићи за 6 сахати. Највише свечара Аранђеловаца, па Никољаца. Крста носе на св. Тројицу.

КОЊУШКА РЕКА, почиње из брда Дубове у две гране, код села Лазаревца и Комарана; у селу Коњусима састају се обе гране, па после утиче у леву обалу западне Мораве.

КОПАЛИШТА, поток, пада с лева у Дубичку реку.

КОПАНИ ПУТ или ПРОКОП, зове се место на друму идућем из Јагодине у Крушевац, гди је пут прокопан око 2—3 фата у брдо, простор 120—150 пл; на северној страни села у Кључу, атара Обрежког.

КОПРИВНИЦА и Д. РАЧНИК, села тако су у близу, да им је хатар уједно, и неможе се определити докле је једног, а докле је другог села. Она се граниче: од севера Моравом и Багрданом, југа Врановачким и Гор. Рачничким, истока Лаништанским и Врановачким, а запада до Осаоничког хатара, и сав њихов простор може се обићи за 5—6 сахати.

У Копривници има највише свечара Никољаца, а тако и у Д. Рачнику. Крста носе у Копривници 2-ги, а у Рачнику 1-ви дан Тројица. У Копривници селска слава Цвети, а у Д. Рачнику Конст. и Јелена, ради здравља људи.

КОРАСКИ КЛИК стоји до атара Избеничког и Бачинског.

КОРЕНАТА, сув коритаст и дугачак поток, почиње са косе изнад Бара, од Делова и Капетановца, и иде кроз село Мотрић и атаре села: Волујка и Пуљака, па силази ниже Белушића у Левачку реку. Овај је поток под родном земљом, и има 40—50 плуга. Ниже села испод кључа, има *Велики гај*, који се дели између Мотрића, Пуљака и Течића. У Коренати налазе се ова места: *Песковита Чукара* (узвишено брдашце), *Парлоган*. *Влашка долина*, *Дубочар*, *Пољана*, *Јасенова Глава и Србљак*. Прва четири места припадају Волујку, а последња два атару села Пуљака; Дубочар је заједнички.

КОРИТА, поток види „Стублина."

КОРИТА, у врху Рапчева потока, на десној страни Надрљске реке.

КОРИТА или МАГАРАЦ, стоји на северо источној страни села Сињевице, брдо раван од 50—60 пл. земље, под гором и родном земљом.

КОРИТО, леп извор пијаће воде, на источној страни села Жупањевца и вел. Стражевице.

КОСАЊАК, или МАЛА КОСИЦА, брдо на јужној страни села Бара, мали простор под родном земљом.

КОСИНА БАРА, у долини који нигда не пресушује, са простором око ње 50—60 плуга, под родном земљом, на западној страни села Коњуса.

КОСИЦА, простор од 30—40 пл. под жирородном гором, на северо-источној страни села Слатине.

КОСТИН КАМЕН у селу Мајуру. Прича се, да ту под тим каменом има блага за 10 мазги што могу понети, које је закопано, кад су се, после пропасти Косовске, Срби тукли са Турцима, и људи верујући тој причи, избушили су свуд у наоколо тај камен, и обили га, пошто се због грдне величине дићи неможе.

КОТАВИЦЕ, у кључу и реци Д. Сабаначкој под њивама и ливадама, простор 50—60 пл. на јужној страни села.

КОШАРИШТЕ, зове се поток, што води из Горице, села Д. Крчина.

КОШУТСКА коса, под родном гором испод планине Јуора; на северо-источној страни села Беочића.

КРАЉЕВО ДРВО, леп гранат грм, на ливади поред пута, идући из Превешти у Сибницу. Под њим преноћиле су мошти Светога Краља Стефана, када су 1806 године из Манастира Студенице у Враћевшницу преношене. Тада је то било мало дрво, а сада је красан и разгранат грм.

КРАТКИ КЛИК део Јаворовице, у атару Својиновском.

КРАЧИН поток, утиче с лева испод Беле баре у Каленићску реку; атар села Превешти.

КРВАВИЦА брдо, у вoдомеђи Ратковичке и Дуленске реке, у врху Крвавичког потока, а поред самог пута, што из Крушевца за Крагујевац води. Зове се тако с тога, што су се на њему Срби с Турцима „крвавили“,

7*

кад су у збегу у Ралетинцу били и „страже“ на брду Стражари чували.

КРВАВИЦА село, граничи: од севера атар Падежки, југа Срњански, источно Падежки, а запада Шашиловачки; може се обићи сав атар за $1^{1}/_{2}$ до 2 сахата.

Највише свечара св. Ђорђеваца (Ђурђеваца). Крста носе на Св. Тројице у Недељу.

КРВАВИЧКИ ПОТОК, долази из брда Крвавице, а тече у десну обалу Ратковичке реке. Види „Крвавица.“

КРЕМЕНАЦ, долина на јужној страни села Божуровца, под родном земљом, простор 10—15 пл.

КРЕМЕНАЦ, планина између Левачке и Рековачке (Дуленске) реке. Има два Кременца: *велики* више и *мали Кременац* ниже налазећи се.

КРЕЧАНА, (и Кречане) страна у врху Кречанског потока, где се налази добар камен и креч израђује; северо истоку од ман. Каленића, у коме простору има половину село Сибница.

КРЕЧАНСКИ ПОТОК, долази из стране Кречане и утиче под Пискавицом, у леву обалу Каленићске реке.

КРИВАЈСКИ ПОТОК, долази из Дебеле Косе и пада с лева у Дубичку реку.

КРИВА КОСА, у селу Лободеру. Види „Међица“.

КРИВА КОСА, пружа се између Риљачке и Божуровачке реке.

КРИВА КОСА, на међи Крагујевачког и Јагодинског округа, а пружа се и између Самарске и Јелачке реке донекле.

КРИВА КОСА, под гором, баш испод Црног Врха, на северној страни села Дулена, простор мали.

КРИВА КОСА, под старом и крупном жиродином гором буковом и растовом; простор иначе кршевит, 200 до 300 плугова, на северо-источној страни села Д. Ду-

бича. Лежи на левој страни Дубичке реке, а између Орничког и Кривајског потока.

КРИВА ПОДИНА, део од Змајевице, у атару Својиновском.

КРИВАЧА, простор 300—400 плугова, брдно место, под ситном гором и гушћарима, куда се врло радо крију зверови; у атару Бачинском.

КРИВЕЉ, брег или коса, на југо-западној страни села Жупањевца, под жирородном гором.

КРИВЕЉ, планина, на југо-источној страни Каленића, под жирородном гором, која се пружа од Плужевине, простор 50—60 плуга.

КРИВЕЉСКИ поток, долази из брега Самара, а утиче с десна у Каленићску реку.

КРИВИНА, коса на јужној страни села Избенице, под ситном гором и забранима.

КРИВИНА, у атару Кукинском но преко Мораве, простор 40—50 плугова, под родном земљом, на јужној страни.

КРИВИ КЉУЧ, у атару Шаначком на источној страни села, 30—40 пл, под лепом и родном земљом.

КРСТ, в. коса, на северној страни к Пуљцима, простор 500—600 пл. хатар села Опарића.

КРСТАТА БУКВА, вис на међи Крагујевачког и Јагодинског округа, а испод Јелака; атар села Планинице.

КРСТАТА БУКВА, место где се и данас налази једна закрштена буква; простор мали хатар в. Сугубине.

КРСТАТАК, брдо у Д. Јовцу, прозвано с тога, што се ту налазило некад природно никло крстато дрво, и оно је под гором.

КРСТАЧКИ ПОТОК, на северо-западној страни села Превешта, под жирородном гором растовом и буковом, простор од 15—20 плуга; утиче с лева у Каленићску реку.

КРТИНАЦ, поток, стиче се с лева у Дуленску реку.

КРТИНСКА РЕКА, почиње из Гувништа, протиче поред Пчелићке цркве, па се стаче с десна у Пчелићку реку.

КРУШАК, мали простор од 3—4 пл. више села, на западној страни Д. Дубича. Ово је место занимљиво и ретко, јер се онди никакво друго дрво неможе видити, сем само крушке, и то тако велике, да се греда може од 15—20 државица осећи.

КРУШАК, брдовито место под равном земљом, простор 30—30 пл. на источној страни села Мијајловца.

КРУШАК, коса или брдо-раван, на северо-западној страни села Г. Рачника, под утрином и крупном родном гором, од 50—60 пл. земље.

КРУШАР, поље под родном земљом, на северној страни села Богаљинаца, од 7—8 плуга.

КРУШАР, јужно од Волујка, близу реке у кључу, налази се простор под родном земљом, које је добило име од Крушака, којих онди и данас има, и које су стара дрвета.

КРУШАЧКИ поток, тече с лева у Студенски поток.

КРУШЕВИЦА, речица, долази из брега Великог Кременца. Врх јој је *Сиљевички поток*. До утока прима у се ове потоке: *Петровића, Ротички поток и Комаранску речицу*, па се под Рогољевицом брдом стаче у десну страну Дуленке (Дуленуше). Види поменуте потоке.

Крушевица протиче кроз село истог имена, по коме се ваљда и зове.

КРУШЕВИЧКИ ПОТОК, протиче кроз село В. Крушевицу, сече крушевачки пут, и утиче у леву обалу Западне Мораве.

КРУШЕВЉЕ, постоји на источној страни села Медвеђе, под родном земљом.

КРУШКА, поток, упада у Мораву с лева, на горњем крају Багрданске Клисуре.

КРУШКИН ПОТОК, долази из Чворајe, а састаје се са Удраговом водом.

КРУШКИН ПОТОК, простор од 30 до 40 плугова у Тополици, атара В. Дренове, пола под њивама, а пола под виноградима.

КРЧЕВИНА, простор у реци од 10 до 15 плуга, све под њивама и ливадама; атар села М. Сугубине.

КРШ, каменити брег, на источној страни села Опарића, као продужење од Ковачевца; на међи Гор. Крчина.

КРШ, брдо у венцу, који дели воде Дуленки и Левачкој (Надрљској) реци, испод брда Компиришта.

КРШ, страна и сложено место, под жирородном гором и нешто родном земљом, на северо-западној страни села Рековца, близу друма Крагујевачког; на противној страни места Чапљака, а на левој обали Дуленке.

КУКЉИН, село, лежи на јужној страни Јагодине 11 сах. далеко, баш на обали Мораве, од среске канцеларије (Варварина) 5 сахати, од Крушевца 2, од Трстеника 4, а од Љубостиње 4 сах.

Крста носе на св. Тројицу, и славе Велики четвртак, ради винеграда.

Атар Кукљински простире се: од севера атаром Крвавичким и Срњанским, од југа Моравом, (преко које стоје они кључеви које смо споменули,) од истока атаром Јасичким, од запада Беловодским. Због стрменитих места на јужној страни, не може се атар Кукљински обићи пре 6—8 сахати.

Крвавицама и Кукљину синор је раскрсница.

Кукљин се дели на ове махале: *Топољак*, *Средња* и *Бурдељска мала*. Види ове.

КУКУТЊАК, простор вд 50 до 60 плуга у кључу, у хатару села Лоћике, под њивама и ливадама.

КУМАЛУЧКИ или ДУБОКИ ПОТОК, у коме има лепа вода пијаћа; мали простор, на јужној страни атара Парцанског, под утрином.

КУЋАК ДЕСНИ, сув поток, урвина, и води кроз атар Кукљински.

КУЋАК ЛЕВИ, сув и дубок поток, који води кроз сред атара Кукљинског.

КУПИНИН ДО̑, дэо планине Благотина, у врху Иског потока. Види „Благотин.“

КУПРЕЗ, мали простор у планини Мал. Кременцу, атар Рековачки.

КУПУСАРЕ, у Г. Дворици. Види „Кључ.“

КУПУСИШТЕ, простор од 10 до 15 пл. под жирородном гором, на источној страни села Слатине.

КУРИЛОВСКИ ГРОБОВИ, коса између Куриловског и Стражарског потока, на десној обали Ратковичке реке.

КУРО-ЗЕБ, страна или присоје на северо-западној страни села Падежа, под ситном гором, винградима и утрином, простор 10 до 15 плуга.

КУСАК, сува јаруга, пролази кроз село Рибаре, и улази с десне стране у Мораву. У доњем крају, у селу, зове се „Буздован.“

КУСАН, брдораван на северној страни села Калудре, под родном земљом, простор 20—30 плуга.

КУСА ПОЉАНА, место у атару Шаначком, на западној страни села, под зградама и родном земљом 10—12 плуга, под шумом; атар села овог са Гавезом и Вратарима.

КУСАНО, чука у хатару села Мајува, прозвана тако с тога, што је ту некад живео некакав пустахија „Кусано.“

КУСЕЉАК, простор од 30—40 пл. под гором и њивама, на северо-источној страни Сиљевице, где се налазе чешће Збеговске оставе.

КУСИ БРЕГ, коса на десној страни Дубичке реке, а између Товарњачког и Јаворског потока; атар села Раинца.

КУСИ ПОТОК, збада у десну обалу Дубичке реке.

КУСИ ПОТОК, сув је, постоји у Тополици атара В. Дренове, простор 30 до 40 плугова под ситном гором.

КУСИ ПОТОК, суви поток, на источној страни села Милутовца, 20—30 плугова простора, све под родном земљом.

КУСИ ПОТОК звани и ВРЉАК, зато, што извире у Врљаку, мали је, на југо-западној страни села Коњуса; простор од 50—60 плуга, под ливадама и родном земљом.

КУСИ ПОТОК, сув је, на северној страни атара Парцанског, под ситном гором.

КУСИ ПОТОК, сув је, на јужној страни села Бошњана, од 20 до 30 плуга, гди има њива, ливада и вотњака.

КУЧКИН ПОТОК, сув је, на северној страни атара Рашевице на Јуору.

КУЧКИН КЛИК, гребен на северној страни села Рашевице, између Великог Бугарског потока и Кучкиног потока.

КУЧКИН РТ, вршак између Остре Главице и Добре воде, а у планинском Јуорском венцу, што дели воде Гл. Морави и Лугомиру.

КУШИНАЦ, поток, стиче се у леву обалу Дуленске реке.

КУЋИШТА, зове се место, гди је старо село било, на западној страни села Селишта, под родном земљом, од 50—60 пл.

КУЋИШТЕ, родна земља у Коњусима. Види „Трњаци.“

КУЋЕТИНЕ, брдо, под њивама, ливадама и виноградима; на југо-источном крају села Жупањевца.

Л.

ЛАДНИ ИЗВОР и поток, тече у Малу реку, с десна.

ЛАДНИ ИЗВОР, лепа пијаћа вода, на западној страни Богаљинаца.

ЛАЗ, коса на источној страни села Лепојевића, под младим забранима и њивама.

ЛАЗ, простор под гором и утрином, на северној страни села г. Дубича.

ЛАЗАРОВАЦ село, граничи се: од севера хатаром Карановачким, југа Коњушким, истока Љубавским, запада Страгарским и Милутовачким, и сав простор може се обићи за $2^1|_2$—3 сахата.

Највише свечара Никољаца. Крста носе на св. Тројице; друге селске славе немају.

Лазаровац лежи на јужној страни од Јагодине, 9 сахати; од ср. Канцелар. (Варварина) 5, од Мораве 2, од Коњуха $^1|_2$, до Карановчића $1^1|_2$, до Страгара. 1 и до Милутовца 1 сахат.

ЛАЗИН ПОТОК, сув је и под утрином; на источној страни села Тољевца.

ЛАЗИНА, страна на десној страни Каленићске реке, а између Брезовачке реке и Циганског потока.

ЛАЗИНА, сув поток, простор око 100 плуга, пола под гором, а пола под земљом родном; на северној страни села Слатине.

ЛАЗОВИ, у кључу, њиве и ливаде, на источној страни села г. Дубича.

ЛАЗОВИ, простор од 20—30 плуга под родном земљом, на јужној страни села Богаљинаца.

ЛАЗОВИ, јаруга, с десна збада у Доброселичку реку.

ЛАЗОВИ, коса, под родном земљом, на западној страни села Комарана, од 40—50 пл. земље.

ЛАЗОВИ, место у сред села в Сугубине, под ситном гором и родном земљом, простор 50—60 плуга.

ЛАЗОВИЧКИ ПОТОК, почиње под Кривом косом, а упада с лева у Јелачку реку.

ЛАЗАРОВ ГРОБ, на међи између Пчелица и г. Сабанте, на јужној страни села.

ЛАЛИШТЕ, коса на планини Јуору, под ситном и крупном жирородном гором, 100—150 плугова; на северној страни Рашевице.

ЛАЛОШЕВ ПОТОК, у врх Јелачке реке упада; долази из Криве косе.

ЛАЛОШЕВ БРЕГ, коса између Лалошевог потока и Цренбошњака, на левој страни Јелачке реке. Зове се тако по неком Лалошу, који је ту погинуо.

ЛАНИН ОЧАЈАК, мали простор, на западној страни сема Међуреча, од 3—4 пл. под утрином и забранима.

ЛАНИШТЕ село, на левој обали Белице. Граничи се: од севера Моравом, истока Белицом (Пањевцом), југа Рибником, а од запада Рачником.

ЛАНИШТЕ поток, долази из стране Ланишта, а утиче с десна у Божуровачку реку.

ЛАНИШТЕ страна, у врху потока Ланишта, а на десној страни Божуровачке реке.

ЛАТИН — БАРА, најузвишеније место или брдо у атару Јасичком, простор од 150—180 плугова, све под виноградима, на северној страни.

ЛЕВАЧКА РЕКА. Пошто се Надрљска и Доброселичка река код места Циганке споје, вода добија назив „Левачка река“, које име све до састава са Рековачком реком (Дуленушом) задржава. На том простору утичу у Левачку реку, са обе обале ове воде редом: *Царински пот, Стубаљ, Рашковац, Сечински пот, Перковац, Сибничка река, Мала Обршина, Думница, Пријековац, Смрдански, Сувајски пот, Угриновац, Корената, Црна Грача и Грачаница*. Види имена ових потока.

ЛЕПА ГЛАВИЦА, голо и каменито брдо, које ни за какво обделавање није, са свију страна округло; на јужној страни села Сибнице.

ЛЕПО БРДО, лежи на северној страни оба Штипља, под родном земљом.

ЛЕПОЈЕВАЧКИ ЗБЕГ, лежи на југо-западној страни села Калудре, одма до планине Мекоте.

ЛЕПОЈЕВИЋИ село, лежи на јужној страни од Јагодине 3. сах. далеко, у врло лепом положају у реци Каленићској; од ман. Каленића удаљеноје 1½ сахат, и по готову долази на среди ср. Левачког.

Атар Лепојевићски граничи се: од севера Калудранским, од југа Пољанским, запада Превешким, истока Пољанским и Опарићским, и може се обићи за 2 сахата пешице. Земља је врло родна и лепа, с тога је и прозвано „Лепојевићи.“ Свечара највише Ђурђеваца. Крста носе на вел. Спасовдан.

ЛЕСКА, страна на левој обали Гомилског потока и велике реке, у Надрљи.

ЛЕСКА, планина на источној страни села, под жиропордном гором, 3—4 плуга простор, у хатару села Грабовца.

ЛЕШЕВАЧКО БРДО, налази се на међи Крагујевачког и Јагодинског округа, а изнад Папрадне.

ЛЕШЈЕ, кључ, испод села Вратара на источној страни, сав под родном земљом.

ЛЕШНИЦА, брдо и коса, на левој обали Пчеличке реке, а између ње и потока Врбавца.

ЛЕШТАР, коса, на десној обали потока Ралетинца и Дуленке реке (Дуленуше).

ЛЕШТАЧА, коса у хатару села Белице, зове се тако, што је на њој млого лесковине имало.

ЛИВАДЕ, постоје брдо-равно на јужној страни села Бара.

ЛИВАЂЕ, простор од 30—40 плугова земље, под ситном густом гором и чистином, где се курјаци крију; на јужној страни села Својинова.

ЛИВАДСКИ ПОТОК, пада с лева у Самарску реку.

ЛИВАДЦИ, место у кључу на источној страни села в. Сугубине, простор 10—15 плуга.

ЛИВАДИЧКИ КЉУЧ, простор од 50—60 пл. под родном земљом, на источној страни села, поред реке Мораве.

ЛИПА, страна у врху Липског потока.

ЛИПАК, коса између Дубоког дола и Крпивељског потока, на десној обали Каленићске реке.

ЛИПАК, коса, на северној страни села, простор 50—60 плуга, под ситном гором атара села Лазаровца.

ЛИПАК, место на северној страни села, под ситном гором, хатар Медвеђски.

ЛИПАР, вис и шума, преко кога води насип из Јагодине за Београд. Познато место из бојева за време првих устанака за ослобођење. На њему су заузимате бусије и пречен био пут Турцима, кад год су дубоко надирали у Србију, као 1809 год, где су

Турци под командом Гушанца потучени били од Дринчића, Рајића и Ломе. Буспје су заузимате још и 1805 и 1815 године. Један део Липара припада општини Јагодинској.

ЛИПАР, брдо, ниже Граовишке косе, а изнад Циганке, у водомеђи Надрљске и Доброселичке реке.

ЛИПАР, поток, долази из Црног врха, па се у селу Деоници стаче с десна у Штипљанску реку.

ЛИПАР, чука, на јужној страни села Богаљинаца, под ситном гором и родном земљом, од 15—20 плуга.

ЛИПАР, зове се страна и поток, који има и равнице, под родном земљом и ситном гором, на јужној страни села Д. Сабанте; простор 100—150 плуга, у коме постоји црква и школа Сабаначка.

ЛИПАР, планина на јужној страни села Мијајловца, под ситном гором, простор 40—50 плуга.

ЛИПАР, сув поток, на источној страни села Врановца и Г. Рачника, под њивама, ливадама и забранима ситне горе, простор од 5—600 плуга земље. Пошто је липар тако велики, он има у свом кругу места, која се зову различито, као: *Међе,* (под ливадама), *Трновита коса,* (мала брдо-раван), *Велике ливаде,* и *Мирков поток,* који постоји у Međама.

ЛИПАРСКИ ПОТОК, глава реке Ждраљице, извире у селу Г. Сабанти.

ЛИПАРСКИ ПОТОК, с десна улази у Доброселичку реку.

ЛИПАТИ КЛИК, на јужној страни атара Рашевичког.

ЛИПЕ, коса између Липског и Аловитог потока, на левој обали Доброселичке реке.

ЛИПИЦА, долина на источној страни села М. Сугубине, под родном земљом и ситним забранима, простор 30 до 40 плуга.

ЛИПНИЦА, страна на десној обали Каленићске реке, а између Малетинског и Чвораје потока, у атару села Превешта и Лепојевића.

ЛИПНИЦА, коритасти поток, сув, под родном земљом на источној страни села Риљца; и то она страна звана Осоје, Риљачка је, а она звана присоје Лепојевачка је; сав простор под њивама и ливадама, велики 20 до 30 плуга.

ЛИПНИЦА, поток, у кључу на западној страни села између Риљца и Пољне, под врло лепом и плодном земљом; простор 300—300 плуга, атар села Пољне.

ЛИПЊАК, планина више села г. Дубича, на западној страни, жиропродна гора.

ЛИПОВАК, шума, под крупном и родном гором, на источној страни села Слатине, простор 100—120 плуга, у којој имају уччешћа и села: Врба, Бунар и Цикоте.

ЛИПОВИТА КОСА, између Шибовитог потока и великог Ропина, на десној обали Дуленске реке; део планине Кременца, а у атару села Рековца.

ЛИПОВИТИ ПОТОК, долази из брда Јелеча, утиче с лева у поток Врановац, у селу Слатини.

ЛИПОВИЦА, коса од планине Јуора, под гором, између Беочића и Секурича.

ЛИПОВЧЕ, сув поток на северној страни села Слатине, под младом но родном гором, простор 20—25 пл. у којој има учешћа село Врба. На овом месту расте врло лепа гора, као и у Јелечу.

ЛИПСКИ поток, тече из Липе, а утиче у леву страну Доброселичке реке.

ЛИСА, планина на западној страни манастира Каленића, сва под родном гором, високо и кршевито брдо но тешње од Јеловика; простор 60—80 плуга.

ЛИСИ-ЛАЗ, пољана, с једном њивом, мали простор на северној страни села в. Сугубине.

ЛИСИЧАК, простор од 50—60 плугова, на источној страни села, атара в. Дренове.

ЛИСИЧКИ КАМЕН, у Белој води. Види „Гавранова стена.“

ЛОБОДЕР село, граничи се: од севера Крагујевачким окр, од југа Планиничким, од истока Рајиначким, а запада Крагујевачким хатаром, и може се обићи једва за 8 сахати.

Лободер одстоји од Јагодине југо-западно 10 сахати, од Ср. канцел. 6, до м. Каленића 2, до Планинице 1.

Крста носе на св. Јована, пред летњи Никољдан.

ЛОЗАЧКИ ПОТОК, сув поток, на јужној страни села Милутовца, 30—40 плугова простора, све под родном земљом.

ЛОЗЈА, коса на десној обали Дубичке реке, а између потока Записног и Мининог; на међи села Дубича и Раинца.

ЛОЗЈА, на истоку атара Риљачког и заједница са Д. Дубичом.

ЛОЗОВИК, село, удаљено је од Мишевића, Међуреча и Белице по пола сахата, од Јошанице $^1/_4$, а од Ковачевца 1 сахат.

Ово село добило је име од „лозе“, јер је млого има. Дели се на две махале: мања се зове *Торња*, а већа *Доња Мала*.

Највише свечара Томинаца, па Никољаца. Крста носе на вел. Спасовдан; славе св. Трипуна ради винограда. Врло је карактеристично, и управ једини обичај који ови људи држе. На св. Трипуна сви људи иду у винограде сваке године, и тамо се један другом заклињу, да нећеју сипати воду у вино. Та је

заклетва код Лозовичана врло знатна. Они славе и Евдокију (1 Марта) ради здравља људског.

Атар Лозовички граничи се; од севера Јошаничким и Сијоковачким, од југа Беличким, од истока Мећуречким, а од запада Мишевачким атаром, и може се обићи за $1^1|_2$—2 сата.

Лозовик одстоји на западној страни Јагодине за 2 сах. а у присоју Црног врха. Знатно је место због многих винограда и доброг вина.

ЛОЗОВИТА КОСА, лежи на северо западној страни села Лободера, продужење од планине Самара, под гором и мало родном земљом.

ЛОЗОВИЧКИ ПОТОК, почиње из брда Шареника. Протиче кроз село Лозовик, и утиче с лева у Белицу.

ЛОКВА, у кључу села Сиљевице. Види „Божана“.

ЛОКВА, зове се мало брдашце у Папрадној, атар Планинички.

ЛОМНИЦА, село, граничи се: од севера хатаром Цикотинским, југа Рековачким и Кавадарским, од истока Урсуличким, а од запада Ратковачким, и може се обићи за 2—3 сата.

Свечара највише Никољаца. Крста носе на Спасовдан.

ЛОТРЕ, брдовито место на коси, на западној страни села М. Крушевице, од 10—15 плугова.

ЛОЋИКА, село, дели се на две махале, *горњу* и *доњу*. — Њен хатар граничи се: од севера Медојевачким, југа Вукмановачким, истока Беочињским, а запада Урсуличким хатаром, и може се обићи за 3—4 сахата.

Лоћика одстоји од Јагодине на јужној страни 4 сахата, од Медојевца и Беочића $^1|_2$, од Урсула и Вукмановца 1, од Рековца 2, а од ман. Каленића 5 сахати.

Највише свечара Ђурђеваца, па Никољаца. Крста носе на Белу Суботу по Тројицама, и св Трифуна славе због винограда.

ЛУВЧАНИЦА или СМРДАН, голо и највеће брдо у атару г. Дубичком, под њивама а има доста и крша, лежи на источној страни, велико 60—80 плуга.

ЛУГОВИ, раван, у Д. Јовцу прозвана за то, што су ту до скора били велики трњаци — лугови.

ЛУГОМИР река. Од састава Рековачке (Дуленуше) и Левачке (Надрљске) реке, код Влаовице и Продановице, вода добија назив „Лугомир“, под којим именом сече Ћупријски насип, па ниже села Ракитова слива се у леву обалу Главне Мораве. Од горњег састава до утока прима ове потоке с обе стране: *Рикавац*, *Оцинац*, *Велики поток*, *Збеговиште* и *Ресник*. Види ова имена. Више никаква вода непада у Лугомир.

Лугомир је добио име од лугова, кроз које је ваљда *некада* протицао, јер су сада ти Лугови нестали, а остале саме Шумарице.

ЛУЖИЧЈЕ, простор под родном земљом, од 100—150 пл. на источној страни села В. Дренове.

ЛУКАР, село у потоку Весељаку. Добило је име од општенародне планине Лукара, коју су сада околна села изделила. Дели се на Горњи и Доњи Лукар.

Граничи се: од севера Бунаром, од истока Шанторовцем, југа Тополом, а од запада Урсулом.

ЛУКАР, планина између Лукара, Цикота, Урсула и Бунара; негда је била правитељствена, па су је ова села изделила, и по њој названо је данашње село „Лукар“ (Горњи и Доњи или Топола).

ЛУКАР, поток са лепом текућом и пијаћом но доста малом водом, на јужној страни села Шантаровца, под родном земљом, простор 150—200 плуга.

ЛУКАР, сув поток, под крупном и ситном гором, на источној страни села Цикоте, простор 15—20 плуга.

ЛУКИН ПОТОК, утиче с лева у Сабаначку реку.

ЛУКИН ПОТОК, у коме има воде, на западној страни села Парцана, под ситном гором.

ЛУКОВА ЋУПРИЈА, страна и брдо-раван на јужној страни села, под родном земљом и жиророДном гором, атара Жупањевачког.

ЛУЊЕВАЦ, поток, почиње испод брда Капетановца, утиче с десна у Комаранску речицу.

Љ.

ЉОЈСКИ ПОТОК, сув је и лежи на источној страни села Тољевца, под утрином и ситном гором.

ЉУБАВА, село, стоји од Јагодине на јужној страни 10 сах. далеко, до Коњуса села. Са Лазаровцем саставља општину. Крста носе на св. Тројице. Највише славе Ђурђиц 3 Новембра, а Ђурђевдан преслављају. Граниче га: северно Тољевац и Парцани, источно Каменари, јужно Коњуси, а западно Лазаровац.

ЉУБОСТИЊА, манастир у Левчу, на саставу реке Самарице и Дубичке, ¼ часа далеко од Западне Мораве, спрам Трстеника (Осаонице). Зидала ју је Царица Милица око 1405. Народно предање тврди, да је ту сахрањена царица Милица, и њен син Стефан. Још је ту гроб Стефана сина кесара Угљеше. Црква је грађена од протомајстора Боровића Рада.

Храм је Љубостињи велика Госпођа, а сабор се купи на св. Стефана (2 Августа). (Ово и више читај

Гласник срп. учен. друш. књ. XXI, стр. 42—45.) На Самарици Љубостиња има 9 воденица. Атар манастирски граничи се: од севера Раиначким, Д. Дубичким и Планиничким, од истока Богдањским, од југа Моравом и Грабовачким атаром и Крагујевачким округом.

Цео простор Манастирски може се обићи тек за 6 часова, јер је јако врлетан.

ЉУБОСТИЊСКИ ПРЊАВОР, на атару Манастира Љубостиња, а код састава Самарице и Дубичке реке. Види „Љубостиња."

ЉУБОСТИЊСКА РЕКА, (*Јарма* или *Самарица*). Глава јој је *Самарска река* или *Самарица*, која са међе Крагујевачког и Јагодинског округа, а из планине *Самара* почиње, па по њему и име добија. Ова вода протиче кроз села: Лободер, Планиницу, Љубостински Прњавор, као и поред Манастира Љубостиње, по коме и општи назив добија; утиче код села Грабовца а одма испод Трстеника (Осаонице) у леву обалу Мораве. Од Самара па до утока у Љубостинску реку утичу са обе стране ове воде редом: *Гор. Јасички Ливадски, Доњ. Јасички, Јазбински поток, Змај вода, Николин пот, Судински поток, Дрењачки, Јелачка, река, Орнице, м. Јелачки пот, Кесегски, Од Крстате букве, Јарма, Дубичка река, Сушица, Мутник и Татаран.* Види ове воде код њихних имена.

Што се назива главне реке тиче, до састава с Јармом зове се само *Самарица* или *Самарска река*, одатле се почне звати и *Јарма,* а од састава с Дубичком реком и у близини Манастира Љубостиње, зове се највише *Љубостињска река.*

ЉУЉАШКИ поток, сув је, на западној страни села Лоћике, под утрином и ситном гором, простор 100 до 150 плуга.

М.

МАГАРАЦ, брдо-раван у Сиљевици. Види „Корита.“

МАГАРЕЋИ ПОТОК, сув је и под ситном гором, на северној страни атара Орашког.

МАЈУР, село под Гиљем. На његовом атару пролила се 1815 године, у време предаје Карановца, српска крв за слебоду. Око 400 Срба, под управом Милете Радојковића, пођe да пресече везу Ћуприје с Јагодином код Гиља. Турска посада од 500 пешака, која се у шанцу на Гиљу налођаше, јави то у Јагодину и отуд дојури на 2000 атлија, а с Гиља сађе већа половина посаде, и тако оно мало Срба са свију страна опколе и на њих жестоко навале. Али се Срби јуначки одупру у свима правцима, и пошто је бој 5 часова трајао, оканусе Турци ових непобедних Срба, покупе своје млоге рањенике, међу њима и свога Делибашу Харап-Селима, а Срби весело оду Јуору. (Историја Симе Милутиновића стр. 305).

Прича се: да је за време Турака ово село било до реке Лугомира, више механе Лугомирске, а друм цариградски водио је тада преко брда Гиља, па кроз село Мајур и шуму Бресјанску, за у Крагујевац. Турци пролазећи путом кроз Мајур чинили су селу велика зла и насиља. Србима се досади трпити и сносити зла од пролазећих Турака, напусте то место, и настане се у садањем месту. Први је се ту доселио неки Коста Анђелковић и започео сеобу и дао му име „Мајур.“ Говори се, да је селење извршено у месецу Мају, дакле и по месецу и по

ономе, што се ту као на склонитом месту људи мајали (крили), дато му је име *Мајур*. Село Мајур дели се на четири махале и то: *Ђаковска* прозвана зато, што се ту најпре населиле неке фамилије из Ђакова у Турској; *Мећанска*, гди је некад била мећа — хатар селски; и *Горња и доња* махала.

Кроз Мајур протиче, *Чесмански* поток, прозван тако, што је код главе овога на извору, била некад чесма; утиче у бару Остриковачку.

Ђаковски поток, назван тако с тога, што су у истом имали досељени из Ђакова људи, своје појате; утиче у бару Остриковачку.

Село Мајур граничи се: од југа до Остриковачког, севера Јагодинског, запада до хатара Бресјанског, а од истока чука „Андровац", и може се обићи за 6 сах.

Мајур има највише свечара Никољаца. Крста носи на Спасовдан.

Село има три славе: други дан Ускрса слави за то, што је дуго чума морила па тада престала; мали Спасовдан светкује због стоке, нарочито говеди, јер је од неке болести рогата марва ужасно сатирана; и на три недеље пред Ускрс увек славе за то, што је гушобоља јако дејствовала, и млоги народ сатрла, па тада престала; ту су славу од скора почели.

МАЈУРСКИ поток, почиње од Тупанца брда, сече Крушевачки насип, па иде у Моравску отоку.

МАКВА, поток. Види „Вуковачки поток."

МАКРШАНАЦ, поток у селу Шанцу, сече Крушевачки пут и утиче с лева у Западну Мораву, више утока реке Расине.

МАКРЕШКИ КЉУЧ, зове се један простор земље између Мораве и села Шанца, од 60—80 пл. под лепом и родном земљом.

МАКСИН ПОТОК, на северној страни манастира Љубостиње, под жирородном гором.

МАКСОВО ПРИСОЈЕ, кршевита страна, на десној обали Дубичке реке, у врху потока Максовца; на јужној страни села Рајинца.

МАКСОВАЦ, поток, долази из Максова присоја, а пада у десну обалу Дубичке реке.

МАЛА БАСАРЕ, поток. Утиче с лева у Срњанску реку.

МАЛА ВЕТРЕЊА, део велике Ветрење, простор 50 до 60 плугова, под ситном граничевом гором.

МАЛА и ВЕЛИКА ВОДА, под шумом у равни, на јужној страни села Рашевице.

МАЛА ДРЕНОВА, село, граничи се од севера атаром м. Сугубинским и Пољанским, запада Рупшничким и м. Сугубинским, истока Милутовачким, а од југа В. Дреновским, и може се обићи за $1^1/_2$—2 сахата.

Највише свечара Никољаца. Крста носе на мали Спасов дан. Друге славе сеоске немају.

МАЛА ЈАРУГА, сув поток, на источној страни села Лозовика, под родном земљом, ситном гором и винградима, простор од 50—60 плуга.

МАЛА КОВЧЕЖИНА, поток. Види „Бошњанска река.“

М. КРУШЕВИЦА, село, граничи се: северно атаром Крчинским, Милутовачким и Пољанским, источно Карановчићским, западно Опарнићским, а јужно Лазаровачким. Сав простор може се обићи за $1^1/_2$—2 сах. Крста носе на Младенце. Највише свечара Никољаца. Друге славе селске немају.

МАЛА ЛИВАДА, простор под њивама и ливадама, на источној страни села Пчелица, од 30—40 плуга.

МАЛА НЕРЕЗИНА, сув поток под забранима и жирородном гором, у селу Шанцу, до Велике Нерезине.

МАЛА ОБРШИНА, косо-раван, под шумом — честом, ливадама и родном земљом, на западној страни села Волујка, а на међи села Сибнице, простор 20—30 плуга.

МАЛА ОБРШИНА, поток, пада у десну страну Левачке (Надрљске) реке.

МАЛА РЕКА, извире испод црвене баре-Татарне, тече кроз сред планине Грабовачке, и стиче крај Грабовца у западну Мораву; атар Грабовачки.

МАЛА РЕКА, почиње из Ваљарске Градине, па до утока у Доброселичку реку, прима у се ове потоке: *Голићски поток, Чворићски,* од *Ладног извора, Зуков тор, и Козија глава.* Види имена ових потока. Мала река утиче с десна у Доброселицу.

МАЛА СТАЖЕВИЦА, брдо мало и ниско до вел. Стражевице, под родном земљом; хатар села Жупањевца.

МАЛА СУГУБИНА, село, граничи се: од севера атаром Риљачким и Божуровачким, југа м. Дреновским, од истока Пољанским, од запада Мијајловачким и Божуровачким, и може се обићи за $2\frac{1}{2}$ сахата.

М. Сугубина лежи на јужној страни од Јагодине 10 с. далеко, на путу који води Ман. Каленићу, Милутовцу, В. Дренови; од ср. канц. Рековца 6, од Ман. Љубостиње и Мораве 2, и од Пољне, Риљца Божуровца, Мијајловца, и М. Дренове по 1 сахат. Највише свечара Никољаца, па Ђурђеваца. Крста носе на мали Спасовдан, и св. Трипуна слави као патрона винограда.

МАЛА ЦЕРНИЦА, сув поток, који се почиње од шуме Милутовачке, па кроз Церницу, стиче у Бачинску реку; на југо-западној страни Карановчића, под ситном гором и родном земљом.

МАЛА ЧУКАРА, голо и кршевито брдо, одмах до велике Чукаре, у хатару села Лоћике, простор од 10 до 15 плуга.

МАЛА ЧУКАРА, на јужној страни под ситном гором; атар Орашки.

МАЛЕ БАСАРЕ, планина кршевита, на северној страни села, под крупном буковом гором,од 40—50 плугова, хатар Срњски.

МАЛЕ РАСТОКЕ, простор од 20—30 пл. под родном земљом, на јужној страни села Течића.

МАЛЕТИНА, страна у кључу, на југо-источној страни села под родном земљом, простор од 15—20 плуга, атар села Превешта.

МАЛЕТИНСКИ ПОТОК, долази из Језера, а утиче у десну обалу Каленићске реке.

МАЛЕ ЦАРИНЕ, мања долина, на западној страни села Комарана, под родном земљом, простор од 20—25. плугова.

МАЛЕШЕВСКИ ИЗВОР, одма испод Мале косице, у атару Баранском.

МАЛЕШЕВО село, граничи се: од севера атаром Барским, југа Сибничким, истока Волујачким и Мотрићским, а од запада Жупањевачким, и сав простор може се обићи за 2 сахата.

Највише свечара Аранђеловаца. Крста носе на Спасовдан, а св. Тривуна славе због винограда.

МАЛИ БЛАГОТИН, мања планина, која је управ продужење великог Благотина, на северо источној страни села Пољне; висок, стрмен, и кршевит као и вел. Благотин, под старом проређеном гором, само на врху мало равне и за обдјелавање добре земље. Опарић село има и у овој планини половину.

МАЛИ БРЕГ, планина на јужној страни села, под кршевитом стрмени и крупном жирородном гором; атар села Д. Дубича, простор 100—200 плугова.

МАЛИ ВЕПРУЉАК, на западној страни села Грабовца, коса, пружа се поред великог Вепруљка.

МАЛИ ГУШЕВАЦ, поток. Види „Гушевац.“

МАЛ. ЈЕЛАЧКИ ПОТОК, долази испод Малог Јелака, а утиче у десну обалу Самарске реке.

МАЛИ КЛИК, до Малог Поточка, у атару Избеничком.

МАЛИ КЛИК, кршевито место, под гором ситном и утрином, на јужној страни села Г. Дубича.

МАЛИ КЉУЧ, поље под родном земљом, 50—60 плуга, јужно од села В. Дренове.

МАЛИ КРЕМЕНАЦ, брдо у врху *Малог Рошина* потока, на десној страни Дуленске реке. Види „Кременац.“ На атару села Рековца.

МАЛИ КРШ, вис, код утока Стојанова потока у Доброселицу, а под Осредком.

МАЛИ КРШ, кршевито брдо, на северној страни села Жупањевца, на коме ништа родити не може. Овде постоји шума Жупањевачка, Богаљинска и Доброселичка у заједници.

МАЛИ КУШЕВАЦ, поток, вртача на западној страни села Превешта, под крупном буковом гором, од 15 до 20 плуга.

МАЛИ ПОТОК, утиче с лева у „Велики поток.“

МАЛИ ПОТОК, сув је и доста мали поточак, на западној страни села Падежа.

МАЛИ РОШИН поток, почиње испод Кременца у два крака, а утиче у десну обалу Дуленске (Рековачке реке).

МАЛИ СМРДАН, поток са извором, на северној страни села Избенице, под забранима и ситном гором.

МАЛИ ШТУБЕЉ, сув поток у атару Шаначком, близу Вел. Штубеља, простор 100—150 пл. под жиродном гором.

МАЛО БОГДАНЧЕ, шуђураста чукара, јужно од села Својинова, простор 20 до 25 плугова под ситном гором.

МАЛО БРДО, налази се у атару села Дворице, а на међи Д. Јовца; на њему има винограда.

МАЛО ВРЕЛО, поток са извором, на јужној страни села Белушића, под родном земљом, простор 100 до 150 плуга.

МАЛОВАН, планина на јужној страни села Пчелица, под родном буковом и растовом гором. Простор кршевит и стрмен. Лежи код састава Дуленске и Пчеличке реке, а између Дуленске и потока Ралетинца.

МАЛО ГАЛОВО поток, тече у Ђерђелин; у атару Бачинском.

МАЛО ЈЕЗЕРО, бара негда бивша, која је сад са свим пресушила тако, да је сва поорана; лежи на западној страни села Бунара, до пута Ћикотског.

МАЛО ЛЕТОВИШТЕ, део од Змајевице, у атару Своjиновском.

МАЛО ОСОЈЕ, на западној страни села Богаљинаца, под неродном земљом, простор 20—30 плуга.

МАЛО ОСОЈЕ, вис у вододеоници Левачке реке (Надрљске) и Дуленске; ниже Жупањевачке косе.

МАЛО ПОЉЕ, лежи на источној страни села Лепојевића, под родном земљом.

МАЛО или ДУГАЧКО ПОЉЕ, код селског записа у равници, у кључу Сиљевачком, простор 30—40 пл. под родном земљом.

МАЛО ПОТОЧЕ, до Остри-клика, стиче у Сувају. атар Избенички.

МАЛО ПРИСОЈЕ, простор под врло слабом земљом, од 200 до 300 плуга, на источној страни села Дулена.

МАЛО РАСЈЕ, коса између Гушинца и Селског потока, на десној обали Дуленске реке.

МАЛО ЦЕРЈЕ, коса између Црне реке и Кртинца потока, а на левој страни Дуленске реке, изнад брда Матинца.

МАМУТОВАЦ, поток са текућом водом, где и кућа има, на источној страни села Д. Сабанте. Овде је у потоку погинуо нели турчин Махмуд, где му и сад гроб стоји, те отуда и ово место име добило. Мамутовац је врх Букоровачке реке (Осаонице); почиње у брду Дрењаку.

МАНДРДИНА СТРАЖА или МАНДРДИНА КОСА, брдо-раван у Д. Јовцу, под гором, на западној страни села, зове се отуда тако, што је на том месту била стража Николе Мандрде сердара.

МАНАСТИРИНСКИ ПОТОК, почиње у планини Благотину, а утиче у десну обалу Каленићске реке. Зове се тако с тога, што је некада у њему манастир био.

МАРЕНОВО село, граничи се: с три стране селом Залогојевцем, а са запада Парцанима; хатар му је врло мали, јер се може обићи за $^3/_4$ сахата. Одстоји од Јагодине 8, а од Варварина ср. канцеларије 2, Бачине $1^1/_2$ сахат. Мареново село изгледа потпуно као једна ма́ла села Залогојевца.

Највише свечара св. Ђурђеваца.

МАРЕНОВО, поток суви, више села и кључа, на северној страни, под утрином и родном земљом од 10—15 пл.; хатар Мареновски.

МАРИНАЦ, леп извор на јужној страни врха Стражаре, атар Д. Сабаначки.

МАРИНКОВАЦ, сув поток на јужној страни села Тољевца, тучно у Мареновачки хатар, под ситном гором, утрином и родном земљом.

МАРИНКОВ ПОТОК, под Лепим брдом, у селу Штипљу.

МАРЈАНОВ ПОТОК, лежи на северо-западној страни манастира Љубостиње.

МАРКОВА КОСА, део планине, југо-западно од Жупањевца, под крупном гором и њивама.

МАРКОВО БРДО, на западној стрни села Риљца, на једној коси, мали простор, родна земља.

МАРКОВ КЛИК, стоји под Превојицом; атар Избенички.

МАРКОВ ПОТОК, долази из косе Трговишта, а тече у десну страну Надрљске реке.

МАРКОВ ПОТОК, на јужној страни села Сибнице, мали простор.

МАСКАР село, граничи се: од севера Варваринским, југа Бошњанским, запада Бошњанским и Варваринским хатаром, а истока Моравом, и може се обићи за 1½ до 2 сахата.

Највише свечара Никољаца. Крста носе на св. Тројицу други дан. Сеоска слава св. Ана, уз божићни пост, ради здравља, и 2 маја „Пољубранија“, ради берићета.

Овде се састају две Мораве и тромеђа је овде од 3 округа: Јагодинског, Крушевачког и Алексиначког.

Кад су Турци у „*Варварину*“ скотске страсти над мртвим телом жене Тодора од Сталаћа задовољавали, и кад је старешина њихов за то варварство сазнао, рекао је: „*то је Маскара*“ (срамота) и отуда име овоме селу.

МАСЛАРАЦ, коса на северо-источној страни више гробља, под ситном гором, вин598градима и утрином, простор 15 до 20 пл. атар Падежа.

МАТИНАЦ, коса у селу Дуленима до Дебеле косе.

МАТИНАЦ, брдо између Црне реке и Дуленске, а на левој обали последње.

МАТИЋСКА ЧУКА, брдо на десној обали Дубичке реке, а између потока Студене воде и Рајиначког; атар села Раинца.

МАТОВИЦКЕ ЛИВАДЕ, на планини са Жупањске стране и хатара, под ливадама простор од 50—60 пл. на северном крају села.

МАЦАРЕВА РУПА, у планини Брезовици, атару манастира Каленића постоји, од 5—6 плуга под родном земљом.

МЕАНСКИ ПОТОК, у врху му је извор Меански, под самом меаном. Утиче с лева у Слепчев пот.

МЕДВЕЂА ГЛАВИЦА, високо обрасло брдо у Јуорском планинском венцу, што дели воде Главној Морави и Лугомиру. Од ње се одваја „Средња коса“; на западној страни села Рашевице.

МЕДВЕЂА речица. У горњем крају има две гране, које од села Рупшника и Мијајловца долазе. Пошто се у селу Медвеђи састану, утиче речица у леву обалу Западне Мораве.

МЕДВЕЂА село, граничи се: од севера Мијаиловачким, Рупшничким и М. Дреновским, од југа Моравом, (а има нека чест земље и с оне стране), од истока В: Дреновским, а од запада Богдањским хатаром; и може се обићи пешице за 3—4 сах.

Медвеђа је јужно од Јагодине 10 с. далеко, поред Мораве у равници. Има на 1500 душа, и дели се

на 8 махала: „Шафран“, „Ратај“, „Речанска“, „Брђанска“, „Шумаричка“, „Трњачка“, „Бродиќска“ и „Равњачка.“

Кроз сред села тече река „Медвеђа“, али се не зна, да ли је ова добила име од села, или ово од реке, но рачуна се да је од планине старе добила име, која је негда баш по врх села овог била, но које данас нема, јер је окрчена.

Свечара највише Никољаца, па Аранђеловаца. Крста носе у Бели петак по Тројици. Има своју цркву, школу и две механе.

МЕДВЕЂИ ПОТОК, сув је, на јужној страни атара Рашевице.

МЕДВЕЂИШТЕ, голо брдо, чука у Д. Јовцу, прозвано отуда, што се ту некад био навадио медвед долазити, те давио људе и стоку.

МЕДНА, велики поток са врло лепом пијаћом водом, на западној страни села Д. Сабанте, на подножју Стражаре.

МЕДЊАЧКИ ПОТОК, сув је, мали и лежи на источној страни села Вукмановца, под ситном гором и ливадама.

МЕДОЈЕВАЦ, мало село на левој обали Рековачке реке, а код утока Тополске речице. Граничи се: од севера и истока Тополом, југа Вукмановцем, а од запада Лоћиком.

МЕЂА, раван простор од 100 до 120 пл. под родном земљом, на југо-западној страни Коњуса.

МЕЂАЊСКА МАЛА. Види „Мајур.“

МЕЂЕ, ливада у „Липару“ потоку. Види овај.

МЕЂИЦА, или КРИВА КОСА, продужење од планине Самара, и баш из ове косе извире река Самарска; хатар Лободерски.

МЕЂИЦА, простор на једној коси, од 25—30 плуга, под ситном гором и родном земљом, атар Карановчићски, на западној страни.

МЕЂУРЕЧ, село, граничи се: од севера Деоничким, југа Ковачевачким, истока Драгоцветским, а запада Сиоковачким и Лозовичким хатаром, а сав простор његов може се обићи за 2 сахата. Међуреч лежи на југо-западној страни вар. Јагодине, а на источној страни и у подножјију планине „Црног Врха," и удаљено је од Драгоцвета, Винораче, Лозовика и Сиоковца $^{1}|_{2}$, а од Ковачевца $^{1}|_{4}$ сах. Највише свечара св. Стевањаца (по Божићу трећи дан). Крста носе на св. Тројице, други дан.

МЕКОТЕ, узвишена планина на Кречани, под младом жирородном гором, на западној страни села Калудре, простор од 50—60 плуга. На међи села Сибнице и Превешта.

МЕКОТСКИ ПОТОК, пада у десну обалу Сибничке реке.

МЕТАЛИЦА, једна коса под жирородном гором, на источној страни манастира Љубостиње.

МЕЧКИНА РУПА, место у Црном врху, поред крагујевачког пута, а на атару села Штпиља. Зове се тако, што су ту некад мечке живиле.

МЕЂИЦА, поток са лепим извором, на источној страни села, под родном земљом 5—6 пл; атар М. Крушевице.

МИЈАЈЛОВ поток, стаче се у леву обалу Надрљске реке.

МИЈАЈЛОВАЦ, село, граничи се: од севера Божуровачким, од југа Богдањским и Медвеђским, од истока Рушиничким, а од запада Дубичким и Љубостињским атаром. Сав простор неможе се обићи пре једног дана, због врлетног положаја.

Мијајловац одстоји од Јагодине 11 с. од манастира Љубостиње 3, од Рековца 7, од Мораве 1, од Божуровца 1, а од Богдања и Рупшника по пола сахата.

Највише свечара Никољаца.

Крста носе пред св. Илију у недељу, а св. Трифуна славе због винограда.

МИЈАТОВАЦ, село. Лежи између Цариградског друма и Мораве, граничи се: од севера и истока Моравом, југа Мајуром, а од запада атаром села Праћине.

МИКУЛИНСКИ ПОТОК, сув је, у страни на јужном крају села Жупањевца, под ситном гором.

МИЛЕНКОВ ПОТОК, сув у Ђерђелину, атара Бачинског.

МИЛЕНКОВАЦ, планина крупна и жирородна, на западној страни оба Штиплља, простор од 30—40 пл.

МИЛИЋЕВ ПОТОК, на северној страни села, под родном земљом и ситном гором, атар Крвавички.

МИЛОВАНОВ БРЕГ, лежи на југо-западној страни села Жупањевца, под жиродном гором.

МИЛОЈЕВ ПОТОК, кршевито место, с лепом водом, под растовом и буковом крупном гором, од 10—15 пл. атар села Дулена. Овај поток утиче с десна у Дуленску реку.

МИЛОШЕВ ПОТОК, долази из Савине Главице, а утиче с лева у Каленићску реку, у селу Превешту.

МИЛУТОВАЦ село, граничи се: од севера атаром Пољанским, Крушевачким, и Лазаровачким; од истока Карановчићским; са запада м. Дреповским и Пољанским, а од југа Страгарским. Атар Милутовачки може се обићи за 4 сах. Одстоји од Јагодине јужно 9—10 сахати, а од Варварина гди је ср. канцел. 5 сахати, до Крушевца 4$^1/_2$ сахати, до Трстеника 4, до Љубостиње 3$^1/_2$, Каленића 4, до Мораве по 3, до Пољне 1,

М. Крушевице 1, Лазаревца $^1|_2$, Карановчића $1^1|_2$, Страгара $^1|_2$ и М. Дренове $^1|_2$ сахата.

Свечара највише св. Јовањаца, па онда Никољаца. Крста носе на мали Спасов дан; а св. Трпвуна славе као патрона винограда.

МИЉИНА ГЛАВА, узвишено брдашце под утрином и родном земљом, на југо-источнем крају атара села Волујка.

МИЉКОВАЦ, сув поток, на западној страни села Јасике, под ситном гором и њивама, од 10—15 плугова.

МИЉКОВ ПОТОК, на јужној страни села Рашевице.

МИЉКОВАЧКА или МИЉКОВСКА МАЛА. Види „Бунар."

МИНИНА КОСА, део Јаворовице у атару Својиновском.

МИНИНА КОСА, лежи на западној страни села Орашја, под крупном и жирородном гором.

МИНИН ПОТОК, пада с десна у Дубичку реку.

МИНИН ПОТОК, долази из Вјетрње, а упада с лева у Велики поток.

МИРКОВ ПОТОК. Види „Липар" поток.

МИСКОРОВАЦ, сув поток, а више њега коса, под ситном гором и утрином, на северној страни села Орашја.

МИСКОРОВАЦ, коса у врху потока истог имена, у атару села Орашја.

МИШЕВИЋ, село на саставу Вољевице с Таборишком реком, под планином Шареником. У овоме селу има добре горе, и ту је некада постојала фабрика стакла пок. Петронијевића.

Граничи се: северно Јошаничким, источно Лозовичким, јужно Беличким, а западно Вел. Сугубинским атаром.

МЛАДЕНОВ ПЕСАК, једна њива, на коси у планини од 2—3 плуга, на северној страни атара Орашког.

МЛАТАВАЦ, поток, утиче у леву обалу западне Мораве, спрам Багдале.

МОМЧИЛОВ ГРАД, (зове се и *Градина*). То су рушне некаква градића, које се налазе између Брођанског и Градишког потока, а на коси која се зове *Градишки клик*. Народ прича, да је Вукашин у томе граду убио Момчила, а дошао је овде главним друмом на Црквину. Од Момчила остало је и име овој рушни.

Ова градина има у дужину 250, а у ширину 60 до 80 корака. У основу је дугуљастог вида, према земљишту на коме је, и које је један дугуљасти пупак, везан само на западној страни са планинским венцом; са остале 3 стране окружен је дубоким долинама и водом именованих потока.

Дебљина зида негде је 1½ а негде 2 корака (на горњој страни код куле и ћуприје последње). Свуд око главног зида постојао је, осем природне косине, још и дубок ров. Везу града са Градишком косом, ка Јуору, одржавао је нарочити мост. То је била главна капија граду. На северној страни, у средини налазила се мала капија. На источној страни, скоро на највишој тачци, били су дворови. На западној пак страни, код ћуприје, виде се остаци куле, која је сигурно бранила мост и главну капију, јер је са те, планинске стране, најугоднији напад био.

Зид се држи још по негде у висини од 2 до 3 метра. Зидан је од серпетинског камена, с малтером али слабо и невешто. У зиду свуд около, у 2 реда, једне изнад других, виде се прорези (шарте, мазгале) за одбрану зида удешене. Оне имају такав нагиб да стране брда и дно потока у свима правцима туку. Неки кажу да је овај град зидао неки Спасоје Србар из Поточца. По простој и невештој градњи могло

би се рећи, да није из средњег века, када је Србин био у слави и величини.

Народ прича, да код малих врата има закопана блага, а може се наћи по светлости сунца, кад на Спасов дан огране.

У овој градини нађен је пређе један јатаган и алка, што је на главној капији била, и један јеленски рог. Иначе од оружја а и од новца ништа није нађено.

На Градини виде се остаци некакве шлакње — горелог камена, и то показује, да ће имати нешто вере оно народно предање, да је кнез Лазар овуда обилазио неке своје рудокопње.

Баш код састава Градишког и Великог (Броћанског) потока, а на 300 корака испод града, виде се остаци некакве мале грађевине, која је у виду кулице служила, извесно, овоме граду као стражара. Такве исте стражаре постојале су, што се и сада познаје, северо-источно од града у дну Велике косе, која се од Савине Чукаре, на левој обали Поточке реке пружа; а тако и на Црквенској коси, између Црквенског и Градишког потока, баш поред пута, којим се са Градине Црквини иде.

МОРАВА (ГЛАВНА). Од Сталаћа, где се Западна и Јужна Морава састају, па до Багрдана, Морава гради међу Јагодинском округу с једне, а Алексиначком и Ћупријском округу с друге стране. На овом простору из Јагодинског округа, а у леву обалу Главне Мораве утичу ове воде редом, почев од Сталаћа: *Калениćска река, Својиновска, Поточка р. Рашевица, Трешњевица, Сињи вир, Дворица Врањевац, Божинац, Мајурски пот, Лугомир, Белица, и Осаоница* (*Багрданска река*). О њима види више код ових имена.

МОРАВЧИНА врбак у Ракитову, прозвани што је туда некад Морава текла.

МОРАВИШТЕ, под њивама простор, на источној страни села Медвеђе.

МОРНА БАРА, која по кадшто пресушује, лежи на јужној страни села Мотрића, близу Коренате.

МОСТИНА, простор у кључу од 100—150 плугова, под родном земљом на северној страни, долина Моравска; атар села Обрежа.

МОТРИЋ, село, граничи се: од севера атаром Комаранским, југа Пуљачким, Малешевским и Волујачким, од истока Течићским, а запада Барским, и може се обићи за 2 сахата.

Свечара највише Никољаца. Крста носе на св. Тројицу други дан.

МОЧИЛА или РАСЕЧЕНО СЕНО, простор у реци Сињевачкој, гди је некад крупна гора била, но данас под њивама и ливадама.

МРАМОРНИЦА, брдо под виноградима и њивама, на јужној страни села Брајиновца, простор 30—40 плуга.

МРАМОРНИЦА, брдо-раван простор 30—40 плуга, под шумом и oраћом земљом, на источној страни села Пуљака. До овог истог места постоји једна вода, која се зове *„Стублина“*.

МРТВАЈА, њиве испод утока Сибничке у Левачку реку, код мале Обршине, с обе стране реке. На међи села Волујка.

МРТВАЈА, једна равница под род родном земљом у кључу, западно од Волујка, велика 15—20 плуга.

МРТВАЈА, простор од 40—50 пл. на источној страни села Пуљака, под ливадама и oраћом врло лепом земљом.

МРЧИНКА или ПЕСКУША, простор мали, лежи на јужној страни атара в. Дренове.

МУРАТОВАЦ, брдо-раван на северној страни села, под ливадама и њивама простор 30—40 плуга; атар села Богдања.

МУРУЗИШТА, брдо-раван баш испод Аловите чукаре, на северној страни села Сињевице, под родном земљом, простор 100—150 пл. Приповеда се, да је овај простор био под старом и густом гором, и да су онди дуговремени збегови били, а то се осведочава тиме, што се чешће онди може наћи понеки новац и друге бакарне и сребрне старине.

МУСЛИЈА, брег у селу Сињевици. Види „Голо брдо."

МУСЛИН ГРОБ, у вуху потока Капетановца, а на десној страни Дуленске реке, на међи њеној са Доброселичком реком.

МУТНИК, поток тече поред брда Веље главе, и пада с лева у Љубостинску реку.

МУТНИ ПОТОК, на јужној страни манастира Љубостиње, под жирородном гором.

Н.

НАВРТЕ, на подножју Лепе Главице, место под њивама; на јужној страни села Сибнице.

НАВРТСКИ ПОТОК, пада с десна у Сибничку реку.

НАДРЉЕ, село, граничи га: од севера атар Дуленски и Доброселички, југа Каленићски, запада Годачински и Гледићски (окр. Крагујев.), истока Жупањевски, и може се обићи за 4—5 сахати.

Свечара највише Петковчана.

Крста носе у Суботу пред Петрове покладе.

НАГУЗОВ ПОТОК, сув је, води право у Цернички поток; на јужној страни села Тољевца.

НАДРЉСКА РЕКА, извире из венца, који међи Крагујевачки и Јагодински округ, и дели воде Гружи и

Лугомиру. Глава јој је *Удрагова вода*, и текући на ниже кроз село Надрље, по коме се и зове, па до састава са Доброселичком реком, прима редом са обе стране ове воде: *Каленићски пот*, *Велику реку*, *Осредски пот*, *Божаћковац*, *Премов*, *Марков пот*, *Мијајлов*, *Гузићски*, *Дубоки*, *Бели*, *Црквински*, *Рајичев*' *Јовачевићски* и *Цвијеновачки поток*. О овим потоцима види више код њихових имена.

НАЧУЗОВ ПОТОК, сув је, и постоји на северној страни села Парцана, под ситном гором са мало алије (чистине) простор мали.

НЕВАДОВИНА, лежи на јужној страни села Божуровца, под родном земљом, простор 30—40 пл. постало је од *Невади*.

НЕДЕЉКОВ ГРОБ, на источној страни села Г. Сабанте, до Ратковића.

НЕДЕЉКОВА ЛИВАДА, налази се у планини атара Избеничког у огради.

НЕДЕЉКОВ ПОТОК, сув је, на северној страни атара Орашког.

НЕКТЕН, долина на јужној страни села Божуровца, под њивама и ливадама. Лежи у врху Нектенског потока, под брдом Јасеном. Прича се, да је на овом месту неки човек молио неку младу жену да буде с њим, а она нехтела, а после је пристала, и с њим била, и отуда је ово место име добило.

НЕКТЕНСКИ ПОТОК, долази из брда Јасена, протиче кроз место Нектен, по коме се назива, и упада у десну обалу Божуровачке реке.

НЕКРШТЕНА МА́ЛА. Види „Доњи Јовац“.

НЕЛИН ГРОБ, место на коси, на северној страни села Ратковића, прозвато отуда, што се онди пре 10—15 година обесио Недељко. који се је звао и „Неле.“

НЕЛОВИЋСКА ЊИВА, коса на међи Крагујевачког и Јагодинског округа. Лежи између Криве косе и Брезовице.

НЕРЕЗИНА, планина на источној страни села Д. Дубича, под жирородном гором, виноградима, њивама и ливадама; лежи између Орничког и Петровог потока, на левој обали Дубичке реке.

НЕРЕЗИНА, зове се брдо под виноградима, на западној страни села Варварина, 100—150 плугова.

НЕРЕЗИНЕ, поток, утиче с лева у Западну Мораву.

НЕРЕЗИНЕ, косе, што се са обе стране потока истог имена, а између њега и Штубељског с једне, а Гавешког потока с друге стране пружају; на левој обали Западне Мораве.

НЕРЕЗИНЕ, брдо на северо-источној страни под виноградима села в. Дренове, од 30—40 плуга.

НЕШИЦА, кључ источно од села у равници, под родном земљом и ливадама 30—40 плуга; село Пуљак.

НИКОЛИН ПОТОК, утиче у десну обалу Љубостинске реке.

НИСКИ ПОТОК, сув је, управ јаруга, на северо-источној страни села Пољне к м. Благотину.

НИШАНЛИН ПОТОК, на левој страни Сушице у који и стиче, под жирородном гором, у атару Манастира Љубостиње.

НОВЕ ЛЕДИНЕ, родна земља до „Старих ледина"; у селу Маскару.

НОВИНЕ, читав кључ под родном земљом на западној страни села, куда води насип, раван и сав под родном земљом 200—300 плугова. Ово је језгра целога Темнића; атар је Катунски.

НОВО БРДО, под виноградима, простор 2—300 плугова, на северној страни села Бачине.

НОВО ПОЉЕ, у Бачини. Види „Пољце“.

НОВО СЕЛО, засеок села Јасике; у њему су насељени дошљаци.

О.

ОБРАДОВ ТОР, место у планини Грабовачкој, мали простор 15—20 пл. под крупном гором, на источној страни атара Грабовачког.

ОБРЕЖ село, граничи га: од севера атар Својиловачки, јужно Катунски, Избенички и Бачински, источно Морава, западно Секурички хатар. Сав простор овога атара, може се обићи за један дан.

Највише свечара Аранђеловаца, па онда Никољаца. Крста носе на мали Спасов дан. Осим тога славе и 9-ти уторник, рачунећи од Божића, ради здравља људи, и св. Саву грчког, који зими у очи Никољдана пада; вел. Спасов дан ради виногради, и то у једном брду, у великом брду Марков дан, а у трећем брду св. Враче по Петровудну.

Обреж је добио име што је на „Обрежју“ Мораве.

ОБРОНИЈА, равно место у кључу до Мораве, на северној страни села Катуна, простор 100—150 пл. сав под родном земљом.

ОВЧАРСКО БРДО, мали простор, на јужној страни села Дулена.

ОГЊАНОВАЦ, равно место, под крупном гором и родном земљом, на источној страни села Цикота, простор 15—20 пл.

ОГОРЕЛА КОСА, на северо-западној страни села Избенице, под утрином и ситном гором, простор 50 до 60 плуга.

ОД ДУГАЧКЕ ГРЕДЕ поток, с десна иде у Дубичку реку.

ОД КАЛЕМА поток, види „Слепчев“ поток.

ОД КРСТАТЕ БУКВЕ поток, утиче с десна у Самарску реку.

ОКРАЈЦИ, планина селска, од 30—40 пл. под ситном гором, на источној страни атара Брајковачког.

ОКРУГЛА ПОЉАНА, у ћелијској коси; атар Избенички.

ОКРУГЛИ ЛАЗ, под родном земљом и утрином, простор на јужној страни села В. Сугубине, од 50—60 пл. земље.

ОПАРИЋ село, граничи се: од севера Белушићским и Брајиновачким хатаром, од југа Пољанским и М. Крушевичким, од истока Крчинским, а запада Калудранским и Лепојевачким, и може се обићи тек за 8 до 9 сах., због врлети.

Опарић одстоји од Јагодине 7 сахати јужно, од ср. канцеларије 4, М. Каленића 2, Лепојевића, Калудре, Пуљака, Белушића, М. Крушевице и Пољне по 1 сахат.

Свечара највише Петковчана, па Аранђеловаца. Крста носе на Цара Костантина и Јелену.

ОРАШЈЕ, село, граничи се; од севера атаром Секуричким и Избеничким, југа Церничким, источно Церничким, а западно Тољевачким и Пајковачким.

Сав простор може се обићи за 3—4 сах.

Највише свечара Николаца. Крста носе први дан св. Тројица и на Томин дан по Ускрсу.

ОРАШЈЕ, раван у реци Левачкој, између утока Пријековца и Смрданског потока.

ОРАШЈЕ, простор на југо-источној страни села Пуљака, под родном земљом.

ОРАШЈЕ, брдо-раван у кључу под родном земљом, на југо-источној страни села Сиљевице, простор 30 до 40 плугова.

ОРАШЈЕ, простор под њивама у кључу, на источној страни села Жупањевца.

ОРАШЈЕ, простор под њивама и ливадама, на источној страни села Г. Дубича.

ОРАШЈЕ, место на западној страни села Г. Сабанте, на шуми Пчеличкој, једна махала, под родном земљом.

ОРЛОВАК, сув поток, долази из планине Грабака, на западној страни села Врбе, простор од 50—60 плуга под жирородном гором. Протиче кроз село Слатину, и упада с лева у Слатински поток.

ОРЛОВАЦ, брдо под младом гором и родном земљом, на источној страни села Богдања, простор 50—60 пл. На међи села Медвеђе.

ОРЛОВАЦ, сув поток, има увек по мало текуће воде, на северо-источној страни села Милутовца, од 100 до 150 пл. пола под ситном гором, забранима, а пола под родном земљом.

ОРЛУИЦА, крш у селу Дуленима. Види „Раскрснички поток.“

ОРНИЦЕ, поток, долази из косе Кесеге, а тече с лева у Самарску реку.

ОРНИЦЕ, у Бачини. Види „Пољце.“

ОРНИЦЕ, простор од 20 до 30 плуга, одмах до Вел. Поља, под утрином и крупном жирородном гором, у хатару села Г. Рачника.

ОРНИЦЕ, коса између Црњаворског потока и Валоге, на десној обали Ратковичке реке, а испод Ђоковића брда.

ОРНИЦЕ, простор од 50—60 плугова земље, постоји јужно у атару села В. Дренове.

ОРНИЦЕ, коса између потока Крушке и Свињаревачког (Петловца); у атару села Ланишта.

ОРНИЧКИ ПОТОК, (доњи) долази из Дебеле косе, а пада с лева у Дубичку реку.

ОРНИЧКИ ПОТОК, сув је, на јужној страни села Тољевца, под утрином.

ОРНИЧКИ ПОТОК, долази од Аџијина брда, а пада у леву обалу Судинског потока.

ОРНИЧКИ ПОТОК, сув, на источној страни села Мареновца, простор од 10—15 пл. под утрином и родном земљом.

ОСАОНИЦА, извор, и око њега простор 30 до 40 плуга, под родном земљом, на источној страни села Д. Сабанте.

ОСКОРУШКИ поток, долази из Клика, а пада с десна у Ратковичку реку.

ОСКОРУША, дугачка коса између Дубичке реке с једне, а Јарме и Самарице с друге стране.

ОСОЈАК, на источној страни атара Крвавичког, пола под родном земљом, а пола под ситном гором.

ОСОЈЕ, коса између Кривељског и Циганског потока, а на десној страни Каленићске реке.

ОСОЈЕ, јужно од села Белице преко реке, под утрином, простор 80—100 пл. а има крупне и ситне горе.

ОСОЈЕ, страна под крупном и жирородном гором, простор 20—30 плуга; атар Ломнички.

ОСОЈЕ, простор под жирородном гором, на јужној страни села Г. Дубича.

ОСОЈЕ, чест од потока Мареновског, под ситном гором и утрином од 10—15 плуга, хатар Мареновски.

ОСОЈЕ ВЕЛИКО, брдо у атару села Мајура.

ОСОЈИЦА, на источној страни села Г. Сабанте планина под старом родном гором, до друма Таборишког.

ОСРЕДАК, простор од 10 до 15 плуга земље, под њивама и ливадама, на југо-источној страни села Бунара.

ОСРЕДАК, планина на западној страни села Врбе, под крупном жирородном гором, простор 150 до 200 плугова.

ОСРЕДАК, страна у селу Богаљинцима. Види „Оседачко присоје.“

ОСРЕДАК, клик на северо-источној страни села Избенице.

ОСРЕДАК, средина између Вел. Кременца и Маловапа, простор 200—300 плугова, под родном и крупном гором, на источној страни села Пчелица.

ОСРЕДСКИ ПОТОК, тече с десна у Надрљску реку.

ОСРЕДАК, коса у врху *Малог Ропина* потока, а испод Малог Кременца; на десној страни Дуленске реке (Дуленуше).

ОСРЕДАК, коса између Бусиие реке и Стојанова потока, у врху Доброселице.

ОСРЕДАЧКО ПРИСОЈЕ или ОСРЕДАК, на западном крају села Богаљинаца, под крупном родном гором и утрином, простор 15—20 плуга. На међи села Доброселице.

ОСТРА ГЛАВИЦА, врх у Јуорском планинском венцу, што дели воде Морави и Лугомиру, а изнад села Рашевице. Обрасла је, 50—60 пл.

ОСТРИ КЛИК, постоји на северној страни села Избенице, под Буковицом.

ОСТРИ КЛИК, под гором, на јужној страни села Беочића.

ОСТРИК, брдо између Пчеличке и Кртинске реке; а у атару села Пчелица.

ОСТРИК, брдораван у Сиљевици. Види „Паоци.“

ОСТРИКОВАЦ село. У присоју Јуорског планинског венца, на путу Крушевачком. Граничи се: од севера Мајуром, истока Моравом, југа Д. Јовцем, а запада Главинцима.

ОСТРИЦИ, брдо на западној страни села Жупањевца, под родном земљом.

ОСТРОВО, у селу Дворици. Види „Кључ.“

ОЦИНАЦ, поток, тече с десна у Лугомир.

ОЦИНАЦ, поточак у Јасици. Збада у леву обалу Западне Мораве баш код Гарског брода, а изнад понтонскога моста. У овом удољу били су постављени руски улани с 3 топа, кад су са Србима, крајем августа 1810 год. Турке дочекали, који су од Крушевца надирали (Гласник XLVIII, стр. 163).

ОЦИН ГРОБ, зове се једно место између Г. Сабанте и В. Сугубине, на источној страни.

ОШЉАК, главица, брдо под ситном гором од 50 до 60 плуга, на југо-западној страни села Рачника, највиша тачка у околини овој.

П.

ПАВЛОВ ПОТОК, сув је и лежи на источној страни села Тољевца, под утрином и ситном гором.

ПАДЕЖ, село, граничи се: од севера хатаром Залогојевачким и Вратарским, истока Вратарским, запада Глобарским и Крвавичким, а од југа Срњанским; и може се обићи за 1—1½ сахат.

Највише свечара Никољаца.

Крста носе на мали Спасов дан; друге славе селске нема.

ПАДЕШКА РЕКА, протиче кроз село Падеж, па се по њему зове; састаје се са Залогојевачком реком. Види „Бошњанска река.“

ПАДИНА ШИРОКА, јужно од села Бачине, под ситном гором и утрином.

ПАДИНЕ, или УБИВЕНА КРАВА, звано једно место на западној страни села, под младом општинск. шумом; хатар Сибнички. Тако се зове и поток што пада у десну обалу Сибничке реке.

ПАЗАРИШТЕ, југо-источно од Волујка, зове се раван, под родном земљом у Кључу, око 30—35 плуга. По казивању старих људи, име дошло му је од Пазара, који је ту некад био, што доказују и неки остаци који се онди и данас налазе.

ПАЈИН ПОТОК, сув и под утрином, на источној страни села Тољевца.

ПАЈИНО ОСОЈЕ, лежи на северо-источној страни манастира Љубостиње.

ПАЈКОВАЦ, село, граничи се: од севера атаром Секуричким, југа Тољевачким, истока Орашански, а запада Белушићским. Сав простор може се обићи за 3—4 сахата.

Највише свечара Никољаца. Крста носе у бели четвртак по св. Тројицама; друге селске славе нема. Пајковац одстоји од Јагодине јужно 7 сахати.

ПАЈКОВАЦ СТАРИ, зове се једна коса на северној страни села и атара Пајковца, под ситном гором, родном земљом и утрином од 200—300 пл.

ПАЈКОВАЧКА РЕКА, зове се по селу Пајковцу, кроз које протиче; утиче у леву обалу Каленићске реке.

ПАЈСИЈЕВА ЧЕСМА, или по старински *Хајдучка вода*, извире више манастира испод планине Плужевине, на западној страни Каленића; најлепша вода у свом Левчу.

ПАНАЂУРИШТЕ, простор један у Кључу, на источној страни села д. Штипља, под родном земљом и ситном гором од 20—25 плуга.

ПАНТИНА КОСА, на западној страни села Поточца, а источно од Градишта. Овде је и *Селишњачки клик*.

ПАЊАК, простор од 20—30 пл. под родном земљом, на источној страни села В. Дренове.

ПАЊАЧКА КОСА, пружа се између Самарске реке и Јарме.

ПАЊЕВАЦ, село лежи на десној обали Белице, а у куту између ње и Мораве. Граничи се: са севера и истока Моравом, југа Рибарима, а од запада Белицом (Лаништем). Из овога је села чувени капетан Коча, по коме је устанак 1787 год. прозван „Кочина Крајина."

ПАЊЕВАЦ, јаруга сува, лежи на источној страни села Лозовика, под родном земљом, простор 100—150 п.

ПАЊЕВИ, чист простор под њивама и ливадама, на северној страни села Пчелица.

ПАПРАДНА, брдо на међи Крагујевачког и Јагодинског округа, а у вододеоници Љубостинске реке и Груже. Ово брдо има 2 дела који се зову: *велика и мала Папрадна*; прва је јужно, а друга је северно.

ПАПРАДНА, поток излази из брда Папрадне, а утиче с десна у Јелачку реку.

ПАРЛОГ, брдо под ситном гором и родном земљом, на западној страни села Течића.

ПАРЛОГ, брдо под утрином, на западној страни села Богдања.

ПАРЛОГ, вис у водомеђи Левачке (Надрљске) и Дуленске реке; ниже Козије главе.

ПАРЛОГАН, брдораван од 20—30 пл, на југо западној страни села Течића, а на међи Волујка, под жиро-родном гором. Види „Корената."

ПАРЛОЖКИ ПОТОК, сув је, и постоји северно атару в. Дренове, под виноградима и забранима од 20—30 п.

ПАРЛОЗИ, брдо једно где су негда виногради били, а сад под утрином, на северној страни ман. Љубостиње.

ПАРЛОЗИ, пољана у планини под утрином; атар Орашки.

ПАРЛОЗИ, брдо на северо-источној страни села Жупањевца под виноградима, простор од 50—60 пл.

ПАРЦАНИ, село граничи га: од севера атар Тољевачки и Карановачки, југа Глобарски, истока Мареновачки,

а од запада Каменарски. Простор сав овог села може се обићи за 3 сахата.

Највише свечара има св. Ђурђеваца и Алимпијеваца. Крста носе други дан Васкрса, а сеоска слава цар Константин и Јелена, због винограда.

ПАСЈАНАЦ, источно од села Пуљака, у равници под родном земљом.

ПАСУЉАК, сув поток на источној страни села Милутовца, простор од 100—120 плугова земље, пола под гором ситном, а пола под родном земљом.

ПАСУЉИШТЕ, северно од села у атару Кукљинском, простор 100—200 плугова, под њивама, виноградима, ситном гором и камењаром.

ПАСУЉИШТЕ, мали простор земље од 1 ралице, у потоку у в. Басари; хатар Срњски.

ПАОЦИ-ПРИСОЈАК, или ОСТРИК, брдоравни под родном земљом, на северо-западној страни села Сиљевице, простор 40—50 плуга.

ПЕЈОВАЦ, простор 10—15 пл. родне земље, на северној страни г. Сабанте.

ПЕРИВОЈ, мала и лепа долина између планина, на северо-западној страни манастира Љубостиње. Овди има једна врло лепа пијаћа вода, названа „Владичина чесма.“

ПЕРИШИН ПОТОК, сув је, под крупном гором, и утрином, простор 7—10 плуга, на источној страни села Ципота.

ПЕРКОВАЦ, поток што почиње од Царине, а утиче у леву обалу Левачке (Надрљске) реке. На источној страни села Малешева.

ПЕРКОВАЦ, простор на северо-западној страни села Волујка, од 30—40 плуга, косо-раван под родном земљом, гди има вода, која се такође зове *Перковац*.

ПЕСКОВИТА ПОЉАНА, простор 200—300 плугова, на узвишици, брдо на југо-западној страни села Бачине, под утрином.

ПЕСКОВИТА ЧУКАРА, у селу Волујку. Види „Корената.“

ПЕСКУША, у в. Дреновп. Види „Мрчинка.“

ПЕСКУШЕ, простор на источној страни села Сибнице под њивама.

ПЕТРОВАЦ, сув поток и страна, сва под виноградима, на западној страни села Белушића, до Брајиновца; простор 30—40 плуга.

ПЕТРОВ ПОТОК, сув је и лежи на северној страни села Д. Дубича. С лева пада у Дубичку Реку.

ПЕТРОВ ПОТОК, у селу Падежу. Види „Глобарска река.“

ПЕТРОВ ПОТОК, сув је на јужној страни хатара Глобарског, простор од 20—30 плугова, под родном земљом и ситном гором.

ПЕТРОВИЋА ПОТОК, стиче се с десна у р. Крушевицу.

ПЕТЛОВАЦ, сув поток, под жиророднoм гором, на јужној страни села Комарана, простор 30—40 плуга. Почиње испод брда Чуке, а утиче с десна у Комаранску речицу.

ПЕТЛОВАЦ, један мали слаб извор, обрасто шумом, између Крвавице и Шашиловца, на јужној страни села Шашиловца.

ПЕТЛОВАЦ или СВИЊАРЕВАЧКИ, поток, утиче с лева у Белицу изнад њеног утока у Мораву; припада селу Лапишту.

ПЕШИНАЦ, брдо-раван или коса, под родном земљом и ситном гором, на јужној страни атара Карановчића, од 40—50 плугова.

ПЕШИНАЦ брдо, на јужној страни села Страгара све под виноградима, 15—20 плугова простор.

ПИРА, мали простор од 5—6 пл. на источној страни села Богаљинца, родна земља.

ПИСКАВИЦА, страна на левој обали Каленићске реке, а између ње и Кречанског потока.

ПИСКОВАЦ, ниско место на јужној страни села, од 10 до 12 плуга, све под ливадама, атар М. Крушевице.

ПИСКОВИЦА, ливада на источној страни манастира Каленића од 50—60 коса, понајвише дивља.

ПИСКОВО ПОЉЕ, у селу Богдању. Види „Дивље велико.“

ПИТОМА ЛИВАДА, у Пчеличкој реци, а у атару села Пчелица.

ПИТОМА ЛОЗА, зове се простор под виноградима, велики 20—30 плуга, у Беловодском атару.

ПИЧКОВАЦ, један извор у шуми, баш више Прњавора Каленићког.

ПЛАНДИШТЕ, страна, на левој обали Дуленке (Рековачке реке), поред пута, а спрам Ропина потока.

ПЛАНДИШТЕ ВЕЛИКО, лежи на западној страни села, под родном земљом, у хатару села Врбе.

ПЛАНИНИЦА, село граничи се: од севера атаром Лободерским и Раинначким, југа и истока Манастирским (Љубостиња), запада Крагујевачким округом; и може се обићи за 6 сахати. Највише свечара Никољаца; Литију не носе, нити другу какву селску славу имају.

ПЛАЋАНСКА, мáла. Види „Доњи Јовац.“

ПЛАТИНСКИ извор, у селу Поточцу. Види „Платински поток.“

ПЛАТИНСКИ ПОТОК, на западној страни села Поточца, код Пантине косе. У њему се налази леп извор воде звани *Платински.*

ПЛОЧА, сӯв поток, на сред села Рабеновца.

ПЛОЧА страна, с обе стране Слепчева потока; на левој обали Рековачке (Дуленке) реке.

ПЛОЧА, извор, на јужној страни села Залогојевца, са врло лепом пијаћом водом.

ПЛОЧКИ ПОТОК, сув, силази у Церничкп поток; атар је Тољевачки.

ПЉОШТА, бара, у селу д. Јовцу, прозвана тако зато, што у истој има рибе пљоснате, која је подједнако дугачка и широка, и која од заласка сунца па до неко доба пљеште.

ПЛУЖЕВИНА, планина мања но дужа од Брезовице, Лисе и Јеловика, под гором буковом, простор 100 до 150 пл. атар ман. Каленића.

ПЛУЖЕВИНА, коса изнад Лазине, на десној страни Каленићске реке, а између Брезовачке р. и Циганског потока.

ПЛУЖИШТЕ, страна, из које излази Бусина река, у врху реке Доброселице. Ова се страна зове још и „Стара бачија."

ПОГЛЕД, стрм и шиљаст брег на десној обали Каленићске реке, а између ње и р. Цернице.

ПОГЛЕД, брдо-раван мали, на северној страни села Сиљевице, родна земља.

ПОГЛЕД, мали простор на брдо равну, на западној страни села Сибнице, до шуме.

ПОГОРЕЛАЦ, планина на северо западној страни села Рињца, под родном гором, простор 40—50 плуга.

ПОДРУМСКИ ПОТОК, у атару села Својинова северно, у коме има воде помало свагда.

ПОЖЕРАК, поље једно од 10—15 пл. под њивама и ливадама, на јужној страни села Копривнице, а источно од Рачника.

ПОЛОМ — БАРА, налази се у атару Шаначком на врху потока Штубеља, на северној страни ка шуми Бошњанској и Шаначкој.

ПОЉАНА. Место у Волујку. Види „Кореката.“

ПОЉАНЕ, место под њивама и ситном гором, леже на западној страни села Сибнице.

ПОЉАНЕ, поточак, с лева пада у Сибничку реку.

ПОЉАНСКА РЕКА, Почиње у планини Благотину, и врх јој се зове *Благотин*. Протиче кроз село Пољну, прими потоке: *Вуковачки* (Макву) и *Зурковац*, па утиче с лева у Кованлучку реку.

ПОЉИШТА, брдо између Дуленске и Пчеличке реке.

ПОЉНА село, граничи се: од севера Лепојевачким, југа Милутовачким и М. Дреновским: истока Опарићским и М. Крушевачким, а запада Риљачким и Сугубинским хатаром.

Атар овог села може се обићи за 3 сахата. Село Пољна одстоји јужно од Јагодине 7, од среске кан. Рековца 4, од м. Каленића 2, од Опарића 1, и од Милутовца пола сахата. Свечара највише Николаца. Крста носе на Младенце, а св. Трифуна славе због винограда.

ПОЉЊАЧЕ, њиве простор 400—500 плугова, на источној страни села Бачине, све под родном земљом.

ПОЉЦЕ или ОРНИЦЕ, или НОВО ПОЉЕ, земља родна, од 3—400 плуга, више села Бачине, на северо-западној страни.

ПОЉЧИНА, лежи на северној страни села Г. Сабанте, простор 15—20 пл. родна земља.

ПОПОВА БАРА, место под Јуорским венцом, а на међи Трешњевице и Сињег вира. Ту је Никола Мандрда, из Пајковца, са 20—30 Срба у заседи јуначки дочекао бесне Турке, под Али-бегом, сином чувеног

Карафејзије, који у великом броју и са 2- 3 топа, беху нагли у Јуор планину, да робе српске збегове, који се у Милошевом устанку 1815 тамо склонили беху. Срби тако изненадно и жестоко нападну Турке, да се ови безобзирце поврате, по планини растуре и мали број преко Мораве врати се, јер се млоги и у вировима Моравским подаве, немогавши у хитњи прави брод да погоде. (Историја Симе Милутиновића, стр. 306—308.)

ПОПОВА ТРШЕВИНА, пољана, на западној страни села под утрином; атар Орашки.

ПОПОВАЦ, сув, коритаст поток, на јужној страни села Мотрића у кључу, простор 20—30 пл. под родном земљом.

ПОПОВ ГАЈ, простор под ситном гором и родном земљом; на југо-западној страни села Доброселице.

ПОПОВ ГАЈ, забран у кључу под ситном гором, на источној страни атара Орашког.

ПОПОВ ГРОБ, близу црквине, у атару Г. Крчина.

ПОПОВ ДО̄, простор под родном земљом, на северној страни села Сибнице, а на међи Жупањевачкој.

ПОРОБИНАЦ, простор од 40 до 50 плуга земље родне, на јужној страни села Г. Сабанте.

ПОТАТИР, поток и бучјак у хатару села Рековца.

ПОТОЧАЊАК, сув је поток и постоји у Тополици, под ситном гором од 20 до 30 плугова, атара В. Дренове.

ПОТОЧАРИЦА, једна страна и брдораван на северној страни села Г. Рачника у кључу, под родном земљом и ситним забранима, простор од 100 до 150 плуга.

ПОТОЧАЦ, село, граничи се: од севера атаром Рашевичким, југа Својиловачким, источно Моравом и Моравиштем, и Чепуричким, а од запада Беочићским и

Својиновачким. Може се обићи једва за 6 сах. због врлетног положаја.

Поточац одстоји од Јагодине јужно 4½ сахата, од ср. канцел. 2. Највише свечара Никољаца.

Крста носе на младог св. Николу и Ваведење.

ПОТОЧИНА, простор на југо-источној страни села, под њивама и ливадама, у атару села Сибнице.

ПОТОЧКА РЕКА. Глава јој је *Велики поток*, који од Добре воде долази; на ниже прима с десна потоке: *Брођански*, *Градишки* и *Црквенски*, протиче кроз село Поточац, сече Крушевачки насип, и утиче у леву обалу Главне Мораве.

ПРАЋИНА село, сво је у равници, под врло лепом родном земљом, њивама и ливадама, и нема никаквих брда, чука и коса узвишених, па ни река и потока.

Праћина село добило је име отуда, што је близу Мораве и једне баре. Пре насеља у ово место, људи су се ту искупљали и бацали из праћице преко Баре и Мораве, пошто је ту врло лепо и равно место, и отуд име добије.

Праћина село граничи се: од истока Мијатовачким, запада Јагодинским, севера Ракитовским, а југа Мајурским хатаром, и може се обићи за 2 сахата. Праћина удаљена је од Ракитова и Мијатовца по пола сахата. Највише свечара има Никољаца. Праћина носи Крста о Тројицама, и слави још о Младенцима и о Ивањудну 24 јуна.

ПРВЕНАЦ, поток сув и коса под ситном гором и утрином, на југо-источној страни села Бачине, простор од 50—60 пл.

ПРВЕНАЦ, сув је поток, под ситном гором и утрином, на северној страни села Бошњана, од 20—30 плуга.

ПРВИ ПОТОК, сув је, на источној страни села Мареновца, под шумом ситном и родном земљом, простор 15—20 пл.

ПРЕВЕШТ село, граничи се: од истока Лепојевачким, од севера Калудранским и Сибиничким, југа Дубичким и Риљачким атаром, а запада Манастирским (Каленићски), и може се обићи за 4 сахата.

Највише свечара Јовањаца. Крста носе на Спасов дан велики.

ПРЕВОЈИЦА, коса, на планини Јуору, под крупном жиреродном буковом гором, на северној страни села Избенице.

ПРЕДОР, лежи на источној страни села Медвеђе, под њивама.

ПРЕДОР, кључ с ове стране Мораве, у атару Кукљинском, западно до Беле воде, под питомом и родном земљом њива и ливада, 400—500 плуга.

ПРЕКА ПОЉАНА, простор од 5—6 плуга, под утрином и ситном гором, на северној страни села Ковачевца.

ПРЕМОВА КОСА, брег, део од планине, на југо западној страни села Жупањевца, под родном гором и њивама, спушта се баш до реке Жупањске.

ПРЕМОВ ПОТОК, тече с десна у Надрљску реку.

ПРЕРАДОВАЦ, брдораван, на југо-источној страни села у реци Калудранској, а између и код састава Старе и Нове Калудре; простор од 30—40 пл. под ситном гором и родном земљом.

Од овога простора већа је чест земље својина манастира Каленића, (под виноградиаа и ливадама), и на њој је манастир пре 6—7 год. подиго цркву названу *„Прерадовац“* за вршење обреда црквених и верозаконских, парохијанима из села: Белушића, Брајиновца, Пуљака, Волујка, Опарића, Лепојевића и

Калудра, зато, што им је манастир Каленић млого удаљен.

ПРЕСЛО, мали простор под родном земљом, као коса, на јужној страни села Превешта.

ПРЕСЛИЖА, долина између велике и мале Чукаре, под крупном гором, на јужној страни села; атар Орашки.

ПРИЈАКОВАЦ, простор од 20—25 плуга, под врлетним и равним местом, гди има ливада и њива, југо-источно од Волујка.

ПРИЈЕКОВАЦ, поток, пада с десна у Левачку (Рековачку) реку. У Пријековац иде с лева пот. *Дрењак.*

ПРИСОЈАК, брдо-раван у Сиљевици. Види „Паоци".

ПРИСОЈЕ, простор под жирородном гором, на јужној страни села г. Дубича.

ПРИСОЈЕ, на подножју планине Шареника, лежи на јужној страни села Белице.

ПРИСОЈЕ и ОСОЈЕ, код старога бунара у селу, оба простора велика 50—80 плуга, на југо-источној страни села под њивама и жиродном гором.

ПРЉАЧКА, коса, простор од 10 плугова земље, под гором и родном земљом, на источној страни села Беочића.

ПРЊАВОР, коса између потока Јасења и Прњаворског, на десној обали Ратковачке реке. По називу суди се, да је ту негде морао какав манастир бити, као што и тврде рујине некакве, што се у Трмчарском потоку налазе. Види „Трмчарски поток".

ПРЊАВОРСКИ ПОТОК, из Ђоковића брда, а тече с десна у Ратковичку реку. Види „Прњавор".

ПРЊАВОРСКИ ПОТОК, протиче кроз Каленићски Прњавор, па се по њему и зове; утиче с лева у Каленићску реку, испод самог манастира Каленића.

ПРОВАЛИЈА, широка коса на левој обали Ратковачке реке, а између Јасеновитог и Трмчарског потока.

ПРОДАНОВИЦА, страна и брдо између потока Грачанице и Оџнца; на десној страни Лугомира.

ПРОКОП, њиве у селу Обрежу. Види „Копани пут“.

ПРОСЈАНА, раван простор поред Мораве 400—500 плугова под њивама, врло питом. Овај је кључ пре 10 година био на овој страни, но тада је Морава испресецала и оставила га у острву, јужно преко Мораве; атар Кукљински.

ПРОСИШТЕ, коса између Аловитог потока и Свињчина, а у селу Ратковићима.

ПРОСИШТЕ, равница у реци Лепојевачкој, на источној страни села, под њивама и ливадама.

ПРУГОЈЕВАЦ, поток на северној страни села Лепојевића, и то сув, под младим забранима и њивама. Овај поток утиче с лева у Каленићску реку, а зове се и *Слатина*.

ПРУГОЈЕВАЦ, сув поток на северној страни села Тољевца, под ситном и крупном жирородном гором.

ПРУГОЈЕВАЦ, део косе на јужној страни села, под родном земљом к шуми Лепојевићкој, простор мали, атар Калудрански.

ПУЉЦИ, село, граничи се: од севера Рабеновачким и Течићким, од запада Волујским, од југа Калудранским и Брајиновачким, а од истока Брајиновачким и Белушићким атаром.

Цео овај простор може се обићи за 3—4 сахата. Слава му је селска велики Спасов-дан, а виноградски му патрон св. Тривун.

Највише свечара има Аранђеловаца, па Николаца.

ПЧЕЛИЦЕ село, граничи се: од севера хатаром г. Сабаначким и доњо-Сабаначким, југа Дуленским, истока Рековачким и г. Сабаначким, а од запада Крагујевачким округом. Сав простор може се обићи за 10. сахати,

због врлетних места. Лежи у врху Рековачке реке. Некад је у томе селу било врло много липа и пчела, од којих је и име добило. Сада је и једног и другог мање. О том види и село „Ратковићи.“

Свечара Аранђеловаца. Крста носе на св. Тројицу у Понедеоник. Од старина сеоска слава Теодорова субота. У овом селу има и црква, и она слави малу Госпођу.

ПЧЕЛИЧКА РЕКА, почиње из брда Стражаре, и текући кроз атар села Пчелица, кроз *Јошје, Питому ливаду и Токину Бару,* добија име „Пчеличка река“. До састава са Дуленском реком стачу се са обе стране ови потоци редом: *Змајевац* са *Исаковцем, Кртинска река* и *Врбавац.* Види ове потоке.

ПЧЕЛИШТА, поље под родном земљом и ситном гором, на западној страни села Рупшника, простор 30—40 плугова.

Р.

РАБЕНОВАЦ, село граничи се: од севера Течићским и Кавадарским, од југа Секуричким и Белушићким, од истока Вукмановачким, а од запада Течићским хатаром, и сав хатар овог села може се обићи за 2 до 3 сахата.

Рабеновац од Јагодине одстоји 4 сахата далеко, и састављен је са Вукмановцем; од ср. канцел. Рековца, 1 сахат, од Секурића и Белушића по 1, а од Течића и Кавадара по фртаљ сата.

Крста носе у белу суботу по Тројицима, а селска слава св. Ана.

РАВНА ШУМА, простор на северној страни атара Куљинског, под ситном гором.

РАВЊАЧКА МАХАЛА, села Медвеђе. Види ову.

РАВЊАНСКИ ПОТОК, утиче с лева у Каленићску реку.

РА̄ВНИ, простор један под ливадама, на северној страни села Сибнице.

РАВНИ БРЕГ, коса између Говор воде и Липског потока, на левој страни Доброселичке реке.

РАВНИ ГАЈ, коса под ситном гором и утрином, на источној страни доњег и горњег Штипља, простор од 200—220 плуга.

РАВНИ ГАЈ, брег на међи Рековачке (Дуленуше) и Ратковачке реке, преко кога води пут из Крушевца за Крагујевац. Из Равног гаја истичу потоци: *Белански*, *Велики* и *Равногајски* поток. Види ове.

РАВНИ ГАЈ, простор од 50—60 пл. на источној страни села д. Сабанте, под крупном родном и ситном гором.

РАВНИ ИЗВОР или ЈАГЛИЧИЋА ГРОБ, простор под жирородном гором, на јужној страни села Доброселице.

РАВНИЦА, на планини Благотину, а испод малог Благотина. Види „Благотин."

РАВНИЦА, поље у кључу на источној страни села М. Дренове, под родном земљом, простор 60—80 пл.

РАВНИЦА, брдо раван јужно од Волујка, под родном земљом и ливадама.

РАВНИЦЕ, утрина на источној страни села в. Дренове, 300—350 плугова.

РАВНИЦЕ-КЉУЧ, на јужној страни села, простор 60 80 плугова; хатар Тољевачки.

РАВНИШТА, коса испод Криве косе, а пружа се између Божуровачке и Риљачке реке.

РАВНИШТА, у селу Опарићу. Види „Ковачевац."

РАВНИШТЕ, поток утиче с десна у Каленићску реку.

РАВНИ КЛИК, на западној страни села Поточца, под Јуором.

РАВНО ГАЈСКИ, (од равнога гаја) поток, утиче у леву обалу Рековачке реке (Дуленке).

РАДИВОЈШТИНА поток код жирородном гором, на јужној страни села Рековца.

РАДОВ БРЕГ, на западној страни села Жупањевца, до реке, под крупном гором.

РАДОВАК, сув поток под крупном жирородном гором, а неки део под родном земљом, простор 15—20 пл; атар села Цикота.

РАДОВАНАЦ, види „Радовански“ поток.

РАДОВАНАЦ, један врло леп и пријатан извор на врху планине Стражаре, атар Д. Сабанички.

РАДОВАНОВ ГРОБ, зове се једно место на западној страни села Божуровца, на коси поред пута идући у Љубостињу.

РАДОВАНСКИ или РАДОВАНАЦ, поток пада у леву обалу Сабаначке реке.

РАДОЈЕВСКЕ ЊИВЕ, коса на међи Крагујевачког и Јагодинског округа.

РАДОСАВЉЕВА ОРНИЦА, простор на јужној страни села г. Сабанте под ливадама и шљиварима.

РАЖДИЊАК, место у хатару г. Сабанте, око 25 пл. простор под родном земљом.

РАЈИНАЦ, село граничи се: од запада Лободерским, југа Планиничким и Ман. Љубостињским, од истока д. Дубичким, од севера г. Дубичким и Шљивовачким. Сав простор може се обићи тек за 6—7 сахати, јер је место у опште врло врлетно.

Рајинац лежи на југо-западној страни од вар. Јагодине 10 сах. далеко; од ср. канцел. Рековца 6 с. од ман. Каленића и Љубостиње по 2, а од реке Мораве и Трстеника по 2½ сахата, од Лободера и Г. Дубича 1, а од Планинице 1½ сахат.

Свечара највише Ђурђеваца, па онда Арапђеловаца. Крста посе на св. Јована пред млади Никољдан у лето; а св. Тривуна слави као патрона винограда.

РАЈИНАЧКИ ПОТОК, долази из села Рајинца и пада с десна у Дубичку реку.

РАЈИНО БРДО, под ситном гором и њивама, у атару села Сибнице.

РАЈКОВ ПОТОК, утиче ниже Белутка у десну страну Рековачке (Дуленке) реке.

РАЈКОВ ПОТОК, простор под жиродродном гором и шљивацима у атару села Рековца.

РАЈИЧЕВ ПОТОК, долази из Корита, а пада с десна у Надрљску реку.

РАКИН ПОТОК, у коме све лето има воде; тече из Планинице, лежи на јужној страни села Беочића под жиродродном буквом и растовом гором, на подножју планине Јуора.

РАКИН ПОТОК, сув на северној страни атара Мареновског, под утрином и родном земљом, простор од 10 до 15 плуга.

РАКИТА, стара планина, но сад је скоро сва окрчена, под њивама и ливадама, на северној страни села Сиљевице.

РАКИТОВО, село. Добило је име од млогих ракита дрвећа, којих и сада ту доста има. Граничи га: од истока Праћина, запада Рибаре, по 15 минута, севера и југа Јагодина $^1|_2$ с. Простор села Ракитова у опште мали, и може се обићи за 1 сахат. Свечара има највише Никољаца. Крста носе у бели петак по Тројицама. Слава селска на Вартоломеју (Јуни месец).

РАКЉАТИ или ШИРОКИ КЛИК, налази се на атару села Рашевице, на јужној страни.

РАЛЕТИНАЦ, стара црква у потоку Ралетинцу; ту долазе грозничави те се лече.

РАЛЕТИНАЦ, леп поток утиче с десна у Дуленушу; глава му је у планини Осредку, у коме увек има воде од извора пијаћег што онди постоји, под родном гором. При крају овога потока гди он у реку Пчеличку утиче, на десној страни, налазе се неке зидине за које околни народ држи да је била црква, која се је звала „Ралетинац“ од које је и поток име добио.

РАНЂЕЛОВА ДОЛИНА, лежи јужно од села Избенице.

РАНЂЕЛОВ ПОТОК, са извором, под ситном гором, на западној страни села Орашја.

РАНИН ПОТОК, у атару Бачинском, и води у Ђерђелин.

РАСЕЧЕНО СЕНО, раван у Сиљевици. Види „Мочила.“

РАСЈЕ ВЕЛИКО, коса под гором, на северној страни села Дулена, простор 10—15 плуга.

РАСКРСНИЦА, мали простор на источној страни села Црнче, под ситном гором.

РАСКРСНИЦЕ, планина на јужној страни села Пчелица, под крупном и жиродродном гором, простор 30—40 плуга.

РАСКРСНИЧКИ ПОТОК, са лепом водом, и крупном буковом и растовом гором, од 10—15 плуга; атар Дуленски; на овом потоку у врху, постоји један крш звани *„Орлуица.“*

РАСТОКА, види „Дабров кључ.“

РАСТОЧКИ ПОТОК, лежи на јужној страни села Течића ниже Јасенове главице, простор 50—60 плуга, под родном земљом.

РАТАЈ, махала села Медвеђе. Види ову.

РАТАЈСКО ПОЉЕ, лежи на северној страни села Медвеђе под њивама и ливадама, звано са једног краја (махале) села Медвеђе.

РАТКОВИЋИ, село граничи се: од севера в. Сугубинским и г. Сабаничким, од југа Пчеличким и Рековачким, од истока Слатинским и Цикотинским, а од запада г. Сабаничким и Пчеличким, и може се обићи за $2^1|_2$ сахат.

Крста носе у недељу по вел. Спасовудне. Сеоска слава Ваведење и св. Танасије.

Ратковићи, село лежи источно од села Пчелица. Прича се да је у селу Ратковићима живео негда кованција *Ратко*, а у Пчелицама други неки кованција, па овај нешто уврача пчелама онога из Ратковића, те се узљуте и убију свога кованцију. Од овога Ратка остало име целом селу „Ратковићи."

У Ратковићу ове су мале (џемати): *Шумавичка, Провалија и Белан.* Види ове.

РАТКОВАЧКА РЕКА. Почиње у Шумавитој мали, где се зове *Јасењска река.* Врх јој је поток *Свињчине,* па текући кроз село *Ратковиће,* по коме се зове, прима од утока с обе обале ове потоке редом: *Дуваниште, Крвавички, Стражарски, Јасење, Аловити, Прњаворски, Јасеновити, Валогу, Оскорушки, Белански, Велики поток* и *Трмчарски. Види ове потоке.*

РАШКОВАЦ, простор под родном земљом, на северо источној страни села Сибнице.

РАШКОВАЦ, долази из брда Стражевице, а утиче с десна у Левачку (Надрљску) реку.

РАШЕВИЦА село, граничи се: од севера атаром Трешњевичким, југа Поточким, истока Моравом и од запада Беочићским и Драгошевачким.

Сав простор атара Рашевичког може се обићи за 6 сахати, јер је врлетан положај.

Рашевица одстоји од Јагодине југо-источно 3½ сахата. Највише свечара Никољаца, па онда Ђурђеваца. Крста носе на св. Тројице првог дана; св. Стевана и Благовести славе, због винограда.

РЖИШТЕ, коса у врху потока Урвине и Ржишта, а на левој обели Западне Мораве; атар села Гавеза.

РЖИШТЕ, поток, долази из косе истог имена, а утиче с десна у поток Урвине.

РЕКОВАЦ село, граничи се: од севера Ломничким и Ратковачким, југа Течићским, истока Кавадарским, а од запада Крушевичким, Пчеличким и Сиљевачким, и може се обићи за 3—4 сах. Рековац одстоји од Јагодине 4 сахата, јужно, а ср. канцеларија је у овом селу. Од Крагујевца пак има такође 4 сахата.

Крста носе на Вознесеније. Преслављују последњу недељу пред Митровдан, и држе виноградску славу св. Трифуна. Највише свечара Никољаца, па Ђурђеваца.

РЕКОВАЧКА РЕКА, види „Дуленка.“

РЕПИШТЕ, простор под ливадама на западној страни села Сибнице. Поток долази из Стражевице и пада с лева у Сибничку реку.

РЕСНИК, поток последњи што у леву обалу Лугомира утиче, спрам Збеговишта. Долази од Голог брда.

РЕСНИК, поток упада с лева у Рековачку реку баш онде, где се она са Левачком (Надрљском) реком састаје.

РЕЧАНСКА МАХАЛА, села Медвеђе. Види ову.

РИБАРИ, село граничи се: од севера Пањевачким, југа Јагодинским и Ракитовским, истока реком Моравом;

а запада хатаром Јагодинским; може се обићи за 3—4 сахата.

Село Рибари одстоји од Јагодине на северо-источној страни, 1 сахат, до Пањевца полак сахата, а до села Ракитова тако је близу, да се тешко може разликовати које је које село; лежи на самој обали Мораве. У Рибарима има школа, и кроз исто води насип на скелу Глоговачку к Свилајинцу и манастиру Манасији. у Рибарима има највише свечара Николаца. Крста носе у Рибарима на св. Тројицу. Селска је слава: на св. Караламција, и на Вартоломеју, зарад сачувања поља од туче.

РИБНИК, село. На левој обали Белице, а између села: од севера Ланиште, истока Рибари (Белица), југа Буковча, а од запада Д. Штипље.

РИБНИЧКИ ПОТОК, долази из Липара, протиче поред села Рибника, па утиче с лева у Белицу.

РИКАВАЦ, поток, с лева утиче у Лугомир.

РИЉАЦ, село граничи се: од севера атаром г. Дубичким и Превешким, југа Божуровачким и м. Сугубинским, истока Пољанским и Лепојевачким, а запада Г. Дубичким, и може се обићи за 2—3 сахата. Највише свечара Јовањаца. Крста носе на мали Спасовдан, а Младенци сеоска слава.

РИСТИНА БАРА, на северо-источној страни села Коњуса, простор око баре 30—35 плуга, под родном земљом и утрином.

РИСТОВ ПОТОК, сув је, лежи на западној страни села Падежа, од чести под утрином а од чести под родном земљом и ситном гором, од 10—15 плуга.

РОБОВАЧА, зове се једна чест од Предора. т. ј. пређашњег кључа, у атару Кукљинском.

РОВ, брег у водомеђи Каленићске реке и Западне Мораве; под њим почиње Божуровачка река.

РОВА, коса, на северној страни села Превешта, пола под родном земљом а пола под ситном гором, мали простор ор 20—30 плугова.

РОВИНЕ, махала г. Сабаначка на северо источној страни, где има око 10—15 домова.

РОВИНЕ, место у водомеђи Ратковачке и Рековачке (Дуленке) реке, а до брда Стражаре, куда пролази Крагујевачки насип.

РОВИН ПОТОК, долази из Стрнатог лаза, а утиче с лева у Старински поток.

РОВИШТЕ, гола чукара, каменита над самим селом Лободером, на северној страни; на међи Гор. Дубича.

РОВИШТЕ, коса, која се са Збеговишта пружа између Судинског потока и Самарске реке.

РОГОЉЕВИЦА, голи језик између реке Крушевице и Дуленуше, а изнад њихног састава. На њему је зборно место Течићској чети и Левачком батаљону. То су ливаде, утрина и ситна шума. Добила је назив од свога вида што личи на „Рог." На међи Течића, Рековца и В. Крушевице.

РОПИНА КОСА између великог и малог Ропина потока, а на десној обали Дуленке (Дуленуше); део великог Кременца.

РОПОЧ, поток, утиче с десна у Кованлучку реку.

РОПОЧКА КОСА, пружа се на десној обали Кованлучке реке, а између потока Јасена и Ропоча; на западној страни М. Сугубине.

РОСУЉЕ, коса у селу Риљцу, пружа се између Недељковог потока и Црквишта.

РОСУЉЕ, равна земља на југо-источној страни села Коњуса под њивама и ливадама, простор од 50—60 пл.

РОТИЧКИ ПОТОК, утиче у десну обалу р. Крушевице.

РУДАЧЕ, (Кључ) од 10—15 плуга, јужно, атар в. Дренове, под родном земљом.

РУДИНЕ, равница у кључу, под њивама, сав простор 15—20 плуга; на западној страни села Брајиновца.

РУИШНИК, река на северној страни хатара Медвеђе, стиче у реку истог имена.

РУИШНИК, село граничи се: од севера атаром М. Сугубинским, југа Медвеђским, од истока Милутовачким, а запада Мијајловачким, и може се обићи за 2 сахата. Највише свечара Аранђеловаца. Крста носе на вел. Спасовдан, а св. Трифуна славе због винограда.

РУПИЋ, долина на јужној страни села Божуровца под родном земљом, простор 20—30 плуга.

РУПИЋЕ, брдовити простор на северној страни села Мијајловца, од 200—250. пл. под родном земљом.

РУЖИН ПОТОК, види „Думница.“

РУЖИН ПОТОК, јужно од Волујка, брдо-раван, под родном земљом од 10—15 плуга. Име дошло му је од „ружиног гроба“, који се ту налази.

С.

САВИНЕ ЛИВАДЕ или ТУРСКЕ ГРАДИНЕ, на источној страни села Коњуса, простор 50—60 пл. под родном земљом и забранима.

САВИНА ЧУКАРА, брдо испод Добре воде, а на левој страни Великог потока, у селу Поточцу.

САВИНО ПОЉЕ. У селу Падежу.

САВИНА ГЛАВА, врх или чукара округла, на северној страни села Превешта, под родном земљом и ситном гором, простор од 10—15 плуга. То је део Мекоте планине, на међи села Калудре.

САИНОВАЦ, место у Доброселици. Види „Усовина."

САКЉАНИ КЛИК, на јужној страни села Рашевице.

САЛАКОВО БРДО, на левој обали Таборишке реке. Прича се, да је са овог брда некакви турчин Салак тукао град, што је био на брду преко реке, одкуд му је и име остало. Види „Град."

САМАР, планина и чвор планински на међи Крагујевачког и Јагодинског округа. Са њега полазе вододеонице: источна између Западне Мораве и Каленићске реке, и северна између Груже, Лугомира и Белице. Самар је у врху Љубостинске и Каленићске реке, а на северној страни села Лободера.

САРИНАЦ, поток утиче у леву обалу Дуленске (Дуленуше) реке.

САМАРСКА РЕКА, види „Љубостинска река."

САМАРИЦА, види „Љубостинска река."

САРИНАЦ, под ситном гором и родном земљом, простор 2—300 плуга, који се налази преко потока на страни Г. Сабанте; атар Пчелички.

САСТАВЦИ, где се два потока састају, атар села Рабеновца.

САСТАВЦИ, на источној страни села Сибнице близу салане, састаје се река Сибничка и Левачка (Жупањевачка) те отуда име добило ово место.

САСТАВЦИ, место где се састављају реке: Богаљиначка и Жупањевачка (Доброселичка и Надрљска).

САСТАВЦИ, место на јужној страни села од 75 плуга земље, без врбака, кога има око 50 пл. Сав овај простор остао је с оне стране Мораве од оне велике поплаве 1864 год. тако, да се за то и зову саставци, јер код њих се састављају две Мораве, ниже Сталаћа; атара Варваринског.

САСТАВЦИ, где се састављају 2 потока, у Тополици, и где се овај и Цигански поток (који је Медвеђски), сливају; атар В. Дренове.

САСТАВЦИ, место где се Крвавичка и Глобарска река састају.

САСТАНЦИ, долина у кључу, под родном земљом на западној страни села Комарана, од 10—15 пл.

СВАТОВСКО ГРОБЉЕ, на једној коси поред пута и шуме, на међи села Парцана, Коњуха и Љубаве. Зове се овим именом зато, што је онди до скоро имало млого гробова па је поваћено. Приповедају, да су се двоји сватови ту срели, па се посвадили и изгинули.

СВИЊАРЦИ, коса на левој обали Јелачке реке, а између потока Симиног и Жуте водице.

СВИЊАРЕВАЧКИ ПОТОК, види „Петловац."

СВИЊСКИ ПОТОК, под гором, од 5—6 пл. у хатару села Беочића.

СВИЊЦИ, једна чест од В. Басаре, хатар Срњски.

СВИЊЧИНЕ, поток, врх Ратковачке реке.

СВИЊЧИНЕ, чукара у Сиљевици. Види „Аловита чукара."

СВИЊЧИНСКИ ПОТОК, сув, лежи на северној страни у сред Белушића планине, под крупном жирородном гором; атар села Ломнице.

СВИРАЛИН ДО̂, долина на југо-западној страни села Жупањевца, под њивама и ливадама.

СВОЈИНОВО село. Сав простор овога села не може се обићи пешке пре 8—10 сати, због велике врлети.

Највише свечара Никољаца. Литију носе на Марков дан. Сеоска слава Сретење.

Својиново одстоји југо-источно од Јагодине 5 сати далеко. На самом подножју источне стране планине Јуора. Од Варварина 2 сата, од Мораве пола, а од Параћина 2 сах. Граничи се са севера атаром По-

точким, с југа и истока Обрешким, а са запада Секуричким и Беочиђским.

СВОЈИНОВСКА РЕКА. Глава јој је *Велики поток*, који између Вјетрње и Јаворовице почиње, па текући кроз село Својново, прими: с лева *Минин*, а с десна *Црквенски поток*, и пошто пресече Крушевачки насип, утиче с лева у Главну Мораву.

СВРАЧЊАК, место у Сиљевици. Види „Душиђева ливада."

СЕКУРИЧ, село на Левачкој реци, а у осоју планине Јуора, на тромеђи срезова: Белићког, Левча и Темнића. Граничи се: северно Беочиђским, источно Својновским и Пајковачким, јужно Крчинским и Белушиђским, а западно Мотриђским и Пуљачким атаром.

СЕЛАКОВО БРДО, под виноградима и ситном гором, мали простор на источној страни села В. Сугубине. Види „Салаково брдо."

СЕЛЕКОВАЦ, сув поток и коса под ситном и родном шутом на северној страни села Глобара, простор од 30—40 пл.

СЕЛСКИ ПОТОК, утиче с десна у Дуленску реку.

СЕЛИШТЕ, на јужно-источној страни, где је старо село Варварин било, под заградом од 50 плугова земље; атар села Варварина. На међи села Маскара.

СЕЛИШТЕ, простор у атару Жупањевачком, баш до Богаљинаца, у кључу, под родном земљом.

СЕЛИШТЕ, место на јужној страни доњег краја Волујка, у кључу под родном земљом.

СЕЛИШТЕ, место у врху р. Јарме. Ту је некада старо село било, па се за то тако зове.

СЕЛИШТЕ, зове се простор у кључу поред Мораве, где је у стара времена село Обреж било, на источној страни атара Обрежа, од 200—250 плуга све под родном земљом.

СЕЛИШТЕ, на јужној страни села Беочића, где је некад старо село било. Овде постоје и данас опадине од негдашње старе цркве *Беочина*, но слава ове цркве Ваведеније, и до данас се одржала и цело је село слави.

СЕЛИШТЕ село, граничи се: од севера атаром Страгарским, југа Моравом, истока Беловодским и Коњушким, а западно В. Дреновским.

Сав простор може се обићи за 2—2½ сах.

Највише свечара Николаца, па Ђурђеваца. Крста носе на св. Тројицу у понедеоник.

СЕЛИШТЕ, раван у Д. Јовцу за које се прича, да је ту некад било село, па се раселило, и на садање место доселило.

СЕЛИШТЕ, зове се један мали кључ под родном земљом 10 до 15 плуга, на источној страни села Падежа к Вратарима.

СЕЛИШЊАЧКИ КЛИК, у селу Поточцу. Види „Пантина коса."

СЕНО-КОСЕ, простор под ливадама и њивама, на јужној страни села Сибнице.

СЕПАЛЕШКИ ИСАКОВАЦ, простор на источној страни села Пчелица, под родном земљом од 50—60 плугова.

СЕЧИНА, поток, сув и лежи на западној страни села Лоћике, под утрином и жирородном гором младом, простор од 50—60 плуга.

СЕЧИНЕ, страна у врху Сечинског потока, на левој страни Левачке реке, у селу Малешеву.

СЕЧИНЕ, равница узвишена на источној страни села Д. Штипља, под родном земљом, простор од 40—50 пл. земље.

СЕЧИНЕ, равница, на северо-источној страни села Жупањевца, све под родном земљом, простор 50—60 пл. Лежи на међи села Богаљинаца.

СЕЧИНСКИ ПОТОК, долази из стране Сечине, а пада у леву обалу Левачке (Надрљске) реке.

СИБНИЦА село, граничи се: од севера Жупањевачким и Малешевским, југа Калудранским, истока Волујачким, а западно Манастирским (Каленићским) хатаром, и може се обићи за 4 сахата.

Сибница је на јужној страни Јагодине 7 сах. далеко, близу манастира Каленића на 1 сахат.

Свечара највише Јовањаца, па Петроваца. Крста носе на мали Спасов дан, св. Тривуна село слави због винограда.

СИБНИЧКА РЕКА, (Сибница). Врх јој је поток Трговиште. Од извора до увора утичу у Сибничку реку са обе стране ови потоци: *Чукарски пот*, *Зговор вода* (Градски поток), *Изгорели поток*, *Беловићски пот*, *Репиште*, *Падине*, *Будачевића Орница*, *Убијена крава*, *Мекотски пот*, *Пољане*, *Наввртски пот* и *Вел. Обршина*. Види имена свију ових потока.

Сибничка река стаче се у десну обалу Надрљске реке, спрам Великог брда.

СИЉЕВИНА, на источној страни села Г. Сабанте, простор 10—15 пл. под родном земљом.

СИЉЕВИЦА село, одстоји југо-западно од Јагодине 7 с. далеко, од Крагујевца 4, од ср. канц. (Рековца) 1, од Манастирка $^1/_2$ и од Крушевице сахат; и граничи се: од севера Пчеличким, Рековачким и В. Крушевичким, од југа Богаљиначким и Доброселичким, од истока Барским, Комаранским и Крушевичким, а од запада Доброселичким и Пчеличким атаром, и може се обићи за 4—5 сати.

Крста носе у прву недељу по Ђурђевудну. Осим тога славе св. Тривуна патрона виноградског. Свечара највише Јовањаца.

СИМИН ПОТОК, иде из Криве косе, а пада с лева у Јелачку реку.

СИНОР, сув поток под утрином и ситном гором, на северној страни села Кавадара.

СИЊИ ВИР. Мало село у присоју планине Јуора, а на путу Крушевачком. Добило је име од Моравских вирова, који се ту наоде. Граничи се; од севера Дворицом, истока Моравом, југа Трешњевицом, а од запада Коларима. У овоме је селу скела за превоз преко Мораве, ради одласка у Параћин.

СИТНЕ РУПЕ, брдораван на северној страни села Калудре под њивама и виноградима, простор 10—15 пл. у коме има половину и село Сибница.

СИТНИ ВРБАК, на јужној страни села Медвеђе, под родном земљом, но преко реке Мораве са оне стране.

СИТНИЦА, простор под њивама, ливадама и забранима; на источној страни Пчелица села.

СИЋИМОВАЦ, простор од 15—20 пл. под жирородном гором, у атару Г. Сабанте.

СЛАДУН, брдо на северној страни села М. Сугубине, од 20—30 пл. под родном земљом и виноградима.

СЛАДУН, коса што се са Благотина западу пружа.

СЛАДУН, дугачка коса, која се са планине пружа између Пољанске и Кованлучке реке.

СЛАНА БАРА, поток утиче у леву обалу Таборишке реке.

СЛАТИНА, једна бара у кључу, на јужној страни села Лоћике.

СЛАТИНА, поток. Види „Пругојевац.“

СЛАТИНА, страна на левој обали Каленићске реке, а између Пругојевца и Булутовца потока, у селу Лепојевићима.

СЛАТИНА, брдо раван на источној страни села под родном земљом, простор од 30—40 плуга; атар села Богдања.

СЛАТИНА, брдо у атару М. Сугубинском, на источној страни под родном земљом, простор 50—60 плугова.

СЛАТИНА, село налази се на југозападној страни од Јагодине, 3 сах. далеко, идући к Ратковићу и г. Сабанти, и неможе се обићи пре 5—6 сахати пешке. Граничи се: са севера Мишевићем, од истока Белицом и Врбом, од југа Цикотом и Бунаром, а од запада Ратковићима и Вел. Сугубином.

Свечара Николаца и Ђурђеваца (јесењи) и св. Пантелијеваца, подједнако.

Крста носе на св. Тројицу у понедеоник, без да имају друге селске заветине.

СЛАТИНЕ, њиве и ливаде, на западној страни села г. Дубича.

СЛАТИНЕ, леже на северној страни села Пчелица, под родном земљом, мали простор.

СЛАТНИК, поток, на западној страни села Опарића к шуми Лепојевачкој, под родном земљом и врло питомом, гди има винограда око 1000 мотика засађених.

СЛАТИНСКИ ПОТОК, долази из Весељака, а прима с лева поток *Орловак;* протиче кроз село Слатину, и утиче с десна у р. Врбу.

СЛЕПАК, сув поток мали простор, на западној страни села Цернице, под утрином и родном гором.

СЛЕПЧЕВ ГРОБ, стоји баш поред пута, на северној страни атара Парцанског.

СЛЕПЧЕВ ПОТОК, у врху му је извор „Слепчева вода.“ Ниже прима с лева *Меански поток,* а с десна поток од *Калема,* па утиче у леву страну Рековачке реке (Дуленке).

СЛЕПЧЕВ извор, види „Слепчев“ поток.

СЛОВИЦКЕ ГРАДИНЕ, на источној страни села Грабовца; простор од 3—4 плуга.

СМРДАН брдо у Гор. Дубичу. Види „Лувчаница“.

СМРДАН, поток, у коме има воде, са урвином, на западној страни атара села Парцана, највише под родном земљом.

СМРДАН, поток, врх Дубичке реке.

СМРДАН, косо раван, на северо-источној страни од Волујка, под родном земљом и ливадама, велики 30 до 40 плуга.

СМРДАН сув поток, северно од Пуљака, под ливадама и ораћом земљом, простор 20—30 плуга.

СМРДАНСКИ ПОТОК, утиче с лева у Судински.

СМРДАНСКИ поток, утиче у леву обалу Левачке (Надрљске) реке.

СМРДИ БУБИН поток. Види „Бубан“ у Белици.

СОДИК, простор један под њивама, на јужној страни села Сибнице у Осоју, а на самој међи до села Калудре.

СОЛИЛА, страна на десној обали Каленићске реке, а између Гушавца и Малетинског потока.

СОЛИЛО , брдашце на десној страни потока Дубеља, а између њега и коловоза за Јагодину.

СПАСОВИНА, коса пружа се по врх манастира Каленића, а између Прњаворског и Бачинског потока.

СПАХИЈИНА КОСА, у сред села в. Сугубине простор мали.

СРБЉАК, место у Пуљцима. Види „Корената.“

СРДИДАЧА, простор од 20—30 плугова, у кључу и сав под родном земљом, на јужној страни атара Шашиловачког.

СРЕ́БРО̄, поток, извире у Црном врху, а увире у Јошаницу с лева, испод манастира истог имена. По имену мислило би се, да је негде у његовој околини копано срёбро, али о томе нема никаква помена.

СРЕДЊА МАХАЛА, Кукљина, пружа се од Топољака, до Бурдељског потока.

СРЕДЊА КОСА, између Каменитог и Караулског потока, на левој обали Белице; обрасла је ситном шумом.

СРЕДЊА КОСА, пружа се са Јуора, на атару села Рашевице.

СРЕДЊЕ БРДО, узвишено место под родном земљом и ситном гором, на западној страни села д. Штипља, простор 40—50 пл.

СРЕДЊЕ БРДО, коса која се пружа по врх села Јасике, а између Срњанске реке и Крушевичког потока.

СРЕДЊЕ ВРЕЛО, са извором на јужној страни села Белушића под родном земљом, око 150 пл. простор.

СРЕДЊЕ ЛЕТОВИШТЕ, велика пољана за стоку и жиродна гора, у атару Своjиновском.

СРЕДЊИ БРЕГ, лежи на јужној страни села г. Сабанте, под њивама, где има врло лепа пијаћа вода, извор, баш до главног Крагујевачког пута.

СРЕДЊИ КЛИК, или гребен, на северо-источној страни села Избенице, под ситном гором и забраном.

СРЕДЊИ КЛИК, део Јаворовице у атару Своjиновском.

СРЕДЊИ ПОТОК, утиче с лева у стару Калудру, у њеном врху.

СРЕМБОШЊАК, (и Цренбошњак) мали простор, страна на лозовитој коси где роди трава *Сремош*, која је љута и мирише као бели лук (дивљи), у атару села Лободера.

СРЊАНСКА РЕКА, извире из планине Басаре. Глава јој је *Велика Басара*, која на ниже тече кроз село Срње, по коме се зове и прима у се: *Малу Басару*

с лева, *Стражарац*, с десне стране; протиче кроз село Јаспку, и утиче у леву обалу западне Мораве, одма испод понтонског моста на Морави.

СРЊЕ, село граничи се: од севера атаром в. Крушевичким и Падежким, од југа Јасичким, од истока в. Крушевичким, а од запада Кукљинским. Сав простор атара Срњског може се обићи за 3 сахата.

Највише свечара Никољаца. Крста носе на св. Тројице у понедеоник.

Срње одстоји од Јагодине јужно 10 сахати; од ср. канцел. Варварина 4 сахата, до Мораве, Јаспке Кукљина и в. Крушевице под ½ сахата, до Крушевца 2 сахата.

СРЊСКИ ПОТОК, сув је, на северној страни села Парцана, мали простор и под ситном гором.

СТАМАТОВА ЛИВАДА, на северној страни села Поточца мали простор.

СТАНКАЋ, поток у коме увек има по мало воде, лежи на северној страни г. Крчина.

СТАНКОВИЦА на западној страни села, под родном земљом, њиве, 800—1000 пл. атар Страгарски.

СТАНКОВ КЛАДЕНАЦ, леп извор у Церовичкој коси, атар Избеничкп.

СТАНОВИ, брдо између Дуленске и Пчеличке реке, а изпад брда Пољшшта.

СТАЊЕВАЦ, сув поток на северној страни села Глобара, под ситном гором и родном земљом, простор од 15 до 20 плугова.

СТАРА БАЧИЈА, види „Плужиште.“

СТАРЕ ЛЕДИНЕ, оба простора под родном земљом, на северној страни села Маскара, од 150—200 плугова.

СТАРЕ КОЗАРЕ, у клику Козарском, атара Избеничког.

СТАРИ БУНАР, испод Весељака; ту је најпре село Бунар било, па се после иселило ближе реци Белици, где је и сада.

СТАРИ ВИНОГРАДИ, коса између Комаранске речице и Крушевице.

СТАРИНСКИ ПОТОК, долази из Савине главице, прима с лева *Ровин поток*, па утиче с лева спрам Града у Каленићску реку.

СТАРО БОШЊАНЕ, где је старо село било, на северозападној страни у кључу, простор 20—30 плугова; атар Бошњански.

СТАРО БРДО ВИНОГРАДА, на северо источној страни села Бачине, простор од 2—300 плугова земље, под виноградима и парлозима.

СТАРО ГРОБЉЕ, лежи на једном брдоравњу, а на јужној страни села Лепојевића, под родном гором и њивама.

СТАРО СЕЛО, на источној страни села г. Сабанте, простор 25—30 пл. родне земље.

СТАРО СЕЛО или СЕЛИШТЕ, на јужној страни Међуреча, у кључу под родном земљом, простор 40—50 плуга.

СТАРО СЕЛО, у Дворици. Види „Кључ."

СТАРО СЕЛО или СТАРО ШТИПЉЕ, то је место у коме су некад живили људи из оба ова села Доњ. и Гор. Штипља, па се после разделили и изместили у садања места. Простор од 20—30 плуга, на северној страни Доњег, а на северо-источној страни Горњег Штипља.

СТАРЧЕВА ЛИВАДА, на северној страни села Кукљина, простор 300 и више плугова земље, под њивама, виноградима, ситном гором и камењаром.

СТАРЧЕВО СЕНО, зове се мали простор под родном земљом, на западној страни села Маскара. Име овом месту још од памтивека стоји.

СТЕВАНОВ БРЕГ, пружа се до Жупањевачке реке, на северној страни села, под жирородном гором.

СТЕВИН ПОТОК, сув је, лежи на северо-источној страни села Парцана на крају, сав простор под родном земљом.

СТЕВИН ПОТОК, сув и стиче у Ђерђелин, атар је Бачински.

СТЕВИНО КЛАДЕНЧЕ, стоји под Девојачком стеном, атар Избенички.

СТЕВУЛИНАК, поток, у хатару села Дворице, који се прозвао тако с тога, што је баш на месту његовог извора имао своје појате некакав Стевулин.

СТЕНИЧКО ОСОЈЕ, страна брда Страженице к југу, под родном земљом; атар Жупањевачки.

СТЕПИН ПОТОК, сув, на северној страни села, под забранима и утрином, мали простор; атар Церички а на међи Орашкој.

СТЕПОВАЦ, сув поток, јаруга кршевита, на малом Благотину; хатар села Пољне.

СТОЈАНОВАЦ, сув поток на северној страни села, под родном земљом простор 40—50 пл. На међи села Белушића и Секурича.

СТОЈАНОВАЦ, поток утиче с лева у Нову Калудру.

СТОЈАНОВ БРЕГ, поток, утиче у десну страну Доброселичке реке.

СТОЈАНОВ ГРОБ, постоји на источној страни манастира Љубостиње, мали простор.

СТОПАЊА, простор од 40—50 пл. на источној страни села в. Дренове.

СТОПАЊА, раван простор под родном земљом, југо-западно од села Коњуха, простор 30—40 плугова, под родном земљом.

СТРАГАРИ, село, чиј се атар граничи: од севера атаром Милутовачким, од југа в. Дреновачким, од истока Коњушким и Лазаровачким, од запада в. Дреновским.

Сав простор атара Страгарског може се обићи за 2½—3 сахата.

Крста носе на св. Тројицу. Највише свечара Ђурђеваца. Сеоска слава св. Тривун, као патрон виноградски. Страгари стоје јужно од Јагодине, далеко 10 сах.; од Мораве 1½, од среске канцелар. 5, од Крушевца 4½, од Трстеника, ман. Љубостиње и ман. Каленића по 4 сахата.

СТРАЖА, чукара више села и у атару Црнче, гола под родном земљом од 15—20 пл. на западној страни.

СТРАЖАРА, брдо у водомеђи Ратковачке и Дуленуше. поред Крагујевачког пута, а у врху Стражарског потока. Добило је назив од „стража" које су на њему Срби у устанцима против Турака држали. Види „Крвавица".

СТРАЖАРА, брег на граници Крагујевачког и Јагодинског округа, из њега почиње Пчелична река. На међи Г. Сабанте и Пчелица.

СТРАЖАРА, планина висока већа од Жежеља, на западној страни села Гор. Сабанте, под крупном родном гором, кршевитом а од чести и родном земљом, простор 800—1000 плуга. У овој планини има и срна.

СТРАЖАРА, брдо, у селу Лапишту, код Грачца, зове се тако због неких стража, које су за време првих устанака на њему биле. На томе брду налазе се остâтци од неких шанчева.

СТРАЖАРАЦ, поток долази из Ђориног брда, а утиче с десна у Срњанску реку.

СТРАЖАРАЦ, узвишено место под ситном гором и родном земљом на северној страни атара Јасичког, простор од 100—150 плугова земље. На овом Стражарцу подигнут је барутни магацин.

СТРАЖЕВИЦА, голи брег између Сибничке и Надрљске реке, а у селу Сибници. Има два врха: виши зове се *велика* а нижи *мала Стражевица.* На великој Стражевици налазе се рујине од некаква града и у њему веле, има подрум од 20 корака дужине, који је томе граду за тамницу служио. У селу Сибници опет налази се нека црквина.

СТРАЖЕВИЦА, ћуласта чукара под ситном гором, на северној страни села Комарана, простор 10—15 пл.

СТРАЖАРСКИ ПОТОК, долази из брда Стражаре, а пада у десну обалу Ратковачке реке. Види „Стражара."

СТРАНЕ, коса на источној страни манастира Каленића, више Пискавице, под жирородном гором, простор 50 до 60 плуга. Између Кречанског и Ваљавичког потока,

СТРАНЧИНА, простор од 30—40 пл. земље, на источној страни села, под ситном гором и родном земљом; атар Сиљевички.

СТРАЖИЛОВАЦ, сув поток, под ситном гором и утрином и стиче у Ђерђелин, атара Бачинског.

СТРЖЕВИЦА, голо и високо брдо до града, које једва да се за слабу попашу употребити може; атар села Жупањевца. Види „Стражевица" у Сибинци.

СТРМЕНИ КЛИК, на западној страни села Поточца, под планином Јуором.

СТРНАТИ ЛАЗ, коса између Каленићске реке и Калудре, а по врх Ровина пот. и Ваганчића.

СТРЧИ-КРАК, једна страна под њивама и ливадама, на јужној страни села Жупањевца.

СТРЧИ-КРАК, сув поток на јужној страни села Добroселице, простор мали.

СТРУЖЊАК, урвина, на јужној страни села г. Дубича.

СТУБАЉ, долина у потоку, под њивама и ливадама, атар Сибнички.

СТУБЛИНА, вода у селу Пуљцима. Види „Мраморница.“
СТУБЛИНА, поток. Види „Тополска“ речица.

СТУБЛИНА, или *Корита* поток, пада с десна у Рековачку (Дуленку) реку.

СТУБЉЕ, на источној страни села г. Сабанте, простор 15—20 плугова, под родном земљом.

СТУДЕНАЦ, поток, утиче с лева у Каленићску реку, у селу Опарићу.

СТУДЕНА, врло леп извор на југо источној страни села, у кључу; атар Парцански.

СТУДЕНА ВОДА, извор и поток, што се с десна стиче у Дубичку реку.

СТУПИЋЕВИ СВИЊЦИ, зове се друга половина Моравског кључа, на источној страни атара села Обрежа, који са оним Бабин-до, састављају један кључ од 400—500 плугова простора.

СУБАШИНАЦ, леп извор на југо-источној страни села, у ливадама атара Карановчића, од 20—30 плугова.

СУВА ДОЛИНА, поток по дну Бачевишта, атар Избенички.

СУВАЈА, место, где свагда нема воде, југо-источно од села Својинова.

СУВАЈА, брдо-раван, лежи северо источно од села Пуљака, на међи Волујачкој и Мотрићској, под ораћом земљом и ливадама, између потока, простор 60—70 пл. Стари људи кажу, да је име Суваја дошло од једне баре, која је неко време врло дубока била, па се ту налазио неки аловити бик, па се био са селским биковима који су ту долазили, и све их надјачавао. Неки човек подкује свом бику рогове, и тако се потуче са аловитим биком и прободе га, а тај изађе из језера и прође тим потоком, и куд је

прошао онуда сва су се дрва посушила, те отуда овај поток добије име „Суваја.“

СУВАЈА, сув поток, који се почиње од Змајевице, па се продужује до у атар села Избенице, где с десна у Избеничку реку утиче.

СУВАЈА, сув поток на северној страни села Брајиновца, под родном земљом, простор 30—40 плуга.

СУВАЈА, сув поток, на северо-западној страни села Лећике, под утрином и ситном гором, 200—250 пл.

СУВАЈСКИ ПОТОК, долази од Човечије долине, а утиче с лева у Левачку реку.

СУВИ ИЗВОР, у Сињевици. Види „Врлетница.“

СУВИ ЛУГ, зове се простор од 40—50. пл. на јужној страни села Беле воде, окрчен и за рад уређен.

СУВИ ПОТОК, западно од села Својинова, у коме нема воде никад.

СУВ ПОТОК, у селу Падежу. Види „Глобарска река.“

СУВОДОЛ, или Суодô сув поток 200—250 плугова, простор под утрином и младом гором, на источној страни атара Залогојевца, пролази кроз атар Бачински.

СУВОДОЛСКА РЕКА, тако се још зове Падешка река.

СУОДО, поток у селу Залогојевцу. Види „Суводол.“

СУДИНСКИ ПОТОК, почиње под брегом Збеговиштем, где се зове *Збеговишки поток*, па до утока свог у леву обалу Самарске реке прима ове потоке: *Смрдански, Судински, Крушачки, Ћупићски* и *Орнички*. Види имена ових потока. Судински поток лежи на источној страни села Лободера до Рајинца, и окреће воденице.

СУХО ДРВО, на десној обали Љубостинске реке, а између потока Сушице и Татарна.

СУРДУП, сув поток, мали простор под жирородном гором и утрином, на северној страни села Кавадара.

СУШИЦА, поток, протиче између Сухог брда и Јувора, па утиче одма испод манастира Љубостиње, у десну обалу Љубостињске реке.

Т.

ТАБОРИШТЕ, коса, која се између р. Белице и Врбе пружа од села Г. Сабанте и В. Сугубине па до механе Бунарске. Зове се тако, што је на њој „таборила“ војска у време устанка књаза Милоша, против Турака, који су се у Ћуприји и Јагодини налазили. Од старешина српски ту су били: војвода поп Филип Студеничанин, кнез Левачки Илија Вукомановић из Сабанте, Панта Тодоровић из Црнче, Милисав Дробњак и Неша писар из Споковца и други. Први шанац подигли су код села Белице, а направили су и засеке; тада је Таборште било гором обрасло. Одељење турака од 1000 људи, које је Ћерим-паша, командант Јагодински, послао био Крагујевцу у помоћ, Срби су на Таборишту дочекали, жестоко потукли тако, да се једва њих 300 вратило у Јагодину. На том месту потукли су Срби и Турчина Смрди-Бубу, који је с четом из Крагујевца бегао.(¹)

ТАБОРИШТЕ, мало место у планини Гутовцу; атар села Срња.

ТАБОРИШКА РЕКА, долази из брда Дрењака и глава је реци Белици. У врху прима с лева поток *Слану бару*. Протиче поред чувене косе Таборишта, па се по њој и прозвал. Види „Белица“ и „Табориште.“

(¹) Тротодишња Историја Србије, од Симе Милутиновића Сарајлије. Стр. 150 155.

ТАВАНЧЕ, коса између Опарића, Лепојевића и Пољне, западно од В. Благотина, под ситном гором и њивама; простор села Опарића.

ТАЉИГОВАЧКИ ПОТОК, пада у десну обалу р. Јарме; Види „Тељиговац.“

ТАНКА коса, постоји у хатару села Белице, зове се, што је врло танка (узана).

ТАНКА КОСА, простор од 30—40 пл. под родном земљом, на источној страни села Рачника.

ТАРАШЕВАЦ, каменито брдо, под шумом а на врху има и винограда, на северној страни села баш над самим селом Кукљином.

ТАТАРНА, брдо на десној страни Љубостинске реке. Припада атару Љубост. Прњавора. Под жирородном гором је. Прича се, да је на овоме брду био збег Српски, од Татарске најезде у време Урошеве владе (око 1240) (Милићевић, Кнежевина Србија ст 181 — Србадија за 1881 год. стр. 93); а други причају, да је у то време био Татарски логор на томе брду (М. С. Милојевић, Путопис Дела Праве Старе. Србије, I. свеска, стр. 57). Отуда је и име томе брду остало. Друга верзија изгледа ми вероватнија, а свакако је име од Татара остало, који су својим пустошењем до овог места допирали.

ТАТАРАН, поток, долази од брда Татарне, протиче између Сухог брда и Ветерника, па рони у десну обалу Љубостинске реке, у селу Грабовцу.

ТАТИНАЦ, један узвишен брдораван од 30—40 плуга под шумом, ливадама и орaћом земљем, на југо-источној страни села Пуљака.

ТЕЉИГОВАЦ поток, с лепом водом пијаћом, место под гором, кршовито и не ваља ни за какви рад, атар Планинички.

ТЕТРЕБИЦА, планина каменита под гором, у којој има учешћа и Превешт село; лежи на источној страни села Г. Дубича. Пружа се између великог и малог Гушевца потока.

ТЕТРЕБОВО ПОЉЕ, у кључу, на северној страни села Драгоцвета, под родном земљом, простор од 50—60 плуга. Ово поље налази се између села Драгоцвета и Међуреча, а лежи између Јошанице и Штипљанске реке.

ТЕЧИЋ село, граничи се: од севера Рековачким и Кавадарским, од истока Кавадарским и Рабеновачким, југа Белушићским и Пуљачким, од запада В. Крушевичким и Рековачким атаром, и може се обићи за 2 сахата.

Течић одстоји јужно од Јагодине 4, од ср. канц. сахат, Крушевице пола, Пуљака и Белушића сахат, и Рабеновца $^1|_4$. Кавадар село има један атар са Течићем, само што их река раздваја: на јужној страни је Течић, на северној Кавадар.

Крста носе на св. Тројицу. Сеоска слава Нова година (мали Божић.)

ТИКВА, брег на граници Крагујевачког и Јагодинског округа, а у врху Дуленске реке. На атару села Надрља, има простор на 20 пл.

ТОВАРЊАЧА, лежи на јужној страни села под жиропродном гором и обделаном земљом (њиве, ливаде); на јужној страни села Д. Дубича, у којој планини има половину село Раинац. Лежи између Мининог и Товарњачког потока.

ТОВАРЊАЧА, ниско а дугачко брдо, изнад Крушевачког насипа, а између Бошњанске и Каленићске реке.

ТОВАРЊАЧКИ ПОТОК, тече из косе Товарњаче, а пада с десна у Дубичку реку.

ТОДОРОВА ВОДА, врло леп извор, јак за пола обична воденична камена; атар села Поточца и Рашевице.

ТОДОРОВ КЛИК, стоји између Дугачког клика и Тодорове воде, на јужној страни села Рашевице.

ТОЉЕВАЦ село, граничи га: северно хатар Белушићски и Пајковачки, јужно Парцански и Мареновачки, источно Цернички и Орашански, а западно Д. Крчински. Сав простор може се обићи за 3 сах.

Највише свечара Никољаца. Крста носе у Бели четвртак по св. Тројицама и у очи мале Госпође.

ТОКИНА БАРА, на северној страни села Пчелица преко реке, под родном земљом, простор 20—30 пл.

ТОМИНА ЛИВАДА, на јужној страни села Сибнице, под њивама и ливадама.

ТОМИНА долина, јаруга, мали простор на западној страни села Малешева, под утрином.

ТОЊА врбак, постоји у Ракитову, прозвани с тога, што је ту заиста место врло тоњиво.

ТОПОЛА село, на Тополској речици. Граничи се: од севера Лукаром, истока Драгошевцом, југа Медојевцом, а од запада Лоћиком.

ТОПОЛА, зове се једно место у реци, на источној страни села Црниче, а ниже Д. Штипља, простор од 10—12 плуга.

ТОПОЉАК, зове се источна страна, крај или махала, села Купљина.

ТОПОЉАК поток, тече кроз Велику Дренову и утиче у леву обалу Западне Мораве.

ТОПОЛИЦА, планина, на северној страни села в. Дренове, простор од 5—600 плугова земље, све под ситном гором.

ТОПОЛИЦА, на северној страни села Медвеђе под жиродном гором, граничи се до реке истог села и имена.

ТОПОЛСКА речица, почиње у планини Грабаку. Глава јој је поток *Стублина.* Протиче кроз село Цикоте, Урсуле и Тополу, где с лева прими поток *Весељак.* Утиче с лева у Рековачку реку.

ТРГОВАЧКО ПОЉЕ, зове се простор од 40—50 плуга, на северној страни села Шанца, под родном земљом. Ово је поље пола Шаначко а пола Бошњанско.

ТРГОВИШТЕ, шума, која раздваја село Жупањевац од села: Каленићск. Прњавора, Надрља и Сибнице, између р. Надрљске и Каленићске. Простор раван прилично, на југо западној страни села Жупањевца, под родном земљом и гором.

ТРГОВИШТЕ, поток, глава Сибничке реке. Тако се зове и страна из које овај поток истиче.

ТРЕСАВА, у кључу равна долина, на јужној страни села, под врло лепом и родном земљом простор 150—200 плугова, атар села Пољне; а на међи је са селом Милутовцем.

ТРЕСАК, коса на десној обали Дубичке реке, а између Гробљанског и Записног потока; на међи села Рапица и Д. Дубича.

ТРЕШЊЕВИЦА, село у присоју Јуора планине. Крајње село Беличкога среза. Лежи на Крушевачком путу Граничи се: са севера Спињим виром, истока Моравом, југа Рашевицом (срез Темнићски), а од запада Драгошевачким атаром. У овом селу налази се механа.

ТРЕШТИНА, сув поток, на западној страни села Ковачевца у кључу под њивама, ливадама и забранима, простор од 2—3 пл.

ТРЕШТИНА, равно место не северо-источној страни села Бунара, под родном земљом и ситном гором, простор од 20—30 плуга.

ТРМЧАР, падина на северо-западној страни села Цикота, под крупном гором утрином и родном земљом, простор 10—12 плуга.

ТРМЧАРИШТЕ, простор под жиродном гором на подножју саме Главаје; хатар Рековачки.

ТРМЧАРСКИ поток (Трмчар), почиње из Ћиркова извора, а утиче у леву обалу Ратковичке реке. У дну, а на његовој левој обали, налазе се неке рујине за које народ држи, да је ту некакав манастир био. Види „Прњавор“.

ТРМАНЛИЈА, равна коса у атару манастирском (Љубостиње) источној страни под жиродном гором и утрином. Овде извире вода звана *Сушица.*

ТРМЧИШТЕ, простор од 30—40 пл. земље у равни, на јужној страни села Лазаровца, под родном земљом.

ТРНАТИ ЛАЗ, узвишено место, коса, на северној страни села под њивама и ливадама, простор 20—30 плугова; атар Превешта села.

ТРНАВА, село на утоку Штипљанске реке у Белицу. Лежи југозападно од Јагодине и граничи се: од севера Вољавчом и Јагодином, истока Бресјем, југа Драгоцветом, а од запада Винорачом.

ТРНОВИТА КОСА, брдораван у „Лицару“ потоку. Види овај.

ТРНОВИТИ ЛАЗ, стоји на западној страни села Залогојевца, под ситном гором и родном земљом од 100 до 150 плугова.

ТРНОВИЦА, страна у врху потока в. Обршине, а у селу Сибници.

ТРЊАЦИ, зове се простор поред Мораве, на јужној страни села Селишта од 50—60 пл.

ТРЊАЦИ или КУЋИШТА, на јужној страни села у кључу до Мораве, родна земља од 50—60 плуга, хатар села Коњуса.

ТРЊАЧКА МАХАЛА села Медвеђе. Види ову.

ТРЊИЦА, северно од села Маскара под родном земљом, од 50—60 плуга.

ТРНОВЕ, простор раван, од 40—50 плугова све под родном земљом; на јужној страни села Коњуса.

ТРСКА, поток из Грабака долази, а упада с лева у Јасеновити поток.

ТРСКА, равница у реци села Калудре на источној страни, под младим забранима, њивама и ливадама, простор 50—60 плуга.

ТРОШАНЛИЈА, страна у врху Трошићског потока, а између Божуровачке и Дубичке реке, простор на северној страни села Мијаиловца од 80—100 плугова, под родном земљом.

ТРОШИЈН РОВ, сув поток у селу Божуровцу.

ТРОШИЋСКИ ПОТОК, долази из стране Трошанлије, а пада с десна у Божуровачку реку.

ТРШЕВИНА, близу Малешева, атар Сибнички, на источној страни и под родном земљом.

ТУПАНАЦ, вис у водомеђи Мораве и Лугомира, више Гиља, обрастао шумом грмовом.

ТУРСКЕ ГРАДИНЕ, родна земља и забрани у селу Коњусима. Види „Савине ливаде.“

ТУРСКЕ ЊИВЕ, страна на левој страни Белице, а између насипа и Градца, на атару села Буковче. Ту су некада Турске њиве биле, кад су Турци у Јагодини боравили, па отуда име.

ТУРСКИ ГРОБ, на вису чуке тога имена, у хатару села Мајура, прозван тако, што је ту једног Турчина убио Мандрда старешина српске хајдучке чете.

ТУТОРОВИ СВИЊЦИ, брдораван под гором у д. Јовцу.

Ћ.

ЋАТИНА ЛИВАДА, простор 2—300 плугова, родне земље, њиве и ливаде, на југо-источној страни села Бачине.

ЋЕЛИЈЕ, стаје на Избеничким потоку, на северној страни села Избеничког, од 5—6 плуга простор.

ЋЕЛИЧКА КОСА, лежи на северној страни села Избенице, под забранима и ситном гором.

ЋИЛИЈАН, коса на југо-источној страни села Драгоцвета, од 20—30 плуга, под ситном гором.

ЋИРКОВ ИЗВОР, у врху Трмчарског потока; вода се његова стаче с лева у Ратковичку реку.

ЋИРКОВ ГРОБ, место на северној страни села, под ситном гором, хатар в. Крушевице.

ЋОВИ БРДО, под виноградима и њивама, хатар села Сибнице.

ЋУКИЋСКА ВОДА, леп извор на источној страни села Планинице, у Таљиговачком потоку.

ЋУКОВЕ РУПЕ, ливада и забран на северној страни села Пчелица.

ЋУКОВАЦ, брдо под виноградима, на северној страни атара в. Дренове, од 20—30 плугова.

ЋУРКОВ КЛИК, звани и *Грабовити клик*, у коме има млого змија; у атару Поточком.

ЋУПИЋСКИ ПОТОК, пада с лева у Судински поток.

ЋУПРИЈЦЕ, поток, сече Крушевачки насип и утиче с лева у Западну Мораву, испод утока реке Расине.

У.

УБИЈЕНА КРАВА, поток, упада с десна у Сибничку реку.

УГАРИ, зове се прекрасна раван под родном земљом од 150—200 плуга у кључу, на западној страни села Обрежа.

УГАРНИЦЕ, ливаде, њиве и ситна гора, на северној страни села оба Штипља, од 50—60 плуга.

УГАРНИЦЕ, место на северној страни села г. Сабанте, простор 15—20 пл. под родном земљом.

УГЉАРИЦА, чука гола прозвана отуда, што су онди угљари изранију живели, и угљен правили, док је још велике горе било; у хатару села Мајура.

УГРИНОВАЦ, поток, протиче кроз село Белушиће, па утиче у десну обалу Левачке (Надрљске) реке, простор 100—200 плугова.

УДРАГОВА ВОДА, извор и поток у врху Надрљске реке.

УДРАГОВА ВОДА, глава Каленићске реке; извире у Загорју.

УЖАРСКА мáла. Види „Доњи Јовац.“

УРВИНА, сув поток, на западној страни Шанца, простор од 60—80 плугова, где има неколико кућа, које се место сматра као махала с. Шанца.

УРВИНЕ, на левој обали Рековачке реке, испод Честе, а у селу Рековцу.

УРВИНЕ, поток, долази од Ржишта, прима с десна поток *Ржиште*, и утиче у леву обалу Западне Мораве.

УРСУЛА, село, на Тополској речици. Граничи се: северно Цикотом, источно Лукаром, јужно Тополом и Лоћиком, а западно Ломницом.

УСОВИНА, зове се долина, са једним малим поточком, на јужној страни села Падежа, под ситном и родном земљом простор 20—30 плуга.

УСОВИНА, поток, тече с лева у Доброселичку реку.

УСОВИНА или САИНОВАЦ, брдо-раван под ситном гором, на јужној страни села Доброселице у кључу.

УСУРНИК, сув поток на јужној страни села Рабеновца.

УТИНСКА ЧУКА, коса између Јарме и Дубичке реке.

Ц.

ЦАРИНА, место у водомеђи Левачке (Надрљске) реке и Крушевице, а у врху Комаранског потока. Туда пролази пут из Рековца за Сибницу.

ЦАРИНАЦ, коса између Сиљевачког и Петровића потока.

ЦАРИНЕ, простор на јужној страни села Жупањевца у страни, под њивама, ливадама и младом шумом.

ЦАРИНСКИ ПОТОК, утиче с десна у Надрљску реку, испод њеног састава с Доброселицом.

ЦВЕЈАНОВАЦ, поток у врху Нове Калудре; састаје се с потоком Цвејановцем, који с леве руке долази.

ЦВЕТИН поток, такође у селу Белици, прозвани за то, што се у истом населила и живила нека Цвета.

ЦВЕТКОВ ГРОБ, место на међи Беочића и Поточца, на источаој страни села Беочића.

ЦВЕТКОВИЦА, мали простор на јужној страни села Превешта под родном земљом, а између потока Чунтрука и Цветковице.

ЦВЕОНЕВИЦА, долина под родном земљом, на северној страни села Сибнице. Види „Цвијановица."

ЦВИЈАНОВИЦА, простор под њивама и ливадама, на југо источној страни села Жупањевца.

ЦВИЈЕНОВАЧКИ ПОТОК, пада с десна у Надрљску реку.

ЦЕРЈАК, родна и равна земља у селу Коњусима, до Међе.

ЦЕРЈАК, равница у Кременцу, гора и мало њива; хатар села Рековца.

ЦЕРЈАК, поље под родном земљом, на јужној страни села Копривнице и д. Рачника, простор од 30—40 пл.

ЦЕРЈАК, простор од 5—6 пл. земље под ситном гором, родном земљом и шљиваром, лежи на источној страни села Беочића. У овом простору има један врло леп извор, који је прозван „Добра вода."

ЦЕРЈАК, брдо на северо-источној страни села Селишта под виноградима, од 50—60 плуга простор.

ЦЕРЈЕ, висока коса на јужној страни села Дулена, под крупном буковом гором, простор 400—500 пл.

ЦЕРНИЦА, сув је поток, од кога је и село *Церница* добило име. Почиње чак од Пољне па кроз атар Карановчићски и Тољевачки силази, и води кроз сред села Цернице, па утиче с десна у Каленићску реку, под брдом Погледом.

ЦЕРНИЦА село, граничи свој хатар: од севера Орашким, југа Залогојевачким, истока Бачинским, а западно Тољевачким атаром.

Сав простор може се обићи за 3 сахата.

Крста носе у понедеоник по св. Тројицама, сеоска слава држи се у девети дан по Ђурђевудну, звана „Пољубранија" за здравље у опће, а највише рад говеди. Највише свечара има Мартинаца, па Аранђеловаца.

ЦЕРОВАЦ, високо каменито брдо, северно над самим селом Кукљином. На овом брду, има винограда, који врло лепо и чувено Кукљинско вино дају. Ово брдо 400—500 плуга, али је само на врху земља за рад. Лежи између Градишта и Равне шуме, а на međи Кукљина и Јасике.

ЦЕРОВАЦ, коса пружа се између потока Млатавца и Церовца, на левој обали Западне Мораве.

ЦЕРОВАЦ, поток стаче се у леву обалу западне Мораве.

ЦЕРОВИК, каменито место под ретком гором, на источној страни села, од 15 пл. земље у селу Беочићу.

ЦЕРОВИК, сув поток, под родном земљом, простор од 100—150 пл. на југо-источној страни села Шанторовца.

ЦЕРОВИК, коса под великим кршом, а између Церовичког потока и Усовине, у атару села Доброселице.

ЦЕРОВИК, голо брдо под родном земљом, на западној страни села Надрља, простор 15—20 пл. Лежи између Гомилског потока и Велике реке.

ЦЕРОВИТА ДОЛИНА, чест м. Кременца, атар Рековачки.

ЦЕРОВИТА КОСА, простор под крупном буковом гором на планини Јуору, на северној страни села Избенице.

ЦЕРОВИТИ ПОТОК, тај је сув без воде поток, под ситном гором, утрином и њивима, у атару Бачинском.

ЦЕРОВИЧКИ ПОТОК, у врху му је *Ајдучки извор*; тече с лева у Доброселичку реку.

ЦИГАНКА, брдашце на саставу и између Доброселичке и Надрљске реке.

ЦИГАНСКИ ПОТОК, сув је и мали, на северо-западној страни атара Цернице, под младом жирородном гором.

ЦИГАНСКИ ПОТОК, утиче с десна у Каленићску реку.

ЦИГАНСКИ ПОТОК, у атару села Бачине.

ЦИКОТЕ, село граничи се: од севера атаром Слатинским, запада Ратковачким, истока Бунарским и Урсуличким, а од југа Ломничким, и може се обићи за 2 сах.

Највише свечара Ђурђеваца и Томинаца. Крста носе на св. Тројицу. Сеоска слава Петозарни мученици у м. Децембру, ради здравља људи.

ЦИКОТСКИ ПОТОК, тако се зове Стублина — Тополска речица кад кроз Цикоте протиче.

ЦРВЕНА БАРА, лежи на северној страни манастира Љубостиње. Овди су у време збегова Срби, Турке који су их гонили, побили и у бару их ову побацали.

ЦРВЕНЕ БАРЕ или ТАТАРИА, простор мали, где су негда баре биле, но сад је суво место, на северној страни села Грабовца. Ово се место зове и Татариа,

с тога, што су онди некад неки Татари били у збегу, па изгинули.

ЦРВЕНКОВ ПОТОК, сув је и лежи на јужној страни села Лоћике у кључу, под младом гором, простор 40—50 пл.

ЦРЕНБОШЊАК, поток долази из Криве косе, а упада у леву обалу Јелачке реке. Цренбошњак је нека трава, која има главицу као бели лук; пред Васкрс бере се. По овој трави назван је и овај поток, јер је у њему највише има. Зове се и „Срембошњак“; види овај назив.

ЦРЕПУЉА, леп извор на планини Каменици; атар д. Сабанички.

ЦРКВА и ГРАД, што постоје сада у Жупањевцу, кажу, да их је правио неки Никола Бољар и у граду седио.

ЦРКВА СВОЈИНОВСКА, налази се у врху Црквенског потока, који се с десна у Својновску реку стаче, а под брдом Богданчом. За ову цркву прича се, да је грађена у исто време кад и манастир Љубостиња, па их у томе затекла битка Косовска, те су остале недовршене, а после Љубостињу доврши царица Милица, а Својновску тек пре неколико година оправише сељаци села Својинова.

ЦРКВЕНАЦ, сув и мали поток северо-западно од Риљаца, под крупном гором.

ЦРКВЕНАЦ, старе опадине од негдашње цркве, где сељани околни долазе, кад су слаби; на северној страни села Крчина.

ЦРКВЕНАЦ, поток, простор од 20—30 пл. под ситном гором, на западној страни села Карановчића.

ЦРКВЕНСКА КОСА, пружа се између Градишког и Црквенског потока, а на десној страни Поточке реке.

Зове се по некој Црквини, која се ту налази. На њој је била јужна стражара „Момчилова града“. Види овај.

ЦРКВЕНСКИ ПОТОК, долази од Црквишта, и код Брестова утиче у десну обалу Поточке реке.

ЦРКВЕНСКИ ПОТОК, долази из Богданче, протиче поред Својновске цркве, и утиче с десна у Својновску реку.

ЦРКВИНА, у виноградима села Богдања, виде се развалине и опадине наке цркве из ранијих времена, али се не зна ко је правио, ни како се зове.

ЦРКВИНСКИ ПОТОК, пада с лева у Надрљску реку.

ЦРКВИШТЕ, узвишено брдо, сво под виноградима и мало под њивама око 50 плуга, на северној страни атара Пољне.

ЦРКВИШТЕ, поток долази из Криве косе, а упада у десну обалу Риљачке реке.

ЦРКВИШТЕ, остаци неке старе цркве, у врху Црквенског потока, што се у Поточку реку стаче с десне стране. Код овог Црквишта налази се извор с дивном водом, куда и сад свет долази, да се од грознице лечи, умивајући се водом са тога извора.

ЦРНА БАРА, пиштољина у куту између састава Дуленке и Крушевице, а под Рогољевицом. Има трске, шевара и доста рибе; прилично је дубока.

ЦРНА ГРАЧА, велики поток у селу Беочићу. Глава му је извор *Змајевица,* под брдом истог имена у планини Јуору. Црна Грача утиче с десна у Левачку реку.

ЦРНА РЕКА, почиње из Црног врха, а утиче с лева у Дуленску реку.

ЦРНАЧКО БРДО, од чести голо, а од чести под ситном гором, на источној страни села Црнче у кључу, простор 50—60 пл.

ЦРНИ ВРХ, висока планина равна с Кременцом по већа, на западној страни села Дулена, под крупном родном буковом гором, од 1500—2000 плуга, простор је различан, има крша, стрмени, а и лепе родне земље у задољцима. Лежи између Дуленске и Пчеличке реке.

ЦРНИ ВРХ, планина. Лежи на међи Крагујевачког и Јагодинског округа и захвата велики простор између села Гор. и Д. Сабанте, Вел. Сугубине, Мишевића, Лозовика, Јошаничког Прњавора, Каленовца, Штипља, Врановца и Рачника Јагодинског округа; а Комарица, Јабучја, Мечковца, Букоровца и Белошевца Крагујевачког округа. Ова планина захвата у дужину на 15, а у дебљину на 8—10 километара. Црни врх добро је обрастао гором, особито горњи и неприступни крајеви, и због свога планинско-црног изгледа и назван је „Црни Врх.“ На њему је Рајић потукао Турке под њиховим Гушанац — Алијом. Танаско Рајић, вождов барјактар, имао је 2000 Шумадинаца, и са њима на Црном врху бусију ухватио; а Гушанац са 12000 крџалија долазио из Јагодине.(¹)

ЦРНИ КРШ, стрменита стена на северо западној страни села Рековца, баш на друму Крагујевачком.

ЦРНЧА село. У врху потока Липара, а под самим Црним врхом планином, у присоју. Кажу да је овом селу име дошло од „Срне,“ којих је негда туда млого било. Срне су силазиле из планине, на неко језеро те пиле воду, па су их тада и жене тукле. Од срне „Срнча,“ а одатле временом постала „Црнча“.

Граничи се: северно Каленовцем и Д. Штипљем, источно Д. Штипљем и Сијоковцем, јужно Јошаницом (манастиром) и његовим Прњавором, западно Крагујевачким округом.

(¹) Србијанка Симе Милутиновића, част трећа, стр. 52–56.

Ч.

ЧАЂЕВАЦ, од чести коса, а од чести долина, на северној страни села, под родном земљом и забранима, атар села Коњуса.

ЧАЛМА, голо брдо, под родном земљом од 20—30 пл. на северној страни села М. Сугубине.

ЧАПЉАК, део планине Кременца, на међи хатара села Рековца, Сиљевице и Пчелица. Има око 300 плуга просторије.

ЧВОРАЈА, поток, извире у планини Благотину, а утиче с десна у Каленићску реку.

ЧВОРАЈА, брдо или коса, на јужној страни села Опарића, управ продужење планине Вел. Благотина, одакле настаје место *Вуковац*; простор од 200—250 пл. под родном земљом.

ЧВОРАЈА, округло брдо, баш над самим манастиром Каленићом, на северо-западној страни, под крупном и родном гором, простор 100—150 пл. понајвише кршевит. Лежи на левој обали Каленићске реке, а по врху Крушкина потока.

ЧВОРИЋСКИ ПОТОК, с десна тече у Малу реку.

ЧЕЛИКОВА КОСА, између потока Дубеља и Ресника, на левој страни Рековачке реке.

ЧЕСТА, једна чест стране брдоравне, на јужној страни села М. Крушевице, под родном земљом од 8—10 плугова.

ЧЕСТА, страна према Рековачкој реци, а испод Главеје, у селу Рековцу.

ЧЕТИРИ СТУПА, планина под крупном жирородном гором више св. Николе; то је чест од Јуора 150 до 200 плуга велики, гди и крша има; атар села Обрежа.

ЧОВЕЧИЈА ДОЛИНА, страна у врху Суваіског потока, а између њега и Коренате.

ЧОКЉАЧА, брег на међи Крагујевачког и Јагодинског округа, а водомеђи Груже и Лугомира; у врху Дуленске реке.

ЧОКЉАЧА, брдо у врху Дуленског потока, а између Дуленске и Пчеличке реке.

ЧОРБАБИНАЦ, сув поток на северо-западној страни села Страгара, простор 60—80 пл. под родном земљом, ливадама.

ЧУБРОВАЦ, поток са лепим извором за пиће, на источној страни села Белушића, под родном земљом, простор 200—250 пл., баш до шуме села Секурича.

ЧУКА, брдо, у врху потока Петловца.

ЧУКА МАРИНАЧКА, планина на источној страни села Д. Дубича, под крупном гором, место кршевито.

ЧУКАР, мало брдашце на јужној страни села Гавеза, поред Мораве и главног друма, мали простор под ситном гором.

ЧУКАРА, страна између Рековца и Ресника потока, на левој обали р. Лугомира.

ЧУКАРА, голо брдо на јужној страни атара Орашког.

ЧУКАРА иначе КРЕЧАНА, лежи на западној страни села Сибнице, округло брдо, и које се види из долине Моравске, од В. Дренове чак до Јагодине, место каменито.

ЧУКАРА, брдо на десној обали Сибничке реке. Има два врха: горњи зове се велика, а доњи мала *Чукара*. Између њих почиње *Чукарски поток*.

ЧУКАРА, коса на левој обали Дуленке, а између Дубоког потока и Саринца.

ЧУКАРА, голо брдо, на северо-западној страни, баш над самим селом Кукљином, под виноградима.

ЧУКАРСКИ ПОТОК, почиње између велике и мале Чукаре, а пада у десну обалу Свбничке реке. Види „Чукара.“

ЧУЉИН ПОТОК, сув је, и постоји у Тополици, атара В. Дренове, велики 20 до 30 плугова, под ситном гором.

ЧУНТРУК, страна или осоје на јужној страни села Превешта, под крупном гором, иначе испресецано место јаругама, и ни за какво обђелавање није способна.

ЧУНТРУК, простор под гором, врло каменит, и није за обрађивање, у коме има полак село Превешт; лежи на источној страни Г. Дубича.

Џ.

ЏАМЕЈИНА коса, у атару села Бунара, зове се тако с тога, што је она некад била својина некаквог Турчина Џаме.

ЏИГАЉАЦ, сув поток у кључу, хатар села Срња, на северо-западној страни, простор под родном земљом и утрином 100—150 пл.

Ш.

ШАНАЦ, село граниче га: од севера атар Бошњански и Вратарски, југа и истока Морава, а од запада Морава и Гавески хатар; сав простор може се обићи за 3 сахата.

Највише свечара слави св. Ђорђа и св. Аранђела. Крста носе на свете Тројце, и сваке треће недеље по Васкрсу.

Шанац одстоји од Јагодине југо-источно 9 сахати баш поред Мораве; од ср. канц. Варварина 2, до Бошњана и Јасике 1, од Крушевца 2 сахата.

ШАНАЦ, српски и руски на јужној сарани села Варварина под заградом, земља се обрађује. Види Гласник срп. уч. др. књига XLVIII, стр. 165—169.

ШАНТОРОВАЦ, село граничи се: од севера Ковачевачким и Бунарским, југа Лукарским, истока Шуљковачким, а запада Бунарским хатаром, и може се сав простор његов обићи за $2^{1}|_{2}$—3 сахата.

Највише свечара Ђурђеваца. Крста носе на Спасовдан, а св. Аранђела, пред малу Госпођу, славе ради здравља деце.

ШАРАНОВ поток, мало воде, према Гружи, у атару села Грабовца, простор 300—400 пл. под крупном житородном буковом и растовом гором.

ШАРАНОВ ПОТОК, на međи Крагујевачког и Јагодинског округа, пада у леву обалу западне Мораве.

ШАРЕНИК, извор у планини Шаренику, на атару села Гор. Сабанте.

ШАРЕНИК, планина под великом буковом гором, где има један леп извор, пијаће воде, на подножју овога бучја, који се зове *Шареник*, од кога је и бучје име добило. Земља је стрменита и није за обдјелавање, простор 80—100 пл. Лежи на међи села: Ратковића, Лозовика, гор. Сабанте, Белице и Мишевића, коме највише припада. Ова планина добила је име од шареног камена, а вида је округла. Највиша тачка је између Лозовика, Мишевића и мра Јошанице. Пружа се између реке Вољевице и Јошанице.

ШАРОВЉЕВ КЛИК, коса каменита, но под гором, на источној страни села Беочића, простор 20 плуга.

ШАРОВЉЕВ поток, који утиче у поток Глуваћ, на источној страни села Беочића.

ШАФРАН, ма́ла села Медвеђе. Види ову.

ШАФРАНСКО ПОЉЕ, на западној страни села Медвеђе под ливадама. Име је поље добило од једног краја села (махале) Медвеђе.

ШАШИЛОВАК, сув поток простор 5—8 плуга под ситном гором и мало утрине; на северној страни села Шашиловца.

ШАШИЛОВАЦ село, граничи га: од севера атар Глобарски и Бело-водски, истока Крвавички, а запада Каменарски, и може се обићи за један сахат. Највише свечара Николаца. Крста носе о св. Тројицама у Недељу.

ШЕВАРИ, простор у кључу 100—150 плугова, на југоисточној страни села, атара В. Дренове.

ШИБОВИТА БАРА, у сред планине Басаре, гди вода никако непресушује; хатар села Срња.

ШИБОВИТИ ПОТОК, у коме има воде, под ситном гором, на јужној страни села Оращја.

ШИБОВИТИ ПОТОК, сув је, под утрином и ситном гором, велики 30—40 плуга, и лежи на источној страни села в. Крушевице.

ШИБОВИТИ КЛИК или ШИБОВИТА КОСА, испод Змајевице, на западној страни села Обрежа к Југу, под жирородном гором, кршом и стрмени од 100 до 120 плугова.

ШИБОВИТА КОСА, између Ајдучког извора и Шибовитог потока, а на десној обали Дуленске реке.

ШИБОВИТА КОСА, једна чест од м. Кременца, атар села Рековца.

ШИБОВИТИ ПОТОК, тече у десну обалу реке Дуленке.

ШИБОВИТИ поток, сув је, на јужној страни Цриче, под родном земљом, простор од 50—60 плуга.

ШИРОКА КОСА, на десној обали Рековачке реке (Дуленке), а између малог Ропина и Букова потока.

ШИРОКИ КЛИК, лежи на јужној страни села Беочића.

ШИРОКИ КЛИК, у Рашевици. Види „Ракљати клик."

ШИРОКИ КЛИК, стоји одмах до Широког поточка, атар Избенички.

ШИРОКИ ПОТОК, сув је и постоји на јужној страни села Бачине.

ШИРОКО ПОТОЧЕ, лежи одмах до Маркова клика, атар Избенички.

ШИРОКО поље, зове се простор од 20—30 плуга, на источној страни села Бунара, под родном земљом.

ШИШИН СПРУД, на источној страни села Варварина, зове се за то, што је Морава предвојена и место од 50 плугова родне земље оставила.

ШЉИВА, коса на левој обали Дубичке реке, између потока Бисерског и Града.

ШЉИВИЦА, село на атару манастира Каленића. Види „Каленић".

ШУЉЕВАЦ, сув поток на јужној страни села, под родном земљом 5—6 плуга; атар М. Крушевице.

ШУЉКОВАЦ, село на десној обали реке Белице. Граничи се: северно Ковачевцом и Драгоцветом, источно Коларима, јужно Драгошевцом, а западно Шанторовцем.

ШУМАВИЧКА МАЛА, засеок (џемат) села Ратковића, у врху Ратковичке реке.

ШУМАРИЦЕ, коса између Аловитог и Јасеновитог потока, а на левој обали Ратковичке реке.

ШУМАРИЧКА махала, зове се крај села Ратковића, на западној страни.

ШУМАРИЧКА МАХАЛА, села Медвеђе. Види ову.

ШУМАТИ БРЕГ, коса на десној обали Дубичке реке, а између потока Студене воде и од Дугачке греде.

ШУПЉАК, клик од 2 плуга, под гором на источној страни села Беочића.

ШТАВЉАК, долина у страни ниже Јасењака, под родном земљом и ситним забранима, простор 30—40 плуга.

ШТАВНИ ГРОТ, место каменито на северној страни села Беле воде, простор 50—100 плугова, под ситном гором и камењаком.

ШТИПЉАНСКО ВРЕЛО, леви извор Штипљанске реке. Види ову.

ШТИПЉАНСКА РЕКА, извире из Црног врха у два крака: десни *Каленовачко*, а леви *Штипљанско врело*. Протиче кроз село Штипље, прима потоке: *Глигорац* и *Јешековац* с лева, а *Липар* с десна, па се стиче у леву обалу Белице.

ШТРКОВАЦ, поток, у атару Бачинском.

ШТУБЕЉ, коса између Штубељског и Макршанца потока, на левој обали Западне Мораве, а на хатару села Шанца.

ШТУБЕЉСКИ ПОТОК, зове се тако по коси Штубељу, из које долази. Утиче с лева у Западну Мораву а код места Шанца и у селу истог имена.

САДРЖИНА

топографског речника.

Примедба 1. Ради правилног оријентисања о топографским положајима појединих мêстâ, чији су називи у овом Речнику поменути, објасњава се: да „десна“ или „лева“ „страна“ или „обала“, показује означену страну или обалу оне реке, потока или јаруге, о којој је реч, окренув се лицем низ реку, или поток.

Примедба 2. Лако је могуће, да је који од изложених назива у овоме Речнику погрешан, а извесно је, да су многи, ако не још толики број, изостали и непоменути. И једно и друго, — да се праве и допуне, — нека би било старање оних, којима се прилика за

овакав ра̏д буде подала, а ти су, по моме мишљењу, најподеснији: свештеници, учитељи, инжињери, окружни и срески полицијски чиновници; јер је материјал ове врсте тако обилат, да се само за 1—2 године неда сав савладати.

Тек многе руке и многе године могу огромну топографску народну њиву да пожњу и среде.

Јов. Мишковић.

ШТАМПАРСКЕ ГРЕШКЕ.

НА СТРАНИ	СТОЈИ	ТРЕБА
65	Ђаколска	Ђаволска
120	Мала Стажевица	Мала Стражевица
127	Međањска мáла	Međанска мáла.
175	Сгаро село	Старо село

«Јаловик» на страни 77 и 80 једно је и исто место, зато га не треба два пут рачунати.

БИБЛИОГРАФИЈА
СРПСКЕ И ХРВАТСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ
за годину 1884

од

Драгутина Посниковића

1. АБУ ЕДМУНД. Горски цар. Од ____ ____. Превод с француског. Прва свеска. Београд 1884 год. Штампарија напредне странке. На 8-ни 130 стр.

Превод је од Ђуре Животића.

— АВАКУМОВИЋ Ђ. ЈОВАН. Види: Говор.

2. АВАКУМОВИЋ Ђ. Ј. Покушај. Написао ____ ____ ____. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни 2 л. и 220 стр.

3. ADAMOVIĆ VICKO. O trešnjama grada Dubrovnika. Napisao ____ ____. Preštampano iz «Biblioteke za povijest Dalmatinsku». U Dubrovniku. Tiskarnica Joza Flori 1884. На 8-ни 44 стр.

— АЋИМОВИЋ ЈОВАН. Види: Новине «Домаћица».

4. АЋИМОВИЋ ЈОВАН. О облику званом инокоштина у сеоској породици Срба и Хрвата. На-

писао Др. В. Богишић. С француског превео ____ ____. У Београду, штампарија напредне странке 1884. На 8-ни 60 стр.

— BADALIĆ HUGO. Види: Nikola Šubić Zrinjski.

5. BAN MATIJA. Jan Hus. Tragedija u 5 činova. Napisao je god. 1879 ____ ____ i češkoj braći posvećuje. Preštampano iz «Slovinca». U Dubrovniku. Naklada knjižarnice Dragutina Pretnera. Tiskarnica D. Pretnera u Dubrovniku. На 8-ни 139 стр.

Чини XV књигу «Narodne biblioteke», што је издаје поменута књижарница.

— BARČIĆ. Види: Новине «Kvarner».

6. BASARIČEK STJEPAN. Pedagogija. III. dio: Posebno obukoslovje. Sastavio ____ ____, učitelj kr. preparandije. Zagreb 1884. Nakladom hrvatskoga pedagog.-književnoga sbora u Zagrebu. Knjigotiskarski i litografski zavod C. Albrechta. На 8-ни XVI и 424 стр.

Чини XIV књигу „Knjižnice za učitelje" што издаје hrvatski pedagog.-književni sbor u Zagrebu.

7. БАСНЕ ДОСИТИЈЕВЕ прерађене и приређене. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На мал. 8-ни 99. стр.

— БАТИ ЛЕОН. Види: Женидба при фењерима.

— БЕКИЋ ТОША. Види: Новине „Застава".

8. BENJAMIN ACS. Život, čudesa, muka, smrt, uzkrsnuće i uzašašće na nebesa gospodina našega Jsusa Krsta. Spisao na duhovnu korist

pravovjernih kršćanah ____ ____, otac reda zv. Franje, propovjednik i poslanik. Iz magjarskog prevedeno. Sa 54 slikah. U Budim-Pešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bućanskya). 1884. На 8-ни 116 стр.

9. БЕОГРАДСКА ЧИТАОНИЦА у 1883 години. Извештај управе поднесен главном скупу 6 маја 1884. У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884. На 12-ни 14 стр. и 1 л.

10. БЕОГРАДСКИ ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ. Извештај представништву Београда од Др. Вл. Ђорђевића, председника општине. У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884. На мал. 8-ни 114. и LVI стр.

— БЕРИЋ К. Види: Настава за темељно учење мађарског језика.

— БЕРНШТАЈН А. Види: Савић Божидар.

11. БЕСЕДА говорена у Саборној Нишкој цркви 2. Августа 1884 године на дан рођења Његовог Височанства престолонаследника српског Александра сина Његовог Величанства краља Српског Милана М. Обреновића Првог. Штампа Косте Чендеша у Нишу. На 12-ни 8 стр.

На крају књиге потписан је Алекса Радовановић, свештеник члан нишке конзисторије.

Нема нарочитог насловног листа.

12. БЕШЛИЋ. Најновији речник места у Краљевини Србији. Део први: вароши, варошице, села, засеоци и њихова даљина од места општинске, среске или окружне власти; списак

државних, вакуфских, окружних, среских, и по неких општинских добара. Из службених података а по одобрењу господина министра финанције прибрао ____. Београд 1884. Парна штампарија задруге штампарских радника (Обилићев венац). На мал. 8-ни 7 л. 213 стр. и 9 л.

— BIANKINI JURAJ. Види: Новине «Narodni List.»

— BIANKINI L. P. Види: Новине «Gospodarski poučnik».

13 BIANKINI L. P. Duhan (Nicotiana) ili naputak kako se goji i priredjuje. Napisao ____ ____ ____. Sa 32 slike. U Zadru. Brzotiskom «Narodnoga Lista» 1884. На 8-ни 78 стр.

14. БИБЛИОТЕКА ЗА ГРОШ. Излази сваке недеље. Свеска I. Београд, издање трговачке штампарије 1884. На мал. 16-ни 32 стр.

— Свеска II. На мал. 16-ни 32 стр.

— Свеска III. На мал. 16-ни 32 стр.

— Свеска IV. На мал. 16-ни 32 стр.

— Свеска V. На мал. 16-ни 32 стр.

— Свеска VI. На мал. 16-ни 32 стр.

— БИХНЕР Л. Види: Миодраговић Ј.

— БЛАГОЈЕВИЋ ЈОВАН. Види: Новине «Голуб».

— BLANCHE R. Види: Higijena i odgajanje djece.

15. БОГАТИНЧЕВИЋ МИЈАИЛО својим знанцима. Штампарија А. А. Славуја. Шабац 1884. На мал. 8-ни 16 стр.

Ова књига нема наслова. На крају је потписан Мијаило Богатинчевић који описује прави узрок због чега је дао оставку на војничку службу.

— БОГИШИЋ В. ДР. Види: Аћимовић Јован.

16. BOGOLJUBNI UZDASI za svaki dan k Djevici i Majci Mariji zdravju nemoćnikah za srietnu smrt u Gospodinu. Četvrto izdanje. U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya) 1884. На 8-ни.

— BOŽIĆ KLEMENT. Види: Новине «Pozor».

17. BOJ NA KOSOVU na Vidov-dan 1389 godine, ili propast carstva srpskog u narodnim pjesmama. Izdanje Knjižare Braće M. Popovića u Novome Sadu 1884. Brzotisak E. Jančika u Vukovaru. На 12-ни 67 стр.

— BORTOLAZZI DINKO OD GRISOGONO. Види: Новине «Jskra slavjanske slobode».

18. БРАЧНА ПРАВИЛА. Поуке младожењама, невестама и младим женама, како треба у брачном животу да се владају. По Книгеу. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 12-ни 29 стр. и 1 л.

19. BRUSINA S. Sastanak ornitologah i izložba pticah u Beču. Opisao ____ ____, ravnatelj hrv. zoologičkog muzeja i profesor. Preštampano iz br. 19—30. «Vjenca» za god. 1884. U Zagrebu 1884. Troškom i tiskom dioničke tiskare. На 8-ни 78 стр.

20. БУГАРСКИ М. ЂОРЂЕ. Први дар. Забавно поучна књига за нашу децу. (Са сликама). На-

писао ___ ___ ___. У Новом Саду, штампарија А. Пајевића 1884. На 12-ни 99 стр.

— BUDISAVLJEVIĆ BUDE. Види: Književno cvieće.

— BUDMANI P. Види: Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika.

— BULIĆ DR. Види: Новине «Bolletino archeologico.»

21. BULIĆ F. Split i rimski spomenici Dalmacije. Dva govora arhitekta i upravitelja za obnovu stolne crkve spljetske A. viteza Hausera. Preveo na hrvatski jezik ___ ___, ravnatelj spljetske gimnazije. U Splitu 1884. Tiskarnica A. Zannonia. На 8-ни.

— BUČANSKY VJEKOSLAV. Види: Календар «Katolički kalendar».

22. БУЏЕТ краљевине Србије за 1883—4 рач. год. У Нишу, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 4-ни 127 стр.

23. БУЏЕТ краљевине Србије за 1884—5 рач. год. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 4-ни 121 стр.

— VALAVAC M. Види: Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika.

— ВАЛТРОВИЋ М. Види: Закон хумскога кнеза Петра.

— ВАЛТРОВИЋ М. Види: Новине «Старинар».

24. VARJAČIĆ LJUD. JOS. Proljetno cvieće. Spjevao ___ ___ ___. Zagreb 1884. Knjigotiska

Drag. Albrechta. Troškom i nakladom pisca. На мал. 8-ни 127 стр.

Чини I књигу „Spisi za mladež Jos. Ljud. Varjačića“.

— ВАРТЕНШТАЈН ГУСТАВ. Види: Писма за љубавнике.

25. ВАСИЉЕВИЋ А. Беседа, коју је говорио Г. ___ ___, државни саветник, при опелу Димитрија Матића, државнога саветника. У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 7 стр.

— WASSMUTH ANTUN. Види: Stožir Jvan.

26. VEŽIĆ MILIVOJ. Pomoćnik za javnu upravu. Sbirka najvažnijih zakonah i naredabah o javnoj sigurnosti, obćem zdravlju i o narodno-gospodarskoj prigledbi u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji s pripojenom bivšom hrv.-slav. Krajinom. Uredio ___ ___, perovodja kr. hrv.-slav.-dalm. zem. vlade. U Zagrebu 1884. Nakladom akademijske knijžare Lav. Hartmána (Kugli i Deutsch). Tisak Jgn. Granitza i dr. u Zagrebu. На 8-ни 820 стр.

27. ВЕЛИКА СРПСКА НАРОДНА ЛИРА. Збирка са 900 одабраних песама. Издање књижарнице Велимира Валожића у Београду. Београд 1884. Краљевско-српска државна штампарија. На мал. 16-ни XXXVIII. стр. 2 л. 584 стр. и 1 л.

28. ВЕЛИКИ ПЕВАЧКИ КОНЦЕРАТ руски Димитрија А. Славјанскога. (Садржина свих певаних пе-

сама преведена на српски). Београд 1884. Штампарија напредне странке. На 12-ни 14 стр. и 1 л.

— ВЕРН ЖИЛ. Види: Глишић Ђ. Милован.

— ВЕРН ЖИЛ. Види: Мушицки Бранко.

— ВЕРН ЖИЛ. Види: Сандић Миленко.

— VEČERINA FRAN. Види: Новине «Sriemski Hrvat».

29. ВИЉКОЊСКА ПАВЛИНА. Отров. Приповетка ____ ____. Превод с пољскога. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића у Панчеву. (1884). На мал. 16-ни 55 стр.

Чини 86 свеску „Народне библиотеке" Браће Јовановића.

30. VITANOVIĆ JOSIP. Hrvatska čitanka za V razred viših djevojačkih škola. Sastavio ____ ____, profesor i učitelj kralj. velike realke u Zagrebu. U Zagrebu. Troškom i nakladom kr. hrv.-slavon.-dalm. zem. vlade. 1884. Tiskara «Narodnih Novinah». На 8-ни VII и 152 стр.

31. VITANOVIĆ JOSIP. Izabrane romance i balade. Sabrao i s kratkim predgovorom popratio ____ ____, profesor kr. velike realke u Zagrebu. U Zagrebu 1884. Nakladom akademijske knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). На 12-ни.

Чини XIX свеску „Hrvatske biblioteke", што је издаје поменута књижарница.

— VITEZIĆ DINKO. Види: Govor.

32. ВИТКОВИЋ ГАВРИЛО. Извештај. Написао 1733 Максим Радковић, ексарх београдског мит-

рополита. Преписао и приредио ____ ____ (Прештампано из 56 Гласника српског ученог друштва). У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На вел. 8-ни 212 стр. и 2 л.

33. ВИТКОВИЋ МИХАЈЛО. Песников роман. У писмима написао____ ____. Превод с мађарскога. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 119 стр.

Чини 84 и 88 свеску „Народне Библиотеке“ Браће Јовановића.

34. VICHODIL GUSTAV AUGUST. Gospodarska uprava ili nauka o umnom gospodarenju za obću školsku porabu ujedno kao priručnik praktičnim gospodarom. Sastavio____ ____ ____, ravn. kr. gosp. i šum. učitelj. Dio II. organizacija uprave. Svezak II. U Zagrebu 1884. Tiskara «Narodnih Novina». На 8-ни 87 стр.

— VOJINOVIĆ KOSTA DR. Види: Što hoće neodvisna narodna stranka.

— VRBANIĆ MIJO. Види: Календар «Hrvatski šumarski kalendar».

35. VRČEVIĆ VITEZ VUK. Narodne humoristične gatalice i varalice. Skupio ih po Boki Kotorskoj, Crnoj Gori, Dalmaciji a najviše po Hercegovini____ ____ ____. U Dubrovniku 1884. Nakladom knjižarnice Dragutina Pretnera. Tiskarnica D. Pretnera u Dubrovniku. На 8-ни 88 стр.

Чини XVI књигу „Narodne biblioteke"' што је издаје поменута књижарница.

36. ВРЧЕВИЋ ВИТЕЗ ВУК. Српске народне припovijетке понајвише кратке и шаљиве. Скупио ____ ____. У Дубровнику 1884. Накладом књижарнице Драгутина Претнера. Тискарница Д. Претнера у Дубровнику. На 8-ни 208 стр.

37. ВУКАСОВИЋ ВУЛЕТИЋ — ВИД. Ђуро Харамбаша или конавски устанак. ____ Приповијест херцеговачко—дубровачка. ____ Прича из староставне књиге ____ ____ ____. Прештампано из Словинца. У Дубровнику. Накладом књижарнице Д. Претнера 1884. Тискарница Д. Претнера у Дубровнику. На мал. 8-ни 189 стр. и 1 л.

— VUKELIĆ LAVOSLAV. Види: Književno cvieće.

— ВУКИЋЕВИЋ Ђ. НИКОЛА. Види: Новине „Школски Лист".

38. ВУКИЋЕВИЋ Ђ. НИКОЛА. Огледало хришћанске добродетељи. Састављено из житија светих који се у православној источанској цркви и у српском народу особито поштују. Трудом ____ ____ ____, учитеља и управитеља српске учитељске школе сомборске. Друго поправљено издање. Панчево 1884. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни 142 стр. и 1 л.

39. VUKOVINSKI STJEPAN. XII otačbeničkih slika.

Написао____ __, kapelan na Voći. Vlastitom nakladom. U Varaždinu 1884. Tiskarna Platzer-ova Sina. На 16-ни.

40. ВУКОВИЋ АРКАДИЈЕ. Рачуница за други разред народне школе. Према наставном плану Вис. кр. угарског министарства и Вис. школског савета, а по најбољим изворима написао ___ ___, учитељ. Панчево 1884. Издање штампарије Бека и Косанића. На 12-ни 29 стр. и 1 л.

41. ВУКОВИЋ АРКАДИЈЕ. Рачуница за трећи разред народне школе. Према наставном плану Вис. кр. угарског министарства и Вис. школског савета, а по најбољим изворима написао___ ___, учитељ. Панчево 1884. Издање штампарије Бека и Косанића. На 12-ни 42 стр.

42. ВУКОВИЋ АРКАДИЈЕ. Рачуница за четврти разред народне школе. Према наставном плану Вис. кр. угарског министарства и Вис. школског савета, а по најбољим изворима написао ___ ___, учитељ. Панчево 1884. Издање штампарије Бека и Косанића. На 12-ни 55 стр.

43. VUKOTINOVIĆ LJ. Opis ružah okoline zagrebačke. Rosae in vicinia Zagrabiensi et quaedam in Croatia maritima crescentes. Čitao u sjednici matematičko-prirodoslovnoga razreda jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti dne 3 siećnja 1884 pravi član___ ___. Odštampano iz LXIX knjige Rada jugoslavenske aka-

demije znanosti i umjetnosti. U Zagrebu 1884. Tisak dioniške tiskare. На 8-ни 60 стр.

44. ВУКОТИЋ ЂУРО. Будимо на чисту. Одговор Илији Рачети на његово Priopćeno у прилогу 73 «Narodnog Lista» да га позна ко га и не позна. У Дубровнику 1884. Штампарија Д. Претнера. На 8-ни.

— ГАВРИЛОВИЋ Љ. СВ. Види: «Календар српских пољопривредника».

— GELČIĆ J. Види: Новине «Biblioteka za povjest dalmatinsku».

— ГЕТЕ. Види: Сандић Александар.

45. ГЛАВНИ списак књижаре Браће Јовановића у Панчеву. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву 1884. На 8-ни 47 стр.

46. ГЛАСНИК СРПСКОГ УЧЕНОГ ДРУШТВА. Књига 55. Расправе и други чланци. Са једном геолошком картом. У Београду 1884. У штампарији краљевине Србије. На вел. 8-ни 1. л. 372 стр.

Садржина: 1. Спољашњи одношаји Србије. I. Србија и српски покрет у Угарској 1848 и 1849. Од Јов. Ристића. 2. Одношаји између физичних и душевних особина расе и спола; једно питање из поређене психологије. Од А. Васиљевића. 3. Поглед на борбу између централизације и самоуправе (децентрализације) на западу и у нас. Од Глише Гершића. 4. Грађа за геологију краљевине Србије: I. Прилог за геологију југоисточне Србије, са једном геолошком картом и неколико слика; II. О неким стакластим стенама; III Корсит са Рудника. Од Јована Жујовића. 5. Материјали за историју Црне Горе. I Из вре-

мена владања владике Петра. Од Марка Драговића. 6. Сердар Никола Мандрда, победилац Турака код Дебелог Древета 1815. Прилог за новију историју. Од П. Срећковића. 7. Одговор д-ра Ђ. Мушићског на Изјаву г. Ј. Живановића о расправи „Судбине ћирилских слова у аустриској држави“. 8. Изводи из записника српског ученог друштва.

— Књига 56. Различна научна грађа. Са две слике у прилогу. На вел. 8-ни VI стр. 1. л. 360 стр.

Садржина: 1. Старине Хиландарске. Од Н. Дучића, архимандрита. 2. Извештај Максима Ратковића, ексарха митрополита београдског, 1733. Преписао и приредио Гаврило Витковић. 3. Белешке и натписи. Прибрао их Љуба Ковачевић. — Друга руковет.

— Књига 57. Расправе и други чланци. Са три слике у прилогу. На вел. 8-ни 1 л. 251, 48 и LI стр.

Садржина. 1. Класична настава у нашим гимназијама. Од д-ра Ј. Туромана. 2. Наставак бележака из мога путовања по Старој Србији. Од И. Јастребова. 3. О јепископијама зетској и дабарској. Од Н. Дучића, архимандрита. 4. Историјске расправе П. Срећковића: а) Јелена прва српска царица. — б) Јевдокија и Дејан. — в) Марија Оливерићка. — г) Како је придружен Србији Јадар и Рађевина. 5. Историјске расправе П. Павловића: а) Три потомка Немањина. — б) Порекло Кнеза Лазара. 6. Прилог алгебарским влацима вишег ступња. Од П. Живковића. Први чланак. 7. О хлорним дериватима дибром динитро — метана. Од С. М. Лозанића. 9. Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1883. Од Драгутина Посниковића. Прва половина. 10. Изводи из записника. — Скупови српскога ученога друштва од 30 јануара 1883. 27 фебруара 1883 и 30 јануара 1884 године.

— Књига 58. Музикалије. На 4-ни.

Садржина: Предговор. 1. Српска краљевска химна од Д. Јенка — 2. Музички списи Ј. Маринковића; а) Пред спомеником кнеза Михајла; б) Ој месече; в) Ала ј' леп овај свет; г) Поток жубори (двопев); д) Коло песама; — 3. Три народне песме, од К. Станковића, приложио Ј. Бошковић.

— Књига 59. Различна научна грађа. На вел. 8-ни 1 л. 275 и 127 стр.

Садржина: 1. Турске и друге источанске речи у нашем језику. Грађа за велики српски речник. Од дописнога члана Ђорђа Поповића. 2. Библиографија српске и хрватске књижевности за годину 1883. Од Драгутина Посниковића. Друга половина. (Особите пагинације страна) 3. Изводи из записника српскога ученога друштва, година 1884. 4. Оцене прилога за Гласник ученога друштва, које је историјски одбор наредио да се штампају.

47. ГЛИБОЊСКИ ЂОРЂЕ. О коњу. Написао ____ ____. (Наградила «Матица Српска»). У Новом Саду, издање и штампа А. Пајевића 1884. На 8-ни 44 стр.

48. ГЛИШИЋ Ђ. МИЛОВАН. Прав а осуђен или осам стотина миља низ Амазон. Приповетка од Жила Верна. Превео ____ ____ ____. Прва књига. Београд 1884. Краљевско-српска државна штампарија. Накладом књижаре В. Валожића. На мал. 8-ни 162 стр.

— Друга књига. На мал. 8-ни 129 стр.

Ово је прештампано из листка „Српских Новина" за 1884 годину.

49. GOVOR G. FRANA FOLNEGOVIĆA, zastupnika grada Senja, o predlogu Vojnovićevu, rečenu u Saboru dne 18 siečnja 1884. (Po stenografič-

kih bilježkah). Preštampano iz «Slobode». U Zagrebu. Tiskara dra Davida Starčevića i drugovah. На 12-ни 13 стр.

50. ГОВОР ЈОВАНА Ђ. АВАКУМОВИЋА у седници општине београдске од 17 октобра 1884 г. (По стенографским белешкама). Београд, парна штампарија задруге штампарских радника 1884. На 12-ни 48 стр.

51. GOVOR NARODNOGA ZASTUPNIKA dra Dinka Vitezića, držan 14 ožujka 1884 u carevinskom vieću u Beču prigodom proračunske razprave. Trst, tiskarnica V. Dolenc 1884. Nakladom uredništva «Naše Sloge». На 16-ни 44 стр.

52. ГОВОР УРОША КНЕЖЕВИЋА на беседи читаонице нишке 29 јануара 1884 год. у Нишу. Штампа Косте Ченденша у Нишу. На 12-ни 15 стр.

53. GOVOR što ga je u sjednici sabora hrvatskoga od 11 siečnja ove godine proti indemnitetu izustio g. dr. David Starčević, zastupnik kotara čabarskoga. (Po stenografičkih bilježkah). Preštampano iz «Slobode». U Zagrebu. Tiskara dra Davida Starčevića i drugovah. На 12-ни 16 стр.

54. GODIŠNJE IZVJEŠĆE više djevojačke i obćih pučkih učiona u Karlovcu koncem školske godine 1883—4. U Karlovcu. Tiskom Jvana Nep. Prettnera. На 8-ни 49 стр.

Напред је овај чланак:

1. Ob umnom pčelarstvu, od Davorina Trstenjaka.

55. GODIŠNJE IZVJEŠĆE više djevojačke učione slob. i kralj. grada Varaždina. Na koncu školske godine 1883—4. U Varaždinu. Brzotiskom Platzer--ova Sina 1884. На 8-ни 48 стр.

Напред су ови чланци:

1. Povjest više Grad. djev. škole. U spomen njezine desetgodišnijce od Mate Prusta.

2. Školske vjesti od ravnateljstva.

56. GODIŠNJE IZVJEŠĆE gradske više obće pučke djevojačke i obćih pučkih dječačkih učiona sl. kr. i glavn. grada Zagreba koncem školske godine 1883/4. Tiskarski i litografski zavod C. Albrechta. U Zagrebu 1884. На мал. 8-ни 90 стр. и 1 л.

57. GODIŠNJE IZVJEŠĆE gradjanske i s njom spojene obće pučke dječačke učione u Sisku za školsku godinu 1883—4. U Sisku 1884. На 8-ни.

Напред је овај чланак:

1. Školska radiona sisačka od Ante Čuvaja, ravnatelja gradjanske učione.

58. GODIŠNJE IZVJEŠĆE državne velike gimnazije u Kotoru za školsku godinu 1883—84. Zadar. Brzotiskom «Narodnoga Lista» 1884. На 8-ни 40 стр.

Напред су ови чланци:

1. Iz druge knjige Horatijevih satira I, V i VIII sat. preveo Tomo Brajković.

2. Školske vjesti od. Ravnatelja.

59. GODIŠNJE IZVJEŠĆE kralj. velike realke i s njom spojene trgovačke škole u Zagrebu za školsku godinu 1883|4. U Zagrebu 1884. На 8-ни.

Напред је овај чланак:

1. Tiberij kao čovjek. Historijsko-psiholožka rasprava Janka Kamenara.

60. GODIŠNJE IZVJEŠĆE kralj. velike realne gymnazije u Rakovcu u Hrvatkoj za školsku godinu 1883|4. Priobćeno Ravnateljstvom. U Zagrebu. Knjigotiskara i litografija C. Albrechta 1884. Na 8-ни 102 стр. и 1 л.

Напред је овај чланак:

1. Kralj Dmitar Zvonimir prema Karantencem za investiturne borbe, od Jvana Steklasa.

61. GODIŠNJE IZVJEŠĆE o c. k. velikoj realci u Splitu školske godine 1883—84. U Splitu. Tiskom Ante Zannoni—a 1884. На 8-ни.

Напред је овај чланак.

1. Aginnteai „Vrtebrati“. Napisao Juro Kolombatović.

62. GODIŠNJE IZVJEŠĆE c. kr. realne gimnazije u Sarajevu za 1883|84 školsku godinu. U Sarajevu. 1884. Tisak zemaljske tiskare. На 8-ни.

Мешовито штампано латиницом и ћирилицом.

63. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ о стању богословије београдске за 1883—4 школску годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 23 стр.

64. ГОДИШЊИЦА НИКОЛЕ ЧУПИЋА. Издаје његова задужбина. Књига VI. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 1 л. XV стр. 1 л. и 270 стр.

Чини XXI Издање Чупићеве Задужбине.

Садржина :

Део први: Састанци одбора Чупићеве задужбине.

Део други: 1. Хералдички обичаји у Срба у примени и књижевности — од Ст. Новаковића. 2. Одломци из Историје Београда, од* (Косте Протића ђенерала).

3. И опет краљ Вукашин није убио цара Уроша — од Љуб. Ковачевића. 4. „Рујно“ прилог испитивању епитета у народној (усменој) српској поезији — од Св. Вуловића.

65. GORJANOVIĆ DRAG. — KRAMBERGER. Fosilni sisari Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. Napisao dr____. ____ ____. Odštampano iz LXIX knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. U Zagrebu 1884. Tisak Dioničke tiskare. На 8-ни 35 стр. и два литографска листа.

— ГРАБОВАЧКИ МИЛОШ—СРБИН. Види: Новине «Србинови записници».

— ГРАБОВАЧКИ МИЛОШ. Види: Новине «Србинови листићи».

66. ГРАБОВАЧКИ МИЛОШ — СРБИН. Песме и савремени поздрави. Од ____ ____ ____. Прештампано из «Србинових Листића». У Земуну. Штампа и издање Србина—Милоша Грабовачког 1884. На 16-ни 32 стр.

67. ГРАЂА за историју краљевине Србије. Време прве владе кнеза Милоша Обреновића. Приредили Вукашин J. Петровић и Др. Ник. J. Петровић. Књига друга. Од 1821 до 1823 године. Штампано у краљ.-српској државној штампарији у Београду 1884. На вел. 8-ни VII стр. 1 л. и 502 стр.

— ГРАЂА ЗА ФЛОРУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ. — 2. Додатак «Флори кнежевине Србије». Види: Панчић Јосиф Др.

68. ГРАЂАНСКИ ЗАКОНИК са законом трговачким и законом о уређењу аграрних односаја у новоослобођеним пределима за краљевину Србију (Четврто поправљено издање). У Београду, штампа и издање кр.-срп. државне штампарије. 1884. На 8-ни 2 л. 414 страна и 1 л.

69. ГРЕСИ МЛАДОСТИ или од куд постају тајне болести и како се најпрактичније лече. Друго поправљено издање. Београд, штампарија напредне странке 1884. На 16-ни 46 стр. и 1 л.

— GRÜNHUT G. Види: Новине «B i č».

— GRÜNHUT GAVRO. Види: Новине «M o d n i l i s t».

70. GRLOVIĆ MILAN. Zimski dan u Toplicah. Ulomci iz moga dnevnika. Napisao ____ ____. Preštampano iz podlistka „Pozorova". Zagreb 1884. Tiskom Dioničke tiskare. На 12-ни 40 стр.

71. ГРОС ЈУЛИУС. Револуционар. Новела ____ ____. (с немачког). (Прештампано из «Нов. Б. Дневника»). Београд, штампарија задруге штампарских радeника, обилићев венац 1884. На мал. 8-ни 228 стр.

72. GRÜBER GJURO. Roman siromašna mladića. Franceski napisao Octave Feuillet. Preveo ____ ____. Drugi svezak. U Zagrebu 1884. Nakladom akademijske knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). На 16-ни.

Чини XVI свеску „Hrvatske biblioteke", што је издаје поменута књижарница.

— GRUBER MILAN. Види: Календар „Uskok“.

— GRUBER CVJETKO. Види: Календар „Žepni koledar.“

— ГРУЈИЋ Ј. ДР. Види: Новине „Србски Народ“.

73. ДАВИДОВИЋ Н. С. Српске народне пјесме из Босне (женске). По казивању своје жене прибиљежио ——— ——— ———. Панчево 1884. Накладом Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни 132 стр.

— DANILO J. Види: Новине „Gospodarski list“ (Biletino agrario della Dalmazia).

— DANILO V. Види: Новине „Zora“.

74. ДАНИН МИЛАН. Ивана Тургењева: Клара Милићева. С рускога превео ——— ———. У Вел. Бечкереку 1884. Издање књижаре и штампарије Ј. Грчића. На 12-ни 94 стр.

— ДАНИЋ ЈОВАН ДР. Види: Новине „Народно здравље“.

75. ДАНИЋ Д. ЈОВАН ДР. Нешто из хигијене љубави. Јавно предавање ——— ——— ——— ———, држано у грађанској касини у Београду 15 децембра 1883 г. Отштампано из „Видела“. у Београду, штампарија напредне странке 1884. На 12-ни 40 стр.

— ДАНИЧИЋ. Види: Приповетке из старога и новога завета.

— DANIČIĆ. Види: Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika.

— DEŽELIĆ STJ. GJ. Види: Календар «Dragoljub“

— DEŽELIĆ STJ. GJURO. Види: Календар „Hrvatski uredovnik ili upisnik kalendar“.

— DEŽELIĆ GJURO. Види: Новине „Obćinar“.

76. ДЕЛА ДОСИТЕЈЕВА. Седма књига. Преводи Доситеја Обрадовића. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 213 стр. и 1 л.

Чини 77, 79 и 81 свеску »Народне библиотеке« Браће Јовановића.

— Осма књига. Писма Доситеја Обрадовића. На мал. 16-ни 112 стр.

Чини 87 и 89 свеску „Народне библиотеке« Браће Јовановића.

77. ДЕСПОТОВИЋ П. Кнез Милош Обреновић. За српску омладину написао ___ ___. (Са сликом). У Панчеву 1884. Накладом књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни 116 стр.

78. DIVKOVIĆ MIRKO. Latinske vježbe za II gimnaz. razred. Sastavio ___ ___, ravnatelj kralj. gimn. zagrebačke. Drugo popravljeno izdanje. U Zagrebu 1884. На 8-ни 170 стр.

— ДИМИТРИЈЕВИЋ НИКОЛА. Види: Новине «Српско Коло».

79. DJELA GJONA GJORA PALMOTIĆA. Na sviet izdala jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Dio III. U Zagrebu 1884. U knjižarnici jug. akademije L. Hartmana (Kugli i

Deutsch). Tisak dioničke tiskare. На 8-ни XI и 239 стр.

Чини XIV књигу „Stari pisci hrvatski“ што издаје југославенска академија знаности и умјетности у Загребу.

80. DOBAR DAN, ili: knjižica sadržavajuća molitve i pjesme za porabu krstjano-katolikah sa Molitvami na čast neoskvrnjenoga začetja bl. Dj. Marije i sa križnim putem. U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya). На 12-ни.

— ДРАГАШЕВИЋ. Види: Новине «Ратник».

81. ДРАГОВИЋ МАРКО. Митрополит црногорски Василије Петровић Његош или историја Црне Горе од 1750 до 1766 године. Написао ____ ____, секретар министарства просвјете и црквених дјела. Цетиње, у државној штампарији 1884. На 8-ни 126 стр. и 1 л.

— DRAGONI STJEPAN. Види: Новине „Novi hercegovački bosiljak".

82. DRAŽENOVIĆ JOSIP. Crtice iz hrvatskoga života. Napisao ____ ____. Zagreb 1884. Naklada akadem. knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). На 16-ни 67 стр.

Чини 15 свеску „Hrvatske biblioteke“ што је издаје поменута књижарница.

— DRŽIHAL J. Види: Pexider Ivan.

83. ДРУГА ЧИТАНКА за пучке школе у Босни и Херцеговини са словничким додатком. (Подједнако ћирилицом и латиницом). У Сарајеву. Накладом земаљеке владе за Босну и Хер-

цеговину 1884. Штампа земаљске штампарије у Сарајеву. На 8-ни 136 стр.

84. DRUGA ČITANKA za pučke škole u Bosni i Hercegovini sa slovničkim dodatkom. (Podjednako latinicom i ćirilicom). U Sarajevu. Nakladom zemaljske vlade za Bosnu i Hercegovinu 1884. Štampa zemaljske štamparije u Sarajevu. На 8-ни 136 стр.

85. DRUGI PROGRAM kralj. nautičke škole u Bakru koncem školske godine 1883—84. Na Rieci. Tiskara „G. Jeronscheg". 1884. На 8-ни 55 стр.

Напред су ови чланци:

1. O helikoidi (zavojnici) na upravnom čunju. Napisao pravi učitelj Andrija Mohorovčić.

2. Školske vjesti od ravnateljstva.

86. ДРУШТВО ЗА ГРАЂЕЊЕ И ЕКСПЛОАТАЦИЈУ СРПСКЕ ДРЖАВНЕ ЖЕЉЕЗНИЦЕ. Инструкција Бр. 1. — 1884. Београд, штампарија напредне странке. На 12-ни 23 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 2. — 1884. Особље. Београд, штампарија напредне странке. На 12-ни 159 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 3. — 1884. Ношња службена. У Новом Саду, парна штампарија Николе Димитријевића 1884. На 12-ни 35 стр.

— Инструкција Бр. 4. — 1884. Сигнали. Панчево. Штампарија Браће Јовановића 1884. На 12-ни 127 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 5. — 1884. — Кретање влакова. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни 89 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 6. — 1884. Маневре и састав влакова. Нови Сад. Штампарија А. Пајевића. На 12-ни 81 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 7. — 1884. Однос између одељења експлоатације у погледу на рад локомотива и кола. Нови Сад. Српска штампарија дра Светозара Милетића. На 12-ни 31 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 8. — 1884.Особље влакова. Париз. Парна штампарија P. Mouillot. 13 наб. Волтер 1884. На 12-ни 81 стр. и 2 л.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 9. — Службе за шефове и подшефове станица. Парна штампарија P. Mouillot. 13 наб. Волтер. 1884. На 12-ни 87 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 10. — 1884. Станична служба. Унутарњи обрт. I. Нови Сад. Штампарија А. Пајевића. На 12-ни 125 стр. и 1 л.

Српски и француски текст,

— Инструкција Бр. 12. — 1884. Однос између економног одељења и других одељења експлоатације. Париз. Парна штампарија P. Mouillot. 13 наб. Волтер. 1884. На 12-ни 49 стр. и 2 л.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 15. — 1884. Служба послужилаца на скретницима. Париз. Парна штампарија P. Mouillot. 13 наб. Волтер. 1884. На 12-ни 27 стр. и 1 л.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 17. — 1884. Служба за одржавање пруге. Нови Сад. Штампарија А. Пајевића 1884. На 12-ни 25 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 18. — 1884. Одржавање и чување пруге. Службе на прузи. Панчево. Штампарија Браће Јовановића 1884. На 12-ни 97 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 19. — 1884. Ред возова. Панчево. Штампарија Браће Јовановића 1884. На 12-ни 25 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 20. — 1884. Несрећни случајеви. Београд. Штампарија напредне странке. На 12-ни 11 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 21. — 1884. Службени пренос. Београд. Штампарија напредне странке. На 12-ни 11 стр.

Српски и француски текст.

— Инструкција Бр. 22. — 1884. Правила која се односе на машинско особље. Београд. Штампарија задруге штампарских радника. 1884. На 12-ни 187 стр. и 2 л.

Српски и француски текст.

— Распис № 80. Упутство о употреби наплатног листа. Београд. Штампарија задруге штампарских радника 1884. На 12-ни 33 стр.
Српски и француски текст.

— Службена наредба Бр. 2. — 1884. Санитетска служба. Београд 1884. Штампарија напредне странке. На 8-ни 13 стр.
Српски и француски текст.

87. DUČIĆ N. Dobrušta. Priopćio arhimandrit ___ ___ (Preštampano iz LXX knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti). U Zagrebu. Tisak dioničke tiskare 1884. На 8-ни 7 стр.

88. ДУЧИЋ Н. Јепископије Зетска и Дабарска од св. Саве Српскога. Расправа ___ ___, архимандрита. Прештампано из 57 Гласника српског ученог друштва. У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884 год. На 8-ни 33 стр.

89. ДУЧИЋ Н. Старине хиландарске. Од ___ ___. архимандрита. Прештампано из 56 Гласника српског ученог друштва. У Београду у штампарији краљевине Србије 1884. На 8-ни VI стр 3 л. и 116 стр.

90. Ђ(АЈА) Ј(ОВАН). Двадесет трећа. Роман Виктора Ига. Превео ___ ___. Прештампано из «Нов. Беогр. Дневника». Београд, штампарија задруге штампарских радника — Обилићев венац 1884. На 8-ни 192 стр.

91. Ђ(АЈА) Ј(ОВАН). Хигијена кретања и хигијена у разним годинама старости човечијега жи-

вота. Из хигијенске популарне енциклопедије дра Павла Монтегаце. Превео ___ ___. Београд, штампарија задруге штампарских раденика (Обилићев венац) 1884. На 8-ни 101 стр. и 1 л.

— ЂОРЂЕВИЋ ВЛ. ДР. Види: Београдски општински послови.

— ЂОРЂЕВИЋ ВЛАДАН ДР. Види: Новине «Народно Здравље».

92. ЂОРЂЕВИЋ Ј. Доктор Робин. Шаљива игра у 1 радњи. Писао Премареј. С немачког превео ___ ___. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 56 стр.

Чини 92 свеску »Народне библиотеке« Браће Јовановића.

93. ЂОРЂЕВИЋ КР. МИХ. Енциклопедија права. По Арндсу, Варнкенигу и Питеру израдио ___ ___, адвокат. Београд, парна штампарија задруге штампарских раденика 1884. На 8-ни 57 стр.

— ЂОРЂЕВИЋ МИЛАН ДР. Види: Новине «Српски Глас».

94. ЂУМРУЧКИ ЗАКОНИ. Издање Алексе Миловановића, царинског чиновника. I део. У Београду, штампано у штампарији напредне странке 1884. На 8-ни XXIV и 403 стр.

— II део. На 8-ни XLII и 502 стр.

95. GJURGJINA FRANJO. Sveta Jelena na Kalvariji. Pobožna drama od Petra Metastasija. Iz ta-

lijanskoga na hrvatski jezik preveo župnik ___ ___. U Varaždinu 1884. Tiskom Platzerova sina. Nakladom prevodiočevom. На 16-ни 38 стр.

96. ENOK ARDEN-IĆ. Od A. Tennysona. Po talijanskom prevodu Dragutina Facciolia pohrvatio V(inko) Š(alinović). U Zadru, brzotiskom «kat. hrv. tiskare» 1884. На мал. 8-ни.

— EŠTERAŠ PAVAO. Види: Subota blažene djevice Marie.

97. ЖЕЛЕЗНИЧКО—ПОЛИЦИЈСКИ ЗАКОН. У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 40 стр. и 2 л.

98. ЖЕНИДБА ПРИ ФЕЊЕРИМА. Оперета у једном чину. Написали Мишел Каре и Леон Бати. Сложио Ф. Офенбах. Превео Никола Ј. Мариновић. Београд. Штампарија напредне странке. 1884. На мал. 8-ни 36 стр.

99. ŽETIĆ PAJO ML. Žarko i Jelka. Roman iz druž. tvenog života. Napisao ___ ___ ___. Sveska prva. Vlastita naklada. Osjek. Tisak Drag. Laubnera 1884. На 8-ни 54 стр.

100. ЖИВАНОВИЋ ЈОВАН. Две три речи о „Граматици старога словенскога језика за средње школе Краљевине Србије саставио Стојан Новаковић, у Београду 1884". Од ___ ___. У Новом Саду, штампарија А. Пајевића 1884. На 8-ни 16 стр.

Ово је прештампано из „Програма српске велике гимназије карловачке за школ. год. 1883/4".

101. ЖИВАНОВИЋ ЈОВАН. Мали одломак из мојега пчеларскога живота и београдска пчела туђица. (Прештампано из «Јавора» 1884 год). У Новом Саду, штампарија А. Пајевића 1884 На 12-ни 32 стр.

102. ЖИВАНОВИЋ ЈОВАН. О запаћању талијанских пчела. Саставио ____ ____. почасни члан пољопривредног друштва у Београду и дописни члан хрватског пчеларског друштва у Осеку. Са тринаест дрворезних слика и једном великом цинкографском сликом. Издање књижарнице Велимира Валожића. У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884. На вел. 8-ни 32 стр. 2 л.

Ово је прештампано из „Пчеле“ за 1884 годину.

103. ЖИВАНОВИЋ ЈОВАН. Српска читанка за ниже гимназије. Књига прва. Саставио ____ ____. Панчево 1884. Наклада Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни 281 стр.

— Књига друга. На 8-ни 315 стр.

— ЖИВОТИЋ ЂУРА. Види: Абу Едмунд.

104. ŽIVOT KATOLIČKE CRKVE, ili maleni Goffiné. Kratko tumačenje svetih vremena, otajstvenih svetkovina nedjelnih i svetačnih evangjelja, sredstava spasenja, kao i najznatnijih obreda u crkvenoj godini. Za mladež kao i za odrasle preveo i izdao sbor duhovne mladeži zagrebske. Drugo izdanje. S odobrenjem duhovnoga glavarstva. U Zagrebu. Tiskara d-ra D. Starčevića i drugovah 1884. На 12-ни VIII и 570 стр. и 3 л.

105. ЖИВОТ Николе Коцића жандарма. Београд 1884. На 12-ни 14 стр. и 1. л.

106. ŽIVOT, čudesa, težke muke i slavna smrt ugarske Svete Jelisave, kćeri kralja ugarskoga Andrije II. i thurinžke pokrajinske grofice. U 12 odsjekah. Sa 16 slikah. U Budimpešti 1884. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya). На 12-ни.

107. ŽIVOTOPIS kčeri kralja ugarskoga Bele IV. t. j. sv. Djevice Margete. Sa 12 slikah. U Budimpešti 1884. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya). На 12-ни.

108. ЖУЈОВИЋ М. Ј. Грађа за геологију краљевине Србије. I. Прилог за геологију југоисточне Србије. Са једном геолошком картом и неколико слика. Од ____ ____ ____, професора велике школе. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На вел 8-ни 108 стр. и 1 л.

— II. Белешка о неким стакластим стенама. III. Корсит са Рудника. На вел. 8-ни 16 стр.

Ово је прештампано из 57 „Гласника српског ученог друштва“.

109. ЖУЈОВИЋ М. МИЛЕНКО. О казненим заводима. Од ____ ____ ____. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни 134 стр. и 1 л.

Ово је прештампано из „Српских Новина“ за 1884 годину.

— ZAJC IVAN. Види: Nikola Šubić Zrinjski.

110. ЗАКОН да Србија може приступити конвенцији о филоксери, која је потписана у Берну 3

новембра 1881 године између Аустро-Угарске, Немачке, Француске, Португалске и Швајцарске. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 15 стр.

111. ЗАКОНИ о штампи, удружењима и зборовима, општинама, жандармерији, трошковима управних власти, премештају села из среза у срез и уредба о механама и кафанама за краљевину Србију. У Београду издање и штампа кр.-срп. државне штампарије 1884. На 12-ни VI стр. 1 л. 332 стр. и 2 л.

112. ЗАКОНИ СТАТУТИ о повлашћеној народној банци краљевине Србије. Banque nationale privilégiée du royaume de Serbie. Loi organique. Status. Belgrade 1884. Jmprimerie de l'état. На 8-ни 46 стр. и 1. л.

Српски и француски текст.

113. ЗАКОН о варошкој трошарини у Београду. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884.) На 8-ни 3 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

114. ЗАКОН о допуни закона о подизању јавних грађевина од 23 марта 1865 год. (Збор. 18 стр. 82). (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 3 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

115. ЗАКОН о допуни закона о путном и дневном трошку посланика на Народној Скупштини, од 12 октобра 1870 године. (У Београду,

штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 4 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

116. ЗАКОН о другом одељењу суда окр. нишког. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 8-ни 5 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

117. ЗАКОН о жандармерији. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 12 стр. и 1 л.

118. ЗАКОН о замени бакарног ситног новца, новцем од никла. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 8-ни 5 стр.

119. ЗАКОН О БУЏЕТУ државних расхода и прихода за рачунску 1883|4 годину. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.

120. ЗАКОН О БУЏЕТУ државних расхода и прихода за рачунску 1884|5 годину. (У Београду штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.

121. ЗАКОН О ДРЖАВНОМ ЗАЈМУ од 1884 године. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 8-ни 5 стр.

122. ЗАКОН о замени члана 33 у закону о заузимању непокретних добара за потребу грађења железнице од 16 јануара 1880 год. (Збор. 35 стр. 83). (У Београду, штампано у краљ.-

српској државној штампарији 1884). На 8-ни 2 стр. и 1 л.

Нема нарочитог насловног листа.

123. ЗАКОН о заштити мустара и модела. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 13 стр.

124. ЗАКОН о заштити фабричких и трговинских жигова. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 13 стр.

125. ЗАКОН о изменама и допунама закона о штампи од 12 марта 1881 године, с изменама и допунама од 12 јуна 1882 године. У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884. На 8-ни 11 стр. и 1 л.

126. ЗАКОН о изменама и допунама у закону о трошковима управних власти и њихових служитеља од 5 априла 1882 године. У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 5 стр.

127. ЗАКОН о изменама и допунама у закону о устројству општина и општинских власти. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 30 стр. и 1 л.

128. ЗАКОН о изменама у закону о регулисању положаја техничких грађевинских чиновника од 18 јануара 1880 године. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 3 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

129. ЗАКОН о измени тачке 5-те § 372 казненог закона. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 2 л.

Нема нарочитог насловног листа.

130. ЗАКОН о искључивом праву производње и продаје барута и динамита. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 4 стр.

131. ЗАКОН о непосредном порезу. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 37 стр. и 1 л.

132. ЗАКОН о непосредном порезу. У Бгограду, штампа и издање краљ.-срп. држ. штампарије 1884. На 12-ни IV и 55 стр.

Ово је друго издање.

133. ЗАКОН о попису људства и имовине. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 11 стр. и 1 л.

134. ЗАКОН о пореским одборима и пореским надзорницима. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 7 стр.

135. ЗАКОН о премештају села из среза у срез. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884.) На 8-ни 2 л.

Нема нарочитог насловног листа.

136. ЗАКОН о таксама. У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 58 стр.

137. ЗАКОН о трговању са дуваном. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 10 стр. и 1 л.

138. ЗАКОН о удружењима и зборовима. У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884. На 8-ни 15 стр.

139. ЗАКОН о урачунавању година предавачке службе у године указне службе. (У Београду, штампано у краљ.- српској државној штампарији 1884). На 8-ни 2 л.

Нема нарочитог насловног листа.

140. ЗАКОН о устројству војне академије. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 12-ни 16 стр.

141. ZANIMLJIVE PRIPOVIEDKE Sacher-Masocha. U Zagrebu 1884. Nakladom akademijske knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). На 16-ни.

Чини XVIII свеску „Hrvatske biblioteke“ што је издаје поменута књижарница.

142. ЗАПОН ХУМСКОГА КНЕЗА ПЕТРА. Описали Љ. Ковачевић и М. Валтровић. На по се штампано из „Старинара". У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 10 стр.

143. ZARUKE HRVATSKE. Komedija alegorija i 1 činu. U Zagrebu 1884. Tiskom dioničke tiskare. На 16-ни 34 стр.

144. ЗБОРНИК важећих закона, расписа и других законских наређења по струци телеграфској· I свеска. У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884. На 8-ни IX и 110 стр. и 1 л.

Ово је издање краљ.-срп. министарства народне привреде.

145. ЗБОРНИК закона и уредаба за Босну и Херцеговину. У Сарајеву 1884. Издање и штампа земаљске штампарије. На 8-ни 64 стр.

146. ЗБОРНИК закона и уредаба у краљевини Србији издатих од почетка до краја 1884 године. 40. У Београду, издање и штампа краљевско-српске државне штампарије 1884. На 8-ни XVIII и 580 стр.

147. ЗБОРНИК ЗАКОНА, правила и наредаба по струци царинској. I део 1839—1869. Београд, штампано у штампарији напредне странке 1884. На вел. 8-ни LXXXVIII и 452 стр.

— II део 1870—1881. На вел. 8-ни XXIV и 493 стр.

— III део 1882. На вел. 8-ни XVII и 404 стр.

— IV део 1883. На вел. 8-ни XVI и 425 стр.

Издање краљ. срп. министарства финанције, одељења царинског.

— ЗБОРНИК ПОЗОРИШТНИХ ДЕЛА. На свет издаје управа српског народног позоришта.

— Свеска осма. Види: Трифковић К.

— Свеска шеснаеста. Види: Јовановић М. Бранко.

— ZGLAV M. Види: Новине «Zora».

148. ZEMLJOPISNA OBUKA u III razredu. Sastavili A. Čuvaj, S. Kranjc i A. Lušnik. Nagradilo učiteljsko društvo podžupanije sisačke i grada Siska. Preštampano iz «Napredka». Zagreb, tiskom C. Albrechta. На вел. 8-ни 27 стр.

— ZEC M. Види: Новине «Narodne Novine».

149. ЗЕЧЕВИЋ МИЛОШ. Како се пише историја за школе. Одговор Јовану Ђорђевићу од ____ ____. Прештампано из «Н. Б. Дневника». Београд, штампарија задруге штампарских радениka (Обилићев венац). 1884. На 8-ни 166 стр. и 1 л.

150. ЗОЛА ЕМИЛ. Нана. Роман ____ ____. Превод с францускога. III свеска са две слике. Београд 1884. Парна штампарија задруге штампарских раденика (Обилићев венац). На 12-ни 129—192 стр.

— IV. Свеска. На 12-ни 193—256 стр.

— V. Свеска. На 12-ни 257—320 стр.

— VI. Свеска. На 12-ни 321—384 стр.

— VII. Свеска. На 12-ни 385—448 стр.

— VIII. Свеска. На 12-ни 449—512 стр.

— IX. Свеска. На 12-ни 513—576 стр.

— X. Свеска. На 12-ни 577—649 стр.

151. ЗОЛА ЕМИЛ. Нантас. Приповетка ____ ____. (Превод с францускога). Београд, трговачка штампарија 1884. На 12-ни 75 стр.

152. ZORE LUKA. Gradja za poznavanje eroikomične Dubrovačke pjesme. Napisao akademik ____ ____. (Preštampano iz LXXI knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti). U Zagrebu 1884. Tisak dioničke tiskare. На 8-ни 30 стр.

— IVKANEC TOMISLAV. Види: Новине «Smilje».

153. ИВКОВИЋ КОСТА. О десетним склопу бројева и десетним разломцима. Једно предавање из рачунице у I раз. гимназије предавача ____

____. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 16 стр.

Ово је прештампано из „Извештаја вел.-градишке ниже гимназије за школ. 1883—84 годину".

— ИГО ВИКТОР. Види Ђ(аја) Ј(ован).

154 ИЗБОРНИ ЗАКОН скупштински. (Друго издање). У Београду, краљ.-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 30 стр. и 1 л.

155. ИЗВЕШТАЈ велико-градишке ниже гимназије за школ. 1883—84 годину у Вел. Градишту. У Београду, краљевско српска државна штампарија 1884 На 8-ни 23 стр.

У извештају штампан је овај чланак:

1. О десетном склопу бројева и десетним разломцима. Једно предавање из рачунице у I разреду гимназије предавача Косте Ивковића.

156. ИЗВЕШТАЈ министра финанција Народној Скупштини за годину 1883. I. Државни рачун за рач. год. 1879—1883. II. Извештај нарочите комисије о стању финанцијском од 1875 г. овамо. III. Објашњавање мањка у приходима државним. IV. Општи закључак. У Нишу, у краљевско - српској државној штампарији 1884. На вел. 4-ни 34 стр.

157. ИЗВЕШТАЈ о радњи српског друштва „Црвеног Крста" за време 1 јануара 1881 до 31 декембра 1883 поднесен VII редовној главној скупштини држаној 20 маја 1884 године у Београду. У Београду, штампарија напредне странке 1884. На 8-ни 1 л. 115 стр.

158. ИЗВЕШТАЈ о српској великој гимназији у Новом Саду за школску годину 1883—84. У

Новом Саду, парна штампарија Николе Ди-Димитријевића 1884. На 8-ни 56 стр.

Напред је овај чланак:

1. Гаусови логаритми, од проф. Стеве Милованова.

159. ИЗВЕШТАЈ о српској вишој девојачкој школи у Новом Саду на крају десете школске 1883—84 године. Година седма. 1884. У Новом Саду, парна штампарија Николе Димитријевића 1884. На 8-ни 43 стр.

Садржина:

I Потреба и задатак оваке школе у нас Срба; II власти и старешинства; III шта се предавало ове школске године; IV учила; V важније наредбе и отписи; VI ученице и успех њихов; VII припомоћ ученицама; VIII фонд ове школе; IX забава у корист ове школе; X извештај о беседи с игранком; XI летопис; XII објава за школску 1884/5 годину.

160. ИЗВЕШТАЈ о стању и целокупном напредовању жељезничких радова до почетка јануара 1884 године. У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На вел. 8-ни 1 л. 16 стр. и VIII таблица.

161. ИЗВЕШТАЈ управе српских народно-црквених фондова о стању фондова и фундација стојећих под њеним руковањем за годину 1884. У Новом Саду. Парна штампарија Николе Димитријевића 1884. На 8-ни 21 стр.

162. ИЗВЕШЋЕ српског пољопривредног друштва за 1884 год. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 8-ни 16 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

163. IZVIEŠĆE trgovačke sborne učione. U Zagrebu 1884. Tisak Ig. Granitza i dr. На 8-ни 22 стр.

Напред je овај чланак:

1. Izopačavanje i patvorenje hraniva, od profesora Josipa Janda.

164. IZVJEŠTAJ dječačke i djevovačke učione u Belovaru. U Belovaru 1884. На 8-ни.

Напред je овај чланак:

1. Postanak dječačke škole u Belovaru.

165. IZVJEŠTAJ kr. velike gimnazije u Varaždinu za školsku godinu 1883—84. U Varaždinu 1884. Tisak J. B. Stiflera. На 8-ни.

Напред je овај чланак:

1. Kičmenjaci okolice varaždinske, od A. E. Jurinca.

166. IZVJEŠTAJ kr. mužke i ženske preparandije i vježbaonice u Zagrebu. Za školsku godinu 1883|4. U Zagrebu 1884. Tiskom „Narodnih Novinah». На 8-ни 76 стр.

Напред je овај чланак:

1. Tjelovježba u pučkoj školi, napisao Franjo Hochman.

167. IZVJEŠTAJ Matice hrvatske za godinu 1883. Zagreb. Naklada «Matice Hrvatske“ 1884. Dionička tiskara u Zagrebu. На 8-ни.

168. IZVJEŠTAJ o djelovanju kr. zem. vlade odjela za poslove unutarnje i promicanju narodnoga gospodarstva od god. 1879 do uključno 1883. U Zagrebu 1884. Tiskara „Narodnih Novinah». На 8-ни 208 стр.

169. IZVJEŠTAJ o kralj. velikoj gimnaziji u Vinkovcih za školsku godinu 1883|4. U Zagrebu 1884. Tiskom C. Albrechta. На 8-ни 70 стр.

170. IZVJEŠTAJ o kraljevskoj realci i s njom združenoj trgovačkoj školi u Zemunu. Za školsku godinu 1883—84. Priobćuje ravnatelj. Zemun. Ttskom Sopprona i Paića 1884. На 8-ни 120 стр.

Напред су ови чланци:

1. Dodatak domaćoj paleontologiji i geologiji. Saopćio prof. Mojo Medić.

2. Preradovića „Smrt“ i A. Šenoe „Smrt Petra Svačića“. Preveo V. Drnka.

3. O uplivu chlorove sukiseline (Cl_2 O_4=ClO_2) na hexylen od mannita. Napisao Dr. Julije Domac.

4. Visina rieke Dunava kod Zemuna od januara 1880 do konca maja 1884. Priobćuje Dragutin Radović.

171. ИЗВЈЕШТАЈ о православном богословском сјеменишту у Задру за школску годину 1883—84. Година VI. Задар. Печатња Ив. Водицке 1884. На 8-ни 86 стр.

Напред су ови чланци:

1. Књига о јединству цркве светог свештеномученика Кипријана, епископа Картагенског.

2. Крмчија Савинска, од Др. Н. М.

172. IZVJEŠTAJ o preparandiji u Petrinji za školsku godinu 1883—4. U Petrinji 1884. На 8-ни.

173. IZVJEŠĆE obćih pučkih školah sl. i kr. grada Koprivnice za školsku godinu 1883|4. U Zagrebu 1884. Tiskom „Narodnih Novinah“. На 8-ни.

174. IZVJEŠĆE o kralj. velikoj gimnaziji u Osieku za školsku godinu 1883|84. U Osieku 1884. Tiskara Julija Pfeiffera. На 8-ни 74 стр.

Напред су ови чланци:

1. Nekrolog. Piše E. Streer.

2. Deverbationi glagoli u hrvatskom jeziku. Piše F. Ž. Miler.

3. O prijamnom izpitu na hrv. gimnazijah. Piše J Rabar.

4. Školske viesti od ravnatelja.

175. IZVJEŠĆE o kralj. velikoj gimnaziji u Požegi za ško sku godinu 1883—84. U Zagrebu. Tiskara „Narodnih Novinah" 1884. На 8-ни 110 стр.

Напред су ови чланци:

1. Ciceronov govor za Sexta Roscija Amerijca. ·Iz latinskoga jezika preveo Petar Marković.

2. Školske viesti. Priobćuje ravnateljstvo.

176. IZVJEŠĆE o kralj. velikoj realci u Osieku koncem školske godine 1883|4. U Osieku. Tiskom Julija Pfeiffera u Osieku gornjem gradu 1884. На 8-ни 148 стр.

Напред су ови чланци:

1. Crtice iz „Slavonske" književnosti u 18 stoljeću, sakupio Josi Forko.

2. Školske viesti od ravnateljstva.

177. IZVJEŠĆE o kralj. velikoj gimnaziji u Gospiću za školsku godinu 1883|4. U Senju 1884. Brzotiskom M Županа. На 8-ни 72 стр.

Напред су ови чланци:

1. O odnošaju Horacija prema Mecenatu.

2. Nekrolog pokojnom profesoru Nikoli Božaniću.

3. Školske viesti.

178. IZVJEŠĆE kr. velike gimnazije na Rieci koncem školske 1883|84. U Zagrebu. Tiskara „Narodnih Novinah" 1884. На 8-ни 134 стр. и 1 лист.

Напред су ови чланци:

1. Najstarija hrvatska goticom štampana knjiga, što no se nalazi u knjižnici franjevačkoga manastira na Trsatu kraj Rieke. — Napisao R. Strohal.

2. Školske viesti od ravnateljstva.

179. IZVJEŠĆE kr. velike gymnasije u Zagrebu koncem školske godine 1883|84. U Zagrebu. Tiskara „Narodnih Novinah“ 1884. На 8-ни 144 стр.

Напред су ови чланци:

1. Imperfecat i aorist s partikulama κέν ἰἄν kod Homera i hrvatski kondicional. Napisao prof. August Musić.

2. Školske viesti od ravnatelja.

180. IZVJEŠĆE o kr. gospodarskom i šumarskom učilištu i ratarnici u Križevcih za školsku godinu 1883|84. U Zagrebu 1884. Knjigotiskarski i litografski zavod C. Albrechta. На 4-ни 46 стр. и 1 л.

Напред су ови чланци:

1. Odgojivanje vrbe. Napisao prof. Dragutin Hlava.

2. Školske i gospodarske viesti. Priobćuje ravnateljstvo.

181. IZVJEŠĆE trgovačko-obrtničke komore u Zagrebu sa statističnimi podatci o trgovini, obrtu i prometnih sredstvih za god. 1883. Zagreb 1884. Tiskom dioničke tiskare. На 8-ни.

— ИЗДАЊЕ ЧУПИЋЕВЕ ЗАДУЖБИНЕ. Књига XXI. Види: Годишњица.

182. ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ ЗАКОНА о таксама. Предлог Народној Скупштини. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 4-ни 16 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

183. ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ закона о устројству војске од 3 јануара 1883 године. У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884. На 8-ни 4 стр.

184. ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ правила о новчаној администрацији код жандармерије. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни 8 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

185. ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ у закону о уређењу санитетске струке и о чувању народног здравља од 31 марта 1881 године. У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884. На 8-ни 12 стр. и 2 л.

186. ИЗ СТАРЕ СРП. КЊИЖЕВНОСТИ. I. По нешто о биографијама српским XII века. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 51 стр.

На крају ове расправе потписан је Свет. Вуловић.

Нема нарочитог насловног листа.

Ова расправа прештампана је из VII Годишњице Николе Чупића.

— ILIJAŠEVIĆ STJEPAN DR. Види: Nove pjesme.

— ИЛИЈЋ Ј. ДРАГ. Види: Новине „Преодница“.

— ИЛИЈЋ Ј. ДРАГ. Види: Песме.

— ИЛИЈЋ Ј. ДРАГ. Види: Под пенџери-те.

— ИЛИЋ А. АЋИМ. Види: Календар „Крсташ календар“.

187. ИЛИЋ А. АЋИМ. Недељник са пасхалним таблицама. Написао ___ ___ ___, свештеник марковачки. Ову је књигу наградио Сабор архијерејски из фонда Епископа Јанићија. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 1 л. 90 стр. и 1 л. и једна литографска таблица.

188. ИЛИЋ А. ЈЕВРЕМ. Приче из црквене историје за ученике IV разреда основне школе. Написао ___ ___ ___, професор Богословије. У Београду, издање и штампа краљ.-срп. државне штампарије 1884. На 12-ни 112 стр.

189. ИЛИЋ А. ЈЕВРЕМ. Христове приче и беседе. За ученике III разреда основне школе. Написао ___ ___ ___, професор Богословије. У Београду, издање и штампа краљевско-српске државне штампарије. На 12-ни 55 стр.

— ИЛИЋ АЛЕКСА. Види: Новине «Хришћански Весник».

— ILIĆ GJURO PL. Види: Новине „Gospodar".

190. ИЛИЋ ЈОВАН. Мађарско језикословље у практичним примерима. По наставном плану високог министарства просвете од 29 јуна 1879 за српске основне школе удесио ___ ___, управ. учитељ. Друго поправљено издање. I свеска. У Новом Саду издање књижаре Луке Јоцића и др. 1884. Штампарија А. Пајевића у Н. Саду. На мал. 8-ни.

191. ИЛУСТРОВАНА ИСТОРИЈА СРПСКОГ НАРОДА, од најстаријих времена до проглашења нове

краљевине. За народ и школу. Са 100 слика. Издаје Коста Мандровић. У Бечу 1884. Illustrirte Geschichte der Serben. — Verlag von Jos. A. Massanetz et Comp. in Wien. Штампарија јерм. манастира (В. Хајнриха) у Бечу. 1. Свеска. На мал. 8-ни 32 стр.
— 2. Свеска. На мал. 8-ни 33—64 стр.
— 3. Свеска. На мал. 8-ни 65—96 стр.
— 4. Свеска. На мал. 8-ни 97—128 стр.
— 5. Свеска. На мал. 8-ни 129—160 стр.
— 6. Свеска. На мал. 8-ни 161—192 стр.
— 7. Свеска. На мал. 8-ни 193—224 стр.
— 8. Свеска. На мал. 8-ни 225—256 стр.
— 9. Свеска. На мал. 8-ни 257—288 стр.

192. IMENIK KLERA I ŽUPA crkvene pokrajine u Bosni i Hercegovini za godinu 1884. Sarajevo 1884. Tiskarna Spindler i Löscher. На 8-ни.

193. JACOBI HOSEA DR. Biblijska povjestnica za izraelsku mladež pučkih i nižih srednjih škola. Sastavio ——— ——— ———, nadrabin u Zagrebu. U Zagrebu. Nakladom hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade 1884. Tisak Ign. Granitza i dr. u Zagrebu. На 8-ни IV и 156 стр.

194. ЈАКШИЋ МИЛУТИН. Сирото Савојче. Приповетка за децу од Фр. Хофмана. С немачког превео ——— ———. С четири челикореза. У Новом Саду, парна штампарија Николе Димитријевића 1884. На 12-ни VI стр. 1 л. 119 стр.

— ЈАНКОВИЋ МЛАДЕН. Види: Новине „Службени војни лист“.

195. ЈЕЗДИМИРОВИЋ КОСТА. Збирка корисних бележака. Скупио ___ ___. Бр. 1. Штампарија Ј. Вундера у Белој Цркви (1884). На 8-ни 4 стр.

Осим овог 1 броја више нисам видео да је изашло.

— JELČIĆ. Види: Новине «Biblioteka storica».

— ЈЕНЧ Ј. Види: Трпковићка Г. Милица.

196. ЈЕФТИЋ Ј. СТЕВАН. Љубица. Дечија глума у две радње. Написао ___ ___. Издање парне штампарије Николе Димитријевића у Новом Саду. У Новом Саду 1884. Штампано у парној штампарији Николе Димитријевића. На 12-ни 17 стр.

Чини свеску другу „Малог света, књижице за српску децу.“

197. ЈОВАНОВИЋ А. МИЛАН. Историја угарске са уводом у историју света. За ниже разреде средњих школа написао Др. Фрања Рибари, професор. С мађарског превео ___ ___, гимн. професор. Друга свеска. У Новоме Саду, штампарија А. Пајевића 1884. На 8-ни 129 стр. и 3 л.

198. ЈОВАНОВИЋ ДРАГУТИН Н-СКИ. Гимназијски паралелни разреди за женску децу. Предлаже ___ ___ ___. Београд. Парна штампарија задруге штампарских радника 1884. На 8-ни.

— ЈОВАНОВИЋ Ј. ДР. Види: Новине «Невен».

— ЈОВАНОВИЋ ЈОВАН-ЗМАЈ. Види: Српска молитва.

— ЈОВАНОВИЋ КОРНЕЛ. Види: Новине «Београдски Дневник».

— ЈОВАНОВИЋ КОРНЕЛ. Види: Новине «Пупољак».

199. ЈОВАНОВИЋ КОРНЕЛ. Српски секретар или упуство како се води кореспонденција и пишу јавни списи. Саставио ____ ____. Друго исправљено издање. Панчево 1884. Накладом књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни 235 страна.

200. ЈОВАНОВИЋ М. БРАНКО. Еј људи што се не жените или под папучом. Шаљива игра у четири чина. По немачком од Јулија Розена. За српску позорницу прерадио ____ ____ ____. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија Августа Фукса у Новом Саду. На мал. 8-ни 152 стр.

Чини шеснаесту свеску «Зборника позоришних дела«.

201. ЈОВАНОВИЋ МИЛАН-БАТУТ. Поука о чувању здравља. За народ написао Др. ____ ____ ____. Награђено дело. На по се штампано из «Народног Здравља». У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На мал. 8-ни XIII стр. 1 л. 345 стр.

Издање краљевско-српског министарства унутрашњих дела санитетског одељења.

202. ЈОВАНОВИЋ МИЛАН ДР. Кужне болести. Од куда потичу, какве су, како се уклањају и негују. За шире читалачке кругове написао ____ ____ ____. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни.

— ЈОВАНОВИЋ П. Види: Новине «Србобран».

203 ЈОВАНОВИЋ С. НИКОЛА («АМЕРИКАНАЦ»). Значај инглескога језика за српску науку и практику. Приступно предавање приватног доцента ____ ____ ____ ____, држано 25 новембра о. год. на великој школи. (Овај отпечатак из «Срп. Новина» продаје се у корист касе «Побратимства“). У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 16-ни 21 стр. и 1 л.

204. ЈОВАНОВИЋ С. НИКОЛА («АМЕРИКАНАЦ»). О нашима преко мора. Од ____ ____ ____ ____. (Говорено на «Беседи» коју је читаоница пожаревачка приредила на дан Мале Госпође о. г. у Пожаревцу). Приход од ове књижице намењен је каси пожаревачке читаонице. Београд, штампарија Београдског Дневника «К. Јовановића» 1884. На 12-ни 30 стр. и 1 л.

Ово је прештампано из „Београдског Дневника“ за 1884 годину.

— ЈОСИЋ Д. Види: Новине „Српче“.

205. JURIK JOS. XVII zakonski članak od god 1884. Novi obrtni zakon za zemlje krune ugarske sa izvršnim naredbama, koje se ovamo odnose. Za svakog jasno nacrtao ____ ____. Naklada Jos. Jurika u Mariboru. U Novom Sadu 1884. На 16-ни 96 стр.

206. JURMIĆ LEONARDO. Izabrane pjesme P. Ovidija Nasona. Za gymnasije priredio i protumačio ____ ____. profesor i učitelj kr. gymnasije

u Varaždinu. U Zagrebu. Troškom i nakladom kr. krv.-slav.-dalm. zemaljske vlade. 1884. Tiskara C. Albrechta u Zagrebu. На 8-ни IV и 212 стр.

— JUSTIĆ IVAN. Види: Новине «Tipografija».

207. КАБАЉЕРО ФЕРНАН. Јадна Долора. Андалузијска приповетка од ____ ____. Београд, књижар издавач Петар Ћурчић. Штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 16-ни 119 стр.

Ово је прештампано из листка „Српских Новина“ за 1884 годину.

КАЛЕНДАРИ:

208. ____ БОШЊАК. Календар за преступну годину 1884. Година друга. Издање и штампа земаљске штампарије. У Сарајеву, земаљска штампарија 1884. На вел. 8-ни 95 стр.

209. ____ BOŠNJAK. Kalendar za prestupnu godinu 1884. Godina druga. Sarajevo. Zemaljska tiskara 1884. На вел. 8-ни 95 стр.

210. ____ BUNJEVAČKO-ŠOKAČKA DANICA, iliti subotički kalendar za pristupnu godinu 1884. Izdaje Šime Perotić. U Subotici. На 8-ни.

211. ____ ВЕЧИТИ КАЛЕНДАР. Штампано трошком Јеремије О. Караџића. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 168 стр. 2 л. и 72 стр.

212. ____ ГОДИШЊАК са библиотеком за народ. Велики српски народни илустровани календар за просту годину 1884, која има 366 дана.

Властник и уредник Александар Сандић. Издање књижаре Браће М. Поповића у Новом Саду. У Новом Саду, српска штампарија дра Светозара Милетића 1883. На 4-ни.

213. ___ DANICA. Koledar i ljetopis družtva svetojeronimskoga za prestupnu godinu 1884. Na sviet izdalo družtvo sv. Jeronima. Sa 3 slike. Zagreb 1883. Knjigotiskarna C. Albrechta. На 8-ни 2 л. и 160 стр.

Чини LI књигу »Pučke knjižnice«, што издаје друштво светог Јеронима.

214. ___ DRAGOLJUB ili upisnik kalendar za javne urede, odvjetnike, kr. javne i obćinske bilježnike, agente, privatne pisarne, trgovce, obrtnike te ine poslovodje sa književnim darom, upisnikom, za svaki dan posebnim prostorom za ubilježenje, popisni šematizam sviuh ureda i cielokupnog činovničtva, svećenstva kraljevinah Hrvatske, Slavonije i Dalmacije te Bosne i Hercegovine, novih zastupnika sabora, sviuh potrebnih skrižaljka. Za prestupnu godinu 1884. Tečaj XXI. Sastavio Gj. Stj. Deželić, gradski viećnik. U Zagrebu. Nakladom knjižare Mučnjak i Senftlebena. Tisak dioničke tiskare u Zagrebu. На 4-ни.

215. ___ ŽEPNI KOLEDAR za katolički kler Hrvatske 1884. Uredio Cvjetko Gruber, župnik Ladjevački. Prvi tečaj. Zagreb. Tiskarski zavod C. Albrechta. Naklada hrvatske knjižare Gavre Grünhuta. На 12-ни 168 стр.

216. ___ ZAGREBAČKI ŠOŠTAR. Kolendar za prestupnu godinu 1884. U Zagrebu, troškom knji-

žare Franje Župana (Albrecht i Fiedler). Tiskom C. Albrechta. На 16-ни 24 листа.

217. __ ZVONIMIR. Hrvatski ilustrovani koledar, ujedno uredovnik, poslovnik i zabavnik, sa najnovijim šematizmom, uredjen polag poslednjih imenovanjah sa upisnikom za svaki dan. Za prestupnu godinu 1884. Sa 27 slika. U Zagrebu, nakladom akademijske knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). На 8-ни 144 стр.

218. ___ ILUSTRIRANI HRVATSKI PUČKI KOLEDAR za rimokatolike, pravoslavne i izraelićane, za prestupnu 1884 godinu. Tiskom i troškom J. Fleischmana u Belovaru. На 8-ни 78 стр.

219. ____ КАЛЕНДАР за женски свет за 1884 годину. Издање књижаре Браће М. Поповића. Штампарија А. Фукса у Новом Саду. На 12-ни.

220. ____ КАЛЕНДАР за преступну годину 1884. У Београду, издање штампарије напредне странке. На 12-ни 16 стр.

221. ____ КАЛЕНДАР ЗА СВАКОГА за 1884. Београд, трговачка штампарија. На 8-ни.

222. КАЛЕНДАР СА ШЕМАТИЗМОМ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ за годину 1884. У Београду, издање и штампа краљевско-српске државне штампарије. На вел. 8-ни 301 стр.

223. ___ КАЛЕНДАР СРПСКИХ ПОЉОПРИВРЕДНИКА за преступну годину 1884. (Са 28 слика у тексту). Издање српског пољопривредног друштва. Уз сарадњу пољопривред-

них писаца, уредио Св. Ђ. Гавриловић. Година II. У Београду, краљевско-српска државна штампарија. На 8-ни VIII и 196 стр.

224. ___ KARLOVAČKI KOLEDAR za prestupnu 1884 godinu. Za katolike, grčkoistočne, izraelite i muhamedance. Petdesetosmi tečaj. Karlovac. Tisak i naklada Ivana Nep. Pretnera. На 8-ни.

225. ___ KATOLIČKI KOLENDAR sa slikami za prestupnu godinu 1884. Od Vjekoslava Bučansky-a. Tečaj XXV. U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya). На 8-ни 30 стр. и 4 л.

226. ___ КИКИНЂАНИН. Календар за преступну 1884 годину. Издање и штампа Јована Радака у Вел. Кикинди. На мал. 8-ни.

227. ___ КРСТАШ КАЛЕНДАР за преступну 1884 годину, која има 366 дана. Приредио Аћим Илић, свештеник. Година II. Београд, штампано у краљевско-српској државној штампарији. На вел. 8-ни.

228. ___ ЛАСТА. Српски народни календар са народним јуначким песмама «Јакшићи» за преступну годину 1884 која има 366 дана. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новом Саду. На 12-ни 29 стр. 1 л. и 56 страна.

229. ___ МАЛИ КАЛЕНДАР за свакога за 1884. Друга година. Београд, трговачка штампарија. На мал. 8-ни.

230. ____ MALI PUČKI ILUSTROVANI KOLEDAR za prestupnu 1884 godinu. Sa sllkama. U Vukovaru. На 8-ни.

231. ____ MLADI HERCEGOVAC ili koledar hercegovački novi i stari za prestupnu godinu 1884. (Godina 12). U Mostaru. Tiskom Don Franje M. Milićevića 1883. На 12-ни 41 стр.

232. ____ NARODNI KOLEDAR za prestupnu godinu 1884. Uredio Nikola Simić, tajnik Matice Dalmatinske. Izdala o svom trošku Matica Dalmatinska. Dvadeset i druga godina. U Zagrebu, brzotiskom Narodnoga Lista. На 8-ни 160 стр.

233. ____ НОВИ ХЕРЦЕГОВАЦ ИЛИ КАЛЕНДАР ХЕРЦЕГОВАЧКИ стари и нови за преступну годину 1884. (Година XII). У Мостару. Штампарија дон Фрање Милићевића. На 8-ни 72 стране.

234. ____ NOVI HERCEGOVAC ILI KOLEDAR HERCEGOVAČKI novi i stari ze prestupnu godinu 1884 (godina XII). U Mostaru. Tiskom Don Franje Milićevića. На 8-ни 72 стр.

235. ____ НОВОСАЂАНИН. Српски народни календар са народним песмама „о Карађорђу" (и сликом насловном). За преступну годину 1884 која има 366 дана. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новом Саду. Штампарија А. Фукса у Новом Саду. На 12-ни 29 стр. 1 л. 48 стр. и 2 л.

236. ____ ОРЛО. Велики илустровани календар за годину 1884, која је преступна, има 366 да-

на. Уз сарадњу српских књижевника уређује Стеван В. Поповић. Година десета. У Новом Саду. Издање штампарије А. Пајевића. На 4-ни.

237 ____ ОРЛИЋ за преступну годину. Година VIII. Издаје Јеремија Обрад. Карацић. Београд, штампано у задрузи штампарских радника, Обилићев венац 1884. На 12-ни 7 листи.

238. ____ ОРЛИЋ. Црногорски годишњак стари и нови за преступну годину 1884. Уредио J. Сундечић. Цетиње. Штампарија читаонице цетињске. На 8-ни.

239. ____ ПАНЧЕВАЦ. Календар за преступну годину 1884, која има 366 дана. Година XIII. Са више слика. У Панчеву. Штампарија Браће Јовановића. На 8-ни.

240. ____ РУЖИЦА. Најстарији српски народни календар са најодабранијим српским народним песмама, приповеткама и другим разним поучним стварима. За преступну годину 1884, која има 366 дана. Излази 56 година. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду. На мал. 8-ни.

241. ____ SVEOBĆI DOMAĆI ILUSTROVANI KOLEDAR za prestupnu godinu 1884. Godina II. Nakladom Ernesta Jančika. Tisak Ernesta Jančika u Vukovaru. На 8-ни 160 стр.

242. ____ СРПСКИ ВЕЛИКО-КИКИНДСКИ КАЛЕНДАР за преступну годину 1884, која има 366 дана. Година четврта. Издаје књижара Јована Ра-

дака. Вел.-Кикинда. Штампарија Јована Радака. На 8-ни 55 стр.

243. ____ СРПСКО - НАРОДНИ ВЕЛ. - БЕЧКЕРЕЧКИ КАЛЕНДАР за преступну годину 1884. Уређује Д. Ј. А. XXVII година. Са више дрвореза. У Вел. Бечкереку Штампао и издаје Франц Павле Плајц. На 12-ни 63 стр.

244. ____ USKOK. Kalendar za prestupnu godinu 1884. Uredio Milan Gruber. U Senju, tiskom i nakladom Županovom. На мал. 8-ни.

245. ____ HRVATSKI UREDOVNIK ILI UPISNIK KALENDAR za urede, odvjetnike i bilježnike u prestupnoj godini 1884. Svakoga dana u godini potrebni i obilnim sadržajem providjeni poslovnik, obavjestnik i bilježnik za javne urede, kr. javne bilježnike, agente, privatne pisare, trgovce, obrtnike, te ine poslovodje i t. d. Sastavio Gjuro Stj. Deželić, gradski viećnik. Tečaj IX. U Zagrebu. Nakladom knjižare Mučnjaka i Senftlebena. Tisak dioničke tiskare u Zagrebu. На 4-ни стр. 128 и 124 и два и по арка прилога.

246. ____ HRVATSKI ŠUMARSKI KOLEDAR za 1884. Priredjen za šumare, pomoćno osoblje, drvotržce i za svakog prijatelja šumarstva. Izdaje ga Mijo Vrbanić, kralj. nadzornik šumah kod kr. zemaljske vlade. VI tečaj. U Zagrebu, tiskom C. Albrechta. На 12-ни 205 стр.

247. ____ ЦАРИЋ. Мали календар са сликама за годину 1884. Нови Сад. Издање и штампа А. Пајевића. На 12-ни.

248. ____ ШАПЧАНИН. Календар за 1884 годину. Штампарија А. Славуја у Шапцу. На 8-ни.

— КАРАГУНОВИЋ ДИМИТРИЈЕ. Види: Регистар опште и уговорних царинских тарифа краљевине Србије.

249. КАРАЂОРЂЕ у српским народним песмама. Са наславном сликом. Издање српске књижаре Браће М. Поповића код светог Саве у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Новом Саду. На 12-ни 48 стр. и 2 л.

— (КАРАЏИЋ) ВУК. Види: Приповетке из старога и новога завета.

— КАРЕ МИШЕЛ. Види: Женидба при фењерима.

250. КАРИЋ В. Карта српске земље и балканскога полуострва. Од проф. ____ ____. Литографија Мирослава Јорговића у Београду.

251. KAUK ROBERT. Zaručnica. Pripoviedka iz života. Napisao ____ ____. U Vukovaru 1884. Brzotiskom E. Jančika. На мал. 8-ни.

252. KAUK ROBERT. Milica. Pripoviedka iz pučkoga života. Napisao ____ ____. U Vukovaru. Tisak i naklada Franje Kiefera. На 8-ни 41 страна.

— KÖRNER TEODOR. Види: Nikola Šubić Zrinjski.

— KESTERČANEK XAV. FRAN. Види: Новине „Šumarski list“.

253. KIŠPATIĆ M. Prvo izviešće potresnogao dbora za godinu 1883. Od dra ____ ____. (Preštampano iz LXIX knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti). U Zagrebu 1884. Tisak dioničke tiskare. На 8-ни.

— KLAIĆ P. Види : Новине «V i e n a c».

254. КЛАСИФИКАЦИЈА ученика ваљевске ниже гимназије за школску 1883—84 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 6 стр. и 1 л.

255. КЛАСИФИКАЦИЈА ученика II ниже гимназије у Београду за школску 1883|4 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 7 стр.

256. KNEŽEVIĆ ANTUN. Kratka povjest kralja bosanskih. Po izvorima napisao za mladež bosansku O. ____ ____, bošnjak iz Varcara, R. S. O. Frane Asizskoga. Svezak I. U Dubrovniku 1884. Naklada knjižarnice Dragutina Pretnera. Tiskarnica D. Pretnera u Dubrovniku. На 8-ни 75 стр.

Чини XVII књигу „Narodne biblioteke“ што је издаје поменута књижарница.

257. KNEŽEVIĆ PETAR. Muka Gospodina Našeg Isukrsta i plač Matere Njegove. Složeno od O. F. ____ ____ iz Knina reda s. o. Franceska od obsluženja države prisvetoga odkupitelja. U Mostaru 1884. Tiskarna Don Franje Milićevića. На 8-ни.

— КНЕЖЕВИЋ УРОШ. Види : Г о в о р.

— КНИГЕ. Види: Брачна правила.

258. KNJIGA ČUDESAH. Sveta predavanja i pučke pričice u kojima se sto petdeset čudesah razlaže. Nariesena sa 150 slikah. U Budimpešti 1884. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya). На 12-ни 252 стр.

259. КЊИГЕ ЉУБОМИРА П. НЕНАДОВИЋА. Осма свеска. Издаје штампарија «задруге штампарских радника». Београд 1884. Парна штампарија задруге штампарских радника (Обилићев венац). На 12-ни 124 стр. и 2 л.
— Девета свеска. На 12-ни 116 стр.
— Десета свеска. На 12-ни 118 стр. и 1 л.

— KNJIŽNICA ZA MLADEŽ. Izlazi u Zagrebu. Izdaje hrvatski pedagog.-književni sbor u Zagrebu.
— Knjiga XI. Види: Fabković Skender.

— KNJIŽNICA ZA UČITELJE. Izdaje hrvatsko-pedagogijsko-književni sbor u Zagrebu.
— Knjiga XIV. Види: Basariček Stjepan.

260. KNJIŽEVNO CVIEĆE Lavoslava Vukelića. Pribrao Bude Budisavljević. Druga naklada. U Zagrebu. Tisak dioničke tiskare 1884. Dobiva se u akademijskoj knjižari Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). На 8-ни IX и 313 страна и 1 л.

— КОВАЧЕВИЋ Љ. Види: Запон хумскога кнеза Петра.

261. КОВАЧЕВИЋ ЉУБОМИР. И опет краљ Вукашин није убио цара Уроша. Од ____ ____. У Београду, краљевско-српска државна штам-

парија 1884. На 8-ни 1 литографски лист, 74 стр. и 1 л.

Ово је прештампано из VI Годишњице Николе Чупића.

262. КО ЈЕ ЛАЗА НАНЧИЋ уредник „Српства" у Вршцу? У Темишвару. Штампарија Браће Мађара 1884. На 8-ни 14 стр.

— KOLAR NIKOLA. Види: Новине „Viestnik družtva inžinira i arhitekta".

— КОМАРЧИЋ ЛАЗАР. Види: Новине „Видело".

263. КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ индустријске својине између Србије, Белгије, Бразилије, Шпанске, Француске, Гватемале, Италије, Холандије, Португалске, Салвадора и Швајцарске, потписана у Паризу 8 (20) марта 1883. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 4-ни 13 стр.

Српски и француски текст.

Издање министарства иностраних дела.

264. КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ индустријске својине између Србије, Белгије, Бразилије, Шпанске, Француске, Гватемале, Италије, Холандије, Португалске, Салвадора и Швајцарске, потписана у Паризу 8 (20) марта 1883. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 4-ни 9 стр.

Само српски текст.

265. КОНВЕНЦИЈА О ЗАШТИТИ подморских каблова између Србије, Немачке, Републике Аргантинске, Аустро-Угарске, Белгије, Бразилије, Републике Коста-Рике, Данске, Републике

Доминиканске, Шпаније, Америчких Сједињених Држава, Колумбије, Француске, Енглеске, Гватемале, Грчке, Италије, Турске, Холандије, Персије, Португалске, Румуније, Русије, Салвадора, Шведске и Норвешке и Источне Републике Уругаја, потписана у Паризу 2 (14) марта 1884. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 4-ни 12 стр.

Српски и француски текст.

Издање министарства иностраних дела.

266. КОНСТАНТИНОВИЋ В. БРАНКО. Приповетке Ивана Сергијевића Тургењева. (Из Ловчевих записника). С руског превео ——— ——— ———, студент медецине. Књига I. Панчево 1884. Издање штампарије Бека и Косанића. На мал. 8-ни 205 стр.

— КОЊОВИЋ СТ. Види: Настава за темељно учење мађарског језика.

267. КОСТИЋ ЛАЗА. Основно начело. Критички увод у општу философију. Написао др. ——— ———. У Новом Саду 1884. Штампарија дра Светозара Милетића. На 8-ни

Ово је прештампано из „Летописа Матице Српске“.

— KOSTNIČAR GJURO. Види: Новине „Gradištanin“.

— KRAJAČ IVAN. Види: Новине „Sloboda“.

268. КРАЉЕВИНА СРБИЈА од М. Ђ. Милићевића (Књижевна оцена од Бр—ића). Прештампано из «Видела». Београд 1884. Штампарија напредне странке. На 16-ни 39 стр.

269. КРАЉЕВИЋ МАРКО. Српска народна praванија у 7 песама. Са истумаченим речма турским и гдекојим необичним српским. За штампу уредио А. Сандић. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Новом Саду. На 8-ни 52 стр.

270. КРАЉЕВИЋ МАРКО У СЛИКАМА. Српска народна певанија у 25 песама. Са истумаченим речма турским и гдекојим необичним српским. За штампу уредио и слике удесио Александар Сандић. Друго издање. Украшено са 10 слика најзнаменитијих догађаја у певанији овој. Издање Браће М. Поповића код «св. Саве» у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 8-ни 150 страна.

271. КРАЉ МИЛУТИН у српским народним песмама. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 12-ни 52 стр.

— KRANJC S. Види: Zemljopisna obuka.

272. КРАТАК НАПУТАК за порабу прве читанке за пучке школе у Босни и Херцеговини. У Сарајеву. Накладом земаљске владе за Босну и Херцеговину 1884. Штампа земаљске штампарије у Сарајеву. На 8-ни 8 стр.

273. KRATAK NAPUTAK za porabu prve čitanke za pučke škole u Bosni i Hercegovini. U Sarajevu. Nakladom zemaljske vlade za Bosnu i

Hercegovinu 1884. Štampa zemaljske štamparije u Sarajevu. На 8-ни 8 стр.

274. KREŠIĆ MIJO. Mladi trgovac. Praktična uputa za jednostavno vodjenje prometnih knjigah, trgovačko dopisivanje i mjenične poslove. Napisao ____ ____. Nagradjeno od „Matice Hrvatske“ iz zaklade grofa Ivana Nep. Draškovića za godinu 1882. U Zagrebu 1884. Vlastitom nakladom pisca. Tisak C. Albrechta u Zagrebu. На 8-ни IV и 200 стр.

— KREŠIĆ MILAN. Види: Новине „O b r t n i k“.

275. КРСНИК ЈАНКО. Стара слика. Приповетка ____ ____. Превод са словенскога. Панчево. Накладом књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 62 стр. и 1 л.

Чини 74 свеску „Народне библиотеке“ Браће Јовановића.

276. KRŠNJAVI ISIDOR. Oblici graditeljstva u starom vieku i glavna načela gradjevne ljepote. Napisao dr. ____ ____, kr. javni izvanredni profesor na hrv. sveučilištu Franje Josipa I u Zagrebu itd. U knjizi je 111 ilustracija. U Zagrebu 1884. Nakladom družtva umjetnosti. Knjigotiskarna i litografija C. Albrechta u Zagrebu. На 4-ни 184 стр.

— KURALT FRAN. Види: Новине „G o s p o d a r s k i L i s t“.

— KURALT FRAN. Види: Новине „S e o s k i G o s p o d a r“.

277. KURALT FRAN. Voćarstvo za puk. Napisao ___ ___, tajnik hrvatskog gospodarskog družtva. Na sviet izdalo Družtvo sv. Jeronima. Nagradjeno iz zaklade Dušana Kotura god 1881. (Sa više slika). Zagreb. Tisak dioničke tiskare 1884. На 8-ни 86 стр.

Чини LII књигу „Pučke knjižice“ што је издаје друштво свето-јеронимско у Загребу.

278. KUĆNI PRAVOSLOVAC. Novo četvrto izdanje sa dodatkom „Zakon od 3|III 1874 o zadrugah“. U Zagrebu 1884. Nakladom knjižare Mučnjaka i Senftlebena. На 8-ни 314 стр.

— LADREIT DE LACHARRIÈRE. Види: Higijena i odgajanje djece.

279. ЛАЗАРЕВИЋ ЛАЗАР. Пријатељи. Комедија у једном чину. Написао ___ ___, професор. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 55 стр.

Чини 91 свеску „Народне библиотеке“ Браће Јовановића.

280. ЛАЗАРЕВИЋ РАДМИЛО ДР. Главнији радови на војном санитету у год. 1881 и 1882. По прикупљеним белешкама ђенерал-лекара В. Рота и својим израдио ___ ___ ___, санит. мајор при штабу акт. команде. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 2 л. и 211 стр.

Чини XVII књигу, другог одељка „српског архива за целокупно лекарство“.

— LEPUŠIĆ IVAN. Види: Новине „Bosanac“.

— ЛЕРМОНТОВ М. Види: Поповић Ђорђе.

— LESAGE R. A. Види: Širola Ivan.

281. ЛЕТОПИС МАТИЦЕ СРПСКЕ. Уређује А. Хаџић. Књига 137. 1884. Свеска прва. У Новоме Саду, српска штампарија дра Свет. Милетића. 1884. На 8-ни 1 л. и 175 стр.

Садржина:

I. Критичке студије из данашње уставне теорије. I. Уставна монархија и начело народне суверености. Од Г. Гершића. II. Митрополит Павао Ненадовић. Биографско-историјска слика. Од Ђорђа Рајковића. III. Српкиња домаћица. Од А. Хаџића. IV. Сентандреја. Успомена Јаше Игњатовића. V. Српске народне приповетке. Скупио их по Срему Дамјан Прерадовић: 1. Од зла горе, 2. Девојка и два мртваца, 3. Баруља. VI Књижевност: Хемија за средње школе по Прокопу Прохаски и другима написао М. Петровић. Критика Јована Бијелића. VII. Матица Српска. Изводи из записника књижевног одбора 1882 године.

— Књига 138. 1884. Свеска друга. На 8-ни 1 л. и 160 стр.

Садржина:

I. Основно начело. Критички увод у општу философију. Од дра Лазе Костића. II. Критичке студије из данашње уставне теорије. I Уставна монархија и начело народне суверености. Од Г. Гершића (Наставак). III. Нега болесника и сиромаха. Слика из прошлости са особитим погледом на Нови Сад. Од Ђорђа Рајковића. IV. Златка. Црта из Сарајева. Написао Мита Живковић. V. Последњи дани. Песма Драгутина Ј. Илијћа. VI Српске народне приповетке. Скупио их по Срему Дамјан Прерадовић: 1. Новац је душогубац, 2. Адамско колено. VII. Књижевност: Ivan Trnski. Svakolika mu djela. Knjiga prva: Popjevke i milostnice mladjenke. Критика Милана Савића; Змај-Јовановићи „Ђулићи увеоци“ и критика. Написао Петар Марковић. VII. Матица

Српска: Изводи из записника књижевног одбора и одељења 1882 године.

— Књига 139. 1884. Свеска трећа. На 8-ни 1 л. и 159 стр.

Садржина:

I. Основно начело. Критички увод у општу философију. Од дра Лазе Костића. (Свршетак). II. Д-ру Ђури Даничићу помен у свечаној седници књижевног одељења Матице Српске о светом Сави 1883 године, беседио члан књижевног одељења професор Александар Сандић. III. Принос народној терминологији биљака и животиња. Приопћио Мојо Медић. IV. Српске народне приповетке, скупио их по Срему Дамјан Прерадовић: 1. Ора' и два, 2. Зашто се преде у очи св. Тодора, 3. Дванаест браћа, 4. Курјак и коза, 5. Лаж без истине. V. Књижевност: Povjest hrvstske književnosti za kandidate učiteljstva. Sastavio Antun Pechan. II popravljeno izdanje. Оцена Гојка Змајевића. VI. Матица Српска: Изводи из записника књижевног одбора и одељења 1882 и 1883 године.

— Књига 140. Свеска четврта. На 8-ни 1 л. и 164 стр.

Садржина:

I. Критичке студије из данашње уставне теорије. I. Уставна монархија и начело народне суверености. Од Г. Гершића. (Свршетак) II. Іьеке народне игре, до сада непокупљене или друкчије описане. Прибрао Мојо Медић. III. Последњи пољубац. Новела Милана Савића. IV. Српске народне приповетке, скупио их по Срему Дамјан Прерадовић. (Свршетак): 1. Лажљиви Пера, 2. Миш син, 3. Кокошија војска, 4. Буџа и фрула, 5. Бадава, свакем своје. V. Књижевност: Хемија са гледишта модерне теорије. Други део: органска хемија, израдио С. М. Лозанић. Друго поправљено и увећано издање. Оцена Стеве Милованова; Приповетке Мите Живковића. Свеска прва.

Оцена Милана Савића. VI. Изводи из записника књижевног одбора и одељења 1883 године.

— ЛИНДАУ РУДОЛФ. Види: Нанчић Лаза.

282. LIPEŽ V. Njemačka vježbenica. Napisao ____ ____. Drugo preradjeno izdanje. Svezak III. U Zagrebu 1884. На 8-ни 167 стр.

283. ЛИРА са 800 позоришних песама. Са дозволом кр. срп. нар. позоришта скупио Д. Л. шаптач. Издао М. Ј. Ђорђевић књижар. Београд 1884. Штампарија задруге штампарских радника (Обилићев венац). На 12-ни 1 л. 346 и IV стр.

284. LOBMAYER A. Koliko može čovjek živjeti? Higijenska crtica. Sastavio prof. dr. ____ ____. U Zagrebu. Tiskara «Narodnih Novinah» 1884. На 8-ни 8 стр.

285. LOBMAYER A. Naši zubi. Pouka za svakoga komu je stalo do zdravih zubih. Napisao prof. dr. ____ ____. Sa slikami. U Zagrebu. Tiskara „Narodnih Novinah" 1884. На 8-ни 21 стр.

286. LOBMAYER A. Što nam sladi život? Higijenska crtica od prof. dra ____ ____. U Zagrebu. Tiskara „Narodnih Novinah" 1884. На 8-ни 13 стр.

Ово је прештампано из „Narodnih Novina" за 1884 годину.

287. ЛОЗАНИЋ М. С. Анализа новог хромног минерала авалита. Од ____ ____ ____. Оштампано из 57 Гласника Српског Ученог Дру-

штва. У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 3 стр. и 1 л.

— LORKOVIĆ BLAŽ DR. Види: Новине „Mjesečnik pravničkoga društva u Zagrebu".

288. LORKOVIĆ BLAŽ. Žena u kući i u društvu. Razložio ____ ____. Izdala „Matica Hrvatska". U Zagrebu 1884. Dionička tiskara. На 8-ни 165 стр.

— LUŠNIK A. Види: Zemljopisna obuka.

— LJUBIĆ SIME. Види: Новине „Viesnik hrvatskoga arkeologičkoga družtva".

— МАВРОКОРДАТО. Види: Фирмилијан.

— МАГАРАШЕВИЋ ЂОРЂЕ. Види: Приповетке из старога и новога завета.

289. MAIXNER FRANJO. Prievodi Ranjine Dinka iz latinskih i grčkih klasika. Od dra ____ ____ (Preštampano iz LXX knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti). U Zagrebu 1884. Tisak dioničke tiskare. На 8-ни.

290. MAIXNER FRANJO. Historija rimske književnosti. Sastavio Dr. ____ ____, j. s. profesor kr. sveučilišta Franje Josipa I u Zagrebu. U Zagrebu. Nakladom Mučnjaka i Senftlebena 1884. Tisak dioničke tiskare u Zagrebu. На 8-ни XI и 248 стр.

— МАК. Види: Чутурило Стево.

— (МАКСИМОВИЋ ЈОВАН). Види: Полаженик.

291. MALA OBRAZNA BIBLIA ili poglaviti dogadjaji starog i novoga zakona mladeži slavjanskoj prikazana. Izvor magjarski po Alojsije Grynaeus. U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya). На 12-ни.

292. МАЛЕТИЋ Ђ. Грађа за историју српског народног позоришта у Београду од године 1835 до 1876. Написао ____ ____. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни XIV стр. 1 л. и 1040 стр.

293. МАЛИНА ВЛАДИМИР. Немачка вежбаоница или теоретично-практична граматика немачког језика. Први део (за I разред средњих завода). Саставио ____ ____, професор класичне филологије и немачког језика. Београд, трговачка штампарија 1884. На 8-ни 1 л. 90 стр. и 1 л.

— МАЛИ СВЕТ. Књижице за српску децу. Издање парне штампарије Николе Димитријевића у Новом Саду.

— Свеска друга. Види: Јефтић Ј. Стеван.

— MANDIĆ M. Види: Новине „Naša Sloga".

— MANDIĆ M. Види: Новине «Neven".

294. MANOJLOVIĆ GAVRO. Poviest iztočnih naroda u starom vieku. Napisao G. Maspero. Preveo sa franceskoga ____ ____. Sa jednom kartom. Izdanje «Matice Hrvatske". U Zagrebu 1884. Dionička tiskara. На 8-ни 464 стр.

— MARAVIĆ N. Види: Новине «Vienac».

— MARETIĆ T. Види: Hrvatska čitanka.

295. MAŘIK ZABOJ VJENCESLAV. Geometrijsko oblikoslovje. Za mladež pučkih učiona po Ivanu Hrdom priredio ____ ____ ____. Vis. kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljska vlada — odjel za bogoštvje i nastavu — izvolila je odpisom od 21 lipnja 1875. br. 2047 ovo djelce preporučiti kao pomoćnu knjigu učenikom pučkih i učenicam viših djevojački učiona. (Treće izdanje). Sa 43 slike. U Zagrebu. Naklada Mučnjak-Senftlebenove knjižare 1884. Tiskom C. Albrechta u Zagrebu. На мал. 8-ни 62 стр. и 1 л.

296. MAŘIK ZABOJ VJENCESLAV. Izabrane narodne pripoviedke Slavenâ. Sabrao ih, preveo i za tisak priredio ____ ____ ____, gradjanin kr. slob. i glavnoga grada Zagreba, dopisujući član fisokratičkoga družtva u Zlatnom Pragu i narodni učitelj. Dio I. — Svezak I. Zagreb. Nakladom Mučnjaka i Senftlebena 1884. На 8-ни 80 стр.

— Dio I. — Svezak II. На 12-ни 88—176 стр.

— Dio III. -- Svezak III. На 12-ни 177—256 страна.

297. MAŘIK ZABOJ VJENCESLAV. Izabrane narodne pripovjetke. Sabrao ____ ____ ____. Knjiga prva. U Zagrebu 1884. Nakladom knjižare Mučnjaka i Senftlebena. На 8-ни 176 страна.

— МАРИНКОВИЋ ЈОСИФ. Види: Под пенџерите.

— МАРИНОВИЋ Ј. Види: Женидба при феће-рима.

298. МАРКОВИЋ СТ. ЈОКСИМ. Животописи из најновије српске историје. За омладину ниже основ. школе израдио ____ ____ ____, учитељ. Друго поправљено и попуњено издање. Београд 1884. Штампарија напредне странке. На 12-ни 118 стр. и 1 л.

299. МАРКОВИЋ СТ. МИЛАН. Милитаризам и народно газдинство. Написао др. О. Мерцл. Превео ____ ____ ____. Београд 1884. Краљевско-српска државна штампарија. На мал. 8-ни 23 стр.

Ово је прештампано из листка „Српских Новина" за 1884 годину.

300. MARTIĆ GRGA. Putovanje u Dubrovnik iz Kreševa godine 1882. Pjesma Fra ____ ____. U Zagrebu. Izdanje i tisak dioničke tiskare 1884. На 8-ни 59 стр.

301. MASNEC JOSIP. Božičnica ili II veliki hrvatski božić. Napisao ____ ____, pučki spisatelj. Za godinu 1884. Tisak dioničke tiskare u Zagrebu 1884. На 12-ни.

— MASOCH SACHER. Види: Zanimljive pripoviedke.

— MASPERO G. Види: Manojlović Gavro.

302. MATICA K. Mali ministrant ili kako valja dvoriti kod svete mise. Priredio ____ ____. U Zagrebu 1884. На 12-ни 20 стр.

303. MATKOVIĆ P. Putovanja po balkanskom poluotoku XVI vieka. Čitao u sjednici filologičko-historičkoga razreda jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti dne 17 listopada 1883 pravi član dr. ___ ___. VI. Putovanje Antuna Vrančića g. 1553. (Preštampano iz LXXI Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti). U Zagrebu 1884. Tisak dioničke tiskare. На 8-ни 60 стр.

304. МЕДИЋ МОЈО. Чокотова уш или филоксера. Написао проф. ___ ___. Земун. Штампарија Сопрона и Пајића 1884. На 8-ни 15 стр.

— МЕЛЦЛ О. Види: Марковић Ст. Милан.

— MÉNIÈRE (D'ANGERS). Види: Higijena i odgajanje djece.

— METASTASIJA PETAR. Види: Gjurgjina Franjo.

— METLIČIĆ JOVO. Види: Новине «Draškov Raboš».

305. МИЈАИЛОВИЋ М. Рачуница за I разред ниже гимназије и реалке. Написао ___ ___, професор. Одобрио Главни Просветни Савет. Београд, својина краљевско-српске државне штампарије 1884. На 8-ни 160 стр. и 1 л.

— MILAKOVIĆ JOSIP. Види: Prve pjesme.

306. MILAKOVIĆ JOSIP. Mali sviet. Pjesmice mladeži hrvatskoj. Spjevao ___ ___. U Zagrebu. Tisak i naklada A. Brusine 1884. На 16-ни 62 стр.

307. МИЛАШ НИКОДИМ. Зборник правила светих Апостола васионских и помјесних Сабора и светих Отаца, која су примљена православном црквом. Превео са грчкога по најновијем Атинском издању Архимандрит ——— — —, доктор Богословије и професор црквенога права и црквене историје. Задар, печатња Ивана Водицке 1884. На вел. 8-ни XCVI стр. 1 л. и 379 стр.

308. МИЛАШ НИКОДИМ. Крмчија Савинска. Описао Др. ——— ———, архимандрит. Задар, печатња Ив. Водицке 1884. На 8-ни 41 стр.

Прештампано из „Извјештаја прав. Богословије у Задру за 1883—84 школску годину“

309. МИЛЕТИЋ РАД. Базис-апарат са сталном дужином на свима ваздушним температурама. Од пуковника ——— ———. Београд, парна штампарија задруге штампарских раденика (Обилићев венац) 1884. На 8-ни 13 стр. 1 л. и једна литографска таблица.

310. МИЛИЋЕВИЋ Ђ. М. Етнографска изложба и словенски састанак у Москви 1867. Написао ——— — — ———. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 86 стр.

Ово је прештампано из VII Годишњице Николе Чупића

311. МИЛИЋЕВИЋ Ђ. М. Краљевина Србија. Ђ. Нови крајеви. Географија — орографија — хидрографија — топографија — археологија — историја — етнографија — статистика —

просвета — култура — управа. Написао ____ ____ ____. У Београду, издање и штампа краљевско-српске државне штампарије 1884. На вел. 8-ни XXXVIII стр. 1 л. 485 стр. и 1 л.

На крају књиге придодата је карта нових крајева.

— MILIĆEVIĆ FRANJO. Види: Новине «Novi hercegovački bosiljak».

312. МИЛОВАНОВИЋ Ђ. М. Интестатско наследно право у нашем грађанском законику. Од ____ ____ ____. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На мал. 8-ни 54 стр. и 1 л.

Ово је прештампано из листка „Српских Новина“ за 1884 годину.

313. МИЛОВАНОВИЋ М. Русо, Песталоцције и Коменски. Три највећа васпитна пророка свих времена и народа. Педагошка студија са гледишта народног нашег васпитања и просвете. Написао професор ____ ____. Београд, парна штампарија задруге штампарских радника (Обилићев венац) 1884. На 8-ни 99 страна.

— МИЛОЈЕВИЋ ВЛАД. Види: Новине «Нови београдски дневник».

314. МИЛОЈЕВИЋ ВЛАД. Последњи дани једног владара. Новела Морица Хартмана. (С немачког). Превео ____ ____. (Прештампано из «Нов. Б. Дневника»). Београд, штампарија задруге штампарских радника — Обилићев венац 1884. На 8-ни 125 стр. и 1 л.

315. МИОДРАГОВИЋ Ј. Педагогија према другим наукама. (Извештај министарству просвете и цркв. послова). Од ____ ____. Прештампано из «Учитеља». Београд, штампано у краљевско-српској државној штампарији. На 12-ни 72 стр.

316. МИОДРАГОВИЋ Ј. Предавање из психологије о фантазији. Од ____ ____. (Држао у III раз. учитељске школе приликом полагања проф. испита). У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни 30 стр.

317 МИОДРАГОВИЋ Ј. Урођеност или моћ наслеђа. Од Л. Бихнера. Превео ____ ____. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни VIII и 68 стр. и 2 л.

— MODEC LJUDEVIT. Види: Новине „Književna Smotra».

— MODEC LJUDEVIT. Види: Новине «Napredak».

318. MODEC LJUDEVIT. Rukovodnik za početnicu i bukvar. Sastavio ____ ____. U Zagrebu. Nakladom kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade 1884. Tisak Ign. Granitza i dr. u Zagrebu. На 8-ни 204 стр.

— МОНТЕГАЦА ПАВЛЕ. Види: Ђ(аја) Ј(ован).

319. МУТАВЏИЋ ПАВЛЕ. О бањи врњачкој у срезу трстеничком, округу крушевачком. Написао ____ ____, начелник у пензији. Београд, штампарија напредне странке 1884. На 8-ни 37 стр. и 9 л.

320. МУШИЦКИ БРАНКО. Путовање трију Руса и трију Енглеза по јужној Африци. Прича Жила Верна. Превео ____ ____. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 8-ни 216 стр.

321. NAJVEĆI i najpodpuniji sistematički popis hrvatskih knjiga i muzikalija, koje se dobivaju u akademijskoj knjižari Lav. Hartmana (Kugli i Deutscha). U Zagrebu 1884. На 12-ни.

— НАНЧИЋ ЛАЗА. Види: Новине «Српство».

— НАНЧИЋ ЛАЗА. Види: При подизању Милетићевог споменика.

322. НАНЧИЋ ЛАЗА. Гост. Новела Рудолфа Линдауа. С немачког превео ____ ____. У Вршцу 1884. Издање штампарије Ветла и Веронића. На 8-ни 126 стр.

323. NAPOTNIK. Kratak pregled bosanskoga slovstva. Sastavio ____. U Mostaru 1884. На 8-ни.

О овој књизи једино је донео кратку белешку „Novi hercegovački bosiljak“.

324. NAREDBE izdane na osnovu školskoga zakona od 14. listopada 1874 do konca g. 1882. U Zagrebu 1884. На 8-ни 203 стр.

— НАРОДНА БИБЛИОТЕКА Браће Јовановића.

— Свеска 73. Види: Петровић П. Петар Његош.

— Свеска 74. Види: Крсника Јанка.

— Свеска 75. Види: Поповића С. Јована.

— Свеска 76. Види: Сандић Александар.

— Свеска 77. Види: Дела Доситејева.
— Свеска 78. Види: Поповић Ђорђе.
— Свеска 79. Види: Дела Доситејева.
— Свеска 80. Види: Сандић Александар.
— Свеска 81. Види: Дела Доситејева.
— Свеска 82. Види: Поповић Ђорђе.
— Свеска 83 Види: Поповића С. Јована.
— Свеска 84. Види: Витковић Михаило.
— Свеска 85. Види: Трлајић Глиша.
— Свеска 86. Види: Виљкоњска Павлина.
— Свеска 87. Види: Дела Доситејева.
— Свеска 88. Види: Витковић Михаило.
— Свеска 89. Види: Дела Доситејева.
— Свеска 90. Види: Свјетла Каролина.
— Свеска 91. Види: Лазаревић Лазар.
— Свеска 92. Види: Ђорђевић Ј.
— Свеска 93. Види: Рајић Јован.
— Свеска 94. Види: Словацки Јулије.
— Свеска 95. Види: Рајић Јован.
— Свеска 96. Види: Стејић Јован.

— NARODNA BIBLIOTEKA. Izlazi u Dubrovniku. Izdaje knjižarnica Dragutina Pretnera.
— Knjiga XV. Види: Ban Matija.
— Knjiga XVI. Види: Vrčević vitez Vuk.
— Knjiga XVII. Види: Knežević Antun.

— NASON OVIDIJE P. Види: Jurmić Leonardo.

325. НАСТАВА за темељно учење мађарског језика. Од Адолфа Родера. — Српски од Ст. Коњовића и К. Берића. Метода Тусен-Лангеншајтова. 13. Писмо. Сомбор 1884. Издање М. Каракашевића. Штампарија Ф. Битермана у Сомбору. На 8-ни 210—226 стр.

— 14. Писмо. На 8-ни 227—243 стр.
— 15. Писмо. На 8-ни 244—260 стр.
— 16. Писмо. На 8-ни 261—277 стр.
— 17. Писмо. На 8-ни 278—294 стр.
— 18. Писмо. На 8-ни 295—311 стр.
— 19. Писмо. На 8-ни 312—328 стр.
— 20. Писмо. На 8-ни 329—345 стр.
— 21. Писмо. На 8-ни. 346—360 стр.
— 22. Писмо. На 8-ни 361—376 стр.
— 23. Писмо. На 8-ни 377—392 стр.
— 24. Писмо. На 8-ни 393—408 стр.

326. НАСТАВЉЕЊЕ за унутрашњу службу телеграфску. Према закону о телеграфу од 28 децембра 1882 године. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 47 стр.

327. НАСТАВНИ ПРОГРАМ за гимнастику и војничко вежбање у гимназијама, реалкама и учитељским школама. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 12-ни 14 стр. 1 л. и две литографске таблице.

Нема нарочитог насловног листа.

328. NEDIĆ MARTIN-TOLIŠANIN. Dva zarobljenika. Dogadjaj iz sedamnaestoga vijeka. Napisao Fra ____ ____, izsluženi gvardijan, župnik na ulicah. U Pečuhu 1884. Tiskom Mihaila Taiša. На 16-ни 112 стр.

329. NEDIĆ MARTIN-TOLIŠANIN. Poraz baša a zavedenje nizama u Bosni. U šest pjevanja složio O. ____ ____. Tiskarna Mihaila Taiža u Pečuhu 1884. На 8-ни 148 стр. и 2 л.

330. NEDIĆ MARTIN-TOLIŠANIN. Stanje redodržave Bosne srebrene poslje pada kraljevstva bosanskog pa do okupacije. U četiri vieka. Napisao Fra ____ ____ ____. Djakovo. Tisak biskupijske tiskare. Naklada piščeva. На мал. 8-ни 123 стр.

331. НЕНАДОВИЋ П. КОНСТАНТИН. Живот и дела великог Ђорђа Петровића Кара-Ђорђа, врховног вожда, ослободиоца и владаоца Србије и живот његови војвода и јунака. Као градиво за србску историју од године 1804 до 1813 и на даље. Сабро, написо и издо ____ ____ ____, краљев. србске артиљерије капетан у пензији. Књига II. Са 19 литографски слика. У Бечу, у штампарији Јована Н. Вернаја 1884. На вел. 8-ни LXVIII и 842 стране

Књига I изашла је 1883.

— НЕНАДОВИЋ П. ЉУБОМИР. Види: Књиге.

332. NENIN PETAR. Počela geometrije za niže razrede realaka i sličnih jim zavoda. Na temelju propisane naučne osnove napisao ____ ____, profesor u kr. velikoj realci u Osieku. I dio. Za drugi razred. Sa 104 slike i mnogobrojnimi vježbami. Osiek. Nakladom pisca 1884. Tiskom Dragutina Laubnera u Osieku. На 8-ни 58 стр. и 3 л.

— II dio. Za treći razred. Sa 70 slika i mnogobrojnimi vježbami. На 8-ни 54 стр.

— NIEMIČIĆ STJEPAN. Види: Новине „Hrvatski učitelj".

333. НИКЕТИЋ М. ПЕТ. Земљопис (Отачаственица). За II разред основне школе. (Пето издање). Удесио ___ ___ ___, учитељ. Београд, 1884. Штампарија напредне странке. На 12-ни 61 стр. и 1 л.

334. NIKOLA ŠUBIĆ ZRINJSKI. Glasbena tragedija u 3 čina (8 slikah). Po drami Teodora Körnera napisao Hugo Badalić. Glasbotvorio Ivan pl. Zajc. Priredjeno po skladatelju za glasovir ujedno s pjevanjem i sa hrvatskim i talijanskim tekstom. Nakladom Kočonde i Nikolića. U Zagrebu 1884. Knjigotiskarna i litografija C. Albrechta. На 4-ни.

335. NOVAK K. J. Rukovodnik o gospodarstvu. Za pučke učitelje i prijatelje poljodelstva. Uredio ___ ___ ___. Zadar. Brzotiskom «Narodnog Lista» 1884. На 8-ни 190 страна и 1 лист.

— НОВАКОВИЋ БОЖО. Види: Новине «Глас Црногорца“.

336. НОВАКОВИЋ СТОЈАН. Граматика старога словенскога језика. За средње школе краљевине Србије. Саставио ___ ___. У Београду, издање и штампа краљевско-српске државне штампарије 1884. На 8-ни X и 163 стр.

337. НОВАКОВИЋ СТОЈАН. Српска граматика за ниже гимназије и реалке у краљевини Србији. Први део. Наука о гласовима. Саставио ___ ___. Треће издање. У Београду, штампа краљевско-српске државне штампарије 1884. На 8-ни 64 стр.

338. НОВАКОВИЋ СТОЈАН. Хералдички обичаји у Срба у примени и књижевности. Од ____ ____. На по се штампано из Годишњице VI. Са литографисаним прилозима. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 1 л. 140 стр.

339. NOVE PJESME Dra Stjepana Ilijaševića. U Zagrebu. Troškom i nakladom spisateljevom 1884. Tiskom C. Albrechta u Zagrebu. На мал. 8-ни V стр. 1 л. 217 стр.

340. NOVI KUĆNI PRAVOSLOVAC ili kratak izvadak iz najpotrebitijih zakona i naredaba sa raznovrstnimi primjeri. Četvrto pregledano i sa najnovijmi zakoni popunjeno izdanje. U Zagrebu. Naklada knjižare Mučnjaka i Senftlebena 1884. Tiskara „Narodnih Novinah". На 8-ни 314 страна.

НОВИНЕ:

341. ____ АВАЛА. Лист за књижевност и забаву. Уређује Бранко Петровић. Година I. Излази у Београду 10, 20 и последњег сваког месеца на целом табаку. Краљевско-српска државна штампарија у Београду. На 4-ни 4 листа.

Престао излазити 30 априла ове године.

342. ____ БАЧВАНИН. Лист за просвету, привреду, трговину и забаву. Излази у Сомбору недељом на целом табаку. Година I. Одговорни уредник Мита Поповић. Власник и издава-

лац штампарија Мужика и Партлића у Сомбору. На таб. in fol.

Први број изишао 10 септембра.

343. ___ БЕОГРАДСКИ ВЕСНИК. Лист за домаће и стране новости. Година прва. Излази у Београду сваки дан осим понедеоника и дана иза празника. Издавалац и одговорни уредник Светозар П. Ристић. Штампарија напредне странке. На таб. in fol.

Престао излазити јуна месеца.

344. ___. БЕОГРАДСКИ ДНЕВНИК. Лист за трговину, занатску и фабричну радњу, просвету и новости. Година IV. Излази сваки дан осим дана по недељи и празнику. Издавалац и одговорни уредник Корнел Јовановић. Штампарија «Београдског Дневника» у Београду. На табаку in fol.

345. BIBLIOTEKA ZA POVIEST DALMATINSKU. Izlazi u Dubrovniku mjesečno u sveskama od 3—4 tabaka. God. III. Upravljena od J. Gelčića. Nakladna tiskara Joza Flori u Dubrovniku. На 8-ни.

346. ___ BIBLIOTHECA STORICA. Izlazi u Zadru. Uregjuje prof. Jelčić.

Талијански и хрватски текст.

347. ___ BIČ. List za šalu i satiru. Izlazi u Zagrebu 1 i 15 svakoga mjeseca. Tečaj II. Vlastnik, nakladnik i odgovorni urednik G. Grünhut. Litografični brzotisak i knjigotisak C. Albrechta u Zagrebu. На таб. in fol.

348. ___ BOLLETHINO ARCHEOLOGICO. Izlazi u Spljetu. Uregjuje dr. Bulić.
Текст талијански и хрватски.

349. ___ BOSANAC. Zabavno-poučni nedeljnik. Vlastnik i urednik Ivan Lepušić, učitelj. Izlazi u Brčkom (u Bosni) svake nedelje jedan put. God. II.

350. ___ ВИДЕЛО. Орган српске напредне странке. Година V. Излази у Београду средом, петком и недељом. Одговорни уредник Лазар Комарчић. Издање и штампа српске напредне странке у Београду. На таб. in fol.

351. ___ VIENAC zabavi i pouci. God. XVI. Izlazi u Zagrebu svake subote na dva arka. Izdavaju i uredjuju P. Klaić i N. Maravić. Vlastništvo i tiskara dioničke tiskare u Zagrebu. На 4-ни.

352. ___ VIESTNIK DRUŽTVA INŽINIRA I ARHITEKTA. God. VI. Izlazi u Zagrebu. Urednik Nikola Kolar.

353. ___ VIESNIK HRVATSKOGA ARKEOLOGIČKOGA DRUŽTVA. Godina VI. Izlazi u Zagrebu svaka tri mjeseca. Uredjuje Sime Ljubić. Tiskarna C. Albrechta u Zagrebu. На вел. 8-ни.

354. ___ VRAGOLJAN. Satiričko-šaljivi list sa slikama. Godina III. Izlazi u Bakru dva put mjesečno. Tiskara Desselbrunnera u Bakru.

355. ___ ГЛАС ИСТИНЕ. Лист за духовне беседе, животописе и старине. Уређује: Ђорђе Рајковић. Излази у Новоме Саду 15 и последњег дана сваког месеца на читавом табаку

велике четвртине. Година I. Штампарија А. Пајевића у Н. Саду. На 4-ни.

Први број изишао је 15 јануара.

356. ____ GLASNIK BISKUPIJE BOSANSKE I SRIEMSKE. Crkveno-bogoslovni časopis. Izlazi u Djakovu. Tisak biskupijske tiskare u Djakovu.

357. ____ ГЛАСНИК МИНИСТАРСТВА ФИНАНЦИЈЕ. Год. III. Излази у Београду према потреби. Издање министарства финанције. Одговорни уредник Вукашин J. Петровић. Краљевско-српска државна штампарија у Београду. На вел. 8-ни.

Службене новине министарства финанције.

Ове је године почео излазити 1 новембра.

358. ____ GLASNIK SV. JOSIPA. Zabavno-poučni mjesečni list za puk katolički. Tečaj XII. Uredjuje Miho Filetić. На мал. 8-ни.

359. ____ ГЛАС ЦРНОГОРЦА. Лист за политику и књижевност. Година XIII. Излази на Цетињу недјељом. Уредник и издавалац Божо Новаковић. Штампано у државној штампарији на Цетињу. На таб. in fol.

Полуслужбене новине црногорске владе.

360. ____ ГОЛУБ. Лист за српску младеж. Год. VI. Излази у Сомбору на табаку један пут месечно. Уређује Јован Благојевић, учитељ. Издаје књижара Мил. Каракашевића. Штампарија Ф. Битермана у Сомбору. На 8-ни 8 листи.

361. ____ GOSPODAR. Organ slavonskoga gospodarskoga družtva. God. VIII. Izlazi u Osjeku mje-

sečno jedan put na celom arku (8 strana). Izdaje „Hrvatsko gospodarsko družtvo" u Osjeku. Uredjuje u ime upravljajućega odbora gospodarskoga družtva Gjuro pl. Ilić. Tiskano u tiskari Julija Pfeiffera u Osjeku. На 4-ни 8 листи.

362. ____ GOSPODARSKI LIST. Bolletino agrario della Dalmazia. Izlazi u Zadru tri puta u mjesecu na čitavom tabaku na hrvatskom i talijanskom jeziku. Uredjuje ga i izdaje pop J. Danilo. Štampa Vitaliani i Janković u Zadru.

363. __ GOSPODARSKI LIST. Organ hrvatsko-slavonskog gospodarskog družtva. Tečaj XXXII. Izlazi u Zagrebu svakoga 5 i 20. Izdaje Hrvatsko-slavonsko gospodarsko družtvo u Zagrebu. Uredjuje u ime upravljajućeg odbora gospodarskog družtva Fran Kuralt. Tiska Dragutin Albrecht u Zagrebu. На 4-ни 8 л.

364. ____ GOSPODARSKI POUČNIK. Ilustrovani časopis za poljodelstvo, vinarstvo, vinogradarstvo, voćarstvo, domaće gospodarstvo, vrtlarstvo i gospodarsko obrtništvo. God. III. Izlazi u Zadru 1 i 16 svakog mjeseca na čitavom arku. Upraviteljstvo je lista u Šibeniku. Upravitelj Petar L. Biankini. Odgovorni urednik Nikola Šimić. Vlastnik i izdavatelj P. L. Biankini. Brzotiskom «Narodnoga Lista» u Zadru 1884. На табаку in fol.

365. ____ GRADIŠTANIN. List za pouku i zabavu. God. II. Izlazi u Novoj Gradiški svake subote. Uredjuje Gjuro Kostničar.

Нисам видео ове године ни једног броја, али сам читао у хрватским новинама да излази.

366. ____ GUŠTERICA. Izlazi u Dubrovniku. U Florinoj tiskarnici.

367. ____ DAN. Beletristički časopis. Izlazi u Osieku. Izlazi tri put na mjesec.

Престао излазити у почетку године.

368. ____ ДОМАЋИЦА. Орган женског друштва и његових подружина. Излази у Београду два пут месечно 1 и 16. Година VI. Издавалац женско друштво у Београду. Одговорни уредник Бранко Петровић. Штампано у краљевско-српској државној штампарији у Београду. На 8-ни 8 л.

Од новембра уређивао је Јован Аћимовић.

369. ____ DRAŠKOV RABOŠ. Izlazi u Spljetu svake prve i treće srijede u mjesecu. God. II. Vlasnik, izdavalac i odgovorni urednik Jovo Metličić. Štamparija Russo & Marić u Spljetu. На табаку in fol.

370. ____ ДРИНОСАВСКА ВИЛА. Листак за забаву. Бесплатни додатак «Шабачком Гласнику». Година I. Излази у Шапцу на по табака. Штампарија А. А. Славуја у Шапцу. Власник и одговорни уредник А. А. Славуј. На 4-ни.

Први број изишао 29 јануара 1884 год.

371. ____ ЗАСТАВА. Година XIX. Излази у Новоме Саду редовно средом, петком и недељом на целом табаку, уторником на по табака. Одговорни уредник Тоша Бекић. Српска штам-

парија д-ра Светозара Милетића. На табаку in fol.

Од 20 декембра почео је уређивати Јаша Томић.

372. ____ ZORA. Učionički časopis. Izlazi u Zadru prve i treće sedmice u mjesecu, a kroz velike praznike jedan put na mjesec. Tečaj I. Uredjuju V. Danilo i M. Zglav.

373. ____ ISKRA. List za zabavu i pouku. Izlazi u Zadru dva puta na mjesec. God. I. Urednik N. Šimić, tajnik Matice Dalmatinske. Brzotiskom „Narodnoga Lista" u Zadru. На 4-ни.

374. ____ ISKRA SLAVJANSKE SLOBODE. Glas čitaonice „Spavajući lav." God. II. Urednik i sopstvenik dr. Dinko od Grisogono Bortolazzi. Izlazi u Buenos Aires-u (u republici argentinskoj) prvoga svakoga mjeseca u dva arka. Odtiska «L'operaio italiano» Cuyo 272 u Buenos Airesu.

Ове године нисам видео ових новина, али сам читао у другим новинама да још излазе.

375. ____ ЈАВОР. Лист за забаву, поуку и књижевност. Год. XI. Власник Змај-Јов. Јовановић. Уредник Др. Илија Огњановић. Излази у Н. Саду сваке недеље на читавом табаку. Издаје књижара Луке Јоцића и Др. у Новоме Саду. Штампарија А. Пајевића. На 8-ни 8 л.

376. ____ KATOLIČKA DALMACIA. Politički list. Izlazi u Zadru.

377. ____ KATOLIČKI LIST. Crkveno-bogoslovni časopis. Izlazi u Zagrebu svakoga četvrtka na

cielu arku. Tečaj XXXV. Urednik dr. Aleksandar Šmidt. Tiskom C. Albrechta. На 4-ни.

378. ___ KVARNER. (Il Quarnero) Organ stranke prava. Izlazi u Bakru svakih 14 dana. God. I. Izdaje Desselbrunner. Tiskarnica Desselbrunnera u Bakru. На таб. in fol.

Овај лист уређује посланик Barčić.

Хрватски и талијански текст. Престао излазити ове год.

379. ___ KNJIŽEVNA SMOTRA. Mjesečna priloga k „Napredku“. Izdaje hrvatski pedagogijsko-književni sbor. Uredjuje uz sudjelovanje više školskih strukovnjaka Ljudevit Modec. II tečaj. U Zagrebu Tiskarski i litografički zavod C. Albrechta 1884. На 8-ни VII и 96 стр

380. ___ КОСОВО. Вилајетски лист. Излази у Приштини један пут у седмици. Година осма. Косовско-вилајетска штампарија. На таб. in fol.

Српски и турски текст.

381. ___ LIEČNIČKI VIESTNIK. Organ liečničkog sbora kralj. Hrvatske i Slavonije. God. VI. Izlazi u Zagrebu.

382. ___ ЛИСТАК за позоришну и остале уметности и за лепу књижевност. Година II. Излази три пут преко недеље. Штампано у Београду у трговачкој штампарији. На 8-ни 1 четврт табака.

Престао излазити у почетку године.

383. ___ MJESEČNIK PRAVNIČKOGA DRUŠTVA U ZAGREBU. Uredjuje ga u ime odbora pravničkoga društva Dr. Blaž Lorković univerzi-

tetski profesor. Izlazi jedanput mjesečno na pet štamp. tabaka.

384. ____ MODNI LIST. Izlazi u Zagrebu. Vlasnik, izdavatelj i urednik Gavro Grünhut. Tiska C. Albrecht u Zagrebu.

385. ____ NAPREDAK. Časopis za učitelje, uzgojitelje i sve prijatelje mladeži. Glasilo «Hrvatskoga pedagogijsko-književnoga sbora." Izlazi u Zagrebu svakoga 1, 10 i 20 u mjesecu. Izdaje ga „Hrvatsko pedagog-književni sbor.» Uredjuje Ljudevit Modec. Tiska Drag. Albrecht u Zagrebu. На 8-ни 8 листи.

386. ____ NAROD. Politički organ narodne stranke. God. I. Izlazi u Splitu dva puta nedjeljno sredom i subotom. Urednik i izdavatelj Dinko Politeo. На таб. in fol.

Хрватски и талијански текст.

387. ____ NARODNE NOVINE. God. L. Izlaze svaki dan osim nedelje i praznika. Odgovorni urednik M. Zec. Tiskara «Narodnih Novina.» На таб. in fol.

Службени лист Hrvatsko-slav.-dalm zemaljske vlade u Zagrebu.

388. ____ NARODNI GLAS. Izlazi u Americi.

Да ли су ове новине преко целе године излазиле није ми познато, јер су одма у почетку биле забрањене за Аустро-Угарску.

389. ____ NARODNI LIST. (Il. Nazionale.) Izlazi u Zadru utorkom i subotom. God. XXIII. Juraj Biankini izdavatelj i odgovorni urednik. Brzotiskom „Narodnoga lista». На таб. in fol.

390. ____ НАРОДНО ЗДРАВЉЕ. Издаје санитетско одељење министарства унутрашњих дела. Одговорни уредник др. Владан Ђорђевић, начелник одељења. Година III. Излази у Београду сваке седмице по један пут на читавом табаку, а по потреби и на више табака. Штампано у краљевско - српској државној штампарији у Београду. На 4-ни 4 листа.

Од септембра уређивао је ове новине Др. Јован Данић.

391. ____ NAŠA SLOGA. Poučni, gospadarski i politični list. Izlazi u Trstu svakog četvrtka u 1 cielom arku. Godina XV. Izdavatelj odgovorni urednik M. Mandić. Tiskom V. Dolenca. На таб. in fol.

392. ____ НАШЕ ГОРЕ ЛИСТ. Недељни лист за просветне и привредне цељи. Година II. Излази у Панчеву сваке недеље на читавом табаку. Издавалац и одговорни уредник Јован Поповић. Штампарија Косанића и Поповића у Панчеву На таб. in fol.

393. ____ НАШЕ ДОБА. Лист за политику, просвету и привреду. Излази у Новом Саду на целом табаку четвртком и недељом. Издаје и уређује др. Стеван Павловић. Штампарија дра. Младена Јојкића у Новом Саду. На таб. in fol.

За ову годину изишао је само један број као угледни.

394. ____ NEVEN. Zabavni i poučni mesečnik. Izlazi u Somboru u mesecu jedared. Uredjuje ga M. Mandić. Godina I.

395. ____ НЕВЕН. Чика Јовин Лист. Година V. Излази у Н. Саду 1, 10 и 30 сваког месеца. Власник и уредник др. Ј. Јовановић. Издање штампарије А. Пајевића. Штампарија А. Пајевића у Н. Саду. На 8-ни 8. л.

396. ____ НИШКИ ВЕСНИК. Лист за трговину, новости и забаву. Излази у Нишу сваког четвртка и недеље. Година I. Власник и одговорни уредник Коста Чендеш. Штампарија Косте Чендеша. На половини таб.

Престао излазити 5 Августа.

397. ____ НОВИ БЕОГРАДСКИ ДНЕВНИК. Год. III. Излази у Београду сваки дан осим дана иза недеље и празника. Одговорни уредник Св. П.. Ристић. Издање и штампа задруге штампарских радника у Београду. На таб. in fol.

Од марта уређивао је Влад. Милојевић, а од јула па до краја године Св. Николић.

398. ____ НОВИНЕ БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНЕ. Година III. Излази сваке недеље један пут на целом табаку. Власник општина београдска. Одговорни уредник Драгољуб К. Стоиљковић. Парна штампарија задруге штампарских раденика (Обилићев венац). На таб. in fol.

399. ____ NOVI HERCEGOVAČKI BOSILJAK. Godina I. Izhodi u Mostaru svake subote večerom. Vlastnik i odgovorni urednik Don Franjo Milićević u Mostaru. Upravitelj i izdavatelj Stjepan Dragoni u Metkovićima. Tiskarna Don Franje Milićevića u Mostaru. На таб. in fol.

Штампа се више латиницом а мање ћирилицом.

400. ____ OBAD. Šaljivo - satirički časopis. Izlazi u Zadru.

Престао излазити одма у почетку године.

401. ____ OBJAVITELJ DALMATINSKI. Izlazi u Zadru.

Службени лист далматинског намесништва.

402. ____ OBRTNIK. Za obrtničko-prometne interese. Organ zagrebačko-obrtničke komore. Izlazi u Zagrebu tri put na mjesec na cielom tabaku u velikoj četvrtini. Uredjuje ga Milan Krešić, tajnik zagreb. obrtničke komore. God. I.

Први број изишао 1 travnja 1884.

403. ____ OBĆINAR. Tjednik za javnu upravu i sigurnost. Uredjuje Gj. Stj. Deželić. Godina II. U Zagrebu. Nakladnik izdavatelj i štampar Ign. Granitz i dr. 1884. На 4-ни 416 стр.

404. ____ ОДЈЕК. Лист политични, економни и књижевни. Година I. Излази у Београду уторником, четвртком и суботом. Одговорни уредник Стојан М. Протић. Штампа задруге штампарских раденика. Обилићев венац. Београд. На таб. in fol.

Почео излазити у септембру.

405. ____ POZOR. Izlazi u Zagrebu svaki dan osim nedelje i blagdana na cielom arku. Vlastnik i odgovorni urednik Klement Božić. Tisak dioničke tiskare u Zagrebu. На таб. in fol.

406. ____ ПОЗОРИШТЕ. Уређује А. Хаџић. Година IX. Излази у Новоме Саду за време бављења позоришне дружине у Н. Саду свагда о дану сваке представе, иначе сваког месеца по један пут на по табака. Издаје управа срп-

ског народног позоришта. Штампарија А. Пајевића у Новоме Саду. На 4-ни.

407. ____ PRAVO. Pravničko upravni list. Uredjuje i izdaje Anton Šimunić. Izlazi u Spljetu jedan put na mesec na dva štam. tabaka.

408. ____ ПРЕОДНИЦА. Лист за уметност, забаву и поуку. (Под окриљем друштва за уметност). Година I. Излази у Београду два пут сваког 15 и 30 дана у месецу. Одговорни уредник Драг. Ј. Илијћ. Издавалац М. В. Поповић. Краљевско - српска државна штампарија у Београду. На вел. 8-ни 8 л.

Први број изишао 10 фебруара. Престао излазити у новембру.

409. ____ ПРОСВЕТНИ ГЛАСНИК. Пета год. 1884. Свеске I—X. Излази у Београду два пут сваког месеца у свескама од три и више табака. Издање и штампа краљевско-српске државне штампарије у Београду. Одговорни уредник Стеван Д. Поповић. На 4-ни.

Почео ове године излазити 1 августа.

Од V свеске уређивао је Живојин П. Симић.

410. ____ ПУПОЉАК. Лист за забаву. Бесплатни додатак «Београдском Дневнику.» Година II. Власник и одговорни уредник Корнел Јовановић. Штампарија „Београдског дневника.“ (К. Јовановића) у Београду. На 4-ни 2 л.

411. ____ ПЧЕЛА. Илустрован орган за српске пчеларе. Излази у Београду један пут месечно на табаку. Уређује Драгутин Посниковић. Година друга 1884. У Београду 1884. Књижар

издавач Велимир Valожић. Краљевско-српска државна штампарија у Београду. На вел. 8-ни 1 л. 192 стр.

412. ___ РАТНИК. Лист за војне науке, новости и књижевност. Година шеста 1884. Излази у Београду месечно у свескама од пет и више табака. Издаје главни ђенералштаб. Одговорни уредник начелник хисторијског одељења, ђенералштабни пуковник Драгашевић. Парна штампарија задруге штампарских раденика. (Обилићев венац) у Београду. На 8-ни.

413. ___ REDARSTVENI VJESTNIK. Izdaje kralj. hrv.-slav.-dalm. zemaljska vlada. Izlazi u Zagrebu.

414. ___ САДАШЊОСТ. Недељни лист за просвету, привреду и забаву народу. Излази у Вел. Кикинди. Година I. Властник и одговорни уредник: Паја Петровић. Штампарија Јована Радака у Вел. Кикинди 1884. На 4-ни 4 л.

415. ___ САРАЈЕВСКИ ЛИСТ. Год. VII. Излази у Сарајеву. Одговорни уредник Иван В. Поповић. Издање и штампа земаљске штампарије у Сарајеву. На таб. in fol.

Штампа се ћирилицом и латиницом.

Службени лист земаљске владе.

416. ___ SVETA CECILIJA. List za pučku crkovnu glasbu i pjevanje. Izdaje i uredjuje Miroslav Cugšvert. Tečaj IV. Izlazi u Zagrebu mjesečno na čitavom arku. На 4-ни.

417. ___ SVIETLO. Izlazi u Karlovcu dva puta na tjedan. Tečaj I. Odgovorni urednik Vilibald

Šilovinac. Vlasništvo i tiskara Adolfa Gustava Prettnera u Karlovcu.

418. ____ SEOSKI GOSPODAR. List za pouku hrvatskom seljaku i gospodarstvu. Izlazi u Zagrebu peti dan svakoga mjeseca. Tečaj X. Izdaje Hrvatsko-slavonsko-gospodarsko-društvo. Uredjuje u ime upravljajućeg odbora gospodarskog društva Fran Kuralt. Tiska D. Albrecht. На мал. 8-ни 4 листа.

419. ____ SLOBODA. Godina VII. Izlazi u Zagrebu svaki dan osim nedelje i praznika na čitavom tabaku. Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik Ivan Krajač. Tiskara dra Davida Starčevića i drugovah. На табаку in fol.

420. ____ SLOVINAC. God. VII. Izlazi u Dubrovniku 1, 11 i 21 svakog mjeseca. Odgovorni urednik Vjekoslav Pretner. Vlasništvo i izdanje tiskarnice Dragutina Pretnera u Dubrovniku. На 4-ни 8 л.

Штампа се више латиницом а мање ћирилицом. Престао је излазити на крају године због многе вересије.

421. ____ СЛУЖБЕНИ ВОЈНИ ЛИСТ. Орган и издање војног министарства. Уредник: ђенералштабни пуковник Младен Јанковић, начелник опште војног оделења. Година IV. Излази редовно сваке седмице по једаред, а по потреби и више пута, најмање на табаку. Штампано у краљевско-српској државној штампарији. На 4-ни 8. л.

422. ____ SLUŽBENI GLASNIK. kr. hrv. slav. dalm. zemaljske vlade, odjela za bogoštovje i nastavu. God. 1884. Izlazi u Zagrebu. Tisak Ign. Granitza i dr. u Zagrebu. На вел. 8-ни.

Излази један пут месечно.

Ово је друга година како излази овај лист.

423. ____ СМЕДЕРЕВСКИ ГЛАСНИК. Лист за трговину, обртност, новости и забаву. Год. II. Излази у Смедереву два пут недељно. Власник и одговорни уредник Ђ. Кимпановић. Штампарија Ђ. Кимпановића у Смедереву. На 4-ни.

424. ____ SMILJE. Zabavno-poučni list sa slikama za mladež. Izdaje hrv. pedagog. književni sbor. Tečaj XXII. Izlazi u Zagrebu 1. svakoga mjeseca na cielu arku. Uredjuje Tomislav Jvkanec. Tiska Drag. Albreht. На 8-ни.

425. ____ SPLIT. Namienjen hrvatskim pučanom grada Splita. Tečaj I. Izlazi u Splitu kao prilog «Narodu».

Почео излазити 15 листопада ове године.

426. ____ СРБИНОВИ ЗАПИСНИЦИ. Записује Србин — Милош Грабовачки. Излази у Земуну месечно једанпут. Штампа, издаје и одговара: Србин — Милош Грабовачки. На 8-ни 4 л.

427. ____ СРБИНОВИ ЛИСТИЋИ. Излазе сваке беле недеље са црни слови. Бр. 1 Год I. у Земуну, штампа и издање М. Граб. — Србина. Уређује Милош Грабовачки. На 8-ни 8 стр.

428. ____ СРБОБРАН. Лист за политику, народну просвјету и привреду. Излази у Загребу утор-

ником и нећелом. Година I. Власник и одговорни уредник П. Јовановић. Тисак тискаре Ф. Фишера и др. у Загребу. На таб. in fol.

Почео излазити септембра.

429. ___ СРБСКИ НАРОД. Лист за политику и народну просвету. Година XVI. Излази у Новом Саду средом и суботом осим дана по празнику. Власник, издавалац и одговорни уредник Др. Ј. Грујић. Штампарија Августа Фукса у Н. Саду. На таб. in fol.

430. ___ SRIEMSKI HRVAT. List za politiku, pouku i zabavu. Godina VII. Izlazi u Vukovaru dvaput na tjedan. Vlasnik, izdavatelj i odgovorni urednik Fran Večerina. Tiskom katoličkog hrvatskog dioničkog tiskovnog družtva (najamnik Ernest Jančik.) На таб. in fol.

431. ___ СРПСКЕ НОВИНЕ. Излазе у Београду сваки дан осим понедеоника и дана иза празника. Година LI. Одговорни уредник Стеван Ћурчић. Издање и штампа краљевско-српске државне штампарије у Београду. На таб. in fol.

Службени лист краљевине Србије.

432. ___ СРПСКИ ГЛАС. Лист за политику и књижевност. Година II. Излази у Руми редовно сваке недеље на табаку. Власник и одговорни уредник Др. Милан Ђорђевић. Штампарија Браће Ђорђевића у Руми. На таб. in fol.

Ове године престао је излазити.

433. ___ СРПСКИ ЗАБАВНИК. Издаје и уређује га Душан Рогић. Излази у Загребу свакога 5,

15 и 25 дана у месецу. Година I. Штампарија Ф. Фишера у Загребу Прерадовићева улица 4. На 4-ни 4 л.

434. — — СРПСКО КОЛО. Лист за народно-јавне, привредне, просветне и забавне ствари. Година IV. Излази четвртком и недељом. Власник, издавалац и за уредништво одговара Никола Димитријевић. Штампано у парној штампарији Николе Димитријевића («Српског Кола») у Н. Саду. Дунавска улица. На таб. in fol.

435. ——— СРПСТВО. Лист за материјалне и просветне интересе народне. Год. II. Излази у Вршцу једанпут недељно на табаку. Уређује Лаза Нанчић. Издаје и штампа штампарија Ветла и Веронића у Вршцу. На таб. in fol.

436. ——— СРПЧЕ. Лист за Српчад. Година IV. Излази у Београду два пута: сваког петнаестог и последњег дана у месецу. Уредник Д. Јосић. Илустратор Влад. Тителбах. Власник и издавалац М. В. Поповић. Штампано у краљевско-српској државној штампарији у Београду. На 8-ни 8 л.

437. ——— SRCE ISUSOVO. Crkveno-bogoslovni list za katolički kler.

Нисам могао дознати где излази.

438. ——— СТАРИНАР српског археолошког друштва. Година I. Излази у Београду један пут у три месеца у свескама од два и више табака. Уређује М. Валтровић. Краљевско-

српска државна штампарија у Београду. На 8-ни.

439. ____ STEKLIŠ. Pučki list. Izlazi u Zadru dva put na mjesec. Odgovorni urednik Vjekoslav Toth. Izdavalac L. P. Relja.

Изашло само 7 бројева. Даље издавање забранило је далматинско намесништво.

440. ____ ТЕЖАК. Орган српског пољопривредног друштва. Власник и издавалац срп. пољопривредно друштво. Одговорни уредник Милутин Савић. Година XV. Излази један пут месечно у свескама од 4 и више табака. Штампано у краљевско-српској државној штампарији у Београду. На 8-ни.

441. ____ TIPOGRAFIJA. Glasilo hrvatskoga tipografičkoga družtva. Izlazi u Zagrebu jedan put na mjesec. Naklada Hrvatskoga tipografičkoga družtva. Odgovorni urednik Ivan Justić. Tisak dioničke tiskare. На 4-ни 2 л.

442. ____ TUMAČ. List za učitelje u srednjih i pučkih školah. Izlazi u Belovaru 1 i 15. Tečaj I. Izdavatelj, nakladnik i urednik G. Fleišer. Tisak J. Fleischmanna u Belovaru. На 4-ни.

Почео излазити 1 августа.

443. ____ ЋУКАЛО. Излази у Задру.

444. ____ УСТАВНОСТ. Лист за народну политику, економију и књижевност. Год. I. Излази у Београду, уторником, четвртком и недељом на целом табаку. Власник и уредник Сима Јевр. Поповић. Парна штампарија задруге

штампарских радника (Обилићев венац) у Београду. На таб. in fol.

445. ___ УЧИТЕЉ. Орган учитељског удружења за образовање и васпитање. Власник и издавалац «Учитељско удружење». Година III.. Излази у Београду три пута месечно. Одговорни уредник Драгутин Топлица. Штампано у краљевско-српској државној штампарији у Београду. На таб. 8-на 8 л.

446. ___ ФРУШКА ГОРА. Лист за народно јавне, привредне, поучне и забавне предмете. Излази 1 и 15 сваког месеца. Год. VII. Власник, издавалац и одговорни уредник Константин Трумић. Брзотиском народне штампарије Конст. Трумића у Митровици. На таб. in fol.

447. ___ HRVATSKA PČELA. Organ centralnoga hrvatskoga pčelarskoga družtva u dolnjem Osieku i 1 podružnice u Valpovu. Uredjuje Bogdan Penjić. Izlazi u Osieku svakoga mjeseca na cielom arku (8 strana). Tečaj IV. Izdanje „centralnoga hrvatskoga pčelarskoga družtva“ u Osieku. Tiskom Dragutina Laubnera u Osieku. На 4-ни.

448. ___ HRVATSKI NAROD. Časopis namienjen puku. Izlazi u Varaždinu.

Престао излазити у почетку године.

449. ___ HRVATSKI UČITELJ. Pedagoški list. Izlazi u Zagrebu dva puta mjesečno. Tečaj IX. Uredjuje Stjepan Niemičić.

450. ХРИШЋАНСКИ ВЕСНИК. Часопис духовни за хришћанску поуку и црквену књижевност. Издавалац и одговорни уредник Алекса Илић, протојереј и председник конзисторије београдске. Излази у Београду у месечним свескама. Година VI. Краљевско-српска државна штампарија у Београду. На 8-ни.

451. ____ HRVATSKA. List za katoličku prosvjetu za hrvatski jezik, za puk i zabavu. Izlazi u Zadru svake prve i treće subote na mjesec sa dvomjesečnim pr lozima u obliku knjižice. God. I. На 8-ни.

452. ____ HRVATSKA VILA. Godina III. Izlazi u Zagrebu jedan put svaki mjesec. Vlastnik i odgovorni urednik Gavro Grünhut. Tiskara C. Albrechta u Zagrebu. На таб. in folio.

453. ____ ЦРНОГОРКА. Лист за књижевност и поуку. Уредник Јован Павловић. Година I. Излази на Цетињу сваког четвртка на цијелом табаку. Цетиње, у штампарији читаонице цетињске. На 4-ни 4 л.

454. ____ ШАБАЧКИ ГЛАСНИК. Лист за трговину, домаће и стране новости, економију и књижевност. Година II. Излази у Шапцу недељом и четвртком. Власник и одговорни уредник А. А. Славуј. Штампано у штампарији А. А. Славуја у Шапцу. На таб. in fol.

455. ____ ШКОЛСКИ ЛИСТ. Год. XVI. Излази у Сомбору сваког 15 и последњег у месецу. Издаје и уређује Никола Ђ. Вукићевић. Штам-

па Ф. Битермана у Сомбору. На таб. 8-на 8 листи.

456. ____ ŠUMARSKI LIST. Organ hrvatsko-slavonskog šumarskog družtva. Uredjuje Fran Xav. Kesterčanek, kralj. nadšumar županije zagrebačke, član upravljajućega odbora hrv.-slav. šumarskoga družtva i t. d. Naklada hrv.-slav. šumarskoga družtva. Tečaj VIII. Izlazi 1 siečna, ožujka, svibnja, srpnja, rujna i studenoga. Tisak C. Albrechta u Zagrebu. На 8-ни у свескама од 4 и више табака.

457. НОВИЋ ЈОКСИМ. Милошева или устанак Милоша Обреновића на Сулејман-пашу Скопљака у години 1815. Од ____ ____. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Новом Саду. На 12-ни 88 стр.

— (ОБРАДОВИЋ) ДОСИТИЈЕ. Види: Басне.

— ОБРАДОВИЋ ДОСИТИЈЕ. Види: Дела.

458. OBRTNI ZAKON od godine 1884. U Zagrebu 1884. Nakladom knjižare Mučnjak i Senftlebena. Tisak dioničke tiskare. На 8-ни.

— OBĆA PUČKA ŠKOLA. Knjižnica za učitelje, roditelje, uzgojitelje i sve prijatelje pučkoga uzgoja i obuke. Izdaje uz pripomoć više zagrebačkih učitelja M. Cugšvert.

— Svezčić I. Види: Cugšvert Miroslav.

— ОГЊАНОВИЋ ИЛИЈА ДР. Види: Новине „Јавор“.

459. ОГЊАНОВИЋ ИЛИЈА ДР. Како се ваља чувати и лечити од колере. За народ написао ____ ____ ____, практични лекар у Новом Саду. (Прочитано у седници „Задруге лекара и апотекара доње Бачке" 9 јулија 1884). У Новоме Саду. Издање књижаре Луке Јоцића и др. 1884. Штампарија А. Пајевића у Н. Саду. На 12-ни 48 стр.

460. ОДЛОМЦИ ИЗ ИСТОРИЈЕ БЕОГРАДА. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 88 стр.

Прештампано је из VI Годишњице Николе Чупића.

Нема нарочитог насловног листа.

Ове одломке написао је Коста Протић, ђенерал у пензији.

461. ОДЛОМЦИ ИЗ ЈЕДНОГ РУКОПИСА састављеног пре двадесет и пет година. Штампарија А. Фукса у Новом Саду 1884. На 12-ни 34 стр.

На крају ове књижице потписано је «уредништво новина: «Србски Народ».

462. ОПШТЕ ОЦЕНЕ ђака крагујевачке гимназије за школску 1883|4 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 18 стр.

463. OREŠKOVIĆ ALFRED. Kratka poviest franceske književnosti. Preradio __ __ ____, učitelj na kr. velikoj realci Osječkoj. Tisak i naklada Dragutina Laubnera u Osieku. На 8-ни 138 страна.

464. OSMO IZVJEŠĆE o kraljevskoj maloj realnoj gimnaziji u Belovaru koncem školske godine

1883|84. U Belovaru 1884. Tiskara J. Fleischmanna. На 8-ни.

Напред су ови чланци:

1. Nastavak povjesti kr. male realne gimnazije belovarske. Piše E. K.

2. Kako da podpomaže kuća djelovanje škole. Piše Ivan Kalafatić.

3. Školske viesti od ravnateljstva.

465. OSTAVKA Bl. Djeve Marie. Utjeha u križu. Oproštaj s majkom božijom. U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya) 1884. На 8-ни.

466. OSTOJIĆ KAŽIMIR. Poletarke. Sitne ljubavne pjesme ____. Zagreb, knjigotiskarna i litografija C. Albrechta 1884. На 12-ни 158 стр. и 1 л.

— ОФЕНБАХ Ф. Види: Женидба при фењерима.

467. ОЦЕНА успеха и владања ученица више женске школе у Београду за школску 1883—1884 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 4-ни 6 листи

468. ОЦЕНА ученика лесковачке ниже гимназије за 1883—4 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 7 страна.

469. ОЦЕНЕ ученика алексиначке ниже гимназије за школску 1883—4 годину. У Београду, краљавско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 6 стр.

470. ОЦЕНЕ успеха ученика јагодинске ниже гимназије за школску 1883—4 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 6 стр.

471. ОЦЕНЕ ученика београдске учитељ. школе за 1884 школску годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 13 стр.

472. ОЦЕНЕ ученика врањске ниже гимназије за школску 1883—84 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 6 стр. и 1 л.

473. ОЦЕНЕ ученика гимн. реалке горњомилановачке за школску 1883—84 годину. У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 2 л.

474. ОЦЕНЕ ученика зајечарске ниже гимназије за школску 1883—84 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 6 стр.

475. ОЦЕНЕ ученика смедеревске ниже гимназије за школску 1883—4 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија. На 8-ни 8 страна.

476. ОЦЕНЕ ученика ужичке реалке за школску 1883-4 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 10 стр. и 1 л.

477. ОЦЕНЕ ученичкога успеха у београдској гимназији 1883—84 школске године. У Београду,

краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 116 стр.

478. ОЦЕНЕ ученичког успеха у II-ој београдској нижој гимназији 1883—84 школске године. У Београду, краљев.-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 6 стр.

479. PAVIĆ A. Junijo Palmotić. Od ___ ___. (Preštampano iz LXX knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti). U Zagrebu 1884. Tisak dioničke tiskare. На 8-ни.

— ПАВЛОВИЋ ЈОВАН. Види: Новине «Црногорка».

— ПАВЛОВИЋ СТЕВАН. Види: Новине «Наше Доба».

— PALMOTIĆ GJONE. Види: Djela.

480. ПАНЧИЋ ЈОСИФ ДР. Додатак «Флори кнежевине Србије“ од ___ ___ ___. Additamenta ad „Floram principatus Serbiae“. У Београду, издање и штампа краљ.-српске државне штампарије. На 8-ни 253 стр. и 1 лист

Чини II књигу „Грађе за флору краљевине Србије“.

— PAPPAFAVE VLADIMIR DR. Види: Šimonić Antun.

481. PAULIĆ F. ISIDOR. Supruga (žena) prava kršćanka. Za puk napisao ___ ___ ___, župnik Privlački. Nagradjeno iz zaklade Dušana Kotura za 1884. Na sviet izdalo društvo sv.

Jeronima. U Zagrebu 1884. Knjigatiskarna C. Albrechta. На 8-ни 93 стр.

Чини LIV књигу „Pučke knjižnice“, што је издаје друштво светојеронимско у Загребу.

— ПАЧУ ЈОВАН ДР. Види: Српска молитва.

482. ПЕН ЏЕМС. На смрт за другога. Енглески роман од ____ ____. Београд 1884. Краљевско-српска државна штампарија. Наклада књижарнице В. Валожића. На мал 8-ни 340 страна.

Ово је прештампано из листка „Српских Новина“ за 1884 годину.

— PENJIĆ BOGDAN. Види: Новине «Hrvatska Pčela».

— PEROTIĆ ŠIME. Види: Календар «Bunjevačko-šokačka Danica“.

483. ПЕСМЕ Др. Ј. Илића. Свеска I. Београд, штампарија «Београдског Дневника» — К. Јовановића 1884. На 8-ни 163 стр.

484. ПЕСМЕ Мите Поповића 1874—1884. У Земуну. Издање књижаре Ђермекова и Матића 1884. Парна штампарија Николе Димитријевића у Новоме Саду. На мал. 8-ни VII и 363 стр.

— ПЕТРОВИЋ БРАНКО. Види: Новине «Авала».

— ПЕТРОВИЋ БРАНКО. Види: Новине «Домаћица».

485. ПЕТРОВИЋ ЂУРО. Женидба књаза Петра Карађорђевића са књагињицом Љубицом — Зорком Петровића дана 30 јулија 1883. Спјевао ____ ____. На Цетињу у државној

штампарији 1884. На 12-ни 22 стране и 1 лист.

— ПЕТРОВИЋ Ј. ВУКАШИН. Види: Грађа за историју краљевине Србије.

— ПЕТРОВИЋ Ј. ВУКАШИН. Види: Новине „Гласник Министарства финанција“.

— ПЕТРОВИЋ Ј. НИК. ДР. Види: Грађа за историју краљевине Србије.

486. ПЕТРОВИЋ Ј. НИК. ДР. Јестаственица за малу децу. Удесио ___ ___ ___. У Београду 1884, штампано у краљевско-српској државној штампарији. Издање књижаре В. Валожића. На 12-ни 2 л. 65 стр.

Чини прву књижицу „Познавања природе“ што издаје поменута књижарница.

487. П(ЕТРОВИЋ) К(ОСТА). Познавање природе удешено по наставном програму за II разред основне школе. Израдио ___ ___, учитељ. Београд, штампарија задруге штампарских радника (Обилићев венац) 1884. На 16-ни 54 стр. и 1 л.

488. ПЕТРОВИЋ М. О филоксери. Како изгледа и којим се средствима сузбија. Написао ___ ___. Нови Сад. Издање и штампа А. Пајевића 1884. На 8-ни 30 стр. и 1 л.

489. ПЕТРОВИЋ М. Свиларство. Написао ___ ___. професор природних наука у српској учитељској школи у Сомбору. (Са више слика). Ову је књигу наградила Матица Српска са 120 фор. У Панчеву 1884 Накладом књи-

жаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни 73 стр. и и 1 лист.

490. ПЕТРОВИЋ М. Сремско вино. Написао ____ ____. (Прештампано из 141 свеске „Летописа"). Neun und vierzig analysen Syrmischer Weine. Von M. Petrović. (Separat-Abdruck aus dem 141 Hefte des Jahrbuches der «Maticza Srbska» in Neusatz). У Новоме Саду, српска штампарија дра Светозара Милетића 1884. На 8-ни 54 стр.

— ПЕТРОВИЋ ПАЈА. Види: Новине «Садашњост».

491. ПЕТРОВИЋ II. ПЕТАР — ЊЕГОШ. Луча Микрокозма. Од владике црногорског ____ ____ . ____ . Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића у Панчеву. (1884.) На мал. 16-ни 67 стр.

Чини 73 свеску »Народне библиотеке« Браће Јовановића.

492. (ПЕТРОВИЋ ФИЛАРЕТ). Ниш и манастир Успенски. (Прештампано из «Шабачког Гласника» бр. 61, 63 и 64 ове год.). Шабац, штампарија А. А. Славуја 1884. На 8-ни 16 стр.

493. PEXIDER IVAN. Mjerstvo za male gimnazije. Od J. Držihala. Pohrvatio ____ ____, profesor na kr. gimnaziji zagrebačkoj. I dio. Četvrto izpravljeno izdanje. Priredio Iv. Benigar. U Zagrebu 1884. Troškom sveučilišne knjižare Fr. Župana (Albrecht i Fiedler). На 8-ни IV и 84 стр.

494. ПЕЦИЋ ЈОСИФ. Ботаника или наука о биљу у сликама. Израдио ____ ____. Друго издање. У Београду, издање и штампа краљевско-српске државне штампарије 1884. На 8-ни XIII и 255 стр. и 1 л.

495. ПЕЦИЋ ЈОСИФ. Наука о животињама или зоологија за ниже гимназије и реалке. По Покорноме и Томи. Израдио ____ ____, начелник просветног одељења у министарству просвете и црквених послова. У Београду, штампа и издање краљевско-српске државне штампарије 1884. На вел. 8-ни VI, 338 и V страна.

496. ПИСМА ЗА ЉУБАВНИКЕ у сваковрсном облику и при разним приликама. Немачки од Густава Вартенштајна. По петнаестом издању преведена. У Новом Саду, издање Августа Фукса 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 8-ни 172 стр.

497. PISMA i sedam zalosna. Od razstanka B. D. M. s Gospodinom Isukerstom pria gorke muke i smerti. U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya). 1884. На 8-ни.

498. PISMO našega gospodina Isusa Krsta pisano syrskomu kralju Abagaru, kad je ovaj zamolio spasitelja u jednom pismu da ga oslobodi od ljute bolesti. (Sa 7 slikah). U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya) 1884. На 8-ни.

499. ПОГЛЕД НА КАНОНИЧНУ РЕВИЗИЈУ Његовог Високопреосвештенства православног митрополита српског и архиепископа београдског господина Теодосија по округу пожаревачком. Приредио Ј. П. Београд, 1884. Штампарија напредне странке. На 12-ни 29 стр. и 1 л.

500. ПОД ПЕНЏЕРИ-ТЕ. Речи Драг. Ј. Илијћа. На основу народних мотива, за тенор уз пратњу гласовира компоновао Јосиф Маринковић. Издање «Преоднице». У Београду, краљевско-српска државна штампарија. На 4-ни 9 страна.

501. ПОЗИВ на изложбу у Антверпену и Будим-Пешти. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 12-ни 10 стр. и 3 л.

Нема нарочитог насловног листа.

502. ПОЗИВ на упис у чланство српског археолошког друштва. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 8-ни 4 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

— ПОЗНАВАЊЕ ПРИРОДЕ. Издање књижаре В. Валовића.

Књижица прва. Види: Петровић Ј. Ник. Др.

503. ПОЗНАВАЊЕ ЧОВЕКА за трећи разред ниже основне школе. Београд, књижар издавач Петар Ћурчић. Штампарија напредне странке 1884. На 12-ни 24 стр.

504. ПОЗНАВАЊЕ ЧОВЕКА за трећи разред ниже основне школе. Друго издање. Београд, књижар издавач Петар Ћурчић. Краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни 24 страна.

505. ПОЗНАВАЊЕ ЧОВЕКА за четврти разред ниже основне школе. Београд. Књижар издавач Петар Ћурчић. Штампарија напредне странке 1884. На 12-ни 24 стр.

506. ПОЗНАВАЊЕ ЧОВЕКА за четврти разред ниже основне школе. Друго издање. Београд, књижар издавач Петар Ћурчић. Краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни 24 стр.

507. POZNANOVIĆ MILIVOJ. Tragedija. Tvrdčina. Prikazan u deset čina. S talijanskog prosto sveo ____ ____. U Mostaru, tiskom D. Franje M. Milićevića. На 16-ни.

508. POZOR-MATKOVIĆ contra Sloboda — Hinković. Zagreb. Tiskara dra Davida Starčevića i drugovah 1884. На 8-ни 33 стр.

509. ПОЛАЖЕНИК. Божићни дар српској деци од браца Јове. (Јован Максимовић). — Украшена сликом чика Јове — Змаја. У Новоме Саду 1884. Штампарија А. Пајевића. На 12-ни 80 стр.

— POLITEO DINKO. Види: Новине „N a r o d“.

510. POPIS KNJIGA naklade Lav. Hartmana u Zagrebu. Katalog von Leop. Hartman's verlag in Agram

1884. Tisak A. Brusine u Zagrebu. На 12-ни 32 стр.

511. POPIS HRVATSKIH KNJIGA u zalihi knjižare Mućnjak i Senjtleben u Zagrebu. Duga ulica br. 6. Zagreb, 1884. Knjigotiskarna i litografija C. Albrechta. На 12-ни 23 стр.

512. ПОПОВИЋ А. СРЕТ. Јастребић против Грличића. Приповетка Сватоплука Чеха. Превео сческог ___ ___ ___. Издање књижаре Велимира Валожића. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. Нн 12-ни 139 стр. и 2 л

— ПОПОВИЋ В. ИВАН. Види: Новине „Сарајевски лист".

— ПОПОВИЋ В. СТЕВАН. Види: Календар „Орао".

513. ПОПОВИЋ В. СТЕВАН. Вођа кроз изложбу народних и вештачких рукотворина српкиња. По налогу одбора „Добротворне задруге српкиња новосаткиња" саставио ___ ___ ___. Нови Сад, штампарија А. Пајевића 1884. На 12-ни 39 стр.

— ПОПОВИЋ Д. СТЕВАН. Види: Новине „Просветни Гласник".

514. ПОПОВИЋ Д. СТЕВАН. Немачка граматика. По Трауту. I део. За II разред средњих школа. Превео и прерадио ___ ___ ___. Треће, нешто измењено издање. У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 112 стр.

515. ПОПОВИЋ ЂОРЂЕ. М. Лермонтова. Јунак нашега доба. Превео с рускога ____ ____. Ново издање. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 157 стр. и 1 л.

Чини 78 и 82 свеску „Народне библиотеке" Браће Јовановића.

516. ПОПОВИЋ ЂОРЂЕ. Турске и друге источанске речи у нашем језику. Грађа за велики српски речник од ____ ____. Оштампано из 59 Гласника Српског Ученог Друштва. У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 275 стр.

— ПОПОВИЋ ЈЕВР. СИМА. Види: Новине «Уставност».

— ПОПОВИЋ ЈОВАН. Види: Новине «Наше горе лист».

517. ПОПОВИЋ КРСТОВ ТОМО. Херцег Нови. У спомен петстогодишњице му сабрао и сложио ____ ____. Прештампано из «Српског Листа». У Задру. Печатња И. Водицке 1884. На мал. 8-ни 208 стр. и 1 л.

518. ПОПОВИЋ Л. СРЕТЕН. Путовање по Новој Србији. Пише ____ ____ ____. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду. Свеска једанаеста. Српска штампарија Др. Свето зара Милетића у Новоме Саду 1884. На 8-ни 480—533 стр.

— ПОПОВИЋ МИТА. Види: Новине «Бачванин».

— ПОПОВИЋ МИТА. Види: Песме.

519. ПОПОВИЋ С. ЈОВАН. Женидба и удадба. Позоришни одломци у три одељења. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 56 стр.

Чини 83 свеску „Народне библиотеке" Браће Јовановића.

520. ПОПОВИЋ С. ЈОВАН. Лажа и паралажа. Весело позориште написао ____ ____ ____. Поправљено по данашњем новом правопису. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 12-ни 64 стр.

521. ПОПОВИЋ С. ЈОВАН. Лахан. Жалосно позорје у пет дејства. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 80 страна.

Чини 75 свеску „Народне библиотеке" Браће Јовановића.

522. ПОПОВИЋ СТЕРИЈА ЈОВАН. Покондирена тиква. Шала у три чина. Написао ____ ____ ____. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија Августа Фукса у Нов. Саду. На мал. 8-ни 96 стр.

523. ПОПОВИЋ СТЕРИЈА ЈОВАН. Тврдица или Кир Јања. Шаљива игра у три чина. Написао ____ ____ ____. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884.

Штампарија Августа Фукса у Н. Саду. На мал. 8-ни 79 стр.

524. ПОСЛАНИЦА НИКОДИМУ МИЛАШУ, архимандриту, доктору богословије, професору црквеног права и црквене историје и ректору православне семинарије у Задру на књигу: „К питању о јерархичком положају сарајевске митрополије". Написао Босански попо. Панчево. Печатња Браће Јовановића 1884. На 8-ни 34 стр.

525. ПОСЛЕ БУДИМПЕШТАНСКЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ српских «првака» и пред кикиндски општи збор. У Вршцу 1884. Издаје штампарија Ветла и Вероннћа. На 8-ни 23 стр.

526. ПОСЛОВНИК народне банке. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 40 стр.

Издање повлашћене народне банке краљевине Србије.

Нема нарочитог насловног листа.

527. ПОСЛОВНИК Народне Банке. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На мал. 8-ни 40 стр.

Друго издање.

528. ПОСНИКОВИЋ ДРАГУТИН. Библиографија српске и хрватске књижевности за 1883 год. Од ____ ___. Прештампано из 57 и 59 Гласника Српског Ученог Друштва. У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 123 стр. и 2 л.

— ПОСНИКОВИЋ ДРАГУТИН. Види: Новине «Пчела».

529. (ПОСНИКОВИЋ ДРАГУТИН). Прва знања о човеку за малу децу. Књижица прва. (Са 30 дрворезних слика). Издање књижарнице Велимира Валожића. Београд, штампано у краљевско - српској државној штампарији 1884. На 12-ни 29 стр.

530. ПОШТАНСКА СЛУЖБА на железници. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 4-ни 35 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

531. ПРАВИЛА београдске трговачке омладине. Београд, штампарија «Београдског Дневника» (К. Јовановић) 1884. На 8-ни 15 стр.

532. ПРАВИЛА дружине «фонда практиканата». (У Београду, штампано у краљевско - српској државној штампарији 1884). На 12-ни 19 страна.

Нема нарочитог насловног листа.

533. ПРАВИЛА «друштва за уметност». (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 12-ни 8 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

534. ПРАВИЛА за војне болнице. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 12-ни.

Нема нарочитог насловног листа.

535. ПРАВИЛА за вршење закона од 11 јуна 1884 године о изменама и допунама у закону о трошковима управних власти и њихових слу-

житеља од 5 априла 1881 године. (У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 14 стр. и 1 л.

Нема нарочитог насловнот листа.

536. ПРАВИЛА за издавање крчмарине под закуп. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 11 стр. и 2 л.

537. ПРАВИЛА за послове са повлашћеном народном банком краљевине Србије. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни 27 стр. и 1 л.

538. ПРАВИЛА за послове са повлашћеном народном банком краљевине Србије. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 16-ни 24 стр. и 2 л.

Ово је друго издање.

539. ПРАВИЛА за рекрутовање обвезника за сталан кадар, превођење у позиве и испис из војске. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1885. На мал. 8-ни 50 страна.

540. ПРАВИЛА И УПУТСТВА за извршење закона о попису људства и имовине. У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884. На 8-ни 32 стр. и 4 л.

541. ПРАВИЛА И УПУТСТВА за извршење закона о трговању с дуваном од 17 јуна 1884 године. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 8 стр.

542. ПРАВИЛА о идењу у цркву за наставнике и ученике основних школа. (У Београду, штампано у кр.-срп. државној штампарији 1884). На 8-ни 6 стр. и 1 л.

Нема нарочитог насловног листа.

543. ПРАВИЛА о лепљењу и поништавању таксених марака. У Београду, штампано у краљев.-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 8 стр.

544. ПРАВИЛА о поступању у неспорним (ванпарничним) делима са настављењем општинским властима о прибављању и подношању извештаја о смрти и о попису имања каквога лица. У Београду, издање и штампа краљевско-српске државне штампарије. На 12-ни II и 103 стр.

545. ПРАВИЛА о превођењу ученика основних школа из млађих разреда у старије. (У Београду, штампано у кр.-срп. државној штампарији) 1884). На 8-ни 3 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

546. ПРАВИЛА о регулисању проституције. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 16-ни 20 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

547. ПРАВИЛА о томе како се поступа са Сингеровим шиваћим машинама са најновијим патентираним покретајућим точком. У Земуну, штампарија Србина — Милоша Грабовачког 1884. На 8-ни 19 стр.

548. PRAVILA hrvatsko-slavonskoga šumarskoga družtva. Zagreb, knjigotiskara C. Albrechta 1884. На 12-ни 14 стр. и 1 л.

549. ПРАВИЛНИК за жељезничке телеграфе у краљевини Србији. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 11 стр.

550. ПРАВИЛНИК за жељезнички саобраћај у краљевини Србији. У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 64 стр. и две таблице.

551. ПРАВИЛНИК о давању знакова на жељезницама у краљевини Србији. У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884. На мал. 8-ни 30 стр. и 1 л.

552. PRAVILNIK pjevačkoga društva Zvonimir u Splitu. U Splitu 1884. На 8-ни.

553. ПРАВИЛО о војним марвеним болницама. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 12-ни 81 стр.

554. ПРАВИЛО о снабдевању команада и војених надлежателства новцем, људском и сточном храном и другим материјалним потребама, као и о полагању рачуна. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 71 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

555. ПРАВИЛО о снабдевању људском храном. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 48 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

556. ПРВА ЧИТАНКА за пучке школе у Босни и Херцеговини. (Дио други). У Сарајеву. Накладом земаљске владе за Босну и Херцеговину 1884. Штампа земаљске штампарије. На 8-ни 47 стр.

557. PRVA ČITANKA za pučke škole u Bosni i Hercegovini. (Dio drugi). U Sarajevu. Nakladom zemaljske vlade za Bosnu i Hercegovinu 1884. Tisak zemaljske tiskare. На 8-ни 47 стр.

558. PRVE PJESME Josipa Milakovića. Božićnice. U Zagrebu, u komisiji antikvara Ivičić i Strmecki 1884. На 12-ни.

559. ПРВО ГОДИШЊЕ ИЗВЕШЋЕ и програм «ратарске школе» у Краљеву. Обнародовала школска управа 1883. Са сликом приплодног свилоруног овна и ситуационим планом школског поља. Београд, штампано у штампарији напредне странке. (1884). На 8-ни 45 стр. 1 л. и једна литографска таблица.

560. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА о жандармерији. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.

Нема нарочитог насловног листа.

561. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА о изменама и допунама у закону о устројству општина и општинских власти. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни 20 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

562. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА о непосредном порезу. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.

Нема нарочитог насловног листа.

563. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА о попису људства и имовине. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни 7 стр.
Нема нарочитог насловног листа.

564. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА о пореским надзорницима. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.
Нема нарочитог насловног листа.

565. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА о таксама. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.
Нема нарочитог насловног листа.

566. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА о удружењима и зборовима. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни 9 стр.
Нема нарочитог насловног листа.

567. ПРЕДЛОГ ЗАКОНА о штампи. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.
Нема нарочитог насловног листа.

568. PREDLOZI za organizaciju obrtne nastave. Napisao dr. J. K. U Zagrebu. Tisak i naklada dioničke tiskare 1884. На 8-ни 74 стр.

569. ПРЕДРАЧУН панчевачке српске православне црквене општине за 1885 год. У Панчеву. Штампарија Браће Јовановића (1884). На 8-ни 22 стр.

— ПРЕМАРЕЈ. Види: Ђорђевић J.

— PRETNER VJEKOSLAV. Види: Новине „Slovinac".

570. PRIMERAK školske spomenice. (U Zagrebu, tiskarnica Drag. Albrechta 1884). На 8-ни 12 страна.

Нема нарочитог насловног листа.

Разаслато је као прилог „Napredku“.

571. ПРИПОВЕТКЕ ИЗ СТАРОГА И НОВОГА ЗАВЕТА. Са тридесет слика. По преводу Вука и Даничића саставио Ђорђе Магарашевић, гимназијски професор. У Новом Саду, издање књижаре Браће М. Поповића 1884. Српска штампарија дра Свет. Милетића. На 8-ни 155 стр. и 2 л.

572. PRIPOVIEST o kriepostnoj falačkoj grofici Genovevi. Sa sedam slikah. U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya 1884). На 8-ни.

573. ПРИ ПОДИЗАЊУ МИЛЕТИЋЕВОГ СПОМЕНИКА. Песма од Јаше Томића. На Милетићевом студенцу. Алегорија с певањем у једном чину од Лазе Нанчића. У Вршцу 1884. Тиском Ветла и Веронића. На 16-ни 51 стр.

574. ПРОГРАМ И ПРАВИЛО за војну академију. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 12-ни 16 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

575. ПРОГРАМ српске велике гимназије карловачке за школску годину 1883—4. Уређује директор гимназије. Година XXXII. Књига XXV. У Новом Саду. Штампарија А. Пајевића 1884. На 8-ни.

Напред су ови чланци:

1. Две три речи о «Граматици старога словенскога језика за средње школе краљевине Србије, саставио Стојан Новаковић, у Београду 1884.«, од Јована Живановића

2. Животописне црте добротвора, професора и директора гимназије карловачке. Петар Шутариј, грађанин карловачки и добротвор народни.

576. PROGRAM c. k. velike gimnazije u Spljetu za školsku godinu 1883—4. XVII. U Spljetu, brsotiskom Ante Zannoni-a. На 8-ни.

Напред је овај чланак:

1. Didaktične konferencije ob uspješnijemu podučavanju latinskoga i grčkoga jezika na gimnaziji držane kroz šk. god. 1883—4 od učiteljskog osoblja klasične filologije na c. k. spljetskoj gimnaziji.

577. PRPGRAM c. k. velikog državnog gimnazija u Dubrovniku za školsku godinu 1883—4. U Dubrovniku. Nakladom c. k. velikog državnog gimnazija 1884. Tiskarnica D. Pretnera u Dubrovniku. На 8-ни.

Напред је овај чланак:

1. O razstavbi algebrajskih izraza na činbenike, od Borštnika.

578. ПРОЈЕКТ ЗАКОНА о берзи. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.

Нема нарочитог насловног листа.

579. ПРОЈЕКТ ЗАКОНА о економији топчидерској. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.

Нема нарочитог насловног листа.

580. ПРОЈЕКТ ЗАКОНА о занатлијским школама. (У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884). На 4-ни.

Нема нарочитог насловног листа.

581. ПРОЈЕКТ ЗАКОНА о мустрама и моделима. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.

Нема нарочитог насловног листа.

582. ПРОЈЕКТ ЗАКОНА о трговачким маркама. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.

Нема нарочитог насловног листа.

583. ПРОЈЕКТ ЗАКОНА о трговачко-занатлијским одборима. (У Београду, штампано у краљев.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни.

Нема нарочитог насловног листа.

584. ПРОЈЕКТ ЗАКОНА о удеоничким (акцијским) друштвима. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 23 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

585. ПРОЈЕКТ за шумарски закон. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884) На 4-ни 27 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

586. PROPAST CARSTVA SRPSKOGA na Kosovu 1389 god. ili boj na Kosovu, na Vidov-dan 1389 godine u narodnim pesmama. Izdanje knjižare Braće M. Popovića u Novome Sadu 1884. Štamparija A. Fuksa u N. Sadu. На 8-ни 67 стр.

587. ПРОПИС о оделу и спреми активне војске. Прештампано из „Службеног војног листа“. Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни 43 стр. 2 л.

— ПРОТИЋ М. СТОЈАН. Види: Новине „Одјек“.

— PUČKA KNJIŽNICA. Izdaje društvo sv. Jeronima. Izlazi u Zagrebu.
— Knjiga LI. Види: Календар „Danica“.
— Knjiga LII. Види: Kuralt Fran.
— Knjiga LIII. Види: Hajdinak Andrija.
— Knjiga LIV. Види: Paulić F. Isidor.
— Knjiga LV. Види: Filipašić Rikardo.

588. РАД БЕОГРАДСКЕ ТРГОВАЧКЕ ОМЛАДИНЕ на II-ој главној редовној скупштини, држаној 26 фебруара 1884 год. Београд, штампарија „Београдског Дневника“ (К. Јовановић). 1884. На 8-ни 35 стр.

589. РАДИЋ ЂОРЂЕ. Очење или каламлење с листом. Написао Др. ____ ____. (Са више слика). Треће издање. У Панчеву 1884. Накладом књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни 23 страна.

590. РАДИЋ ЕМИЛИЈАН ПЛ. О бракоразводним узроцима православне цркве. Писмо доктора богословије ____ ____ ____ адвокату Д. Б. У Новом Саду, парна штампарија Николе Димитријевића 1884. На вел. 8-ни 19 стр.

591. RAD JUGOSLAVENSKE AKADEMIJE ZNANOSTI I UMJETNOSTI. Knjiga LXVIII. Razredi filologičko - historički i filozofsko-juridički. VI. U Zagrebu 1884. U knjižarnici jug. akademije L. Hartmana (Kugli i Deutsch). Tisak dioničke tiskare. На 8-ни 236 стр.

Садржина :

1. Prinos k naglasu u novo slovenskom jeziku. Od M. Valjavca. 2. Junijo Palmotić. Od A. Pavića. 3. Vaclav Aleksandro Maciejovski. Od dra Fr. Račkoga. 4. Svečana sjednica jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti dne 24 stud. 1883. 5. Izvodi iz zapisnika. Darovane knjige.

— Knjiga LXIX. Matematičko-prirodoslovni razred. На 8-ни 1 л. 250 стр. 1 л. и 2 литографска листа.

Садржина :

1. Opis ružah okoline zagrebačke. Od Lj. Vukotinovića. 2. Fosilni sisari Hrvatske, Slavonije i Dalmacije. Od dra Drag. Gorjanovića. 3. Flora okolice bakarske. Od Dragutina Hirca. 4. Prvo izviešće potresnoga odbora za godinu 1883. Od dra M. Kišpatića.

— Knjiga LXX. Razredi filologičko-historički i filosofičko-juridički VII. На 8-ни 235 стр.

Садржина :

1. Junijo Palmotić. Od A. Pavića. 2. Nov prilog za istoriju akcentuacije hrvatske ili srpske. Od dra T. Maretića. 3. Nutrnje stanje Hrvatske prije XII stoljeća. Od dra Račkoga. 4. Dobrušta. Od N. Dučića. 5. Prievodi Ranjine Dinka iz latinskih i grčkih klasika. Od dra Maixnera 6. Izvodi iz zapisnika.

— Knjiga LXXI. Razredi filologičko-historički i filosofičko-juridički. VIII. На 8-ни 1 л. 236 страна.

Садржина :

1. Putovanja po balkanskom poluotoku XVI vieka Putovanje A. Vrančića g. 1553 u Carigrad. Od dra P. Matkovića. 2. Nov prilog za istoriju akcentuacije hrvatske ili srpske. Od dra T. Maretića. (Nastavak). Gradja za poznavanje eroikomične dubrovačke pjesme. Od L. Zore. 4. Prinos k naglasku u (novoj)

slovenštini. Od M. Valjavca (Nastavak). 5. Izvodi iz zapisnika.

— РАДКОВИЋ МАКСИМ. Види: Витковић Гаврило.

— РАДОВАНОВИЋ АЛЕКСА. Види: Беседа.

592. РАЗМЕР о утрошку материјала на израду одела, обуће и осталих обмундированих ствари у војној радионици. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 70 стр. и 1 л.

593. РАЈИЋ ЈОВАН. Бој змаја са орлови. На кратко описан од ____ ____, архимандрита. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 61 стр. и 1 л.

Чини 93 свеску „Народне библиотеке" Браће Јовановића.

594. РАЈИЋ ЈОВАН. Историја катихизма православних србаља у цесарским државама. Написао ____ ____, архимандрит. Превод из црквено-словенског рукописа. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. (1884). На мал. 16-ни 61 стр. и 1 л.

Чини 95 свеску „Народне библиотеке" Браће Јовановића.

— РАЈКОВИЋ ЂОРЂЕ. Види: Новине „Глас истине".

595. РАКИЋ ВИКЕНТИЈЕ. Жртва Аврамова. Превео с грчког ____ ____, некадашњи игуман у манастиру Фенеку. Друго поправљено из-

даље по данашњем српском народном језику. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новом Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 12-ни 49 стр.

596. РАСПОРЕД И РАНГЛИСТА официра, марвених лекара и војно-административних званичника за 1884 годину. (Јануар). У Београду, у краљевско - српској државној штампарији 1884. На 8-ни 153 стр. и 3 л.

Ово је издање министарства војног, опште војног одељења.

597. РАСПОРЕД наставе и рада за цео сталан кадар, за1884 годину. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 4-ни 24 стр. и 22 табеларна листа.

Нема нарочитог насловног листа.

598. RAČKI FR. Vaclav Aleksandro Maciejovski. Od dra ____ ____. (Preštampano iz LXVIII knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti). U Zagrebu 1884. Tisak dioničke tiskare. На 8-ни.

599. RAČKI FR. Nutrnje stanje Hrvatske prije XII stoljeća. Od dra ____ ____. (Preštampano iz LXX knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti). U Zagrebu 1884. Tisak dioničke tiskare. На 8-ни.

600. RAČUN BELE LUKAČA za financijalno samostalnu Hrvatsku. Ocjenio ga jedan narodni zastupnik. Zagreb 1884. Naklada akademijske knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). На вел. 8-ни.

601. РАШИЋ МИХ. Настава војника у пољској служби. (Од једног пешадијског вишег официра). С францускогпревео ____ ____, артилер. поручник. Прештампано из «Службеног Војног Листа". Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На мал. 8-ни.

602. РЕГИСТАР закона о основним школама. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 8-ни 10 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

603. РЕГИСТАР опште и уговорних царинских тарифа краљевине Србије. По наредби г. министра финансије нарочита комисија прегледала и оценила. Уредили и издали Димитрије Карагуновић и Петар Рекалић прегледачи робе у царинарници београдској. Право прештампавања забрањује се. Београд, штампарија Мат. Јовановића (Краљ Миланова улица бр. 5). 1884. На 4-ни и 1 л. 171 стр.

— РЕКАЛИЋ ПЕТАР. Види: Регистар опште и уговорних царинских тарифа краљевине Србије.

— РИБАРИ ФРАЊА. Види: Јовановић А. М.

604. RICKER ANSELMO. Obredoslovica, to jest obredi i običaji katoličke crkve. Spisao i razložio za mladež dr. ____ ____. Preveo i gješto preradio jedan svećenik nadbiskupije zagrebačke. S odobrenjem nadbiskupskoga ordinarijata zagrebačkoga. Treće izdanje. U Zagrebu 1884. На 8-ни 93 стр.

605. РИСТИЋ ЈОВ. Спољашњи односи Србије. I Србија и српски покрет у Угарској 1848 до 49. Од ____ ___ . Из Гласника српског ученог друштва књига 55. У Београду, у штампарији краљевине Србије 1884. На 12-ни 79 стр.

— РИСТИЋ П. СВ. Види: Новине „Београдски весник".

— РИСТИЋ П. СВ. Види: Новине „Нови београдски дневник".

606. RJEČNIK HRVATSKOGA ILI SRPSKOGA JEZIKA. Na sviet izdaje jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Obradili Daničić, M. Valavac, P. Budmani. Svezak 5. 1. drugoga dijela. Četa-dali. U Zagrebu 1884. U knjižarnici jug. akademije L. Hartmana (Kugli i Deutsch). Tisak dioničke tiskare. На вел. 8-ни 240 стр.

— Svezak 6. 2 drugoga dijela. Dali—ido. Obraduje P. Budmani. На вел. 8-ни 241—480 страна.

607. ROBINSON KRUZOE. Pripoviest za mladež sa slikami. III izdanje. U Zagrebu 1884. Nakladom knjižare Mučnjak i Senftlebena. Tisak dioničke tiskare. На 16-ни 196 стр.

608. РОБИНСОН КРУСЕ. Од Данила Феа. Превод с немачког. Друго издање са 100 слика. У Панчеву 1884. Издање и штампа књижаре Браће Јовановића. На 12-ни 218 стр.

— РОГИЋ ДУШАН. Види: Новине „Српски Забавник".

— РОДЕР АДОЛФ. Види: Настава за темељно учење мађарског језика.

609. RODRIGUEZ ALFONSO. Vježbaj se u savršenosti i Kršćanskoj Krieposti. Sastavio španjolski O. ____. Prevela iz talijanskoga jezika dva svećenika vrhbosanske nadbiskupije. S dozvolom nadbiskupskoga ordinarijata vrhbosanskoga. U Zagrebu, knjigotiskarna i litografija C. Albrechta 1884. На мал. 8-ни 139 стр. и 2 л.

610. РОЖЂАНИК И САНОВНИК. Издао Јеремија О. Караџић трошком својим. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 72 стр.

— РОЗЕН ЈУЛИЈЕ. Види: Јовановић М. Бранко.

611. ROSSI LJUDEVIT. Dr. Josip Calasancij Schlosser vitez Klekovski. Napisao ____ ___ . Zagreb 1884. На 8-ни.

Прештампано из „Spomenice hrv. plan. družtva."

612. RUBETIĆ CVJETKO. Katolička dogmatika. (Posebni dio). Za više razrede srednjih učilišta. Sastavio ___ ____. U Zagrebu 1884. Troškom i nakladom hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade. На вел. 8-ни 164 стр.

613. RUBETIĆ CVJETKO. Malo katoličko obredoslovje. Za preparandije, gradjanske i više djevojačke škole od ____ ____. Odobri a nadbiskupska duhovna oblast u Zagrebu. U Zagrebu. Troškom i nakladom hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade 1884. На вел. 8-ни 57 стр.

614. РУВАРАЦ И. Две студентске расправе ___ ___. Прештампане из «Седмице», листа за науку и забаву за год. 1856 и 1857 и његовим трошком, поводом наумљеног састанка у Бечу г. 1884 оних Срба и Хрвата, који су се у годинама 1850—1854 тамо ради науке бавили, издане. У Новом Саду, штампарија А. Пајевића 1884. На 8-ни 116 стр.

615. RUŽICE. Najnovija sbirka rado pjevanih hrvatskih pjesama posvećena narodu hrvatskomu. Treće popunjeno izdanje. Zagreb 1884. Nakladom knjižare Mučnjak i Senftleben. Tisak Karla Albrechta u Zagrebu. На 16-ни 136 стр.

616. РУСКИ ЦРВЕНИ КРСТ у Црној Гори за вријеме турско-црногорског рата. 1875—1878. Написао С. В. В. (Прештампано из «Заставе»). У Новом Саду. Парна штампарија Николе Димитријевића 1884. На 8-ни 48 стр.

617. RUŠNOV ADOLFO. Obći austrijski gradjanski zakonik proglašen patentom od 29 studenoga 1852 u kraljevinah Hrvatskoj i Slavoniji, sa naknadnimi zakoni i naredbami tičućimi se pojedinih ustanova, tumačen najnovijimi riešitbami vrhovnoga suda u Beču. Poput zakonske sbirke Manza i dra L. Gellera uredio ga ___ ___, tajnik kralj. stola sedmorice. U Zagrebu 1884. Nakladom akademijske knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). На 8-ни.

618. RUŠNOV ADOLFO. Pučki pravnik ili pravni katekizam. Sbirka svih za praktični život po-

trebnih zakonskih pravnih ustanovah u pitanjih i odgovorih uz prilog obrazacah za privotne izprave i sudbene podneske za posjednike, trgovce, obrtnike, prisežnike mjestnih sudovah i za svakoga. Sastavio ____ ____, viećnički tajnik stola sedmorice. Zagreb 1884. Nakladom tiskare A. Brusine. Dobiva se u akademijskoj knjižari Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch) u Zagrebu. На 12-ни 409 и 78 стр. и 1 л.

619. САВИЋ БОЖИДАР. Природне науке за народ и школу. Од А. Бернштајна. Превео с немачког ____ ____. Свеска прва. Природне снаге. I. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни VIII и 157 стр. и 1 л.

620. САВИЋ МИЛАН. Проводаџије. Шаљива игра у пет чинова. ____ ____. Ово је дело наградила «Матица Српска». Панчево 1884. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 12-ни 148 стр.

— САВИЋ МИЛУТИН. Види: Новине «Т е ж а к».

621. САМАРОВ ГРЕГОР. Плевна. Роман ____ ____. Издање штампарије задруге штампарских радника. (Прештампано из «Новог Беогр. Дневника»). Свеска прва. Београд, штампарија задруге штимпарских радевика — Обилићев венац 1884. На вел. 8-ни 160 стр.

— Свеска друга. На вел. 8-ни 161—315 стр. и 2 л.

— САМОСАЋАНИН ЛУКИЈАН. Види: Стејић Јован.

— САНДИЋ АЛЕКСАНДАР. Види: Календар «Годишњак».

— САНДИЋ АЛЕКСАНДАР. Види: Краљевић Марко.

— САНДИЋ АЛЕКСАНДАР. Види: Краљевић Марко у сликама.

622. САНДИЋ АЛЕКСАНДАР. Гетејев Егмонт. Жалостива игра у пет раздела. Превео ___ ___. Панчево. Наклада Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву (1884). На мал. 16-ни 120 стр.

Чини 76 и 80 свеску „Народне библиотеке" Браће Јовановића.

623. САНДИЋ МИЛЕНКО. Зелен зрак. Приповетка Жила Верна. Превео ___ ___. Београд 1884. Парна штампарија задруге штампарских радника. Накладом књижаре В. Валожића. На 12-ни 171 стр.

624. САН пресвете матере божіє. На 16-ни 30 стр. и 1 л.

Нема назначено гди је штампано и ко је издао.

625. SBORNIK ZAKONAH i naredbah. valjanih za kraljevinu Hrvatsku i Slavoniju. Komad XII. god. 1884. U Zagrebu 1884. Tiskom «Narodnih Novinah». На 8-ни.

— Komad XIII. god. 1884. На 8-ни.

— Komad XIV. god. 1884. На 8-ни.

— Komad XV. god. 1884. На 8-ни.

626. СВЈЕТЛА КАРОЛИНА. Две љубоморне или сеоски роман ____ ____. Београд 1884. Друго насловно издање. На мал. 8-ни 218 стр. и 1 лист.

627. СВЈЕТЛА КАРОЛИНА. Крај и почетак. Новела ____ ____. Превод с чешкога. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића у Панчеву. На мал. 16-ни 61 стр. и 1 л.

Чини 90 свеску »Народне библиотеке« Браће Јовановића.

628. SÖITÖRY ŠIŠMAN MR. Vrač ili pouka o ustrojstvu čovječjega tiela, o čuvanju zdravlja i o poznavanju i liečenju najvažnjih i navadnih bolesti. Popularno - medicinsko djelo. Napisao i izdao ____ ____, prakt. liečnik, vitez kralj. srbskog Takovskog reda i posjednik kralj. srbske ratne kolajne. Zagreb, tisak dioničke tiskare 1884. На мал. 8-ни XI и 194 страна.

— SELAK N. Види: Higijena i odgajanje djece.

629. СЕЊАНИН ИВО у српским народним песмама. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 12-ни 46 стр.

630. СИМЕОНОВИЋ ЈОВАН—ЧОКИЋ. Успомене прве изложбе народних и вештачких рукотворина Српкиња, отворене у Новом Саду 23 јула 3 августа) 1884. Парна штампарија Николе Димитријевића у Новом Саду. На fol. 1 л.

— СИМИЋ П. ЖИВОЈИН. Види: Новине „Просветни Гласник".

631. СИМИЋ П. ЖИВОЈИН. Граматичица или помоћница српској граматици у основној школи. Написао ___ ___ ___, секретар министарства просвете. Књига за I разред основне школе. Од Главног Просветног Савета и г. министра просвете и цркв. послова одобрена за ручну ђачку књигу. Београд, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 16-ни 32 стр.

632. СИМИЋ С. ЂОРЂЕ. Поп Коста. Приповетка Лудвика Халевија. Превео ___ ___ ___. Београд, књижар издавач Петар Ћурчић. Штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884. На 12-ни 1 л. 117 стр. и 1 л.

Ово је прештампано из листка „Српских Новина" за 1884 годину.

633. SITNE PJESME. Spjevao Tugomil. Nakladom i tiskom Drag. Laubnera u Osjeku 1884. На 16-ни 64 стр.

634. SJEDNICA obćinskoga Spljetskoga Vieća dne 1. ožujka 1884. — Seduta del consiglio comunale di Spalato tonutasi il giorno 1. Mazzo 1884. — Split, brzotiskom Ante Zannoni 1884. На вел. 8-ни 92 стр.

635. СКУПЉЕНИ СПИСИ Глише Трлајића. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. (1884). На мал. 16-ни 72 стр.

Чини 85 свеску „Народне библиотеке" Браће Јовановића.

— СЛАВУЈ А. А. Види: Новине «Дриносавска вила».

— СЛАВУЈ А. А. Види: Новине «Шабачки Гласник».

636. СЛИКЕ ИЗ СВЕТОГ ПИСМА новога завѣта. У Бечу. Издање стоваришта хришћанских списа. (1884). На мал. 8-ни 18 стр.

637. СЛОВАЦКИ ЈУЛИЈЕ. Миндове краљ од Леђана. Историјска трагедија у пет чинова од ____ ____. Превод с пољскога. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. (1884). На мал. 16-ни 60 стр. и 2 л.

Чини 94 свеску „Народне библиотеке“ Браће Јовановића.

— СМИТ Ф. Види: Филиповић Јован.

— SMIČIKLAS T. Види: Hrvatska čitanka.

638. SPEVEC J. F. Pravo bliže rodbine glede odsvoja nekretnina po starom germanskom i staroslavenskom pravu. Pravnopovjestna razprava Napisao dr. ____ ____ ____. Prilog. O jurističkoj naravi Zadruge. U Zagrebu. Tiskom dioničke tiskare 1884. На 8-ни 167 стр. и XXVII стр.

639. СПИСАК КЊИГА И МАПА израђених о државном трошку у кр.-српској државној штампарији, и које се могу купити по означеним ценама у књижарници Велимира Валожића у Београду и у свима државним књижарницама у краљевини Србији. У Београду, из-

дање и штампа кр.-српске државне штампарије 1884. На 8-ни 30 стр. и 1 л.

— SPISI ZA MLADEŽ Jos. Ljud. Varjačića. Izlaze u Zagrebu.

— Knjiga I. Pjesme. Види: Varjačić Ljud. Jos.

640. СПОМЕН за збор скупљени првога априла 1884 г. у Вел. Кикинди. Штампарија Сигмунда Јоклија у В. Бечкереку. На 12-ни 2 л.
Нема нарочитог насловног листа.

641. SPOMENICA hrvatskog planinskog družtva u Zagrebu 1884. Nakladom družtva. Tiskom C. Albrechta. На 8-ни 1 л. XVI и 76 стр. и три литографска прилога.

642. СРБАДИЈА. Алманах срп. акад. литер. друштва «Србадија». Уређује редакциони одбор. Нови Сад. Штампарија А. Пајевића 1884. На 8-ни 236 стр. и 3 л.

643. СРЕЋКОВИЋ СЛАВКОВ ПАНТЕЛИЈА. Историја српскога народа. Књига прва. Жупанијско време (600—1159). Написао ____ ____ ____. На свет издало Српско Учено Друштво. У Београду 1884. У штампарији краљевине Србије. На 8-ни VIII и 468 стр. и 2 л. и 3 географ. карте.

644. СРПСКА МОЛИТВА. Песма Змај-Јована Јовановића. За гласовир по мелодији написао Др. Јован Пачу. У славу и спомен прве изложбе «Добротворне задруге српкиња новосаткиња“ ручког рада и народне домаће

радиности Српкиња. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду. На 4-ни.

— СРПСКИ АРХИВ за целокупно лекарство. Издаје српско лекарско друштво у Београду.
— Одељак други. Књига XVII. Види: Лазаревић Радмило Др.

645. СРПСКИ ЈУНАЦИ у народним песмама. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 12-ни 51 стр.

646. СТАНОЈЕВИЋ М. Ђ. Шетња по облацима. Од ____ ___ . На по се штампано из «Отаџбине»). У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 102 стр. и 1 л.

647. СТАРИНЕ БОСАНСКЕ. Од М. С. К. Прештампано из «Сарајевског листа» за 1884 г. У Сарајеву 1884. Штампа земаљске штампарије. На 4-ни.

648. STARINE. Na sviet izdaje jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti. Knjiga XVI. U Zagrebu 1884. U knjižari jug. akademije L. Hartmana (Kugli i Deutsch). Tisak dioničke tiskare. На вел. 8-ни 248 стр.

— STARI PISCI HRVATSKI. Na sviet izdaje jugoslavenska akademija znanosti i umjetnosti u Zagrabu.
— Knjiga XIV. Види: Djela Gjona Gjora Palmotića.

649. СТАТУТИ И ПОСЛОВНИК академиског певачког друштва. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 12-ни 14 стр. и 1 л.

Нема нарочитог насловног листа.

650. СТАТУТИ И ПОСЛОВНИК управног одбора „академиског певачког друштва". (У Београду, штампано у краљевско-српској државној штампарији 1884). На 12-ни 14 стр. и 1 л.

Нема нарочитог насловног листа.

651. СТАТУТ српског археолошког друштва. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 8-ни 2 л.

Нема нарочитог насловног листа.

652. СТЕЈИЋ ЈОВАН. Два разговора Лукијана Самосаћанина. Превео с јелинскога ____ ____. Панчево. Наклада књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јооановића у Панчеву. (1884). На мал. 16-ни.

Чини 96 свеску „Народне библиотеке" Браће Јовановића.

653. STEKLASA JV. Kralj Dimitar Zvonimir prema Karantencem za investiturne dobe. Napisao ____ ____. U Zagrebu 1884. На вел. 8-ни 26 стр.

Ово je прештампано из »Isvješća kr. vel. realne gimnazije u Karlovcu za 1883—4 godinu«.

654. СТЕНОГРАФСКЕ БЕЛЕШКЕ о седницама народне скупштине сазване за 1884 годину. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На вел. 8-ни.

655. СТЕФАНОВИЋ ЛАЗА ДР. Један поглед на школу. Хигијенска студија ____ ____ ____. (Прештампано из «Народног Здравља"). Београд, краљевско српска државна штампарија 1884. На 8-ни 58 стр. и 1 л.

656. STOŽIR IVAN. Fizika za niže razrede srednjih škola. Napisao Antun Wassmuth. Hrvatsko izdanje po drugom njemačkom priredio ____ ____, profesor na kr. realci zagrebačkoj. Sa 182 slike. U Zagrebu 1884. Nakladom sveučilišne knjižare Fr. Župana (Albrecht i Fiedler). Tisak C. Albrechta u Zagrebu. На 8-ни 195 стр.

657. СТОЈАДИНОВИЋ СВЕТОЗАР. Карактеристика кнеза Милоша Обреновића у приповеткама из његовог живота као још неке приче из 1848—1849 године. Скупио и уредио ____ ____. У Новоме Саду. Издање и штампа А. Пајевића 1884. На 12-ни 102 стр. и 1 л.

— STOJANOVIĆ MIJAT. Види: Uzorni ratar.

— СТОЈИЉКОВИЋ К. ДРАГОЉУБ. Види: Новине «Новине београдске општине".

— STRAŽIMIR DRAGUTIN. Види: Uzorni ratar.

658. SUBOTA BLAŽENE DJEVICE MARIE, to jest: Spasonosne opomene u pouke za svaku subotu, kojih u godini petdeset i dvie ima; kao takodjer petdeset i dva čuda blažene Dievice Marie. Spisao Pavao Ešterås, nadvornik. Popravio, slikami i životopisom sv. Emerika, sv. Ladislava i sv. Elisabethe providio: Dragutin

Tóth, misnik reda svet. Franje. Sa 64 slikah. U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya) 1884. На 8-ни 160 стр.

— СУНДЕЧИЋ Ј. Види: Календар «О р л и ћ».

659. ТАРИФА за возидбу путника и робе на првој кр.-срп. државној жељезници. У Београду, штампано у крањ.-српској државној штампарији 1884. На 8-ни 88 стр.

660. ТЕМСКИ СПОМЕНИК. Одбор за подизање споменика изгинулим борцима на Будин Делу и Нишору у рату с Турцима за ослобођење и независност. Београд 1884 год. Штампарија напредне странке. На 8-ни 52 стр.

— TENNYSON A. Види: E n o k A r d e n-i ć.

661. ТЕОДОСИЈЕ. Благовјејном свештенству епархије београдске, шабачке и неготинске, и свему клиру црквеном у краљевини Србији. Посланица архијепископа београдског и митрополита српског ____ од 13 јануара 1884 год. (У Београду, штампано у крањ.-српској државној штампарији 1884). На 4-ни 2 л.

662. TIĆAK FRANJO. Šematizam sveukupnog učiteljskog osoblja na srednjih i pučkih učiona u Hrvatskoj, Slavoniji i bivšoj vojnoj Krajini i koledar za školsku godinu 1884/5. Sastavio po autentičkih vrelih ____ ____, začastni član hrv. pedag.-književ. sbora u Zagrebu, dopisujući član pedag. družtva u Beču i suradnik mjesečnika „Pedagogium" u Beču. I godište.

Zagreb 1884. Vlastitom nakladom. Tisak K. Albrechta u Zagrebu. На 12-ни XL, 236 и 15 стр.

663. TKALEC MIRKO. Pismovnik u knjigovodstvo za obrtnu mladez. Sastavio ___ ___, učitelj kaptolske i zemaljske obrtne učione u Zagrebu; pravi član hrv. pedag. književnoga sbora. Zagreb. Troškom sastavitelja, a štampom C. Albrechta 1884. На 8-ни 1 л. 78 стр. и 1 л.

664. TKALČIĆ KRST. IVAN. Sbor prebendarah prvostolne crkve zagrebačke. Historička razprava. Napisao ___ ___ ___. U Zagrebu 1884. Tiskom C. Albrechta. На 8-ни 141 стр.

665. TOMIĆ JANKO. Pripoviedke iz obće poviesti staroga vieka. Sastavio ___ ___, učitelj više djevojačke učione u Karlovcu. Nagradjeno od „Matice Hrvatske" iz zaklade grofa Ivana Nep. Draškovića za god. 1882. U Zagrebu. Knjigotiskara i litografija C. Albrechta 1884. На вел. 8-ни 2 л. 245 стр.

— ТОМИЋ ЈАША. Види: Новине «Застава».

— ТОМИЋ ЈАША. Види: При подизању Милетићевог споменика.

666. ТОМИЋ ЈАША. Јеврејско питање. Написао ___ ___. Прештампано из «Српског Кола» за годину 1884. У Новом Саду. Парна штампарија Николе Димитријевића. На 16-ни 102 стр. и 1 л.

667. ТОМИЋ ЈАША. Политички атентат изведен од «стране српских нотабилитета» против «Српске народне слободоумне странке» у Вел. Кикинди 1 априла 1884. Написао ____ ____. У Новом Саду, штампарија А. Пајевића 1884. На 8-ни 30 стр. и 1 л.

668. ТОМИЋ П. ДР. Светост подвига (чина, дјела) спасавања утопљеника. Превео с руског ____ ____ . У Москви 1884.

669. ТОПАЛОВИЋ МИТА. Литургија за два гласа. Приредио ____ ____, хоровођа панчевачког српско-црквеног певачког друштва и учитељ певања и музике на панчев. вишој девојачкој школи. Панчево 1884. Наклада књижаре Браће Јовановића. На 8-ни 19 стр.

670. ТОПАЛОВИЋ МИТА. Песме у два гласа за ученике народних школа. Саставио ____ ____, коровођа панчевачког српског црквеног певачког друштва и учитељ певања и музике на срп. вишој девојач. школи у Панчеву. II. Са 12 песама. Панчево 1884. Накладом књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни.

— ТОПЛИЦА ДРАГУТИН. Види: Новине «Учитељ».

671. TORDINAC N. Hrvatske narodne pjesme i pripoviedke iz Bosne. Skupio ____ ____. Drugo popravljeno izdanje. Naklada i tisak Ern. Jančika, najamnika tiskarne kat. hrv. dion. tiskovnog društva u Vukovaru 1884. На мал. 8-ни VI и 69 стр.

— TOTH VJEKOSLAV. Види: Новине „Stekliš“.

— TOTH DRAGUTIN. Види: Subota blažene djevice Marie.

— ТРАУТ. Види: Поповић Д. Стеван.

672. ТРИФКОВИЋ К. Љубавно писмо. Шаљива игра у 1 радњи од ____ ____. (Друго издање). Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија Августа Фукса у Н. Саду. На мал. 8-ни 40 страна.

673. TRI ČUDESNA PROROČANSTVA. I. U Saarlois istom porodjeno diete može govoriti. II. Proročanstvo bivšemu ugarskomu ministru barunu Josi Eötvöšu. III. Car Napoleon I i gatalica. Sa 4 slike. U Budimpešti. Tiskara Kolomana Bože i supruge mu (prije Vjek. Bučanskya) 1884. На 8-ни.

— ТРЛАЈИЋ ГЛИША. Види: Скупљени списи.

674. ТРИКОВИЋКА Г. МИЛИЦА. Мала огледница или збирка опита и најстаријих направа и примера, на којима се виде велики закони физикални. За децу од 10 до 14 година написао J. Јенч, директор из Лајпцига. Превела ____ ____ ____. Прештампано из «Учитеља». У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 12-ни 79 стр.

— ТРУМИЋ КОНСТАНТИН. Види: Новине «Фрушка Гора».

— TUGOMIL. Види: Sitne pjesme.

— ТУРГЕЊЕВ ИВАН. Види: Данин Милан.

— ТУРГЕЊЕВ СЕРГИЈЕВИЋ ИВАН. Види: Константиновић В. Бранко.

675. ТУРОМАН ЈОВ. Класична настава у нашим гимназијама. Говорио на св. Саву године 1884 у Великој школи проф. ___ ___ ___. (Прештампано из Гласника Српског Ученог Друштва, књиге LVII). У Београду, краљ.-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 37 стр.

676. ТУРОМАН ЈОВАН. Примери за грчке облике. Према Курцијевој граматици саставио ___ ___. У Београду, издање и штампа краљ.-српске државне штампарије 1884. На 8-ни IV, 345 и II стр. и 2 л.

— ЋУРЧИЋ СТЕВАН. Види: Новине «Српске Новине».

677. ЋУРЧИЋ СТЕВАН. Подижимо антрпоте у Београду. Реч у своје време од ___ ___. Прештампано из «Српских Новина». Београд, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 26 стр. и 1 л.

678. УГЛЕДНИ СТАТУТ за оснивање штедионица. Предлог Народној Скупштини. (У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884). На 4-ни 20 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

679. УГОВОРИ О ЕКСПЛОАТАЦИЈИ (српске државне железнице). У Београду, краљевско-српска

државна штампарија 1884. На 4-ни 13, 7 и 2 стр. и 1 л.

Српски и француски текст.

680. УГРЕНОВИЋ СПИРИДОН. Најподпунија сбирка духовних пјесама, које се на односне празничне дане у цркви преко године пјевају. За учитеље и школску младеж. Сабрао ____ ____, српски учитељ. У Петрињи 1884. Брзотиском А. Пирната. На мал. 8-ни 55 стр.

681. UZORNI RATAR. Knjižica namienjena svim zemljodjelcem, ratarom ili težakom i njihovim prijateljem. Napisao Mijat Stojanović. Drugo izdanje, ponešto izpravljeno i promjenjeno od Dragutina Stražimira. U Senju. Brzotiskom i nakladom H. Lustera 1884. На 12-ни 3 л. 131 стр. и 2 л.

682. УЗ ПРЕЛО И СЕЛО. Народне приповетке за старо и младо. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На мал. 8-ни 56 стр.

683 УЗУН—МИРКОВИЋ Љ. МИРОСЛАВ. Препреке среће. Роман од Адолфа Штрекфуса. Превео с немачког ____ __ ____, ђак правног факултета на великој школи. I. свеска. У Београду, краљ.-срп. државна штампарија 1884. На 12-ни 262 стр. и 1 л.

684. УКРАЂЕНО ДЕТЕ или тајни брак. Роман из енглескога живота. Београд 1884. Друго насловно илустровано издање. На мал. 8-ни 318 стр.

685. UPUTA za porabu risanaka Gjure Kutena. U Zagrebu. Nakladom knjižare Mučnjaka i Senftlebena 1884. На 8-ни 36 стр.

686. URBAR hrvatsko-slavonski. Izdalo ga pravničko družtvo. U Zagrebu 1884. На 8-ни.

687. УРЕДБА о ђенералштабној струци. У Београду, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884. На 12-ни 12 стр. и 2 л.

688. УРЕДБА о заставама наше војске. (У Београду, штампано у краљ.-српској државној штампарији 1884). На 8-ни 3 стр.

Нема нарочитог насловног листа.

689. УРЕДБА о надлежности, положају и власти старешинске у војсци. У Београду, у краљевској српској државној штампарији 1884. На 12-ни 12 стр. и 1 л.

690. УРЕДБА о ослобођивању обвезника од службе у сталном кадру и у позивима због неспособности. У Београду, у краљевско-српској државној штампарији 1884. На 12-ни 10 стр. и 1 л.

691. УРЕДБА о формацији, наоружању, оделу, спреми, дужности и настави жандармерије. У Београду, у краљевско - српској државној штампарији 1884. На 8-ни 13 стр.

692. УСТАВ српског лекарског друштва. У Београду, штампано у краљевско - српској државној штампарији 1884. На 8-ни 13 стр. и 1 л.

693. УСТАНАК српски на Турке. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новом Саду

1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 12-ни 52 стр.

694. УСТАНАК У БОСНИ од 1875 до 1878 године. Грађа за новију српску историју рата за ослобођење. Нови Сад 1884. Штампарија А. Пајевића. На 8-ни 212 стр. и 2 л.

685. UHLIŘ JL. MATIJA DR. Zanimivo pitanje iz političke arithmetike. Razpravlja ____ ____ ____. U Zagrebu, tiskara „Narodnih Novinah" 1884. На 8-ни 17 стр.

696. FABKOVIĆ SKENDER. Pučke priče za odraslu mladež. Preradio ____ ____. Zagreb 1884. Nakladom hrvatskog pedagog.-književnoga sbora. Tiskom C. Albrechta. На 8-ни 108 страна.

Чини XI књигу „Knjižnice za mladež", што издаје hrvatski pedagog.-književni sbor u Zagrebu.

— FACCIOLIA DRAGUTIN. Види: Enok Arden-ić.

— ФЕ ДАНИЛ. Види: Робинсон Крусе.

— FEUILLET OCTAVE. Види: Gruber Gjuro.

— FILETIĆ MIHO. Види: Новине «Glasnik sv Josipa".

697. FILIPAŠIĆ RIKARDO. Nauk o domaćem uzgo u ili glavna pravila kršćanske gojitbe. Po slovačkom za nas priudesio ____ ____, kapelan. Na sviet izdalo družtvo sv. Jeronima. Nagradjsno iz zaklade Dušana Kotura za g. 1883. Zagreb, tiskom dioničke tiskare 1884 На 8-ни 213 стр.

Чини LV књигу „Pučke knjižnice“, што је издаје друштво светојеронимско у Загребу.

698. ФИЛИПОВИЋ ЈОВАН. Кровсалски насљедник. Роман од Ф. Смита. Превео с францускога † ____ ____. Свеска прва. Издаје Софија Филиповића, Београд, штампарија задруге штампарских радника - Обилићев венац 1884. На 8-ни 97 стр.

— Свеска друга. На 8-ни 97—320.

— Свеска трећа. На 8-ни 321—565.

699. ФИРМИЛИЈАН О хронологији, пореклу и јединству човечијег рода. Од синђела ____. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 24 стр.

700. ФИРМИЛИЈАН. Плодови хришћанства. По Маврокордату од синђела ____. У Београду, краљевско-српска државна штампарија 1884. На 8-ни 47 стр.

Ова је расправа прештампана из „Хришћанског Весника“ за 1884 годину.

— FLEIŠER G. Види: Новине «T u m a č».

— FOLNEGOVIĆ FRAN. Види: G o v o r.

701. FORKO JOSIP. Crtice iz slavonske književnosti u XVIII stoljeću. Napisao ____ ____, profesor kr. velike realke u Osieku. Preštampano iz školskog izvještaja kr. velike realke osječke za god. 1883|4. U Osieku 1884. Tiskom Laubnera. На 8-ни 102 стр.

702. ФРИДРИХ ФРИДРИХ. Побожан и слободан. Роман од ____ ____. Превод с немачког. Бе-

оград, штампарија напредне странке 1884. На 8-ни 478 стр. и 1. л.

Ово је прештампано из подлистка „Видела“ за 1884 годину.

703. HAJDINAK ANDRIJA. Domaća perad ili živad. Kratka uputa kako valja domaću perad (živad) gojiti. Priredio ____ ____, učitelj kr. mužke vježbaonice u Zagrebu. Na sviet izdalo družtvo sv. Jeronima. Zagreb. Tisak dioničke tiskare 1884. На 8-ни 83 стр.

Чини LIII књигу „Pučke knjižnice“ што је издаје друштво светојеронимско у Загребу.

— ХАЛЕВИЈА ЛУДВИК. Види: Симић С. Ђорђе.

— ХАРТМАН МОРИЦ. Види: М(илојевић) Влад.

— HAUSER A. — VITEZ. Види: Bulić F.

— ХАЏИЋ А. Види: Новине «Позоришт е».

704. HIGIJENA I ODGAJANJE DJECE u prvo doba života. Uregjeno od družtvenog odbora g.g. R. Blanche — Ladreit de Lacharrière — Ménière (D'angers). Izdanje franceskog higijenskog društva. U Dubrovniku. Tipografija Floru 1884. На мал. 8-ни 59 стр. 2 л.

Ово је дело превео N. Selak.

705. HINKOVIĆ. Kazneni zakon od 27 svibnja 1852 sa naknadnimi pojedinih ustanovah tičućimi se zakoni i naredbami. Odgovornost bana i odjelnih predstojnikah kr. zem. vlade. Prekršaj doznačeni uredovanju političkih oblastih i postupak glede istih. Uvjetni dopust kažnjenikah. Nutarnja uredba kr. zem. kaznione u Lepoglavi. Uredio dr ____. U Zagrebu. Na-

kladom knjižare Mučnjak i Senftlebena 1884. Tiskom C. Albrechta u Zagrebu. На 12-ни 410 стр. и 2 л.

706. HINKOVIĆ. Odvjetnički red od 24 srpnja 1852 sa tičućimi se pojedinih ustanovah zakoni i naredbami. Uredio ___. U Zagrebu. Naklada knjižare Mučnjak i Senftlebena 1884. Tiskara «Narodnih Novinah": На 8-ни.

707. HINKOVIĆ. Stečajni red od 18 srpnja 1859 sa tičućimi se pojedinih ustanovah zakoni i naredbami. Uredio ___. U Zagrebu 1884. Nakladom knjižare Mučnjaka i Senftlebena. На 8-ни 135 стр.

708. HIRC DRAGUTIN. Flora okolice bakarske. Napisao ___ ___, učitelj u Bakru, član c. i kr. zoologičko-botaničkoga društva u Beču, botaničkoga družtva u Weimaru i t. d. Preštampano iz LXIX knjige Rada jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti. U Zagrebu 1884. Tisak dioničke tiskare. На 8-ни 142 стране.

709. HLAVA FERD. DRAGUTIN. Odgojivanje vrbe (salix). Napisao ___ ___ ___, profesor šumarske struke na kr. gospodarskom i šumarskom učilištu u Križevcih i t. d. Osobit otisak iz školskog izvješća kr. gosp. i šum. učilišta u Križevcih za god 1883|4. U Zagrebu. Knjigotiskarna i litografija C. Albrechta 1884. На 8-ни 21 стр.

710. HOIĆ IVAN. Slike iz obće poviesti za više djevojačke škole. Drugi stupanj. Napisao ___

____. U Zagrebu 1884. Troškom i nakladom kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade. На 8-ни 1 л. 140 стр.

— ХОФМАН ФР. Види: Јакшић Милутин.

711. HOCHMAN FRANJO. Tjelovježba u pučkoj školi. Napisao ____ ____. U Zagrebu. Tiskara „Narodnih Novinah 1884. На 8-ни 24 стр.

712. HRVATOVSKI BOGOMIL. Grilovica. Pripoviest iz poviesti Perasta i Boke u 17 stoljeću. Napisao ____ ____. U Zagrebu 1884. Nakladom akadamijske knjižare Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch). На 16-ни.

Чини XVII свеску „Hrvatske biblioteke", што ју издаје поменута књижарница.

— HRVATSKA BIBLIOTEKA. Izlazi u Zagrebu. Izdaje akademijska knjižara Lav. Hartmana (Kugli i Deutsch).

— Свеска XV. Види: Draženović Josip.

— Свеска XVI. Види: Gruber Gjuro.

— Свеска XVII. Види: Hrvatovski Bogomil.

— Свеска XVIII. Види: Zanimljive pripoviedke Sacher Masocha.

— Свеска XIX. Види: Vitanović Jos.

713. HRVATSKA ČITANKA za drugi razred srednjih škola. Treće izdanje. Po drugom izdaniu od prof. T. Smičiklasa priredio iznova dr. T. Maretić. U Zagrebu. Troškom i nakladom kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade 1884. На 8-ни 164 стр.

714. HRVATSKA ČITANKA za peti razred viših djevojačkih škola. Sastavio Josip Vitanović, profesor i učitelj kr. vel. realke u Zagrebu. U Zagrebu. Troškom i nakladom kr. hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade. На 8-ни 152 стр.

— HRDA IVAN. Види: Marik Zaboj Vjenceslav.

715. ЦАРИНСКИ ИЗВЕШТАЈИ за 1882 годину. (Прештампано из Гласника министарства финанције за 1883 годину). Београд, штампано у краљ.-срп. државној штампарији 1884. На 12-ни IV и 50 стр.

716. CAR MARKO. Giosuè Carducci, italijanski pjesnik. Biografično-kritična crtica. Napisao ____ ____. U Dubrovniku. Naklada tiskarnice Dragutina Pretnera 1884. На 8-ни.

— CBIETOLJUBA M. Види: Cvieće i ljubav.

717. CVIEĆE I LJUBAV ili značenje cvieća u pjesničkih kiticah s dodatkom ljubavnih pjesama. Sabrala ih u jednu kiticu M. Cvietoljuba. Senj 1884. Tiskom i nakladom H. Lustera. На 16-ни стр. 235.

718. ЦИГАНИЈА или цигани и њихове досетке у народним приповеткама. Издање српске књижаре Браће М. Поповића у Новоме Саду 1884. Штампарија А. Фукса у Н. Саду. На 12-ни 64 стр.

719. ЦРНОГОРАЦ КОСТА. Природна историја. II део. Ботаника за ученике виших разреда гимназија и реалака. Написао ____ ____, про-

фесор. Друго поправљено издање. Београд, издање и штампа краљевско-српске државне штампарије 1884. На вел. 8-ни 14 стр. 1 л. и 311 стр.

— CUGŠVERT MIROSLAV. Види: Новине „Sv. Cecilija".

720. CUGŠVERT MIROSLAV. Praktična uputa kod obuke u računstvu za I razred. (Brojevi od 1 do 10). Na temelju naukovne osnove i prve računice obradio ____ ____, učitelj kr. vježbaonice u Zagrebu i pravi član hrv. pedagogijsko-književnoga sbora. Zagreb 1884. Knjigo- i kameno-tiskara C. Albrechta. На 8-ни 52 стр.

Чини Svezčić I „Obće pučke škole", што је издаје M. Cugšvert.

— ЧЕНДЕШ К. Види: Новине «Нишки Весник».

— ЧЕХ СВАТОПЛУК. Види: Поповић А Срет.

721. ČITANKA za drugi razred pučkih škola. U Zagrebu. Nakladom hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade 1884. На 8-ни 168 стр.

722. ČITANKA za treći razred pučkih škola. U Zagrebu. Nakladom hrv.-slav.-dalm. zemaljske vlade 1884. На 8-ни 240 стр.

— ČUVAJ A. Види: Zemljopisna obuka.

723. ČUVAJ ANTE. Rad i pedagogija. Razpravio ____ ____, ravnatelj gradj. škole u Sisku i pravi

član hrv. pedagožko-književnoga sbora. U Zagrebu 1884. На 8-ни 50 стр.

724. ЧУТУРИЛО СТЕВО. Граматика немачког језика. По Мâку превео и прерадио ____ ____ I. дио. Панчево 1884. Наклада књижаре Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни 77 стр. и 1 лист.

725. ЧУТУРИЛО СТЕВО. Српски правопис за школску потребу. Саставио ____ ____. Панчево 1884. Накладом књижаре Браће Јовановића. Штампарија Браће Јовановића у Панчеву. На 8-ни 44 стр.

— Š(ALINOVIĆ) V(INKO). Види: Enok Arden-ić

726. ШЕМАТИЗАМ Источно-православне србске Архидијецезе Сремско-Карловачке за годину 1884. Нови Сад 1884. Штампарија А. Пајевића. На 8-ни 80 стр. и 1 л.

727. ШЕМАТИЗАМ православне епархије бококоторске. дубровачке и спичанске за годину 1884. Задар. Печатња И. Водицке 1884. На 8-ни.

728. ШЕМАТИЗАМ православне Епархије Далматинске године 1884. У Задру, печатња Ивана Водицке 1884. На 8-ни 39 стр.

— ŠILOVINAC VILIBALD. Види: Новине «Svietlo».

— ŠIMIĆ NIKOLA. Види: Календар «Narodni koledar».

— ŠIMIĆ N. Види: Новине «Iskra».

729. ŠIMONIĆ ANTUN. O pravnom postupanju sa tudjinci. Povjestna prouka komparationoga zakonarstva. Od dra Vladimira Pappafave, člana „Société de législation comparée" u Parizu. Iz talijanskoga preveo ____ ____. Zagreb. Tiskom dioničke tiskare 1884. На 8-ни 37 страна.

Ово је прештампано из „Mjesečnika" за г. 1884

— ŠIMONIĆ ANTUN. Види: Новине „P r a v o".

730. ŠIROLA IVAN. Sgode Gil Blasa Sanltanskoga. Franceski napisao A. R. Lesage. Preveo ____ ____. Svezak XII. Sušak. Tisak i naklada Milana Kedrića 1884. На 16-ни 1225—1301 страна.

731. ŠKOLSKA RADIONA sisačka. На 8-ни 13 стр. и 1 л.

Потписан је A n t e Č u v a j, ravnalelj gradjanske učione u Sisku.

Нема нарочитог насловног листа.

Ова расправа одштампана је из „Godišnjeg izvješća".

— ŠMIT ALEKSANDAR. Види: Новине „K a t o l i č k i l i s t".

732. ШТАТУТИ београдске добровољне пожарне дружине. Београд, штампано у штампарији напредне странке 1884. На 8-ни 21 стр. и 1 лист.

733. ŠTO HOĆE neodvisna narodna stranka. Zagreb. Tisak dioničke tiskare 1884. На мал. 8-ни.

Ово је управо говор др. Косте грофа Војиновића изречен у хрватском сабору 15 јануара ове године. Пошто су у овој беседи исказане све жеље речене странке, ова је на по се штампала као свој програм.

— ШТРЕКФУС АДОЛФ. Види: Узун-Мирковић Љ. Мирослав.

ИЗВОДИ ИЗ ЗАПИСНИКА

СРПСКОГА УЧЕНОГ ДРУШТВА.

ОДБОРИ.

II. За науке философске и филолошке.

VII састанак, 24 јануара 1885.

Председник Ј. Ђорђевић; чланови: А. Васиљевић, д-р В. Бакић, Г. Витковић, Ј. Бошковић, д-р Ј. Туроман, М. Бан, М. Ђ. Милићевић, Љ. Ковачевић, П. Срећковић, Св. Вуловић.

Бр. 1.

Председник ставља на дневни ред избор нових чланова. Према поднесеним писменим предлозима одбор је

ИЗАБРАО

I. За редовног члана:

Ђоку Поповића, дописног члана ученога друштва.

II. За дописне чланове:

1. Гр. Аскола, италијанског лингвисту и писца о Србима у јужној Италији;

2. В. Д. Спасовића, писца историје словенске литературе;

3. Д-ра Фрању Мајкснера, професора латинског језика и књижевности на загребачком университету;

4. Армина Павића, професора загребачког университета;

5. Фрању Пулског председника мађарске академије наука.

III. За почасног члана:

Виктора Ига, — изабран акламацијом.

Бр. 2.

Председник предлаже, да се спреми и у „Гласнику“ штампа списак свију чланова ученог друштва, откад је основано „Друштво српске словесности“ па до сад, са кратким белешкама нарочито о оним члановима који су умрли и онима који су представници наука код других народа, и да се у будуће бирају дописни и почасни чланови по неком плану.

У свези с тим, А. Васиљевић предлаже, да се у будуће држе два састанка ради договора и коначног избора чланова ученога друштва, нарочито оних са стране.

Примају се оба предлога с тим, да секретар спреми списак чланова, уз припомоћ свију чланова друштва.

Бр. 3.

На реду је избор председника овога одбора за идућу годину.

Већином гласова изабран је за председника А. Васиљевић.

III. Одбор за науке историјске и државне.

VIII састанак, 3 јануара, 1885.

Председник П. Срећковић; чланови: Ј. Ристић, архиман. Дучић, Ст. Вељковић, Влад. Јовановић, А. Васиљевић, д-р Н. Крстић, М. Ђ. Милићевић, Ј. Авакумовић, Дим. Ђурић, М. Зечевић, Љ. Ковачевић, д-р Мих. Вујић, Гл. Гершић, Гав. Витковић, секретар Јован Бошковић.

Бр. 1.

Архимандрит Н. Дучић, чита своје књижевне оцене: а) „О Зборнику правила светијех апостола васељенских и помјесних сабора“ превео с грчкога архимандрит Н. Милаш; — б) „О јерархичном положају сарајевске митрополије“ написао архимандрит Н. Милаш; и о расправи „Ein Kampf um's

Recht, Beitrag sur Lösung der orthodoxen Kirchenfrage in Bosnien-Hercegovina," написао протосинђел Радић.

Обе оцене примају се за Гласник.

Бр. 2.

Гл. Гершић подноси своју расправу из српскога приватног права: „Природа државине и основ њезине правне заштите".

За референте те расправе одређују се д-р Н. Крстић и Ј. Авакумовић.

Бр. 3.

Члан Стојан Бошковић изабран би за беседника у спомен пок. Д. Матићу.

Бр. 4.

Митрополит Сава шаље три археолошко-историјске слике, које су биле и пред уметничким одбором.

По што о њима нема никакве расправе, одбор мисли да би приличније било, да изађу у органу археолошкога друштва.

Бр. 5.

Секретар подноси прилог IV. Материјала за историју Црне Горе: „Русија и Црна Гора (1780—90)", од Марка Драговића.

Предаје се на преглед и оцену господи Дучићу и Срећковићу.

Бр. 6.

Архим. Дучић чита извештај о прилогу III. Материјала за историју Црне Горе, од М. Драговића, с којим се и г. Срећковић слаже.

Да се прими за Гласник.

Бр. 7.

Исти подноси једно писмо мехмед-бега Капетановића из Љубушка, писано ћирилицом.

Да се чува у архиви друштвеној.

Бр. 8.

Срећковић и Зечевић извештавају о расправи Ивана Павловића „Жене Ђурђа Бранковића“. Оба референта слажу се у томе, да се не може примити за Гласник.

Усваја се мишљење референата.

IX састанак, 25 јануара 1885.

Председник П. Срећковић, чланови: Јов. Ристић, Милош Зечевић, Стојан Бошковић, Милан Милићевић, Јов. Авакумовић, Вл. Јовановић, Љубомир Ковачевић, Гл. Гершић, Гав. Витковић, Б. Јовановић, Нић. Дучић, Јов. Бошковић, Алимпије Васиљевић, Михаило Вујић и Никола Крстић.

Бр. 1.

Никола Крстић и Јов. Авакумовић читају свој извештај о расправи Вл. Гершића: „Природа државине и основа њене правне заштите.“ Оба референта сугласно предлажу, да се расправа прими.

Решено: да се расправа у Гласнику штампа, а уз њу и реферати.

Бр. 2.

За дописне чланове беху предложени: Емил де Борхграв, Хуајт, Мис Ирбијева, Марко Драговић, Јован де Рубертис, Анђео Вета, Густав Венцел, Јевђеније Сентклараји, Фрањо Ваничек, Ем. Лавелеј и Швикер.

Примљени једногласно.

Бр. 3.

Приступа се бирању новог председника.

Изабран Архим. Нић. Дучић.

IV. Одбор за уметност.

V састанак, 20 декембра 1884.

Председник Ст. Тодоровић, чланови: М. Валтровић, Д. Милутиновић, Ђ. Миловановић, А. Бугарски, д-р М. Јованоција Св. Ивачковић и Јован Бошковић секретар друштва.

Бр. 1.

Прегледају се три археолошко-историјске слике српске, које је послао члан друштва, Митрополит Сава. Слике са саркофага нису правилно ни лепо цртане, али их је тако много, да је ретко видети тако обилатих група; оне су по свој прилици намењене за гроб каквог босанског великаша из 15 или 16 века. — Натпис на стећку је богомилски, судећи по палеографским знацима и садржини. — Трећа слика није старија од прошлога века; може да је и препис из Жефаровића, судећи по нацрту српскога орла и балчацима.

Све то да се саопшти историјскоме одбору на његову употребу.

VI састанак, 23 јануара 1885.

Председник Ст. Тодоровић, чланови: А. Бугарски, Д. Милутиновић, Ђ. Крстић, д-р Милан Јовановић, М. Валтровић, Јов. Бошковић секретар.

Бр. 1.

Приступа се избору кандидата за нове чланове.

Одлучено би, преко управе, предложити скупу на избор: за редовног члана г. Владислава Тителбаха, професора учитељске школе у месту, познатога са својих етнографских цртања за наше друштво и са многих цртачких радова за различне јевропске „Илустрације". — А за дописне д-ра Јована Пачуа, складача тонова и изврсног музичара, у Сомбору, — и Димитрија Топаловића, композитора, ликовођу певачкога друштва и писца музичних списа за школе, у Панчеву.

Бр. 2.

Одлучено би, да се на идућем састанку поднесу извештаји о путовању ради снимања етнографских слика.

Бр. 3.

Поведе се реч о потреби нацрта за надгробне споменике Доситију и Вуку, који би били прислоњени уз овдашњу саборну цркву са западне стране (од прилике где сад стоје она двоја врата за улазак на звонару и хор). Председник

одбора износи своју замисао и привремени нацрт, како да се то учини у облику двеју н и ш а, у којима би ликови били високи р е л и ј е в и.

По дужем претресу изабран би и примио се да изради нацрте за поменуте споменике члан Драгутин С. Милутиновић, у што скоријем времену.

УПРАВА.

XVI састанак, 21 јануара 1885.

Председник Вл. Јовановић, чланови: Љ. Клерић, Ј. Ђорђевић, Ст. Тодоровић, Јован Бошковић секретар.

Бр, 1.

Прочита се и потписа записник пређашњег састанка.

Бр. 2.

На предлог лањског скупа, да се учине неке измене у статуту, г. министар просвете актом својим од 30 дек. пр. год. Пбр. 1403 одговара, да „није рад чинити тако делимичне измене у статуту тога друштва, јер ће бити боље да друштво добије друго, са свим ново уређење“.

Узима се на знање и да се саопшти скупу.

Бр. 3.

Управа је преко државне штампарије молила г. министра, да одобри штампарији, која је вољна а и готова би била, да нам може бесплатно израђивати све ситније (или бар неке) штампарске послове, као: дневни ред, дипломе, позивнице, адресе, подвозне листове и спроводна писма и т. д. Али г. министар није одобрио.

Узима се на знање.

Бр. 4.

Секретар чита извештај скупом изабраних прегледача рачуна за 1884, који нађоше, да су рачуни тачни и у свему исправни.

Узима се на знање и саопштиће се скупу да изда секретару разрешницу.

Бр. 5.

Утврђује се, да скуп друштвени и ове године буде 30 јануара, са овим дневним редом:

1. Поздрав председников.

2. Обзнањују се промене председника у појединим одборима.

3. Извештај о годишњем раду друштва.

4. Извештај о рачунима за прошлу годину. Избор тројице чланова за прегледање потоњих рачуна.

5. Одговори г. министра просвете на одлуке прошлогодишњега скупа.

6. Предлог управин (према чл. 30 уређења под бр. 3.): „Награда ће се одређивати — не просто по табацима, него више одсеком, гледајући на унутрашњу вредност списа, писчеву спрему, уложени труд и време, као и резултат рада; с тога одбори нека предлажу цифру, а управа ће одмерке појединих одбора доводити у сугласност“.

7. Предлог управин: „Пренос Вукових костију из Беча у Београд да се изврши у току ове године“.

8. Предлог управин: „Кад редовни члан друштва доживи 50-у годину свога књижевнога рада, друштво ће му је прославити свечаном седницом својом“.

9. Нацрт буџета друштвеног за 1885.

10. О ступању у свезу са научним академијама и књижевним друштвима.

11. Избор чланова који ће потписати записник овогодишњег скупа, из сваког одбора по један.

12. Бирање нових чланова.

13. Избор председника.

14. Нови предлози у самоме скупу учињени, ако их буде (по § 40 пословника, правило 2) — а позиви, осим објаве у новинама, да се разашљу и свима члановима друштва, према 38 чл. уређења и 34 чл. пословника.

Бр. 6.

Члан Гав. Витковић тражи помоћ за путовање ради истраживања нових извора и података за српску историју.

Усваја се у начелу. Величина попутнине и време, кад то да буде, одредиће се доцније.

Бр. 7.

Чешко научно друштво јавља за смрт свога некадашњега потпредседника Фр. Стајна.

Узима се сажаљавајући на знање.

Бр. 8.

Српско певачко друштво у Загребу јавља за беседу с игранком, коју даје на споменик Ђ. Даничићу.

Примљено са задовољством.

Бр. 9.

Књиге које је друштво са захвалношћу примило:

1. Од писца, Сремско вино, написао М. Петровић. Нови Сад 1884.

2. Од писца, Подижимо антрпоте у Београду. Реч у своје време. Написао Стеван Ђурчић. — Београд 1884.

3. Од писца, Херцег Нови. У спомен стогодишњице му сабрао и сложио Томо Крстов Поповић. — Задар 1884.

4. Matica slovenska, Letopis za leto 1884. Ljubljana 1884.

5. Matica slovenska, Crtice iz duševnoga žitka štajerskih Slovencev, sastavil Josip Pajek d-r — Ljubljana.

6. Matica slovenska. Lovčevi zapiski, preložil Fr. Jos. Remec. (II del.) — Ljubljana 1884 год.

7. Од словенског добротворног друштва. Извѣстія. бр. 11. Петроград, 1884 г. (новембар).

8. Од бечке академије за науке. Almanach (vierund dreissigster Jahrgang). Беч 1884.

9. Sitzungsberichte:

I). Philos. histor. classe CIV Band, I и II Heft; CV. B. H. (за 1883 год.) CV. B. II и III. Heft; CVI B. I и II. Heft (за 1884 год.).

II. Erste Abtheilung LXXXVIII Band I Heft (6), II H. (7), III—V H. 8—10), LXXXIX B. I—V Heft (1—5).

III. Zweite Abtheilung. LXXXVIII Band, I и II Heft. (6, 7) III—V Heft (8—10); LXXXIX B. I—V Heft (1—5).

IV. Dritte Abth. LXXXVII Band IV и IV Hefte. LXXXVII. I—V; LXXXIX I—II. Heft.

10. Академија деи Линчеи у Риму. Atti anno CCLXXXI, seria III. vol. VIII fasc. 16. et ultimo.

11. Од богословије у Београду, годишњи извештај за 1883-4 год. у Београду 1884.

12. Од писца, Die Theorie der Flugbahn-Parallel und ihre wichtigsten Anwendungen elementar behandelt von Nicolaus Wuich. — Беч 1876.

13. Од писца, Die Theorie der Wahrscheinlichkeit und ihre Anwendungen im Gebiete des Schiesswesens, gemeinfasslich, bechandelt von Nikolaus Wuich. — Беч 1881.

14. Lehrbuch der äusseren Ballistik verfasst von Nikolaus Wuich. (I II) Беч 1884.

XVII састанак, 26 јануара 1885.

Председник Вл. Јовановић, чланови: Љ. Клерић, J. Ђорђевић и А. Васиљевић, П. Срећковић и архим. Н. Дучић, Ст. Тодоровић, Јован Бошковић секретар.

Бр. 1.

Прочита се и после неких измена усвојен би Извештај управе српскога ученог друштва о књижевном раду и новчаном стању године 1884, који ће се поднети овогодишњем скупу друштвеном.

Бр. 2.

Одређује се награда: слагачу Гласника 15, а слагачу Српске Историје 10 динара.

Бр. 3.

Председник саопштава, да је за председника одбора философско-филолошког изабран г. А. Васиљевић, а за председника одбора за науке политичко-историјске и државне г. архим. Н. Дучић, на место господе J. Ђорђевића и П. Срећковића, који по закону одступише.

Узима се на знање и да се пређашњим председницима заведе у записник захвалност на дојакошњем труду и заузимању око унапређења овога друштва.

Бр. 4.

Чита се списак предложеника свих одбора за нове чланове друштву.

По што усвојени бише сви предлози, предложиће се скупу на избор.

Бр. 5.

Српски посланик у Паризу, г. Ј. Мариновић, шаље позивницу одбора за прославу дана 14 (26) фебруара ове године, када ће славни француски и светски песник Виктор Иго, ступити у 84 годину живота. Послатци. који ће се сјединити сви у један албум, на различним језицима, треба да буду у Паризу до 29 јан. (10 фебр).

Како је и слављеник међу предложеницима за почаснога члана нашем друштву, то да се у Париз одмах после скупа телеграфски пошље честитка и јави за избор.

Бр. 6.

Редовни члан, г. Љ. Ковачевић, моли за неке књиге друштвене, којих он нема.

Да му се издаду.

Тако исто моле за књиге и читаонице карловачка и чурушка, и основна школа у Кузмину.

Да им се одберу и пошљу.

Бр. 7.

Књиге које је друштво са захвалношћу примило:

1. Од писца, Етнографска изложба и словенски састанак у Москви 1867. Написао М. Ђ. Милићевић. Београд 1884.

2. Од југословенске академије у Загребу, Rječnik hrvatskoga ili srpskoga jezika, sveska 6. — Zagreb 1884.

3. Од југословенске академије у Загребу, Rad knj. LXXI. raz. filolog-histor. i filosof. — juridički — VIII. и knj. LXIX. matem. — prirodoslovni razred IV, 2. — Zagreb 1884.

4. Од уредништва, Vuk, list za književnost i umjetnost. God. I. Br. 3 — Задар 1885.

5. Од писца, Крусовољ Књаза и господара црногорскога Ивана Црнојевића. Написао Марко Драговић. — Цетиње 1885.

6. Од словенског добротворног комитета у Петрограду, Извѣстія, бр. 12 (декембар) — Петроград 1884.

7. Wirth Max, Ungarn und seine Bodenschätze. — Франкфурт 1885.

XVIII састанак, 28 јануара 1885.

Председник Вл. Јовановић, чланови: Љ. Клерић, А. Васиљевић, архим Н. Дучић, Ст. Тодоровић, Јован Бошковић секретар.

Бр. 1.

Прочиташе се и потписаше записници XIV и XV састанка.

Бр. 2.

Прочитан би и потписан поправљени годишњи Извештај, за који би наређено, да се отштампа за се у 100 комада.

Бр. 3.

Прочита се прорачун друштвени за годину 1885. Предложиће се скупу на одобрење.

Бр. 4.

Председник јавља за смрт мајора Мише Анастасијевића, почаснога члана нашега друштва.

Жалост своју за губитком великога добротвора српскога народа и његове просвете изразиће најбоље цело друштво на своме скупу. Међу тим, наређује се: да се она покаже видљивим знаком, истицањем црне заставе на друштвеној згради за 8 дана; да спомен о смрти његовој уђе у годишњи извештај; а и председник ће га с тугом поменути у своме говору.

Бр. 5.

С хвалом бише примљене књиге, послане друштву на дар:

1. Од писца, Албанија, црте о земљи и народу, од Ђ. Ђурковића. — Сарајево 1885.

2. Од писца, Међудневица — писма, приче и слике из живота у Србији. Написао М. Ђ. Милићевић. — 1885.

3. Од Матице Српске у Н. Саду. Летопис књ. 141. — Нови Сад. 1885.

4. Од хрватског археолошког друштва, Vjesnik, god. VII. br. 1. Zagreb. 1885.

5. Од писца, Histoire des colonies belges qui s' établirent en Allemagne pendant le XII et XIII siécles, par Emile de Borchgrave. — Bruxelles 1865.

6. Од писца, Essai historique sur colonies belges qui s' établirent en Hongrie et en Transilvanie pendant les XI, XII et XIII siécles, par Emile de Borchgrave. Bruxelles. 1871.

7. Од писца, Histoire des rapports de droit public qui existèrent entre les provinces belges et l' empire d' Allemagne depuis le démembrement de la Monarchie carolinqienne jusqu' à l' incorporation de la Belgique à la république française. — Bruxelles 1870.

8. Од писца, *Ιστορικα μελετηματα υπο Σπυριδιωνος π. Λαμπρου.* — Атина 1884.

9. Од румунске академије, Fragmente zur Geschichte der Rumänen von Ludv. von Hurmuzaki. III. Band. 1884, у Букурешту.